

Spring Dimensions

Wire Diameter	d	3	mm
Outside Diameter	D1	23	mm
Mean Diameter	D	20	mm
Inside Diameter	D2	17	mm
Spring Index	c	6.667	

- Wire Diameter **d**: đường kính tiết diện dây lò xo. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ để chọn các giá trị có sẵn.
- Outside Diameter **D1**: đường kính ngoài. Gõ số.
- Mean Diameter **D**: đường kính trung bình.
- Inside Diameter **D2**: đường kính trong.
- Spring Index **c**: chỉ số của lò xo.
- Nếu các giá trị không phù hợp, các số có màu đỏ.

Nhóm Assembly Dimensions - các kích thước lắp ghép

Assembly Dimensions

Min. Angular Deflection of Working Arm	φ1	204.28	°
Max. Angular Deflection of Working Arm	φ8	490.27	°
Angle of Working Stroke	φh	285.99	°
Angular Deflection of Working Arm	φw	245	°

Các tham số như sau:

- Preloaded Spring Length **L1**: chiều dài không tải. Gõ số.
- Fully Loaded Spring Length **L8**: chiều dài đủ tải.
- Working Stroke **H**: bước giãn. Gõ số.
- Working Spring Length **L**: chiều dài làm việc của lò xo. Gõ số.

Các ô này được kích hoạt hay không phụ thuộc vào các trường hợp chọn mục tiêu tính toán.

Nhóm Spring Arms - cần lò xo

Spring Arms

Arm of Working Force	R1	30	mm
Arm of Support	R2	25	mm
Bending Radius at the Working Arm	r1	4	mm
Bending Radius at the Support Arm	r2	4	mm

Các tham số như sau:

- Arm of Working Force **R1**: cần đặt lực tác dụng.
- Arm of Support **R1**: cần tỳ.
- Bending Radius at the Working Arm **r1**: bán kính chỗ uốn cong của cần làm việc.
- Bending Radius at the Support Arm **r1**: bán kính chỗ uốn cong của cần tỳ.

Các ô này được kích hoạt hay không phụ thuộc vào các trường hợp chọn mục tiêu tính toán.

Nhóm Spring Coils - các tham số của vòng xoắn

Các kích thước này cũng phụ thuộc vào mục tiêu tính toán. Ô nào bị mờ đi là kết quả tính được.

Spring Coils

Number of Active Coils

Coiling Direction

Thread Pitch

n	5
Coiling Direction	right ▼
t	6.4 mm

Rounding of Coil number: số vòng được làm tròn số.

Number of Active Coils: n: số vòng làm việc.

Coiling Direction: chiều của lò xo. Nhấn nút ▼ để chọn:

right: chiều phải.

left: trái.

Thread Pitch: t: bước lò xo.

Nhóm Assembly Dimensions - các kích thước lắp ghép

Nhập các giá trị sau:

Assembly Dimensions

Min. Angular Deflection of Working Arm

φ₁ 10 °

Max. Angular Deflection of Working Arm

φ₈ 40 °

Angle of Working Stroke

φ_h 30 °

Angular Deflection of Working Arm

φ_w 10 °

Min. Angular Deflection of Working Arm: φ₁: góc lệch nhỏ nhất (đo bằng độ). Gõ số.

Max. Angular Deflection of Working Arm: φ₈: góc lệch lớn nhất (đo bằng độ). Gõ số.

Angle of Working Stroke: φ_h: góc hành trình. Gõ số.

Angular Deflection of Working Arm: φ_w: góc lệch của cần làm việc. Gõ số.

Nhóm Spring mounting - giá đỡ

Nhập các giá trị sau:

Spring Mounting

Min. Allowable Rod Diameter

0 mm

Max. Allowable Housing Diameter

180 mm

Max. Allowable Housing Length

800 mm

Min. Allowable Rod Diameter: đường kính thanh truyền nhỏ nhất cho phép. Gõ số.

Max. Allowable Housing Diameter: đường kính ống bọc lớn nhất cho phép. Gõ số.

Max. Allowable Housing Length: độ dài ống bọc lớn nhất cho phép. Gõ số.

Nhóm Spring Material - vật liệu lò xo

Ô Material mặc định là User, người dùng nhập các tham số của vật liệu:

Spring Material

Material

Allowable Bending Stress σ_A MPa

Modulus of Elasticity E MPa

Density ρ Kg/m3

Utilization Factor of Material us

Allowable Bending Stress σ_A : ứng suất uốn cho phép. Gõ số.
 Modulus of Elasticity G : mô đun đàn hồi tại chỗ độ lệch. Gõ số.
 Density ρ : mật độ. Gõ số.
 Utilization Factor of Material us : hệ số sử dụng của vật liệu. Gõ số hoặc nhấn nút để tham khảo các hệ số cho phép:

Recommended Value of Material Utilization Factor

Utilization Factor of Material us

Tại đây, vạch đen là khoảng các giá trị chấp nhận được. Dùng thanh trượt để kéo thay đổi giá trị. Giá trị được hiển thị trong ô us . Nhấn nút **OK** chấp nhận giá trị đã chọn.

Nếu nhấn nút bảng vật liệu hiện ra như sau:

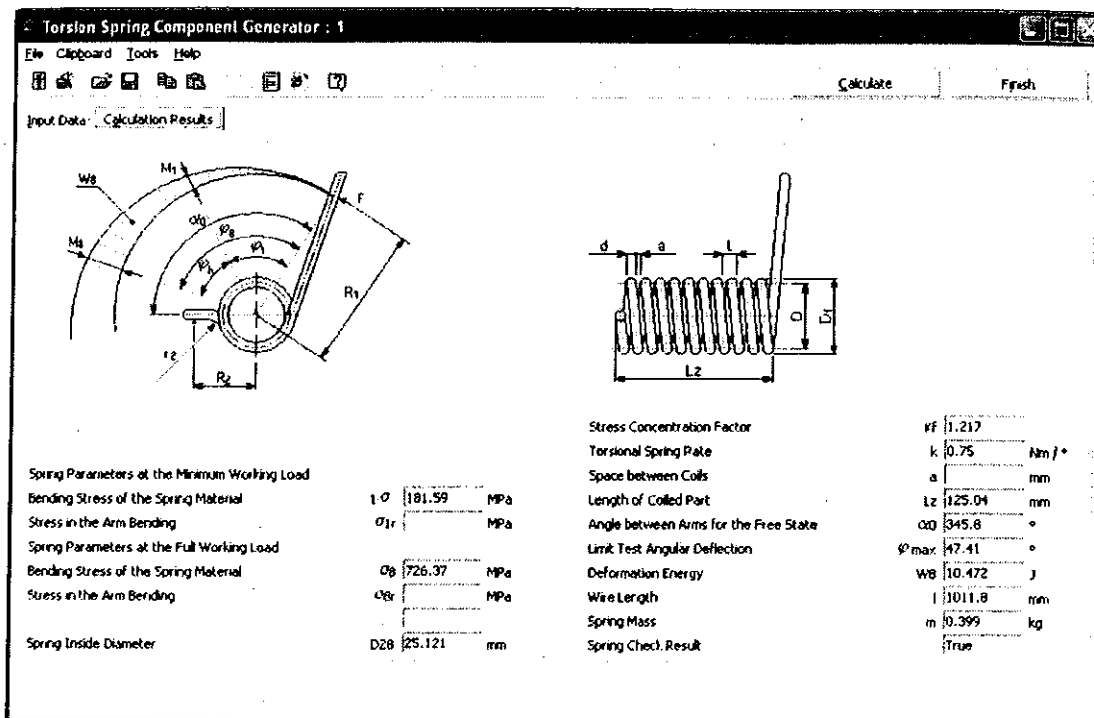
Spring Material

	Material	Ro [MPa]	G [MPa]	Coeff	SigmaUlt47 [MPa]
1	Drawn patented - Carbon steel - 1st class	7850	80500	0.5	1570
2	Drawn patented - Carbon steel - 2nd class	7850	80500	0.5	1470
3	Drawn patented - Carbon steel - 3rd class	7850	80500	0.5	1390
4	Drawn patented - Carbon steel - 4th class	7850	80500	0.5	1390
5	Drawn patented - Carbon steel - 5th class	7850	80500	0.5	1070
6	Heat treated wire carbon steel	7850	78500	0.6	1240
7	Heat treated wire - Steel Si-Cr (14 260)	7850	78500	0.6	1720
8	Annealed wire - Steel Si-Cr (14 260)	7850	78500	0.6	1420
9	Heat treated wire - Steel Mn-Cr-V (15 260)	7850	78500	0.6	1420
10	Annealed wire - Steel Mn-Cr-V (15 260)	7850	78500	0.6	1310
11	Drawn wire - Stainless steel Cr-Ni (17 242)	7850	68500	0.5	1270
12	Drawn tin bronze (42 3016 and 42 3018)	8800	41500	0.45	125
13	Drawn brass (42 3210 and 42 3213)	8500	34500	0.45	89

Tìm vật liệu, đánh dấu, nhấn nút ☒ để khẳng định vật liệu được chọn. Khi đó các tham số tương ứng với vật liệu sẽ hiện ra.

17.3.2 Kết quả tính toán - Calculation Results

Hộp thoại có dạng:

Các kết quả như sau:

Các tham số kết quả của tải trọng làm việc nhỏ nhất:

Bending Stress of the Minimum Working Load σ_1 : ứng suất uốn của vật liệu chế tạo lò xo.

Stress in the Arm Bending σ_{1r} : ứng suất tại chỗ uốn của cần.

Với tải trọng đầy đủ là σ_2 và σ_{2r}

Các tham số khác như sau:

Length of Coils Part L_{z2} : độ dài của lò xo. Trường hợp các vòng sát nhau là L_z .

Spring inside Diameter: D_{28} : đường kính trong của lò xo.

Space Between Coils a : khoảng cách giữa hai vòng liên tiếp của lò xo. Chỉ có trong trường hợp lò xo có các vòng không sát nhau.

Stress Concentration Factor K_f : hệ số ứng suất tập trung.

Torsional Spring Rate k : tỷ suất xoắn của lò xo.

Angle Between Arms for the Free State α_0 : góc giữa các cần ở trạng thái tự do.

Preloaded Spring Deflection s_1 : độ cong trước tải.

Total Spring Deflection s_8 : độ cong tổng.

Limit Test Angular Deflection φ_{max} : góc lệch giới hạn thử tải.

Deformation Energy w_8 : công độ lệch.

Wire Length: l : chiều dài dây lò xo.

Spring Mass m : khối lượng lò xo không kể móc.

Spring Check Result: kết quả tính kiểm tra. Tại đây hiện giá trị **True** (tốt) hoặc **False** (không an toàn).

Nếu các kết quả có dấu là bị sai, phải nhập số liệu lại.

17.4 LƯU TRỮ SỐ LIỆU VÀ KẾT QUẢ

17.4.1 Lưu trữ số liệu và kết quả tính toán vào đĩa

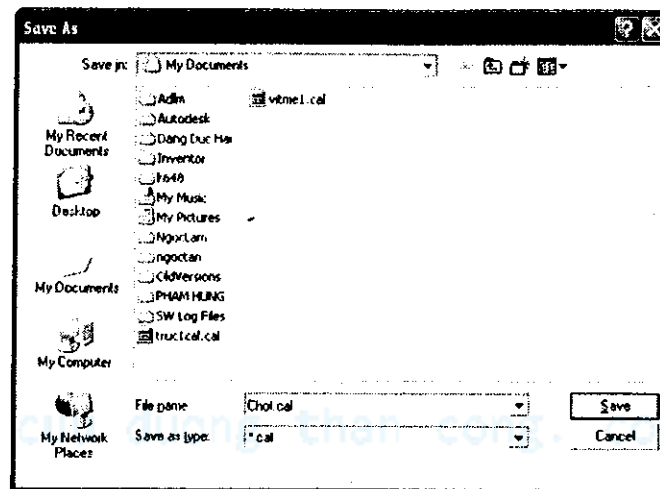
Các số liệu nhập vào có thể lưu dưới dạng tệp vào đĩa để sử dụng trong các cụm lắp ghép khác.

17.4.1.1 Lưu trữ

Trình đơn: **File** ⇨ **Save as**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

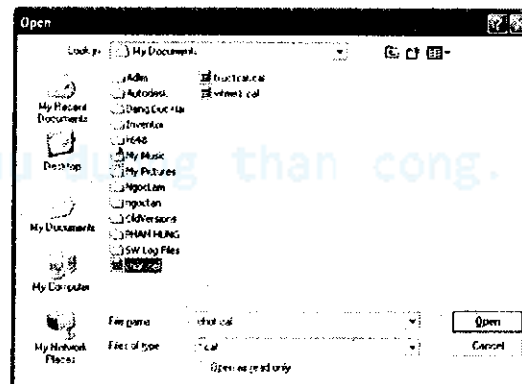
Tại File name: cho tên tệp. Phần mở rộng loại tệp này là *.cal.
Nhấn **Save** để lưu trữ.

17.4.1.2 Mở tệp số liệu đã lưu

Trình đơn: **File** ⇨ **Open**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

Chọn tên tệp đã lưu trữ số liệu tương ứng của chi tiết đang thiết kế, nhấn **Open** mở tệp. Số liệu được áp vào các ô nhập liệu tương ứng để tính toán.

17.4.2 Tạo văn bản kết quả tính toán

Khi đã có kết quả tính toán như ý, chúng ta có thể xuất thành văn bản để theo dõi hoặc chỉnh sửa cho vào hồ sơ. Có thể xuất ra dưới dạng văn bản thông thường hoặc dạng trang Web.

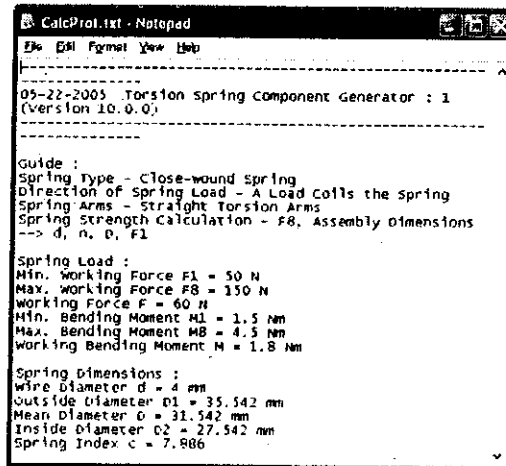
Trong hộp thoại, dùng lệnh:

17.4.2.1 Xuất thành văn bản thông thường:

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Create Report**

Thanh công cụ:

Một văn bản được xuất sang dạng Text:

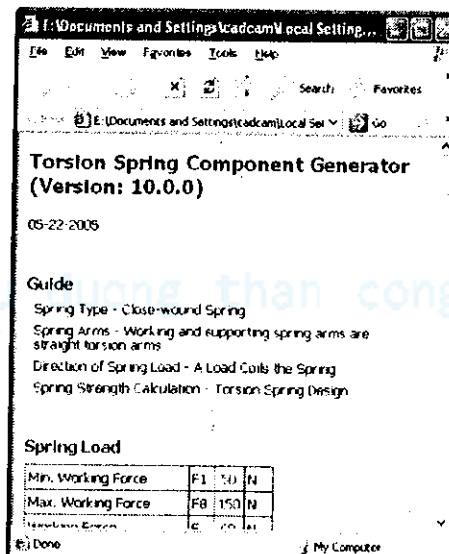
Tại đây có thể lưu vào đĩa, sao chép, chỉnh sửa v.v...

17.4.2.2 Xuất dưới dạng trang Web:

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Create HTML Report**

Thanh công cụ:

Kết quả như hình dưới.

Có thể xem, sao chép hoặc lưu vào đĩa.

17.5 ĐƯA CHI TIẾT VÀO BẢN VẼ

17.5.1 Đưa lò xo vào bản vẽ

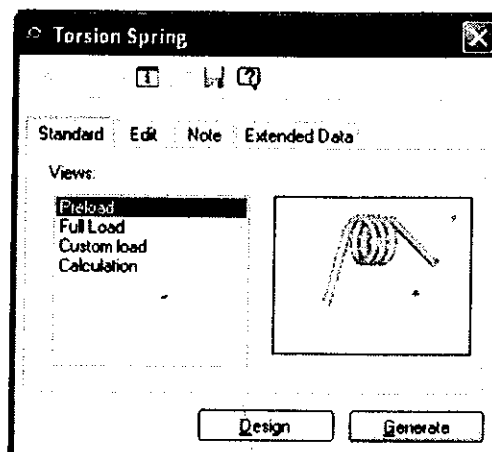
Khi đã có đầy đủ các thông số hình học cần thiết, muốn tính toán lại vẫn có thể thay đổi phương án.

Nếu không thay đổi tiến hành đưa vào chi tiết.

Môi trường làm việc để đưa lò xo vào là bản lắp ghép (**Assembly**). Nhấn nút

Finish

trong hộp thoại chính để đưa mỗi ghép vào bản thiết kế. Hộp thoại hiện ra:

Tại đây có các loại chịu tải trọng:

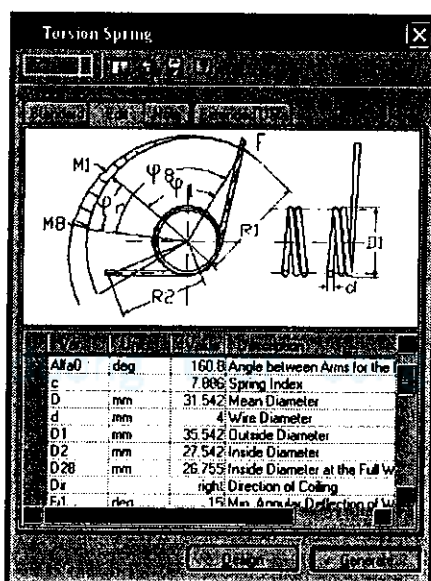
Preload: trước tải.

Full Load: đủ tải.

Custom Load: tải tùy ý.

Nhấn chọn một trong các phương án trên.

Nhấn **Edit** để xem và có thể sửa các thông số:

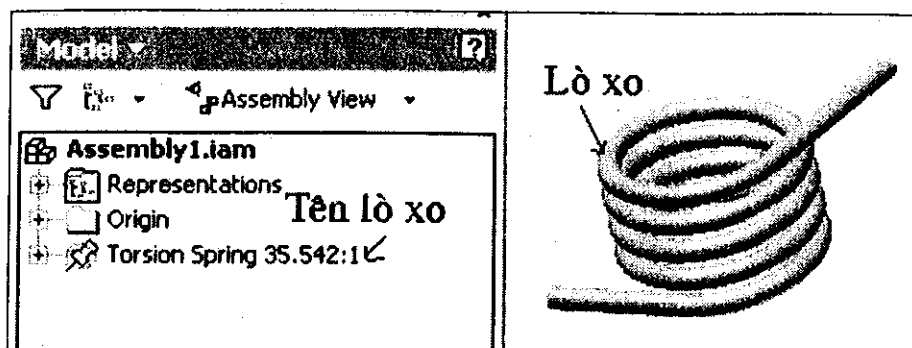
Tại đây những giá trị nào hiện rõ thì có thể thay đổi bằng cách gõ giá trị khác vào ô đó.

Nhấn nút **Design** để quay lại tính toán.

Nhấn nút **Generate** để đưa vào bản lắp.

17.5.2 Chỉnh sửa lò xo

Cũng giống như các đối tượng hình khối khác, lò xo cũng có tên trong trình duyệt.

Nhấn phím phải chuột vào tên lò xo cần sửa, chọn **Edit**, việc chỉnh sửa giống như các chi tiết khác.

cuu duong than cong. com

cuu duong than cong. com

CHƯƠNG 18

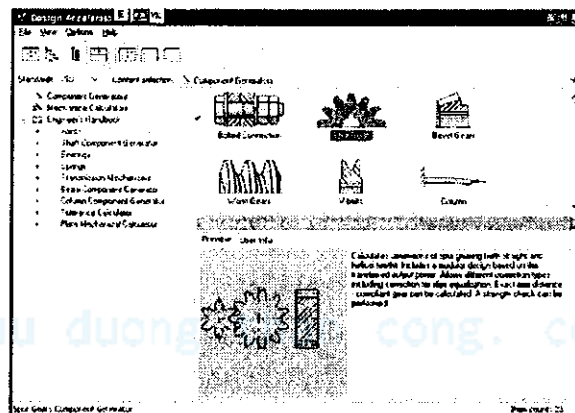
THIẾT KẾ BỘ TRUYỀN ĐỘNG BÁNH RĂNG TRỤ - SPUR GEARS

Tính toán các thông số của bộ truyền động bánh răng trụ, răng thẳng và răng nghiêng. Bao gồm cả thiết kế môđun được dựa vào công suất đầu vào được truyền. Có thể kéo theo các kiểu dịch chỉnh khác nhau, bao gồm dịch chỉnh để cân bằng sự trượt. Tính toán chính xác khoảng cách trục. Tiến hành kiểm tra độ bền.

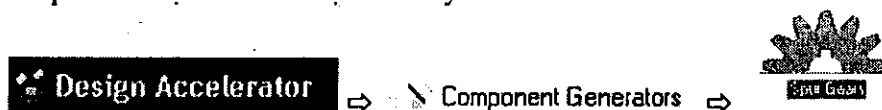
Công thức tính toán được trình bày tại **Chương 13 - Phần I.**

18.1 KHỞI TẠO CHƯƠNG TRÌNH

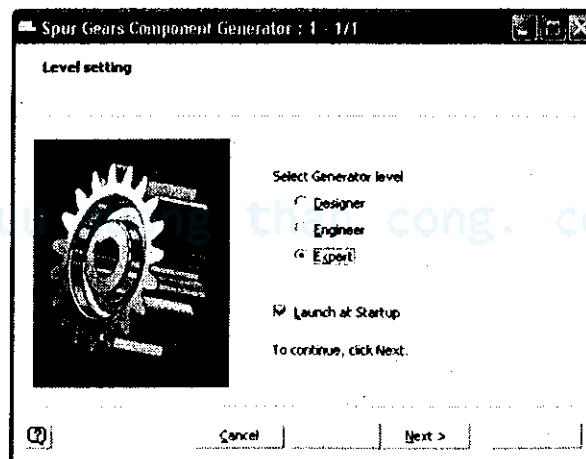
Khởi động **Design Accelerator**, hộp thoại xuất hiện:

Tại ô **Standard** nhấn nút ▼ chọn tiêu chuẩn kỹ thuật. Trong ví dụ này chọn ISO. Tiếp theo chọn theo thứ tự dưới đây:

Hộp thoại hiện ra:

Tại đây chọn mức độ sử dụng:

☉ Designer - nhà thiết kế.

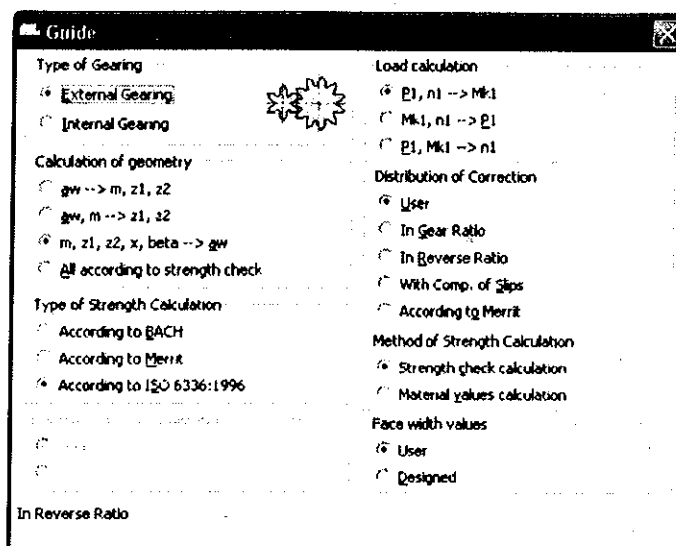
☉ **Engineer** - kỹ sư.

☉ **Expert** - chuyên gia.

Chọn ☉ **Expert** - **chuyên gia**, sẽ có đầy đủ các thông số để cho ra cặp bánh răng hoàn hảo.

Nhấn **Next** để tiếp tục.

Hộp thoại tiếp theo:

Đây là hộp thoại để chọn các điều kiện ban đầu (mục tiêu) cho tính toán thiết kế.

Bảng này tồn tại song song với bảng nhập số liệu và tính toán. Mỗi lần thay đổi các tiêu chí tại bảng này, bảng nhập số liệu thay đổi theo để phù hợp với lựa chọn.

Nếu không thấy bảng này xuất hiện, có hai cách để hiển thị:

Trình đơn: **Tools** ⇨ **Guide**

Thành công cụ:

18.2 CHỌN MỤC TIÊU TÍNH TOÁN

Từ hộp thoại trên chúng ta chọn các mục tiêu tính toán như sau:

Nhóm Types of gearing - kiểu ăn khớp.

☉ **External gearing**: ăn khớp ngoài.

☉ **Internal gearing**: ăn khớp trong.

Nhóm Calculation of geometry - cách tính hình dạng cặp bánh răng.

Các lựa chọn mục tiêu tính toán như sau:

☉ **aw --> m, z1, z2**: cho khoảng cách trục tính ra mô đun và số răng của hai bánh.

☉ **aw, m --> z1, z2**: cho khoảng cách trục và mô đun tính ra số răng của hai bánh.

☉ **m, z1, z2, x, beta --> aw**: cho mô đun, số răng, bước răng, góc xoắn tính ra khoảng cách trục.

☉ **All according to strength check**: tính tất cả các thông số để bảo đảm độ bền.

Nhóm Type of strength calculation - kiểu tính sức bền.

Các lựa chọn tính toán như sau:

☉ **According to BACH**: theo tiêu chuẩn BACH

☉ **According to Merrit**: theo tiêu chuẩn Merrit

☉ **According to ISO 5636 - 1996**: theo tiêu chuẩn ISO 5636 - 1996 (mặc định).

Nhóm Load Calculation - tính toán tải trọng

Các lựa chọn tính toán như sau:

- ⊙ P1, n1 → Mk1: cho lực và vận tốc quay tính mô men.
- ⊙ Mk1, n1 → P1: cho mô men và vận tốc quay, tính lực.
- ⊙ P1, Mk1 → n1: cho lực và mô men tính vận tốc quay.

Nhóm Distribution of Correction - phân bố dịch chỉnh

- ⊙ By user: theo người dùng.
- ⊙ In the gear ratio: trong tỷ số ăn khớp.
- ⊙ In the reverse gear ratio: trong tỷ số ăn khớp đảo chiều.
- ⊙ With compensation of relative slips: có bù trượt tương đối.
- ⊙ Merrit method: theo phương pháp Me-rít.

Nhóm Method of Strength Calculation - phương thức tính độ bền

- ⊙ Strength Check Calculation: tính kiểm tra độ bền.
- ⊙ Material values calculation: tính chọn vật liệu.

Nhóm Face width value - giá trị bề dày bánh răng

- ⊙ User: theo người dùng.
  - ⊙ Designer: theo tính toán.
- Chúng ta nghiên cứu từng trường hợp một.

18.3 NHẬP SỐ LIỆU VÀ TÍNH TOÁN

Việc nhập số liệu để tính toán được trình bày theo phương thức:

Các ô nhập số liệu được kích hoạt phụ thuộc vào mục tiêu tính toán. Do đó chúng tôi đưa ra các ô nhập liệu của một bảng số liệu theo từng mục tiêu tính toán. Ví dụ với các thông số hình học (**Geometry**) với ⊙ aw → m, z1, z2: cho khoảng cách trục tính ra mô đun và số răng của hai bánh sẽ phải nhập những số liệu nào, còn với ⊙ aw, m → z1, z2: cho khoảng cách trục và mô đun tính ra số răng của hai bánh phải nhập những số liệu nào v.v....

Sau khi khởi tạo chương trình, hộp thoại nhập số liệu và tính toán có dạng:

Trong tính toán thiết kế bánh răng, hai số liệu qua trọng nhất là thông số hình học và tải trọng của cặp bánh răng. Trong hộp thoại để tính toán thiết kế có các mục:

Geometry - các thông số hình học.

Dimensions - các kích thước bánh răng.

Tolerances - các giá trị dung sai.

Load - tải trọng.

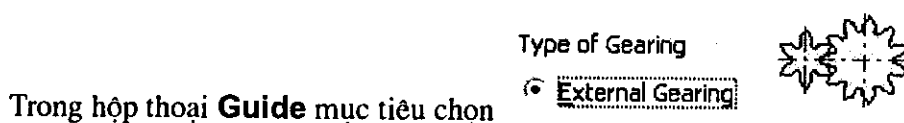
Preview - xem trước hình cặp bánh răng.

Trong đó **Dimensions**, **Tolerances**, **Preview** là các kết quả tính toán.

Chúng ta nghiên cứu việc nhập số liệu và tính toán của các thông số hình học (**Geometry**) và tải trọng (**Load**) cho từng trường hợp theo mục tiêu đề ra.

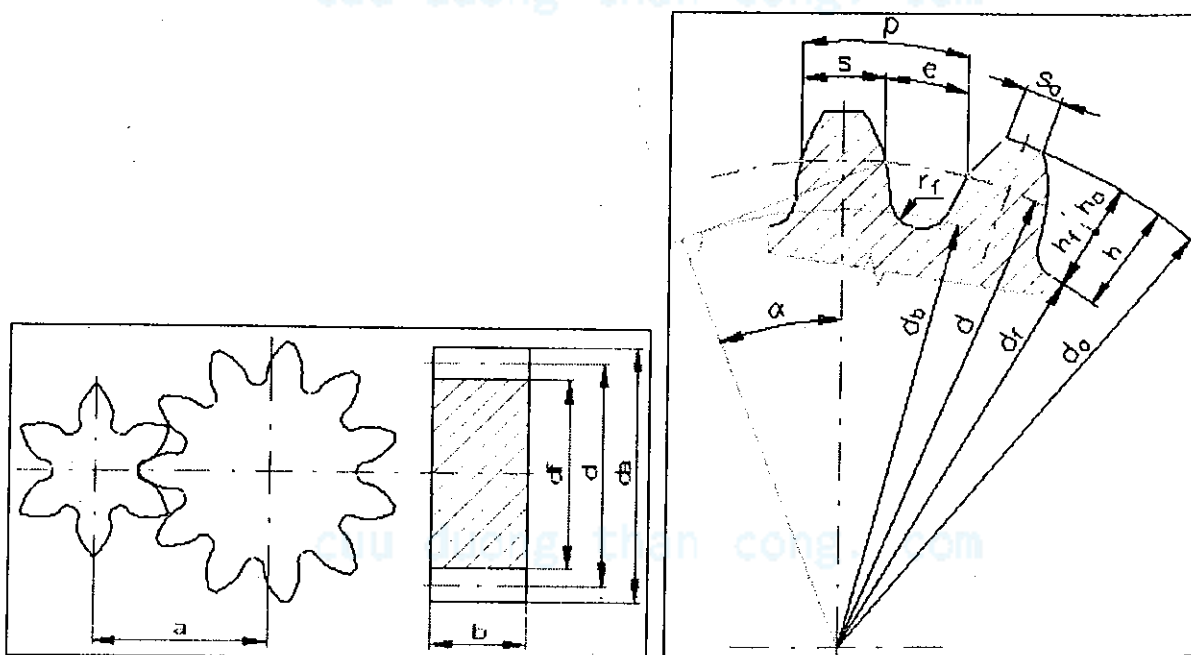
18.4 CẶP BÁNH RĂNG ĂN KHỚP NGOÀI

18.4.1 Chọn phương án

18.4.2 Các thông số hình học - Geometry

Dưới đây là hình dạng và các thông số hình học của bánh răng trụ.

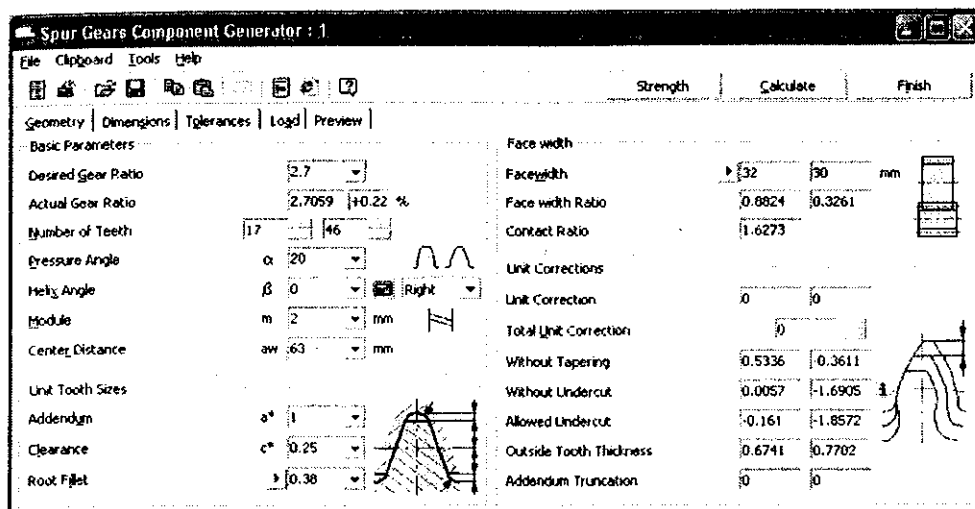

Các công thức tính toán như sau:

Môđun cho truyền động bằng bánh răng ăn khớp ngoài:

$$m = \frac{2a_w \cos \beta}{43 + 14i}$$

Hộp thoại nhập số liệu:

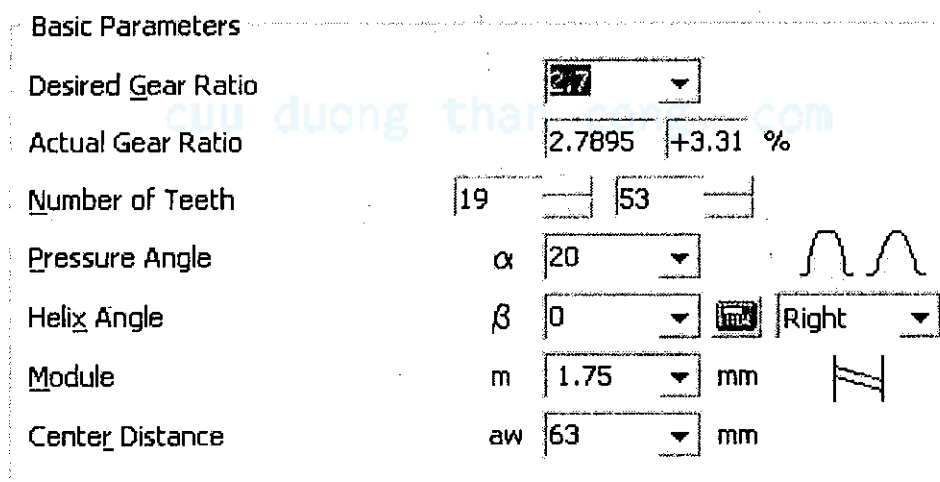

Những ô trắng là số liệu cần nhập vào, những ô mờ là kết quả tính toán.

18.4.2.1 Nhóm Basic Parameters - các thông số cơ sở

1- Cho khoảng cách trục tính ra mô đun và số răng của hai bánh

Trong hộp thoại Guide chọn: ☉ aw --> m, z1, z2.

Số liệu nhập vào:

Desired Gear Ratio: tỷ số truyền. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ chọn các giá trị có sẵn.

Pressure Angle: góc ăn khớp.

Helix Angle: góc nghiêng của răng. Răng thẳng cho bằng 0. Nếu muốn tính ra góc này

nhấn nút sẽ ra một góc lẻ, có thể lấy số chẵn.

Nếu có góc nghiêng, chọn chiều nghiêng ở ô bên cạnh. Nhấn nút ▼ để chọn:

Right - bên phải, Left - bên trái.

Center Distance: khoảng cách trục.

Số liệu tính được:

Actual Gear Ratio: tỷ số truyền thực tế.

Number of teeth: số răng của hai bánh.

Module: mô đun.

2- Cho khoảng cách trục, mô đun tính số răng của hai bánh

Trong hộp thoại Guide chọn: ☉ aw, m ---> z1, z2.

Basic Parameters	
Desired Gear Ratio	1.6
Actual Gear Ratio	1.64 +2.5 %
Number of Teeth	25 41
Pressure Angle	α 20
Helix Angle	β 0 Left
Module	m 2.25 mm
Center Distance	aw 75 mm

Số liệu nhập vào:

Ngoài các số liệu như phần trên, thêm số liệu trong ô:

Module: mô đun. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ chọn các số có sẵn.

Số liệu tính được:

Actual Gear Ratio: tỷ số truyền thực tế.

Number of teeth: số răng của hai bánh.

3- Cho mô đun, số răng, bước răng, góc xoắn tính ra khoảng cách trục

Trong hộp thoại Guide chọn: ☉ m, z1, z2, x, beta --> aw

Basic Parameters	
Desired Gear Ratio	1.6
Actual Gear Ratio	1.64 +2.5 %
Number of Teeth	25 41
Pressure Angle	α 20
Helix Angle	β 0 Left
Module	m 2.25 mm
Center Distance	aw 75 mm

Số liệu nhập vào:

Ngoài các số liệu như phần trên, thêm số liệu trong ô:

Number of Teeth: số răng. Cho số răng tại 2 ô nhập liệu. Gõ số hoặc nhấn nút ▼.

Tại đây số răng còn phụ thuộc vào tỷ số truyền do đó khi cho số răng của một bánh thì số răng của bánh kia được hiện ra tự động. Nếu số liệu nhập vào hiện màu xanh kèm theo ký hiệu ① là các số liệu nhập vào không phù hợp.

Số liệu tính được:

Actual Gear Ratio: tỷ số truyền thực tế.

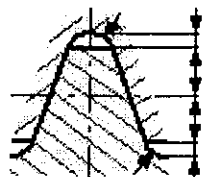
Center distance: khoảng cách trục.

18.4.2.2 Nhóm Units tooth Sizes - các thông số kích thước răng

1- Cho khoảng cách trục tính ra mô đun và số răng của hai bánh

Trong hộp thoại Guide chọn: ☉ aw --> m, z1, z2.

Unit Tooth Sizes	
Addendum	a* 1 ▾
Clearance	c* 0.25 ▾
Root Fillet	▸ 0.38 ▾

Số liệu nhập vào:

Addendum: *chiều cao đầu răng*. Gõ số hoặc nhấn nút ▾ chọn các giá trị có sẵn.

Clearance: *khe hở*.

Root fillet: *cung lượn chân răng*. Quan hệ giữa giá trị này với khe hở và góc ăn khớp được tính theo công thức:

$$r_f^* = \frac{c^*}{1 - \sin \alpha}$$

Có thể nhấn nút ▸ để lấy giá trị theo tính toán.

2- Cho khoảng cách trục, mô đun tính số răng của hai bánh

Trong hộp thoại Guide chọn: ☉ aw, m ---> z1, z2.

Các thông số như phần trên.

3- Cho mô đun, số răng, bước răng, góc xoắn tính ra khoảng cách trục

Trong hộp thoại Guide chọn: ☉ m, z1, z2, x, beta --> aw

Các thông số như phần trên.

18.4.2.3 Nhóm Face width - bề dày bánh răng

1- Cho khoảng cách trục tính ra mô đun và số răng của hai bánh

Trong hộp thoại Guide chọn: ☉ aw --> m, z1, z2.

Face width	
Facewidth	▸ 32 30 mm
Face width Ratio	0.9023 0.3235
Contact Ratio	1.6542

Số liệu nhập vào:

Facewidth: *bề dày bánh răng*. Trong này có 2 ô, cho bánh lớn và bánh nhỏ.

Gõ số hoặc nhấn nút ▸ lấy theo các giá trị tính được. Nếu $z1 < 15$, bề dày răng sẽ là:
 $bw = z1.m$, còn các trường hợp khác $bw = 15.m$.

Số liệu tính được:

Face width Ratio: tỷ số bề dày giữa hai bánh.
Contact Ratio: tỷ số tiếp xúc.

2- Cho khoảng cách trục, mô đun tính số răng của hai bánh

Trong hộp thoại **Guide** chọn: $\odot$ aw, m ---> z1, z2.
Các thông số như phần trên.

3- Cho mô đun, số răng, bước răng, góc xoắn tính ra khoảng cách trục

Trong hộp thoại **Guide** chọn: $\odot$ m, z1, z2, x, beta --> aw
Các thông số như phần trên.

4- Cho mô đun, số răng, bước răng, góc xoắn tính ra khoảng cách trục

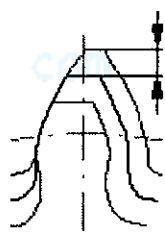
Trong hộp thoại **Guide** chọn: $\odot$ m, z1, z2, x, beta --> aw
Các thông số như phần trên.

18.4.2.4 Nhóm Unit Correction - dịch chỉnh

1- Cho khoảng cách trục tính ra mô đun và số răng của hai bánh

Trong hộp thoại **Guide** chọn: $\odot$ aw --> m, z1, z2.

Unit Corrections		
Unit Correction	0	0
Total Unit Correction	0	
Without Tapering	0.4697	-0.5735
Without Undercut	-0.1113	-2.0999
Allowed Undercut	-0.278	-2.2666
Outside Tooth Thickness	0.6886	0.7789
Addendum Truncation	0	0

Số liệu nhập vào:

Unit correction: đơn vị dịch chỉnh. Trong này có 2 ô, cho bánh lớn và bánh nhỏ, gõ số. Các giá trị này cũng có thể do tính toán mà ra.

Số liệu tính được:

Total Unit correction: tổng giá trị dịch chỉnh.

Without Tapering: không vuốt nhọn.

Without Undercut: không cắt chân răng.

Allow Undercut: cho cắt chân răng.

Outside tooth thickness: bề dày răng nhô ra.

Addendum Truncation: cắt cụt đầu răng.

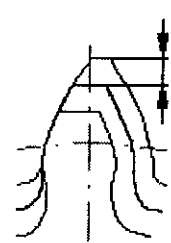
2- Cho khoảng cách trục, mô đun tính số răng của hai bánh

Trong hộp thoại **Guide** chọn: $\odot$ aw, m ---> z1, z2.
Như phần trên.

3. Cho mô đun, số răng, bước răng, góc xoắn tính ra khoảng cách trục

Trong hộp thoại Guide chọn: $\odot$ m, $z1$, $z2$, x , β --> a_w

Unit Corrections		
Unit Correction	0	0.3456
Total Unit Correction	0.3456	
Without Tapering	0.2817	-0.209
Without Undercut	-0.4623	-1.3981
Allowed Undercut	-0.6289	-1.5647
Outside Tooth Thickness	0.733	0.6964
Addendum Truncation	0.0123	0.0123

Số liệu nhập vào:

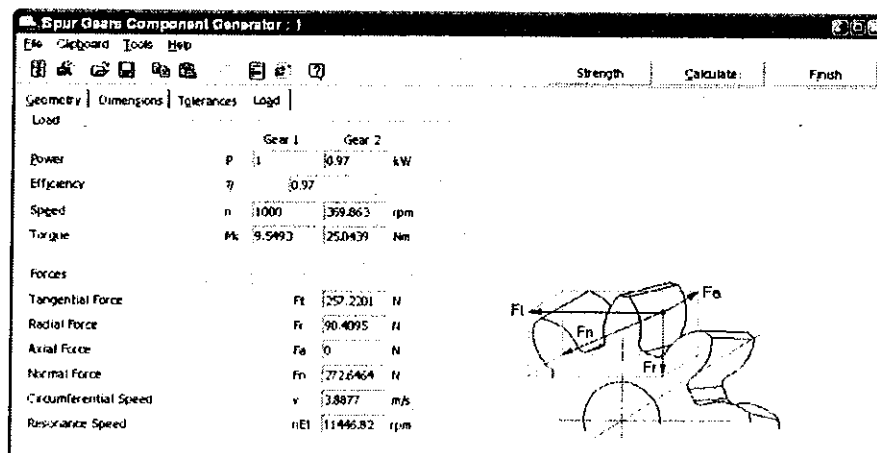
Các số liệu khác giống như trên, thêm ô nhập liệu:

Total Unit correction: tổng giá trị dịch chỉnh. Gõ số hoặc nhấn nút để lấy số liệu do tính toán tự động.

Nếu khi tính toán các số liệu tính được hiện màu xanh kèm theo ký hiệu ① là các số liệu nhập vào không phù hợp.

18.4.3 Tính toán tải trọng

Hộp thoại tính theo tải trọng có dạng:

	Gear 1	Gear 2
Power	P 1	0.97 kW
Efficiency	η	0.97
Speed	n 1000	359.863 rpm
Torque	Mk 9.5493	25.0439 Nm
Forces		
Tangential Force	Ft	259.2201 N
Radial Force	Fr	90.4095 N
Axial Force	Fa	0 N
Normal Force	Fn	272.6464 N
Circumferential Speed	v	3.8877 m/s
Resonance Speed	nEl	11446.82 rpm

Mục tiêu tính toán:

$\odot$ P1, n1 $\rightarrow$ Mk1: cho lực và vận tốc quay tính mô men.

Số liệu nhập vào:

Power (Gear 1) P: công suất (bánh thứ nhất). Gõ số.

Efficiency η : hiệu suất. Gõ số.

Speed n: vận tốc quay. Gõ số.

Số liệu tính được:

Tải trọng gồm:

Torque Mk: mô men.

Lực tác dụng lên răng gồm:

Tangent Force Ft: *lực tiếp tuyến.*
 Radial Force Fr: *lực hướng tâm.*
 Axial Force Fa: *lực dọc trục.*
 Normal Force Fn: *cho cắt chân răng.*
 Circumferential Speed v: *vận tốc vành chia.*
 Resonance Speed nEl: *vận tốc cộng hưởng.*
 © Mk1, n1 → P1: cho mô men và vận tốc quay, tính lực.
 Hộp thoại được kích hoạt như sau:

Load		Gear 1	Gear 2	
Power	P	1	0.97	kW
Efficiency	η	0.97		
Speed	n	1000	369.863	rpm
Torque	Mk	9.5493	25.0439	Nm

Số liệu nhập vào:

Efficiency η : *hiệu suất. Gõ số.*
 Speed n: *vận tốc quay. Gõ số.*
 Torque Mk: *mô men. Gõ số.*

Số liệu tính được:

Tải trọng gồm:
 Power P: *công suất.*
 Lực tác dụng lên răng như trên
 © P1, Mk1 → n1: cho lực và mô men tính vận tốc quay.
 Hộp thoại được kích hoạt như sau:

Load		Gear 1	Gear 2	
Power	P	1	0.97	kW
Efficiency	η	0.97		
Speed	n	1000	369.863	rpm
Torque	Mk	9.5493	25.0439	Nm

Số liệu nhập vào:

Power P: *công suất. Gõ số.*
 Efficiency η : *hiệu suất. Gõ số.*
 Torque Mk: *mô men. Gõ số.*

Số liệu tính được:

Tải trọng gồm:
 Speed n: *vận tốc quay.*
 Lực tác dụng lên răng như trên

18.4.4 Tính toán sức bền – Strength

Trong tính toán sức bền, số liệu nhập vào phụ thuộc mục tiêu tính toán như đã nói ở phần trên. Ngoài ra các tiêu chuẩn tính toán như ISO, ANSCI, DIN v.v.. cũng cho ra các phương pháp tính khác nhau. Trong phần này chúng tôi chỉ giới thiệu tính toán theo tiêu chuẩn ISO (mặc định).

18.4.4.1 Tính kiểm tra độ bền

Nhấn chọn **Strength Check Calculation**

Sau khi chọn mục tiêu tính toán, nhấn nút **Strength**, hộp thoại có dạng:

18.4.4.2 Số liệu nhập vào

Nhóm Hệ số của tải trọng - Factor of additional load gồm:

Application Factor: hệ số lực. Gõ số hoặc nhấn nút để hiện ra bảng các giá trị có sẵn:

Value table KA				
Input Power	Output Power			
	fluently	Light shocks	Medium shocks	Heavy shocks
fluently	1.0	1.25	1.5	1.75
Light shocks	1.1	1.35	1.6	1.85
Medium shocks	1.25	1.5	1.75	2.0
Heavy shocks	1.5	1.75	2.0	2.25

Trong này có các cột và các hàng để tra cứu:

Input Power: công suất đầu vào.

Output Power: : công suất đầu ra.

Các loại tải trọng như sau:

fluently: không va đập.

Light shocks: va đập nhẹ.

Medium shocks: va đập trung bình.

Heavy shocks: va đập mạnh.

One-time Overloading Factor: hệ số quá tải tức thời. Gõ số.

Nhóm Vật liệu - Material Values gồm:

Contact Fatigue Limit: giới hạn mỏi tiếp xúc. Gõ số.

Bending Fatigue Limit: giới hạn mỏi uốn. Gõ số.

Gear 1: bánh thứ nhất.

Gear 2: bánh thứ hai.

Nhấn nút ... để chọn vật liệu cho từng bánh răng. Bảng vật liệu hiện ra như sau:

Table 1. Gear Material EN (3)													
Material	Heat treatment	Rm (MPa)	Re/σ _{0.2} (MPa)	Y _H /Y _{Ht}	σ _{lim} (MPa)	s _{lim} (MPa)	s _{lim} (MPa)	s _{lim} (MPa)	s _{lim} (MPa)	s _{lim} (MPa)	s _{lim} (MPa)	s _{lim} (MPa)	s _{lim} (MPa)
4. Aboular cast iron	---	600	370 190	---	430	315	50	3	10	6	169000	0.2	0 nodular
5. Aboular cast iron	---	700	420 230	---	510	375	50	3	10	6	169000	0.2	0 nodular
6. Aboular cast iron	heat treated	800	460 250	---	550	345	50	3	10	6	169000	0.2	0 nodular
7. Malleable cast iron	normalized	500	300 230	---	380	280	50	3	10	6	162000	0.3	0 malleable
8. Carbon cast steel	normalized	500	260 150	---	420	300	50	3	10	6	206000	0.3	1 carbon
9. Carbon cast steel	quenched	550	400 180	---	480	330	50	10	10	6	226000	0.3	1 quenched
10. Carbon cast steel	both face hard.	590	380 180 600	---	1140	316	100	3	10	6	206000	0.3	2 carbon
11. 36MnS	normalized	700	340 210	---	540	372	50	3	10	6	206000	0.3	1 alloy cr
12. 36MnS	heat treated	750	400 220	---	560	384	50	3	10	6	206000	0.3	1 alloy cr
13. 36MnS	both face hard.	700	340 210 600	---	1140	352	100	3	10	6	206000	0.3	2 alloy cr
14. 17CrMnS11	normalized	650	380 200	---	520	360	50	3	10	6	206000	0.3	1 alloy cr
15. 17CrMnS11	heat treated	800	520 245	---	610	414	50	3	10	6	206000	0.3	1 alloy cr
16. 30CrMnV6	4 heat treated	1150	875 360	---	640	552	50	3	10	6	206000	0.3	1 alloy cr
17. EN C25	---	490	265 130	---	370	330	50	3	10	6	206000	0.3	0 structure
18. EN S355S	---	510	333 155	---	380	326	50	3	10	6	206000	0.3	0 structure
19. EN E355	---	598	314 175	---	420	360	50	3	10	6	206000	0.3	0 structure
20. EN C360	---	686	363 205	---	480	396	50	3	10	6	206000	0.3	0 structure
21. EN C10E	case-hardened	440	275 135 650	---	1210	500	100	3	10	9	206000	0.3	4 carbon
22. EN C16E	case-hardened	495	295 150 650	---	1210	500	100	3	10	9	206000	0.3	4 carbon

Dùng thanh trượt để tìm vật liệu, đánh dấu, nhấn nút để khẳng định vật liệu được chọn.

Nhóm Hệ số tiếp xúc - Factor for contact:

Roughness Factor: *hệ số nhám.*

Size Factor: *hệ số kích thước.*

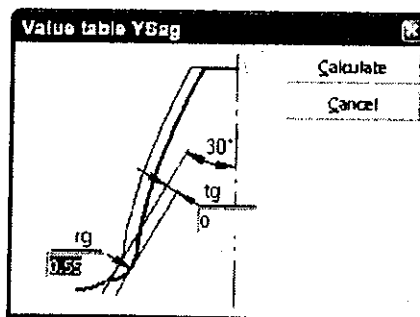
Work hardening Factor: *hệ số đô cứng làm việc.*

Nhóm Tuổi thọ tính bằng giờ (house)

Durability: *tuổi thọ*. Gõ số giờ.

Nhóm Hệ số uốn - Factor for Bending

Teeth with Grinding Notches Factor: *hệ số mài mòn rãnh răng*. Gõ số hoặc nhấn nút để hiện ra bảng các giá trị có sẵn:

Cho các giá trị vào các ô tương ứng, nhấn **Calculate** để tính ra hệ số.

Alternate Load Factor: hệ số tải trọng chuyển đổi. Có hai ô nhập liệu cho hai bánh răng.

Gõ số hoặc nhấn nút để hiện ra bảng các giá trị có sẵn:

Value table Ya

Gear 1: 0.7

OK

1 repeated load
 0.7 alternating load (e.g. inserted gear)
 0.65-0.7 reversible operation

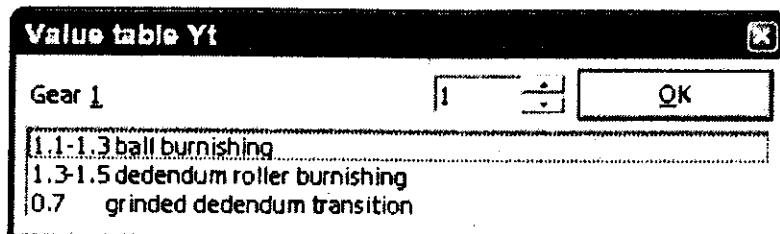
Chọn giá trị theo bảng các giá trị:

repeated: chu kỳ mỗi tuần hoàn.

alternating load: tải trọng chuyển đổi.

reversible operation: tải trọng đảo chiều.

Production technology Factor: hệ số sản sinh công nghệ. Có hai ô nhập liệu cho hai bánh răng. Gõ số hoặc nhấn nút để hiện ra bảng các giá trị có sẵn:

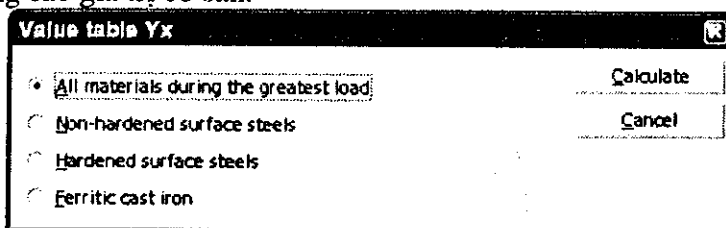

ball burnishing: đánh bóng bằng bi thép.

dedendum roller burnishing: cán nhẵn chiều cao chân răng.

grinded dedendum transition: mài mòn chỗ chuyển tiếp chiều cao chân răng.

Size Factor: hệ số kích thước. Có hai ô nhập liệu cho hai bánh răng. Nhấn nút để hiện ra bảng các giá trị có sẵn:

Trong này có các lựa chọn để tính toán:

⊙ All materials during the greatest load: tất cả vật liệu khi tải trọng lớn nhất.

⊙ Non-hardened surface steels: thép không tôi bề mặt.

⊙ Hardened surface steels: thép tôi bề mặt.

⊙ Ferritic cast iron: gang ferit.

Tooth Root surface Factor: hệ số bề mặt chân răng. Gõ số.

18.4.4.3 Số liệu tính được

Nhóm Hệ số của tải trọng - Factor of additional load gồm:

Dynamic Factor: hệ số động.

Face load Factor: hệ số lực bề mặt.

Transverse load Factor: hệ số lực ngang.

Total: tổng

Nhóm Hệ số tiếp xúc - Factor for contact:

Elasticity Factor: hệ số đàn hồi. Gõ số.

Zone Factor: hệ số khu vực.

Contact Ratio Factor: hệ số tỷ số tiếp xúc.

Single Pair tooth ContactFactor: hệ số tiếp xúc từng cặp răng đơn.

Life Factor: hệ số tuổi thọ.

Speed Factor: hệ số vận tốc.

Helix Angle Factor: hệ số góc xoắn.

Nhóm Tuổi thọ tính bằng giờ (house)

IT:

Nhóm Hệ số uốn - Factor for Bending

Form Factor: *hệ số hình dạng.*

Stress Correction Factor: *hệ số ứng suất dịch chỉnh.*

Contact Ratio Factor: *hệ số tỷ số tiếp xúc.*

Life Factor: *hệ số tuổi thọ.*

Helix Angle Factor: *hệ số góc xoắn.*

Notch Sensitivity Factor: *hệ số nhạy cắt rãnh.*

Nhóm kết quả tính toán - Calculation Results

Tại đây cho chúng ta kết quả của các thông số:

Factor of Safety from Pitting: *hệ số an toàn ăn mòn.*

Factor of Safety from Tooth Breakage: *hệ số an toàn đứt răng.*

Static Safety in Bending: *hệ số an toàn tĩnh tại góc uốn.*

Strength Check: *kiểm tra độ an toàn.* Tại đây hiện giá trị **True** (tốt) hoặc (không an toàn).

Calculation Results

Factor of Safety from Pitting	SH	1.201	1.201
Factor of Safety from Tooth Breakage	SF	1.346	1.357
Static Safety in Contact	SHst	3.262	3.262
Static Safety in Bending	SFst	2.554	1.743
Strength Check		True	

Trong hộp thoại **Strength Check** nếu nhấn chọn ☒ User Factors, hộp thoại có dạng:

Strength Check According to ISO 6335:1997 ☒ Y ☒ VK

Factors of Additional Load

Application Factor KA 1.2 ±

Dynamic Factor KH 1.166 KPv 1.166

Face Load Factor KB 3.236 KPB 2.625

Transverse Load Factor KTb 1.478 KTB 1.596

Total KH 6.69 KP 5.822

One-time Overloading Factor KAS 1

Material Values

Gear 1 User

Gear 2 User

Contact Fatigue Limit σ_{Hlim} 1140 1140 MPa

Bending Fatigue Limit σ_{Flim} 605 605 MPa

Factors for Contact

Elasticity Factor Ze 1897.81

Zone Factor Zh 2.538

Contact Ratio Factor Zeps 0.823

Single Pair Tooth Contact Factor ZB 1 1

Life Factor ZL 1 1

Lubricant Factor ZL 0.962

Surface Factor Zr 1

Speed Factor Zv 0.972

Helix Angle Factor Zb 1

Size Factor Zx 1 1

Work Hardening Factor Zw 1

Factors for Bending

Form Factor YFa 2.586 2.196

Stress Correction Factor YSa 1.559 2.402

Teeth with Grinding Notches Factor YSag 1 ± 1 ±

Helix Angle Factor Yb 1

Contact Ratio Factor Yeps 0.631

Alternating Load Factor Ya 1 ± 1 ±

Production Technology Factor Yt 1 ± 1 ±

Life Factor Yn 1 1

Notch Sensitivity Factor Yd 1.239 1.431

Size Factor Yx 1 ± 1 ±

Tooth Root Surface Factor Yr 1

Calculation Results

Factor of Safety from Pitting SH 2.614 2.614

Factor of Safety from Tooth Breakage SF 17.315 14.333

Static Safety in Contact SHst 5.886 5.886

Static Safety in Bending SFst 34.95 25.048

Strength Check True

Calculate

Duration t_h 10000 ± hour

IT 6

Tại đây chúng ta phải nhập tất cả các số liệu sau đó nhấn nút **Calculate** để có kết quả tính toán tại nhóm **Calculation Results**.

18.4.5 Tính chọn vật liệu

Nhấn chọn **Material values calculation**

Theo phương án này, hộp thoại có dạng:

Factors of Additional Load		User Factors	
Application Factor	KA	1.2	
Dynamic Factor	KV	1.166	
Root Load Factor	KRt	1.226	
Transverse Load Factor	KHt	1.478	
Total	KH	1.692	
One-time Overloading Factor	KAS	1	
Material Values		User Factors	
Gear 1	User	YFa	2.986
Gear 2	User	YSa	1.559
Contact Fatigue Limit	σ _{Hlim} /MPa	524	
Bending Fatigue Limit	σ _{Flim} /MPa	55	
Factors for Contact		Factors for Bending	
Elasticity Factor	Zε	1.8981	
Zone Factor	ZH	2.578	
Contact Ratio Factor	Zεps	0.620	
Single Pair Tooth Contact Factor	Zβ	1	
Life Factor	ZN	1	
Lubricant Factor	ZL	0.962	
Burriness Factor	Zv	1	
Speed Factor	Zβ	0.972	
Helix Angle Factor	Zβ	1	
Size Factor	Zs	1	
Work Hardening Factor	Zw	1	
Calculation Results		Strength Check	
Factor of Safety from Pitting	SH	1.301	
Factor of Safety from Tooth Breakage	SF	1.316	
Static Safety in Contact	SHet	5.894	
Static Safety in Bending	SFet	2.655	
Strength Check		True	

Những ô nào màu trắng (được kích hoạt) là số liệu nhập vào. Những ô màu xám là kết quả tính được.

Như vậy tại nhóm **Material Values**, chúng ta chỉ có kết quả là:

Contact Fatigue Limit: *giới hạn mỗi tiếp xúc.*

Bending Fatigue Limit: *giới hạn mỗi uốn.*

Chúng ta dựa vào kết quả này để chọn vật liệu tương ứng cho từng bánh răng.

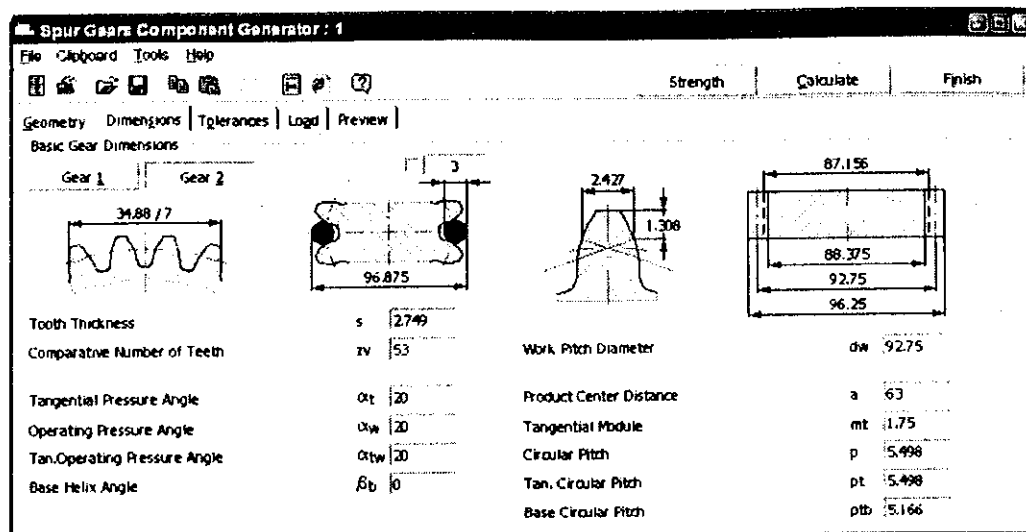
18.4.6 Dimensions - các kích thước bánh răng

Hộp thoại kết quả kích thước bánh răng sau khi đã tính toán như sau:

Bánh 1:

Basic Gear Dimensions		Work Pitch Diameter	
Gear 1	29.454 / 4	Work Pitch Diameter	dw
81.591		Product Center Distance	a
5		Tangential Module	mt
3.814		Circular Pitch	p
2.056		Tan. Circular Pitch	pt
69.772		Base Circular Pitch	ptb
67.375			
74.25			
79.75			

Nhấn nút Gear 2 để có kết quả của bánh 2:

Tại đây các thông số hình học được cho ngay trên hình vẽ.

Các thông số khác như sau:

Tangential Pressure Angle:

góc áp lực tiếp tuyến.

Operating Pressure Angle:

góc áp lực làm việc.

Tan/Operating Pressure Angle:

góc áp lực làm việc tiếp tuyến.

Base Helix Angle:

góc nghiêng của răng.

Product Center Distance:

khoảng cách trục.

Tangential Module:

mô đun tiếp tuyến.

Circular Pitch:

bước răng tại vòng chia.

Tan.Circular Pitch:

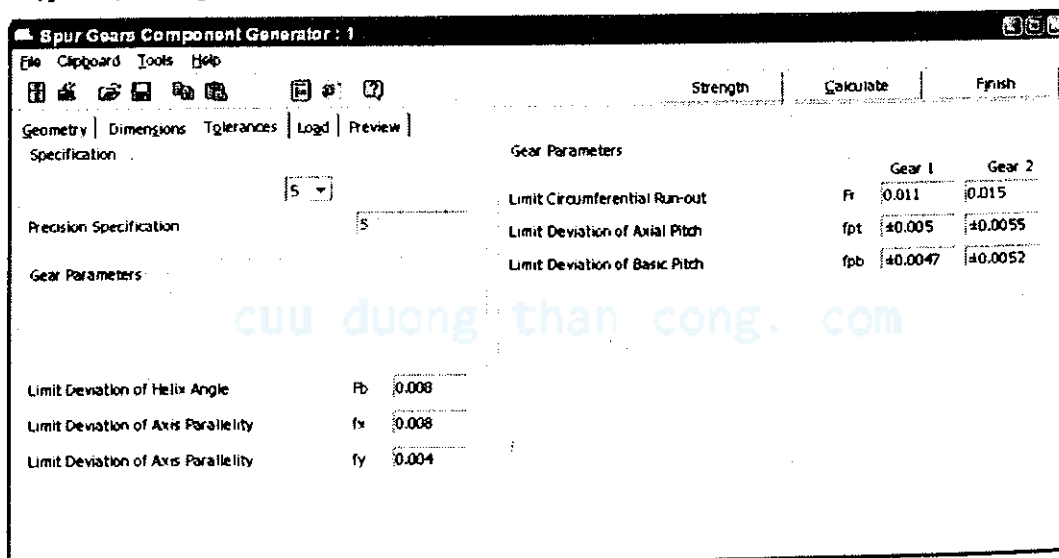
bước răng tại vòng tiếp xúc.

Base Circular Pitch:

bước răng tại vòng chân răng.

18.4.7 Tolerances - các giá trị dung sai

Hộp thoại kết quả kích thước bánh răng (Gear) sau khi đã tính toán như sau:

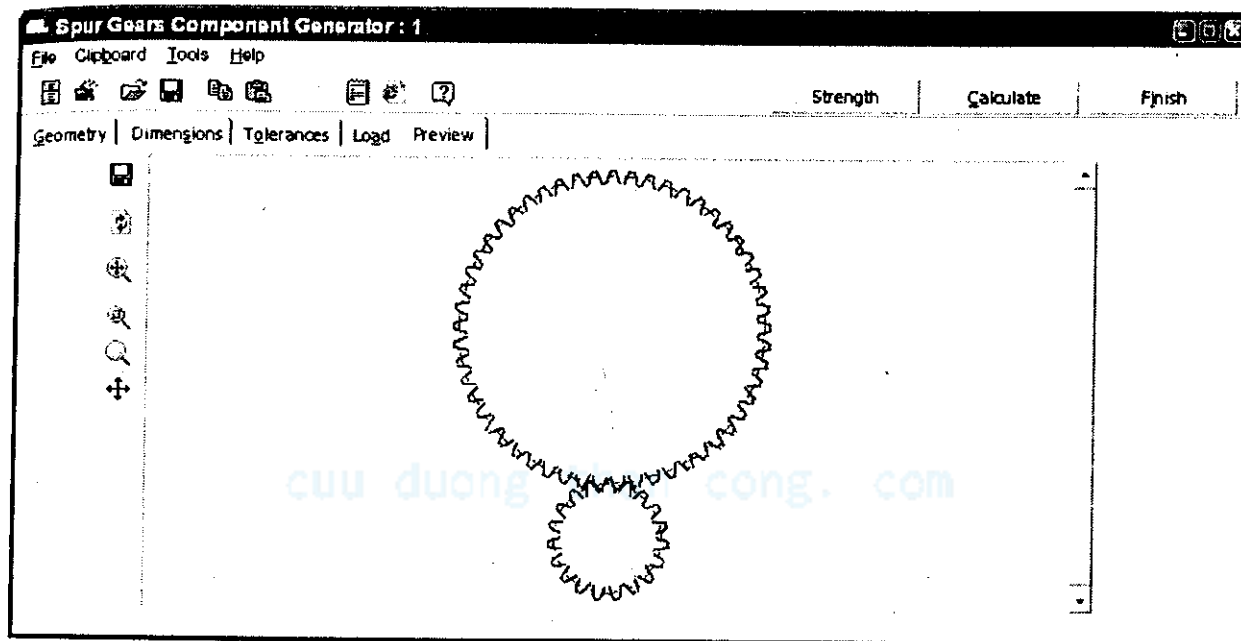
Tại ô nhập độ chính xác, có thể gõ số hoặc nhấn nút để chọn giá trị có sẵn.

Các kết quả khác như sau:

Limit Deviation of Helix Angle:	dung sai giới hạn cho góc nghiêng.
Limit Deviation of Axis Parallelity:	dung sai độ song song dọc trục X.
Limit Deviation of Axis Parallelity:	dung sai độ song song dọc trục Y.
Limit Circumferential Run-out:	dung sai vòng tròn hành trình.
Limit Deviation of Axis Pitch:	dung sai bước răng hướng trục.
Limit Deviation of Base Pitch:	dung sai bước răng cơ sở.

18.4.8 Preview

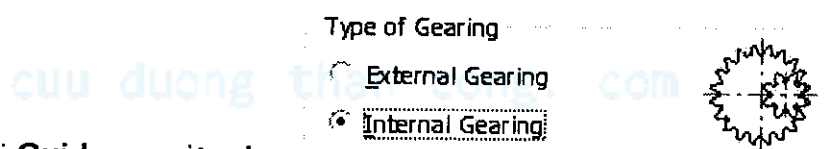
Hộp thoại Preview như sau:

Trong này có các nút **Zoom** để quan sát.

18.5 CẶP BÁNH RĂNG ĂN KHỚP TRONG

18.5.1 Chọn phương án

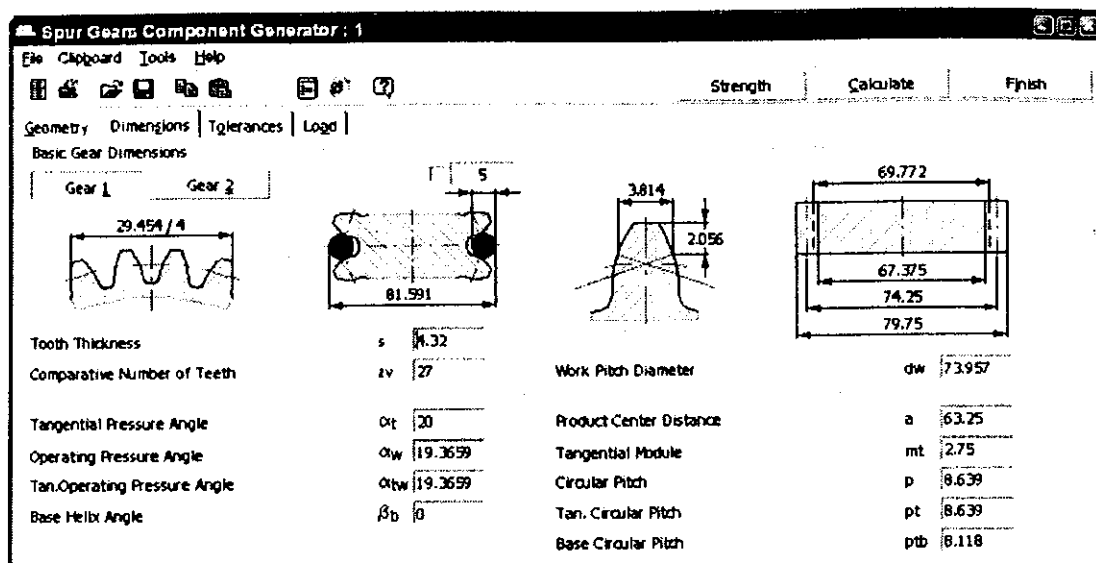

Trong hộp thoại **Guide** mục tiêu chọn

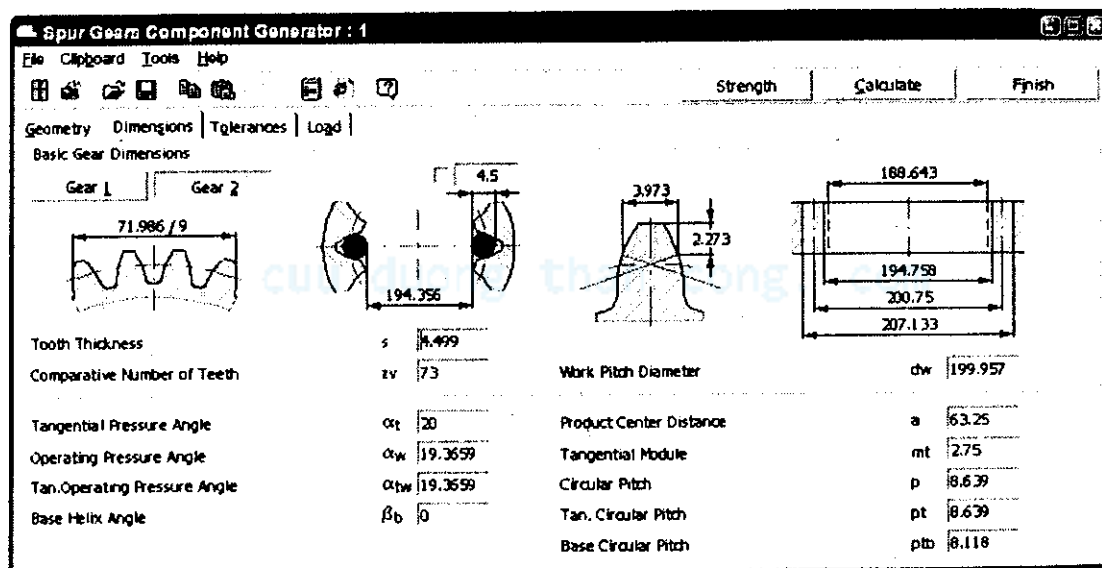
18.5.2 Tính toán

Nhập số liệu và tính toán như trường hợp ăn khớp ngoài. Riêng hộp thoại Dimension như sau:

Bánh 1:

Bánh 2:

18.6 LƯU TRỮ SỐ LIỆU VÀ KẾT QUẢ

18.6.1 Lưu trữ số liệu và kết quả tính toán vào đĩa

Các số liệu nhập vào có thể lưu dưới dạng tệp vào đĩa để sử dụng trong các cụm lắp ghép khác.

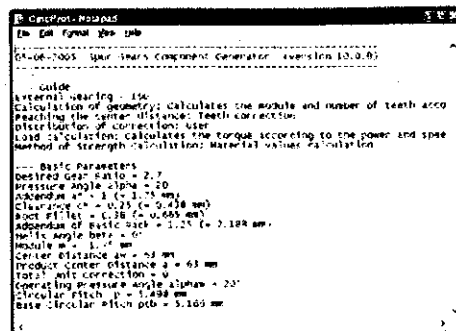
1- Lưu trữ

Trình đơn: **File** ⇒ **Save as**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

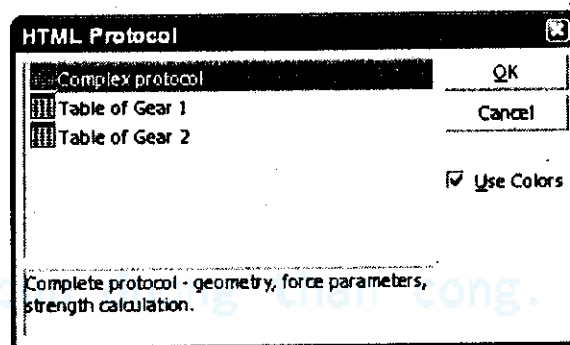
Tại đây có thể lưu vào đĩa, sao chép, chỉnh sửa v.v...

2- Xuất dưới dạng trang Web

Trình đơn: **Tools** $\Rightarrow$ **Create HTML Report**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện để chọn dữ liệu xuất ra:

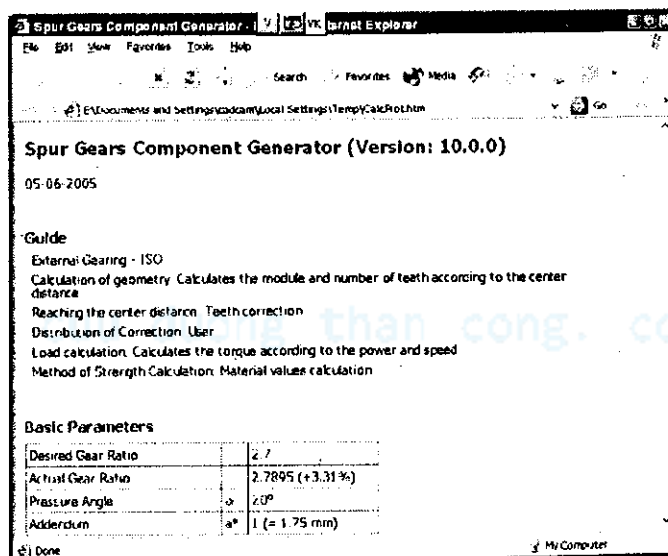

Complex protocol: toàn bộ kết quả.

Table of Gear 1: bảng kết quả của bánh 1.

Table of Gear 2: bảng kết quả của bánh 2.

Dưới đây là hình minh họa toàn bộ kết quả.

Có thể xem, sao chép hoặc lưu vào đĩa.

18.7 ĐƯA CHI TIẾT VÀO BẢN VẼ

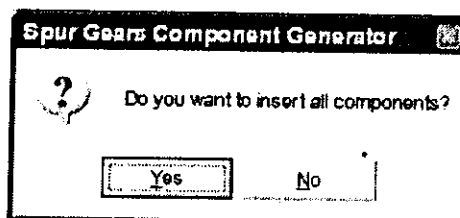
18.7.1 Đưa cụm bánh răng vào bản lắp

Môi trường làm việc để đưa cụm bánh răng vào là bản lắp ghép (Assambly).

Khi đã có đầy đủ các thông số hình học cần thiết, muốn tính toán lại vẫn có thể thay đổi phương án.

Nếu không thay đổi tiến hành đưa vào bản lắp ghép.

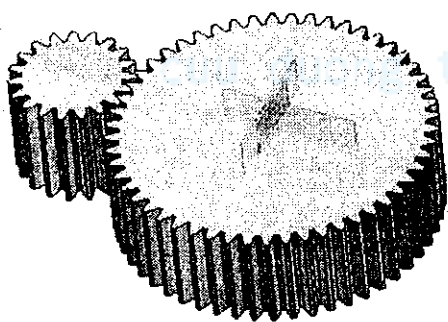
Nhấn nút Finish trong hộp thoại chính để đưa mỗi ghép vào bản thiết kế. Hộp thoại hiện ra:

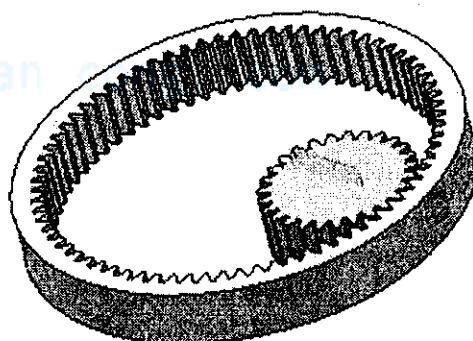
Bạn có muốn đưa vào bản thiết kế không?

Nhấn **Yes** - có, **No** - không.

Nếu môi trường là bản lắp ghép, các cụm bánh răng được đưa vào như hình minh họa dưới đây.

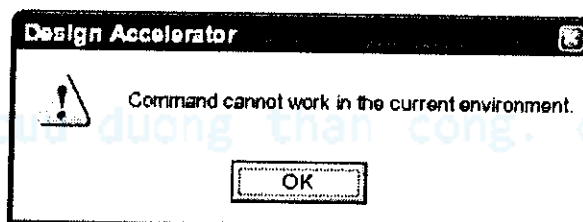

Bánh răng ăn khớp ngoài

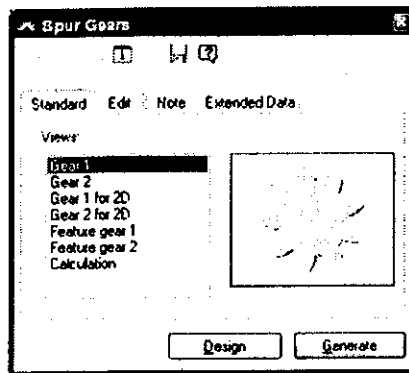
Bánh răng ăn khớp trong

Nếu không phải là bản lắp hoặc nhấn No, bảng thông báo hiện ra:

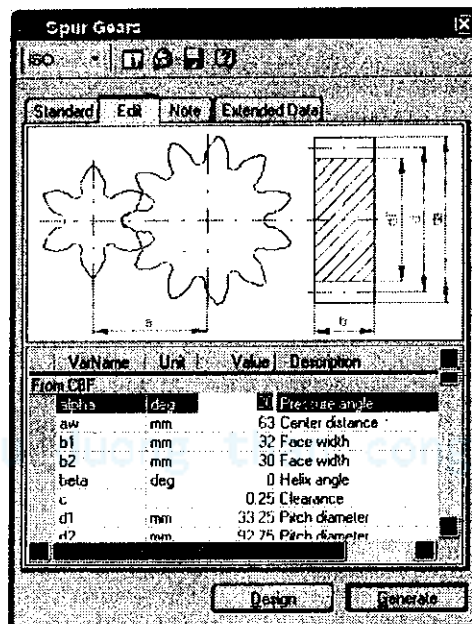

Lệnh này không thực hiện được tại môi trường này.

Nhấn **OK**, một hộp thoại mô tả cụm bánh răng hiện ra:

Nhấn **Edit** để xem và có thể sửa các thông số:

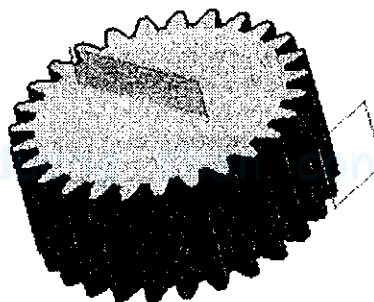

Tại đây những giá trị nào hiện rõ thì có thể thay đổi bằng cách gõ giá trị khác vào ô đó.

Nhấn nút **Design** để quay lại tính toán.

Nhấn nút **Generate** để đưa vào bản lắp.

Tại đây chỉ đưa được từng bánh răng một vào bản lắp

18.7.2 Chỉnh sửa bánh răng

Việc chỉnh sửa giống như các chi tiết thông thường.

CHƯƠNG 19

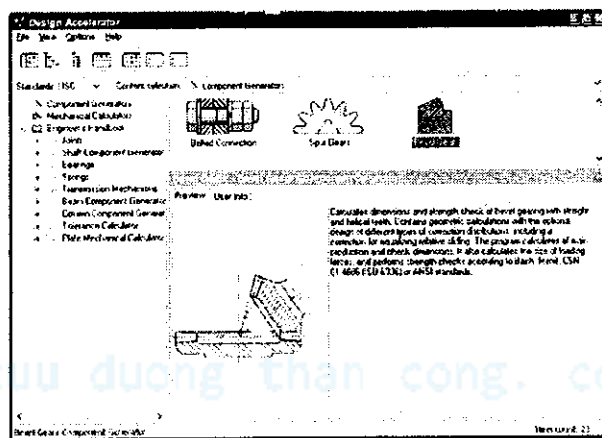
TÍNH TOÁN THIẾT KẾ BỘ TRUYỀN ĐỘNG BÁNH RĂNG CÔN - BEVEL GEARS

Tính toán thiết kế bánh răng côn gồm tính toán các kích thước hình học, kiểm tra độ bền của bánh răng với răng thẳng hoặc răng nghiêng. Đồng thời có kèm theo phân bố dịch chỉnh để cân bằng trượt. Tính toán tất cả các tải trọng phát sinh và kiểm tra kích thước. Kiểm tra độ bền theo các tiêu chuẩn Bach, Merrit, CSN 01 4686 (ISO 6336) hoặc ANSI.

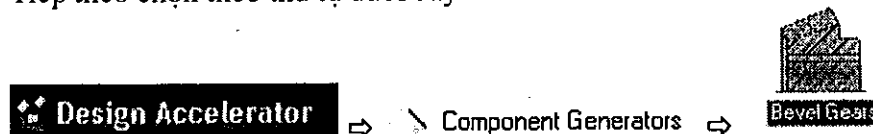
Công thức tính toán được trình bày tại Chương 13 - Phần I.

19.1 KHỞI TẠO CHƯƠNG TRÌNH

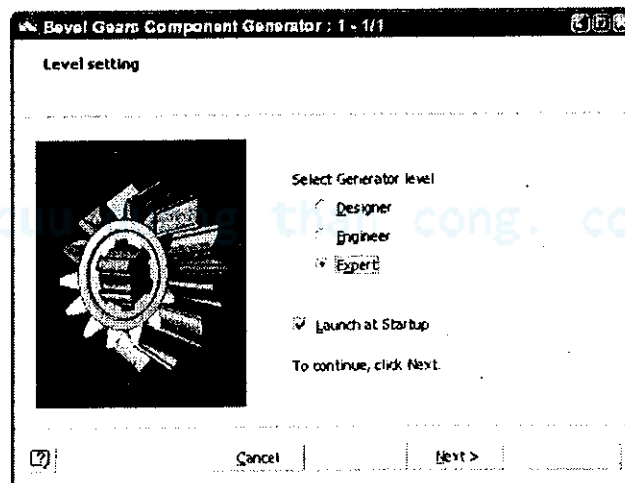
Khởi động **Design Accelerator**, hộp thoại xuất hiện:

Tại ô **Standard** nhấn nút ▼ chọn tiêu chuẩn kỹ thuật. Trong ví dụ này chọn ISO. Tiếp theo chọn theo thứ tự dưới đây:

Hộp thoại hiện ra:

Tại đây chọn mức độ sử dụng:

⊙ **Designer** - nhà thiết kế.

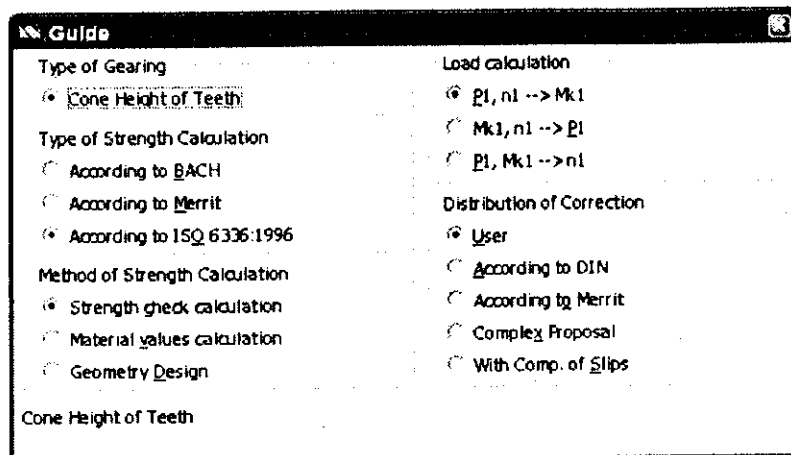
⊙ **Engineer** - kỹ sư.

⊙ **Expert** - chuyên gia.

Chọn ⊙ **Expert** - chuyên gia, sẽ có đầy đủ các thông số để cho ra cặp bánh răng hoàn hảo.

Nhấn **Next** để tiếp tục.

Hộp thoại tiếp theo:

Đây là hộp thoại để chọn các điều kiện ban đầu (mục tiêu) cho tính toán thiết kế.

Bảng này tồn tại song song với bảng nhập số liệu và tính toán. Mỗi lần thay đổi các tiêu chí tại bảng này, bảng nhập số liệu thay đổi theo để phù hợp với lựa chọn.

Nếu không thấy bảng này xuất hiện, có hai cách để hiển thị:

Trình đơn: **Tools** ⇨ **Guide**

Thanh công cụ:

19.2 CHỌN MỤC TIÊU TÍNH TOÁN

Từ hộp thoại trên chúng ta chọn các mục tiêu tính toán như sau:

Nhóm Types of gearing - kiểu ăn khớp.

⊙ **Cone Height of Teeth:** côn theo chiều cao răng.

Nhóm Type of strenght caculation - kiểu tính sức bền.

Các lựa chọn tính toán như sau:

⊙ **According to BACH:** theo tiêu chuẩn BACH

⊙ **According to Merrit:** theo tiêu chuẩn Merrit

⊙ **According to ISO 5636 - 1996:** theo tiêu chuẩn ISO 5636 - 1996 (mặc định).

Nhóm Load Calculation - tính toán tải trọng

Các lựa chọn tính toán như sau:

⊙ **P1, n1 → Mk1:** cho lực và vận tốc quay tính mô men.

⊙ **Mk1, n1 → P1:** cho mô men và vận tốc quay, tính lực.

⊙ **P1, Mk1 → n1:** cho lực và mô men tính vận tốc quay.

Nhóm Distribution of Correction - phân bố dịch chỉnh

⊙ **User:** theo người dùng.

⊙ **According to DIN:** theo tiêu chuẩn DIN.

⊙ **According to Merrit:** theo tiêu chuẩn Merrit

- ⊙ **Complex Proposal:** bù phức hợp.
- ⊙ **With com. of Slips:** có bù trượt phức hợp.

Nhóm Method of Strength Calculation - phương thức tính độ bền

- ⊙ **Strength Check Calculation:** tính kiểm tra độ bền.
- ⊙ **Material values calculation:** tính chọn vật liệu.
- ⊙ **Geometry Design:** thiết kế hình dạng.

Chúng ta nghiên cứu từng trường hợp một.

19.3 NHẬP SỐ LIỆU VÀ TÍNH TOÁN

Việc nhập số liệu để tính toán được trình bày theo phương thức:

Các ô nhập số liệu được kích hoạt phụ thuộc vào mục tiêu tính toán. Sau khi khởi tạo chương trình, hộp thoại nhập số liệu và tính toán có dạng:

Trong tính toán thiết kế bánh răng, hai số liệu quan trọng nhất là thông số hình học và tải trọng của cặp bánh răng. Trong hộp thoại để tính toán thiết kế có các mục:

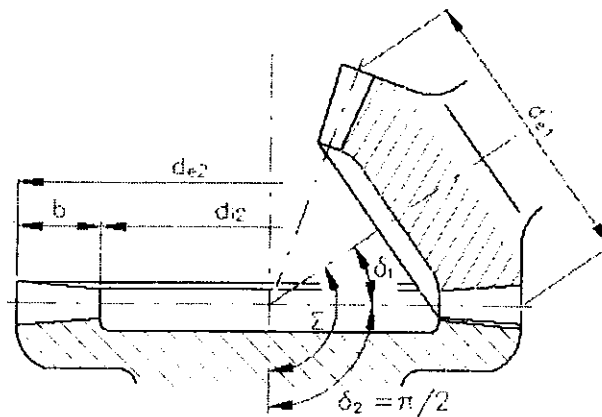
- Geometry** - các thông số hình học.
- Dimensions** - các kích thước bánh răng.
- Tolerances** - các giá trị dung sai.
- Load** - tải trọng.

Trong đó **Dimensions**, **Tolerances** là các kết quả tính toán.

Chúng ta nghiên cứu việc nhập số liệu và tính toán của các thông số hình học (**Geometry**) và tải trọng (**Load**) cho từng trường hợp theo mục tiêu để ra.

19.3.1 Các thông số hình học - Geometry

Dưới đây là hình dạng và các thông số hình học của bánh răng côn.

Hộp thoại nhập số liệu:

Basic Parameters		Face width	
Gear Ratio	2.7059	Face width	10.5 mm
Number of Teeth	17 / 46	Face width Ratio	0.2447
Tangential Pressure Angle	α_t 20	Contact Ratio	2.3339
Helix Angle	β_m 20 Right	Unit Corrections	
Shaft Angle	Σ 90	Unit Correction	0.1632
Tangential Module	met 1.75 mm	Tang. Displacement	0
Unit Tooth Sizes		Without Tapering	0.468 -3.2318
Addendum	a^* 1	Without Undercut	-0.2749 -8.3511
Clearance	c^* 0.2	Allowed Undercut	-0.442 -8.5182
Root Fillet	0.3	Outside Tooth Thickness	0.5523 0.7942
		Addendum Truncation	0 0

Những ô trắng là số liệu cần nhập vào, những ô mờ là kết quả tính toán.

19.3.1.1 Nhóm Basic Parameters - các thông số cơ sở

Số liệu nhập vào:

Gear Ratio: tỷ số truyền. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ chọn các giá trị có sẵn.

Tangential Pressure Angle: góc ăn khớp.

Helix Angle: góc nghiêng của răng. Răng thẳng cho bằng 0.

Nếu có góc nghiêng, chọn chiều nghiêng ở ô bên cạnh. Nhấn nút ▼ để chọn: Right - bên phải, Left - bên trái.

Shaft Angle: góc giữa hai trục.

Tangential Module: mô đun tiếp tuyến.

Nếu tại hộp thoại **Guide** chọn **Method of Strength Calculation** ->

☉ **Geometry Design**: thiết kế hình dạng thì ô nhập liệu này tự động tính ra.

19.3.1.2 Nhóm Units tooth Sizes - các thông số kích thước răng

Hộp thoại có dạng:

Unit Tooth Sizes

Addendum	s^* 1
Clearance	c^* 0.25
Root Fillet	0.38

Số liệu nhập vào:

Addendum: chiều cao đầu răng. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ chọn các giá trị có sẵn.

Clearance: khe hở.

Root fillet: cung lượn chân răng. Có thể nhấn nút ► để lấy giá trị theo tính toán.

19.3.1.3 Nhóm Face width - bề dày bánh răng

Trong hộp thoại:

Face width

Facewidth	► 10.5 mm
Face width Ratio	0.2447
Contact Ratio	2.3339

Số liệu nhập vào:

Facewidth: bề dày bánh răng. Gõ số hoặc nhấn nút ► lấy theo các giá trị tính được. Nếu tại hộp thoại **Guide** chọn **Method of Strength Calculation** -> ☉ **Geometry Design**: thiết kế hình dạng thì ô nhập liệu này tự động tính ra.

Số liệu tính được:

Face width Ratio: tỷ số bề dày giữa hai bánh..

Contact Ratio: tỷ số tiếp xúc.

19.3.1.4 Nhóm Unit Correction - dịch chỉnh

Trong hộp thoại:

Unit Corrections

Unit Correction	0.1632	
Tang. Displacement	0	
Without Tapering	0.468	-3.2318
Without Undercut	-0.2749	-8.3511
Allowed Undercut	-0.442	-8.5182
Outside Tooth Thickness	0.5523	0.7942
Addendum Truncation	0	0

Số liệu nhập vào:

Tang, Displacement: khoảng dịch chỉnh.

Unit correction: đơn vị dịch chỉnh.

Hai số liệu này, sẽ là số liệu nhập vào hay tính được, tùy theo lựa chọn tại hộp thoại

Guide:

Distribution of Correction

- ☒ User
- ☐ According to DIN
- ☐ According to Merrit
- ☐ Complex Proposal
- ☐ With Comp. of Slips

Số liệu tính được:

Without Tapering: không vuốt nhọn.
 Without Undercut: không cắt chân răng.
 Allow Undercut: cho cắt chân răng.
 Outside tooth thickness: bề dày răng nhô ra.
 Addendum Truncation: cắt cụt đầu răng.

19.3.2 Tính toán tải trọng

Trong hộp thoại nhấn chọn **Load**. Hộp thoại tính theo tải trọng có dạng:

Bevel Gears Component Generator : 1

File Clipboard Tools Help

Strength Calculate Finish

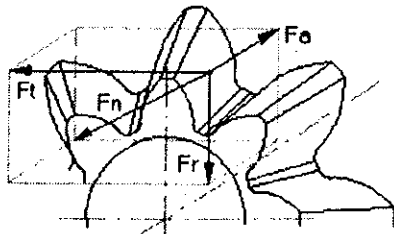
Geometry Dimensions Tolerances Load

Load

		Gear 1	Gear 2	
Power	P	1	0.97	kW
Efficiency	η	0.97		
Speed	n	1000	369.5652	rpm
Torque	Mk	9.5493	25.0641	Nm

Forces

		Direction 1		Direction 2		
Radial Force	Fr	167.5375	363.9609	363.9609	-167.5375	N
Axial Force	Fa	363.9609	167.5375	-167.5375	363.9609	N
Tangential Force	Ft	731.4617				N
Normal Force	Fn	828.3617				N
Circumferential Speed	v	1.3671				m/s
Resonance speed	nEl	56100.17				rpm

Mục tiêu tính toán:

© P1, n1 → Mk1: cho lực và vận tốc quay tính mô men.

Số liệu nhập vào:

Tải trọng:

Power (Gear 1) P: công suất (bánh thứ nhất). Gõ số.

Efficiency η : hiệu suất. Gõ số.

Speed n: vận tốc quay (bánh thứ nhất). Gõ số.

Số liệu tính được:

Tải trọng gồm:

Torque Mk: mô men.

Lực tác dụng lên răng gồm:

Tangent Force Ft: lực tiếp tuyến.

Radial Force Fr: *lực hướng tâm.*
 Axial Force Fa: *lực dọc trục.*
 Normal Force Fn: *lực pháp tuyến.*
 Circumferential Speed v: *vận tốc vành chia.*
 Resonance Speed nEl: *vận tốc cộng hưởng.*
 © Mk1, n1 → P1: cho mô men và vận tốc quay, tính lực.
 Hộp thoại được kích hoạt như sau:

Load		Gear 1	Gear 2	
Power	P	1	0.97	kW
Efficiency	η		0.97	
Speed	n	1000	369.5652	rpm
Torque	Mk	9.5493	25.0641	Nm

Số liệu nhập vào:

Efficiency η : *hiệu suất. Gõ số.*
 Speed n: *vận tốc quay. Gõ số.*
 Torque Mk: *mô men. Gõ số.*

Số liệu tính được:

Tải trọng gồm:

Power P: *công suất.*

Lực tác dụng lên răng như trên

© P1, Mk1 → n1: cho lực và mô men tính vận tốc quay.

Hộp thoại được kích hoạt như sau:

Load		Gear 1	Gear 2	
Power	P	1	0.97	kW
Efficiency	η		0.97	
Speed	n	1000	369.5652	rpm
Torque	Mk	9.5493	25.0641	Nm

Số liệu nhập vào:

Power P: *công suất. Gõ số.*
 Efficiency η : *hiệu suất. Gõ số.*
 Torque Mk: *mô men. Gõ số.*

Số liệu tính được:

Tải trọng gồm:

Speed n: *vận tốc quay.*

Lực tác dụng lên răng như trên.

19.3.3 Tính toán sức bền – Strength

Trong tính toán sức bền, số liệu nhập vào phụ thuộc mục tiêu tính toán như đã nói ở phần trên. Ngoài ra các tiêu chuẩn tính toán như ISO, ANSCI, DIN v.v.. cũng cho ra các phương pháp tính khác nhau. Trong phần này chúng tôi chỉ giới thiệu tính toán theo tiêu chuẩn ISO (mặc định).

19.3.4 Tính kiểm tra độ bền

Nhấn chọn ☒ **Strength Check Calculation**

Sau khi chọn mục tiêu tính toán, nhấn nút **Strength**, hộp thoại có dạng:

Strength Check According to ISO 6336:1986

Factors of Additional Load				User Factors		Calculate
Application Factor	KA	<input type="text" value="1.056"/>	<input type="text" value="1.056"/>			
Dynamic Factor	KHv	<input type="text" value="1.056"/>	KPv	<input type="text" value="1.056"/>		
Face Load Factor	KHb	<input type="text" value="1.65"/>	KPb	<input type="text" value="1.65"/>		
Transverse Load Factor	KHt	<input type="text" value="2.21"/>	KPt	<input type="text" value="2.148"/>		
Total	KH	<input type="text" value="4.62"/>	KF	<input type="text" value="4.491"/>		
One-time Overloading Factor	KAS	<input type="text" value="1"/>				
Material Values						
Gear 1	<input type="text" value="User"/>					
Gear 2	<input type="text" value="User"/>					
Contact Fatigue Limit	σ_{Hlim}	<input type="text" value="1140"/>	<input type="text" value="1140"/>	MPa		
Bending Fatigue Limit	σ_{Flim}	<input type="text" value="605"/>	<input type="text" value="605"/>	MPa		
Factors for Contact						
Elasticity Factor	Ze	<input type="text" value="189.81"/>				
Zone Factor	Zh	<input type="text" value="2.427"/>				
Contact Ratio Factor	Zeps	<input type="text" value="0.772"/>				
Beyel Gear Factor	Zk	<input type="text" value="0.85"/>				
Helix Angle Factor	Zbeta	<input type="text" value="0.969"/>				
Single Pair Tooth Contact Factor	ZB	<input type="text" value="1.02"/>	<input type="text" value="1"/>			
Life Factor	Zn	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="1"/>			
Lubricant Factor	Zl	<input type="text" value="0.962"/>				
Bounciness Factor	Zr	<input type="text" value="1"/>				
Speed Factor	Zv	<input type="text" value="0.96"/>				
Size Factor	Zs	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="1"/>			
Factors for Bending						
Form Factor	YFa	<input type="text" value="2.582"/>	<input type="text" value="1.645"/>			
Stress Correction Factor	YSa	<input type="text" value="1.719"/>	<input type="text" value="1.482"/>			
Teeth with Grinding Notches Factor	YSag	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="1"/>			
Bevel Gear Factor	Yk	<input type="text" value="1"/>				
Helix Angle Factor	Yb	<input type="text" value="0.868"/>				
Contact Ratio Factor	Yeps	<input type="text" value="0.654"/>				
Alternating Load Factor	Ya	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="1"/>			
Production Technology Factor	Yt	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="1"/>			
Life Factor	Yh	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="1"/>			
Notch Sensitivity Factor	Yd	<input type="text" value="1.286"/>	<input type="text" value="1.308"/>			
Size Factor	Yk	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="1"/>			
Tooth Root Surface Factor	Yr	<input type="text" value="1"/>				
Calculation Results						
Factor of Safety from Pitting	SH	<input type="text" value="2.112"/>	<input type="text" value="2.154"/>			
Factor of Safety from Tooth Breakage	SF	<input type="text" value="7.009"/>	<input type="text" value="12.983"/>			
Static Safety in Contact	SHst	<input type="text" value="4.814"/>	<input type="text" value="4.909"/>			
Static Safety in Bending	SFst	<input type="text" value="13.63"/>	<input type="text" value="24.82"/>			
Strength Check	☒					

19.3.4.1 Số liệu nhập vào

Nhóm Hệ số của tải trọng - Factor of additional load gồm:

Application Factor: hệ số lực. Gõ số hoặc nhấn nút để hiện ra bảng các giá trị có sẵn:

Value table KA

Input Power	Output Power			
	fluently	Light shocks	Medium shocks	Heavy shocks
fluently	1.0	1.25	1.5	1.75
Light shocks	1.1	1.35	1.6	1.85
Medium shocks	1.25	1.5	1.75	2.0
Heavy shocks	1.5	1.75	2.0	2.25

OK Cancel

Trong này có các cột và các hàng để tra cứu:

Input Power: công suất đầu vào.

Output Power: công suất đầu ra.

Các loại tải trọng như sau:

fluently: không va đập.

Light shocks: va đập nhẹ.

Medium shocks: va đập trung bình.

Heavy shocks: va đập mạnh.

One-time Overloading Factor: hệ số quá tải tức thời. Gõ số.

Nhóm Vật liệu - Material Values gồm:

Contact Fatigue Limit: giới hạn mỏi tiếp xúc. Gõ số.

Bending Fatigue Limit: giới hạn mỏi uốn. Gõ số.

Gear 1: bánh thứ nhất.

Gear 2: bánh thứ hai.

Nhấn nút để chọn vật liệu cho từng bánh răng. Bảng vật liệu hiện ra như sau:

Gear Materials EN (SI)														
Material	heat treatment	Rm [MPa]	Re/Rp0.2 [MPa]	JHV	VHV	sHlim [MPa]	sFlim [MPa]	NHlim	NFlim	qH	qF	E [MPa]	mi	type
4 Nodular cast iron	---	600	370	190	-	430	315	50	3	10	6	169000	0.2	0 nodular
5 Nodular cast iron	---	700	430	230	-	510	325	50	3	10	6	169000	0.2	0 nodular
6 Nodular cast iron	heat treated	800	480	230	-	550	345	50	3	10	6	169000	0.2	0 nodular
7 Malleable cast iron	normalized	500	300	230	-	380	280	50	3	10	6	162000	0.3	0 malleal
8 Carbon cast steel	normalized	500	260	150	-	420	300	50	3	10	6	206000	0.3	1 carbon
9 Carbon cast steel	normalized	590	330	180	-	460	335	50	3	10	6	206000	0.3	1 carbon
10 Carbon cast steel	tooth face hard.	590	300	180	600	1140	316	100	3	10	6	206000	0.3	2 carbon
11 36MnS	normalized	700	340	210	-	540	372	50	3	10	6	206000	0.3	1 alloy c
12 36MnS	heat treated	750	400	220	-	560	384	50	3	10	6	206000	0.3	1 alloy c
13 36MnS	tooth face hard.	700	340	210	600	1140	352	100	3	10	6	206000	0.3	2 alloy c
14 17CrMoVS 11	normalized	650	380	200	-	520	360	50	3	10	6	206000	0.3	1 alloy c
15 17CrMoVS 11	heat treated	800	550	245	-	610	414	50	3	10	6	206000	0.3	1 alloy c
16 30CrMoV6 4	heat treated	1150	875	360	-	840	552	50	3	10	6	206000	0.3	1 alloy c
17 EN E295	---	490	265	150	-	370	330	50	3	10	6	206000	0.3	0 structu
18 EN S355JO	---	510	333	155	-	360	336	50	3	10	6	206000	0.3	0 structu
19 EN E355	---	588	314	175	-	420	360	50	3	10	6	206000	0.3	0 structu
20 EN E360	---	686	363	205	-	480	396	50	3	10	6	206000	0.3	0 structu
21 ENC10E	case-hardened	440	275	135	650	1210	500	100	3	10	9	206000	0.3	4 carbon
22 ENC16E	case-hardened	495	295	150	650	1210	500	100	3	10	9	206000	0.3	4 carbon

Dùng thanh trượt để tìm vật liệu, đánh dấu, nhấn nút để khẳng định vật liệu được chọn.

Nhóm Hệ số tiếp xúc - Factor for contact:

Lubricant Factor: hệ số bôi trơn.

Bevel Gear Factor: hệ số bánh răng nghiêng.

Roughness Factor: hệ số nhám.

Size Factor: hệ số kích thước.

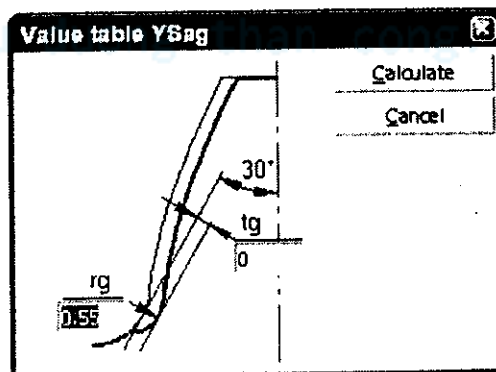
Nhóm Tuổi thọ tính bằng giờ (house)

Durability: tuổi thọ. Gõ số giờ.

Nhóm Hệ số uốn - Factor for Bending

Teeth with Grinding Notches Factor: hệ số mài mòn rãnh răng. Gõ số hoặc nhấn nút

 để hiện ra bảng các giá trị có sẵn:

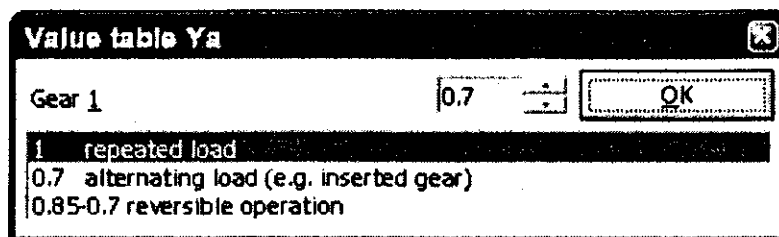

Cho các giá trị vào các ô tương ứng, nhấn Calculate để tính ra hệ số.

Bevel Gear Factor: *hệ số bánh răng nghiêng.*

Alternate Load Factor: *hệ số tải trọng chuyển đổi. Có hai ô nhập liệu cho hai bánh răng.*

Gõ số hoặc nhấn nút để hiện ra bảng các giá trị có sẵn:

Value table Ya

Gear 1

1	repeated load
0.7	alternating load (e.g. inserted gear)
0.85-0.7	reversible operation

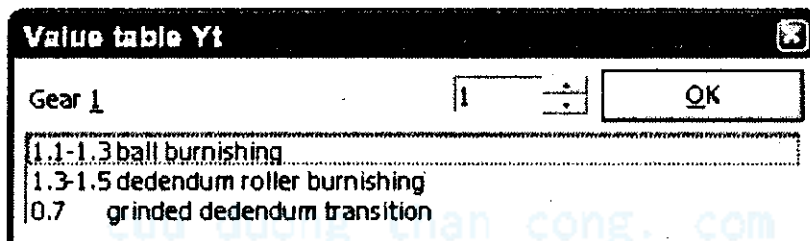
Chọn giá trị theo bảng các giá trị:

repeated: chu kỳ mỗi tuần hoàn.

alternating load: tải trọng chuyển đổi.

reversible operation: tải trọng đảo chiều.

Production technology Factor: *hệ số công nghệ chế tạo. Có hai ô nhập liệu cho hai bánh răng. Gõ số hoặc nhấn nút để hiện ra bảng các giá trị có sẵn:*

Value table Yt

Gear 1

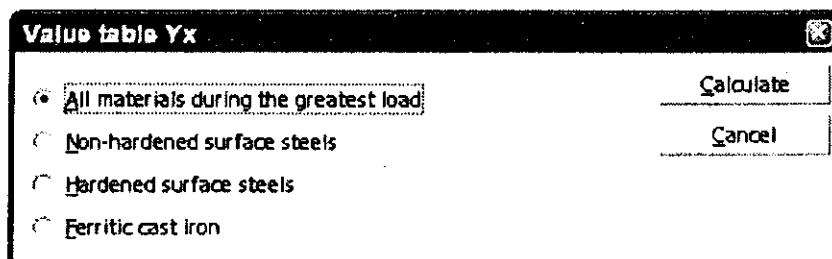
1.1-1.3	ball burnishing
1.3-1.5	dedendum roller burnishing
0.7	grinded dedendum transition

ball burnishing: đánh bóng bằng bi thép.

dedendum roller burnishing: cán nhẵn chiều cao chân răng.

grinded dedendum transition: mài mòn chỗ chuyển tiếp chiều cao chân răng.

Size Factor: *hệ số kích thước. Có hai ô nhập liệu cho hai bánh răng. Nhấn nút để hiện ra bảng các giá trị có sẵn:*

Value table Yx

☒ All materials during the greatest load

☐ Non-hardened surface steels

☐ Hardened surface steels

☐ Ferritic cast iron

Trong này có các lựa chọn để tính toán:

☉ All materials during the greatest load: *tất cả vật liệu khi tải trọng lớn nhất.*

☉ Non-hardened surface steels: *thép không tôi bề mặt.*

☉ Hardened surface steels: *thép tôi bề mặt.*

☉ Ferritic cast iron: *gang ferit.*

Tooth Root surface Factor: *hệ số bề mặt chân răng. Gõ số.*

19.3.4.2 Số liệu tính được

Nhóm Hệ số của tải trọng - Factor of additional load gồm:

Dynamic Factor:	hệ số động.
Face load Factor	hệ số lực bề mặt.
Tranverse load Factor	hệ số lực ngang.
Total	tổng

Nhóm Hệ số tiếp xúc - Factor for contact:

Elasticity Factor:	hệ số đàn hồi, Gõ số.
Zone Factor:	hệ số khu vực.
Contact Ratio Factor:	hệ số tỷ số tiếp xúc.
Single Pair tooth Contact Factor:	hệ số tiếp xúc từng cặp răng đơn.
Life Factor:	hệ số tuổi thọ.
Speed Factor:	hệ số vận tốc.
Helix Angle Factor:	hệ số góc xoắn.

Nhóm Tuổi thọ tính bằng giờ (house)

IT:

Nhóm Hệ số uốn - Factor for Bending

Form Factor:	hệ số hình dạng.
Stress Correction Factor:	hệ số ứng suất dịch chỉnh.
Contact Ratio Factor:	hệ số tỷ số tiếp xúc.
Life Factor:	hệ số tuổi thọ.
Helix Angle Factor:	hệ số góc xoắn.
Notch Sensitivity Factor:	hệ số nhạy cắt rãnh.

Nhóm kết quả tính toán - Calculation Results

Tại đây cho chúng ta kết quả của các thông số:

Factor of Safety from Pitting: hệ số an toàn ăn mòn.

Factor of Safety from Tooth Breakage: hệ số an toàn đứt răng.

Static Safety in Bending: hệ số an toàn tĩnh tại góc uốn.

Strength Check: kiểm tra độ an toàn. Tại đây hiện giá trị **True** (tốt) hoặc **False** (không an toàn).

Calculation Results

Factor of Safety from Pitting	SH	1.201	1.201
Factor of Safety from Tooth Breakage	SF	1.346	1.357
Static Safety in Contact	SHst	3.262	3.262
Static Safety in Bending	SFst	2.554	1.743
Strength Check		True	

Trong hộp thoại **Strength Check** nếu nhấn chọn ☒ User Factors, hộp thoại có dạng:

Strength Check According to ISO 6336:1986

Factors of Additional Load

Application Factor: KA [1.2] ☒

Dynamic Factor: KHv [1.056] Kfv [1.056]

Face Load Factor: KHb [1.65] Kfb [1.65]

Transverse Load Factor: KHt [2.21] Kft [2.148]

Total: KH [4.62] KF [4.491]

One-time Overloading Factor: KAS [1]

Material Values

Gear 1: User

Gear 2: User

Contact Fatigue Limit: σ_{Hlim} 688 [674] MPa

Bending Fatigue Limit: σ_{Flim} 113 [61] MPa

Factors for Contact

Elasticity Factor: Ze [189.81]

Zone Factor: Zh [2.427]

Contact Ratio Factor: Zeps [0.772]

Bevel Gear Factor: Zk [0.85]

Helix Angle Factor: Zbeta [0.969]

Single Pair Tooth Contact Factor: ZB [1.02] [1]

Life Factor: Zn [1] [1]

Lubricant Factor: Zi [0.937]

Roughness Factor: Zr [1]

Speed Factor: Zv [0.929]

Size Factor: Zs [1] [1]

User Factors

Calculate

Durability: Lh [10000] hour

IT: 6

Factors for Bending

Form Factor: YFa [2.982] [1.645]

Stress Correction Factor: YSa [1.719] [1.482]

Teeth with Grinding Notches Factor: YSag [1] [1]

Bevel Gear Factor: Yk [1]

Helix Angle Factor: Yb [0.888]

Contact Ratio Factor: Yeps [0.654]

Alternating Load Factor: Ya [1] [1]

Production Technology Factor: Yt [1] [1]

Life Factor: Yn [1] [1]

Notch Sensitivity Factor: Yd [1.286] [1.308]

Size Factor: Yx [1] [1]

Tooth Root Surface Factor: Yr [1]

Calculation Results

Factor of Safety from Pitting: SH [1.202] [1.201]

Factor of Safety from Tooth Breakage: SF [1.309] [1.309]

Static Safety in Contact: SHst [4.814] [4.909]

Static Safety in Bending: SFst [2.546] [2.503]

Strength Check: True

Tại đây chúng ta phải nhập tất cả các số liệu sau đó nhấn nút Caculate để có kết quả tính toán tại nhóm **Calculation Results**.

19.3.5 Tính chọn vật liệu

Nhấn chọn **Material values calculation**

Theo phương án này, hộp thoại có dạng:

Strength Check According to ISO 6336:1986

Factors of Additional Load

Application Factor: KA [1.2] ☒

Dynamic Factor: KHv [1.056] Kfv [1.056]

Face Load Factor: KHb [1.65] Kfb [1.65]

Transverse Load Factor: KHt [2.21] Kft [2.148]

Total: KH [4.62] KF [4.491]

One-time Overloading Factor: KAS [1]

Material Values

Gear 1: User

Gear 2: User

Contact Fatigue Limit: σ_{Hlim} 688 [674] MPa

Bending Fatigue Limit: σ_{Flim} 113 [61] MPa

Factors for Contact

Elasticity Factor: Ze [189.81]

Zone Factor: Zh [2.427]

Contact Ratio Factor: Zeps [0.772]

Bevel Gear Factor: Zk [0.85]

Helix Angle Factor: Zbeta [0.969]

Single Pair Tooth Contact Factor: ZB [1.02] [1]

Life Factor: Zn [1] [1]

Lubricant Factor: Zi [0.937]

Roughness Factor: Zr [1]

Speed Factor: Zv [0.929]

Size Factor: Zs [1] [1]

User Factors

Calculate

Durability: Lh [10000] hour

IT: 6

Factors for Bending

Form Factor: YFa [2.982] [1.645]

Stress Correction Factor: YSa [1.719] [1.482]

Teeth with Grinding Notches Factor: YSag [1] [1]

Bevel Gear Factor: Yk [1]

Helix Angle Factor: Yb [0.888]

Contact Ratio Factor: Yeps [0.654]

Alternating Load Factor: Ya [1] [1]

Production Technology Factor: Yt [1] [1]

Life Factor: Yn [1] [1]

Notch Sensitivity Factor: Yd [1.286] [1.308]

Size Factor: Yx [1] [1]

Tooth Root Surface Factor: Yr [1]

Calculation Results

Factor of Safety from Pitting: SH [1.202] [1.201]

Factor of Safety from Tooth Breakage: SF [1.309] [1.309]

Static Safety in Contact: SHst [4.814] [4.909]

Static Safety in Bending: SFst [2.546] [2.503]

Strength Check: True

Những ô nào màu trắng (được kích hoạt) là số liệu nhập vào. Những ô màu xám là kết quả tính được.

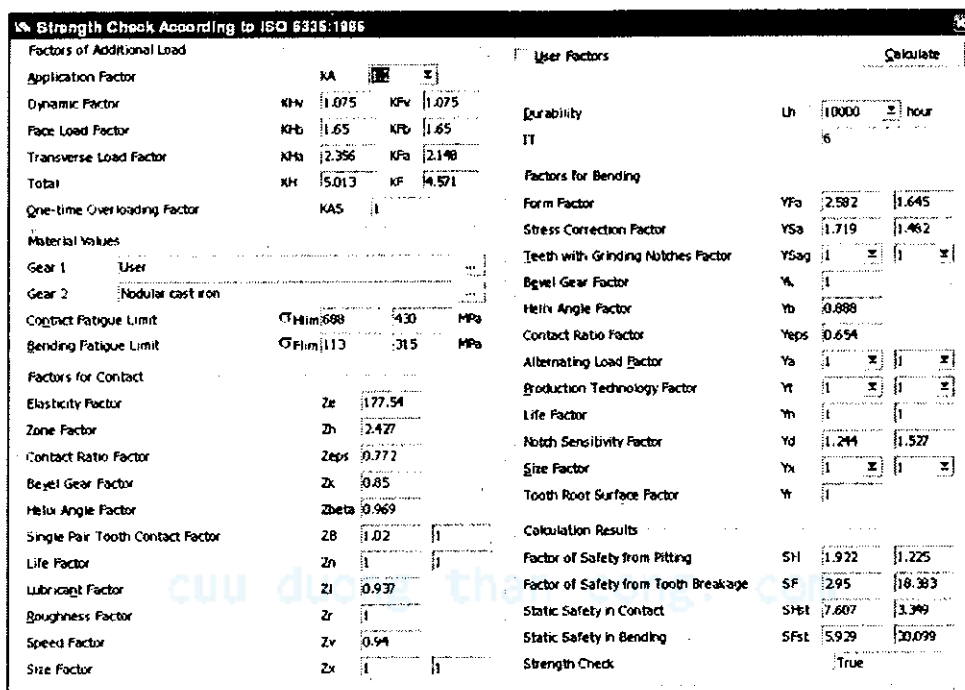
Như vậy tại nhóm **Material Values**, chúng ta chỉ có kết quả là:

Contact Fatigue Limit: *giới hạn mỏi tiếp xúc.*

Bending Fatigue Limit: *giới hạn mỏi uốn.*
Chúng ta dựa vào kết quả này để chọn vật liệu tương ứng cho từng bánh răng.

19.3.6 Thiết kế hình học.

Nhấn chọn Geometry Design
Theo phương án này, hộp thoại có dạng:

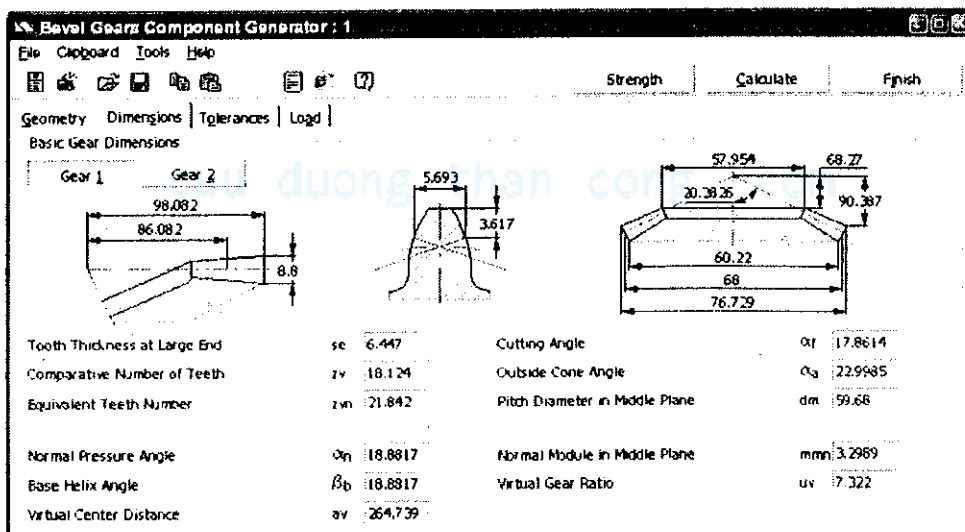

Strength Check According to ISO 6336:1986			
Factors of Additional Load			
Application Factor	KA	1.075	
Dynamic Factor	KH _A	1.075	
Face Load Factor	KH _B	1.65	
Transverse Load Factor	KH _M	2.356	
Total	KH	5.013	
One-time Overloading Factor	KAS	1	
Material Values			
Gear 1	User		
Gear 2	Modular cast iron		
Contact Fatigue Limit	σ_{Hlim}	598	430 MPa
Bending Fatigue Limit	σ_{Flim}	113	315 MPa
Factors for Contact			
Elasticity Factor	Z _E	177.54	
Zone Factor	Z _H	2.427	
Contact Ratio Factor	Z _ε	0.772	
Bevel Gear Factor	Z _β	0.85	
Helix Angle Factor	Z _{β2}	0.969	
Single Pair Tooth Contact Factor	Z _B	1.02	
Life Factor	Z _N	1	
Lubricant Factor	Z _L	0.937	
Burriness Factor	Z _r	1	
Speed Factor	Z _v	0.94	
Size Factor	Z _x	1	
User Factors			
Duration	L _h	10000	hour
IT	6		
Factors for Bending			
Form Factor	Y _{Fa}	2.582	1.645
Stress Correction Factor	Y _{Sa}	1.719	1.462
Teeth with Grinding Notches Factor	Y _{Sa2}	1	1
Bevel Gear Factor	Y _β	1	
Helix Angle Factor	Y _{β2}	0.888	
Contact Ratio Factor	Y _ε	0.654	
Alternating Load Factor	Y _a	1	
Production Technology Factor	Y _t	1	
Life Factor	Y _N	1	
Notch Sensitivity Factor	Y _d	1.244	1.527
Size Factor	Y _s	1	
Tooth Root Surface Factor	Y _r	1	
Calculation Results			
Factor of Safety from Pitting	SH	1.922	1.225
Factor of Safety from Tooth Breakage	SF	2.95	18.383
Static Safety in Contact	SHst	7.607	3.399
Static Safety in Bending	SFst	5.929	20.099
Strength Check		True	

Những ô nào màu trắng (được kích hoạt) là số liệu nhập vào. Những ô màu xám là kết quả tính được.

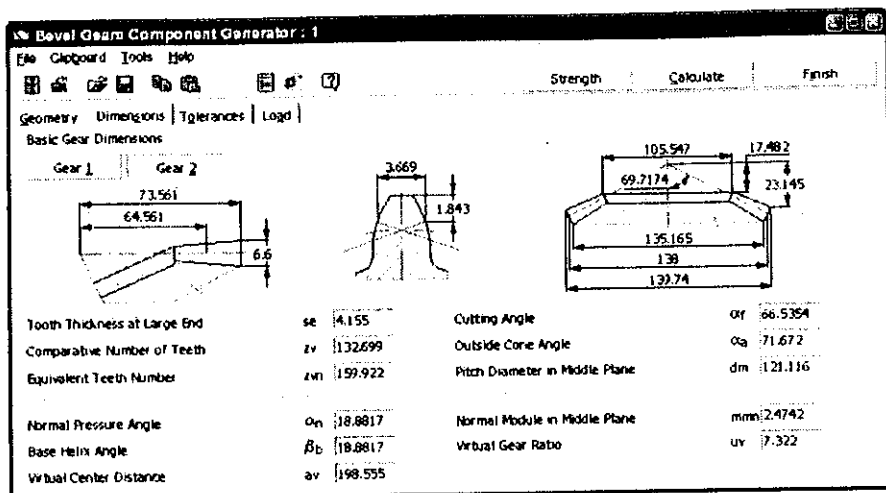
19.3.7 Dimensions - các kích thước bánh răng

Hộp thoại kết quả kích thước bánh răng sau khi đã tính toán như sau:
Bánh 1:

Bevel Gears Component Generator : 1			
File Clipboard Tools Help			
Geometry Dimensions Tolerances Load			
Basic Gear Dimensions			
Gear 1	Gear 2		
98.082	5.693	57.954	68.77
86.082	3.617	20.3835	90.387
8.8		60.22	
		68	
		76.729	
Tooth Thickness at Large End	se	6.447	Cutting Angle
Comparative Number of Teeth	zv	18.124	Outside Cone Angle
Equivalent Teeth Number	zvn	21.842	Pitch Diameter in Middle Plane
Normal Pressure Angle	α_n	18.8817	Normal Module in Middle Plane
Base Helix Angle	β_b	18.8817	Virtual Gear Ratio
Virtual Center Distance	av	264.739	
			α_r 17.8614
			α_s 22.9985
			dm 59.68
			mm 3.2969
			uv 7.322

Nhấn nút Gear 2 để có kết quả của bánh 2:

Tại đây các thông số hình học được cho ngay trên hình vẽ.

Các thông số khác như sau:

Tooth Thickness at Large End: bề dày răng tại đáy lớn của bánh.

Comparative Number of Teeth: số đối chiếu của răng.

Equivalent Teeth Number: số răng tương đương.

Cutting Angle: góc cắt.

Outside Cone Angle: góc côn.

Pitch Diameter in Middle Plane: bước răng tại đường kính trên mặt giữa của bánh răng.

Normal Pressure Angle: góc ăn khớp.

Base Helix Angle: góc nghiêng cơ sở của răng.

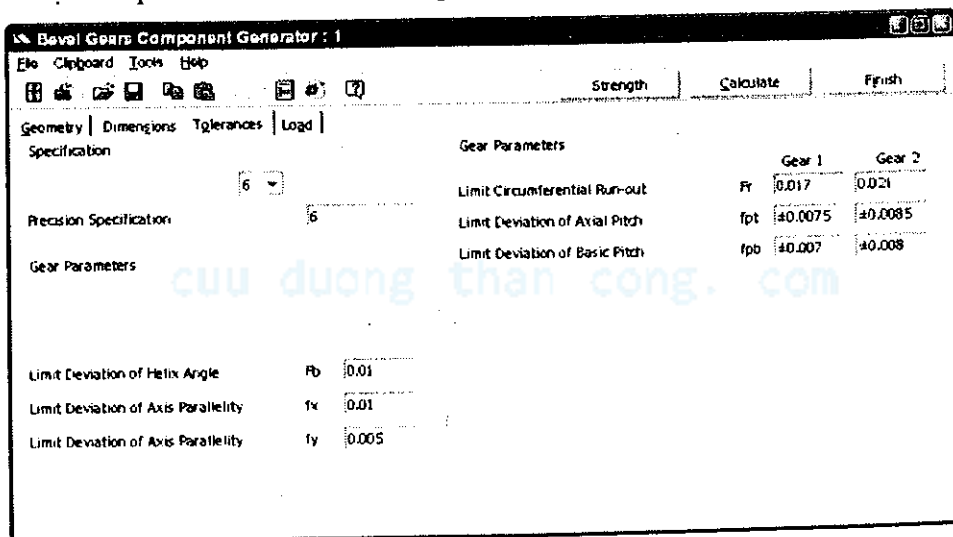
Virtual Center Distance: khoảng cách tâm ảo.

Normal Module in Middle Plane: mô đun pháp trên mặt giữa của bánh răng.

Virtual Gear Ratio: tỷ số truyền ảo.

19.3.8 Tolerances - các giá trị dung sai

Hộp thoại kết quả kích thước bánh răng (Gear) sau khi đã tính toán như sau:

Tại ô nhập độ chính xác, có thể gõ số hoặc nhấn nút để chọn giá trị có sẵn.

Các kết quả khác như sau:

Limit Deviation of Helix Angle:	dung sai giới hạn cho góc nghiêng.
Limit Deviation of Axis Parallelity:	dung sai độ song song dọc trục X.
Limit Deviation of Axis Parallelity:	dung sai độ song song dọc trục Y.
Limit Circumferential Run-out:	dung sai vòng tròn hành trình.
Limit Deviation of Axis Pitch:	dung sai bước răng hướng trục.
Limit Deviation of Base Pitch:	dung sai bước răng cơ sở.

19.4 LƯU TRỮ SỐ LIỆU VÀ KẾT QUẢ

19.4.1 Lưu trữ số liệu và kết quả tính toán vào đĩa

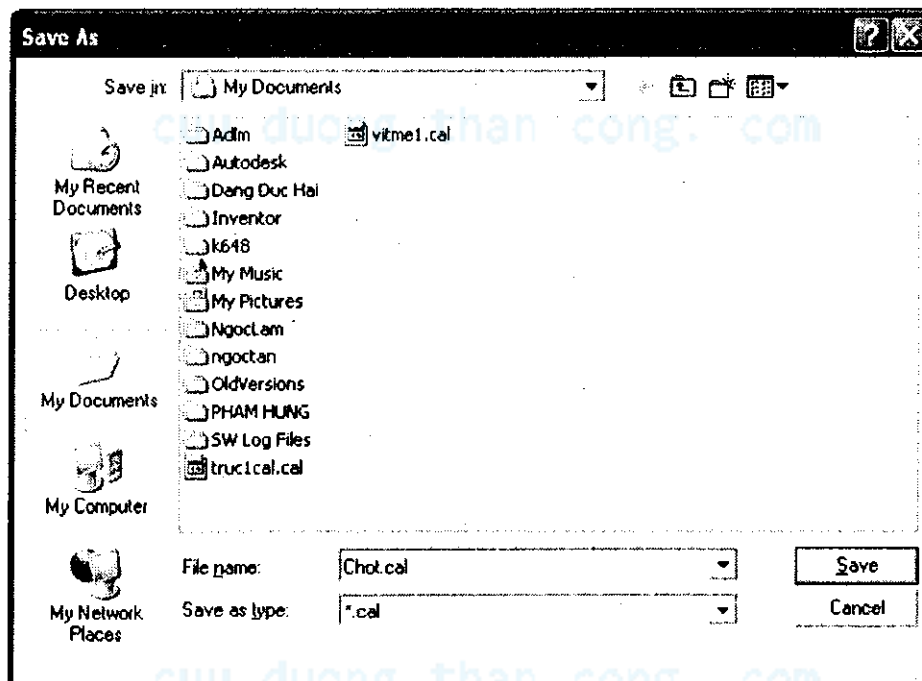
Các số liệu nhập vào có thể lưu dưới dạng tệp vào đĩa để sử dụng trong các cụm lắp ghép khác.

19.4.1.1 Lưu trữ

Trình đơn: **File** ⇒ **Save as**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

Tại File name: cho tên tệp. Phần mở rộng loại tệp này là *.cal.

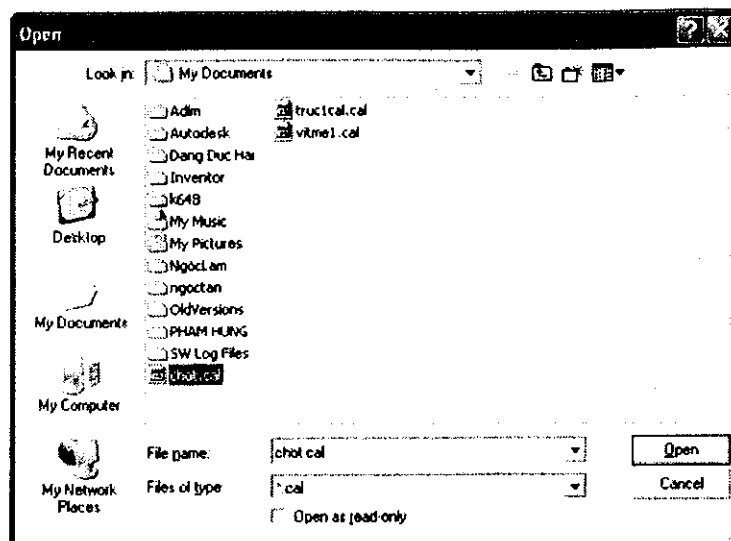
Nhấn **Save** để lưu trữ.

19.4.1.2 Mở tệp số liệu đã lưu

Trình đơn: **File** ⇒ **Open**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

Chọn tên tệp đã lưu trữ số liệu tương ứng của chi tiết đang thiết kế, nhấn **Open** mở tệp. Số liệu được áp vào các ô nhập liệu tương ứng để tính toán.

19.4.2 Tạo văn bản kết quả tính toán

Khi đã có kết quả tính toán như ý, chúng ta có thể xuất thành văn bản để theo dõi hoặc chỉnh sửa cho vào hồ sơ. Có thể xuất ra dưới dạng văn bản thông thường hoặc dạng trang Web.

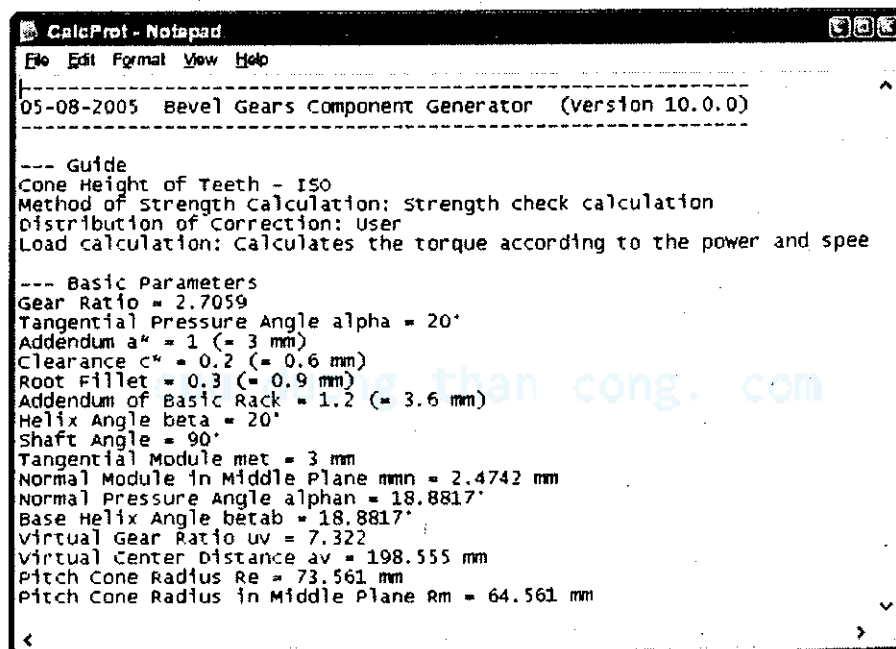
Trong hộp thoại, dùng lệnh:

19.4.2.1 Xuất thành văn bản thông thường

Trình đơn: **Tools** ⇨ **Create Report**

Thanh công cụ:

Một văn bản được xuất sang dạng Text:

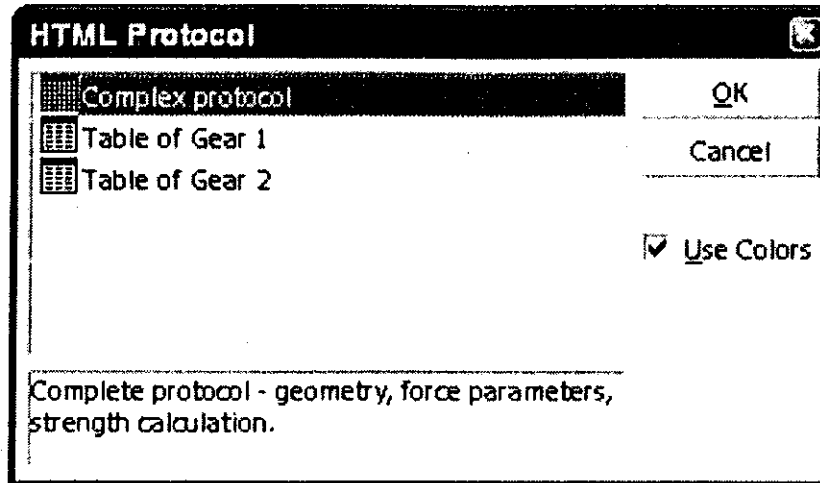
Tại đây có thể lưu vào đĩa, sao chép, chỉnh sửa v.v...

19.4.2.2 Xuất dưới dạng trang Web

Trình đơn: **Tools** $\Rightarrow$ **Create HTML Report**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện để chọn dữ liệu xuất ra:

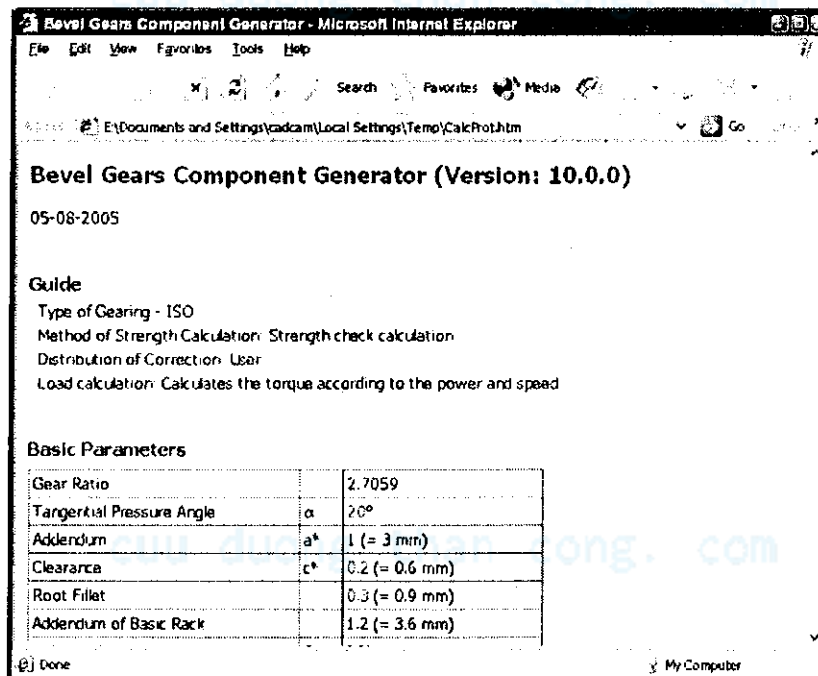

Complex protocol: toàn bộ kết quả.

Table of Gear 1: bảng kết quả của bánh 1.

Table of Gear 2: bảng kết quả của bánh 2.

Dưới đây là hình minh họa toàn bộ kết quả.

Có thể xem, sao chép hoặc lưu vào đĩa.

19.5 ĐƯA CHI TIẾT VÀO BẢN VẼ

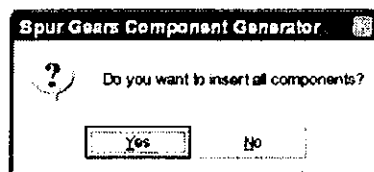
19.5.1 Đưa cụm bánh răng vào bản lắp

Môi trường làm việc để đưa cụm bánh răng vào là bản lắp ghép (Assambly).

Khi đã có đầy đủ các thông số hình học cần thiết, muốn tính toán lại vẫn có thể thay đổi phương án.

Nếu không thay đổi tiến hành đưa vào bản lắp ghép.

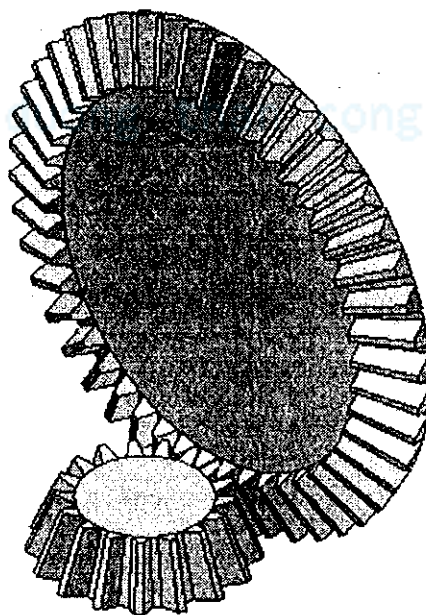
Nhấn nút **Finish** trong hộp thoại chính để đưa mối ghép vào bản thiết kế. Hộp thoại hiện ra:

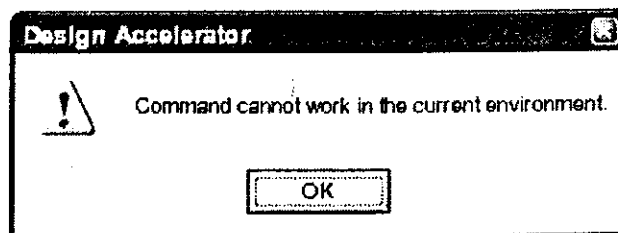
Bạn có muốn đưa vào bản thiết kế không?

Nhấn Yes - có, No - không.

Nếu môi trường là bản lắp ghép, các cụm bánh răng được đưa vào như hình minh hoạ dưới đây.

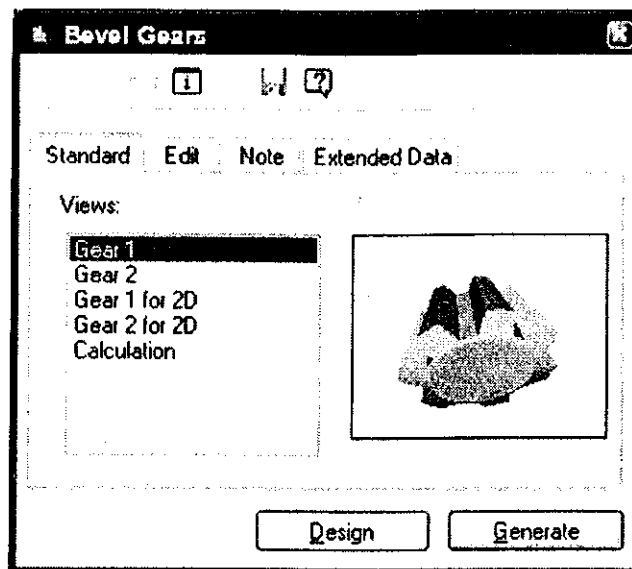

Nếu không phải là bản lắp ghép nhấn **No**, bảng thông báo hiện ra:

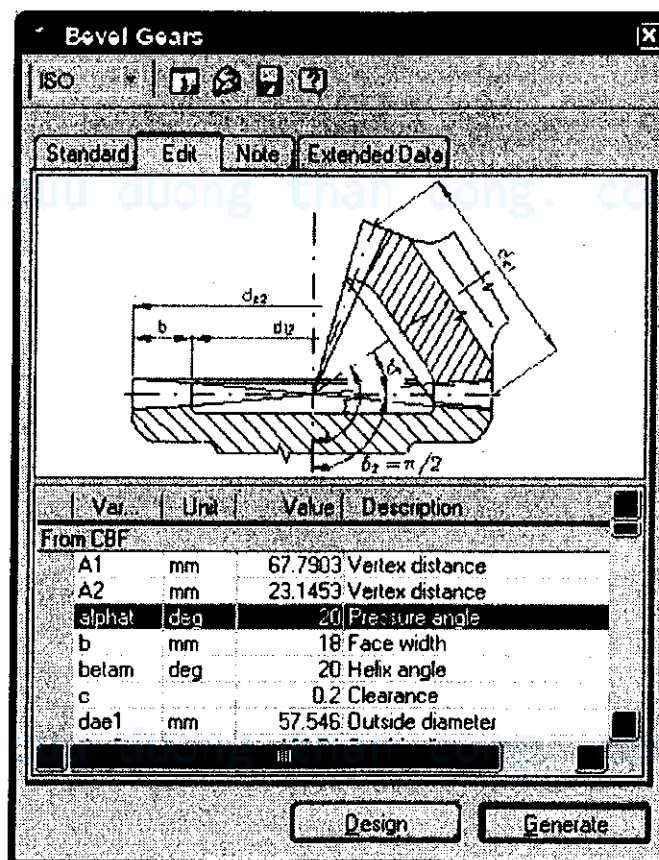

Lệnh này không thực hiện được tại môi trường này.

Nhấn **OK**, một hộp thoại mô tả cụm bánh răng hiện ra:

Nhấn **Edit** để xem và có thể sửa các thông số:

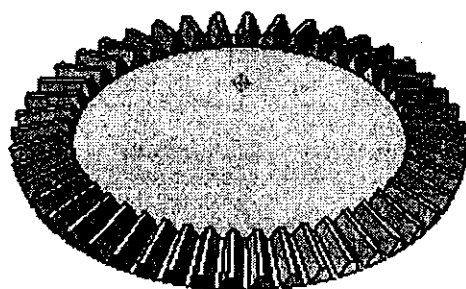

Tại đây những giá trị nào hiện rõ thì có thể thay đổi bằng cách gõ giá trị khác vào ô đó.

Nhấn nút **Design** để quay lại tính toán.

Nhấn nút **Generate** để đưa vào bản lắp.

Tại đây chỉ đưa được từng bánh răng một vào bản lắp.

19.5.2 Chỉnh sửa bánh răng

Việc chỉnh sửa giống chi tiết thông thường.

cuu duong than cong. com

cuu duong than cong. com

CHƯƠNG 20

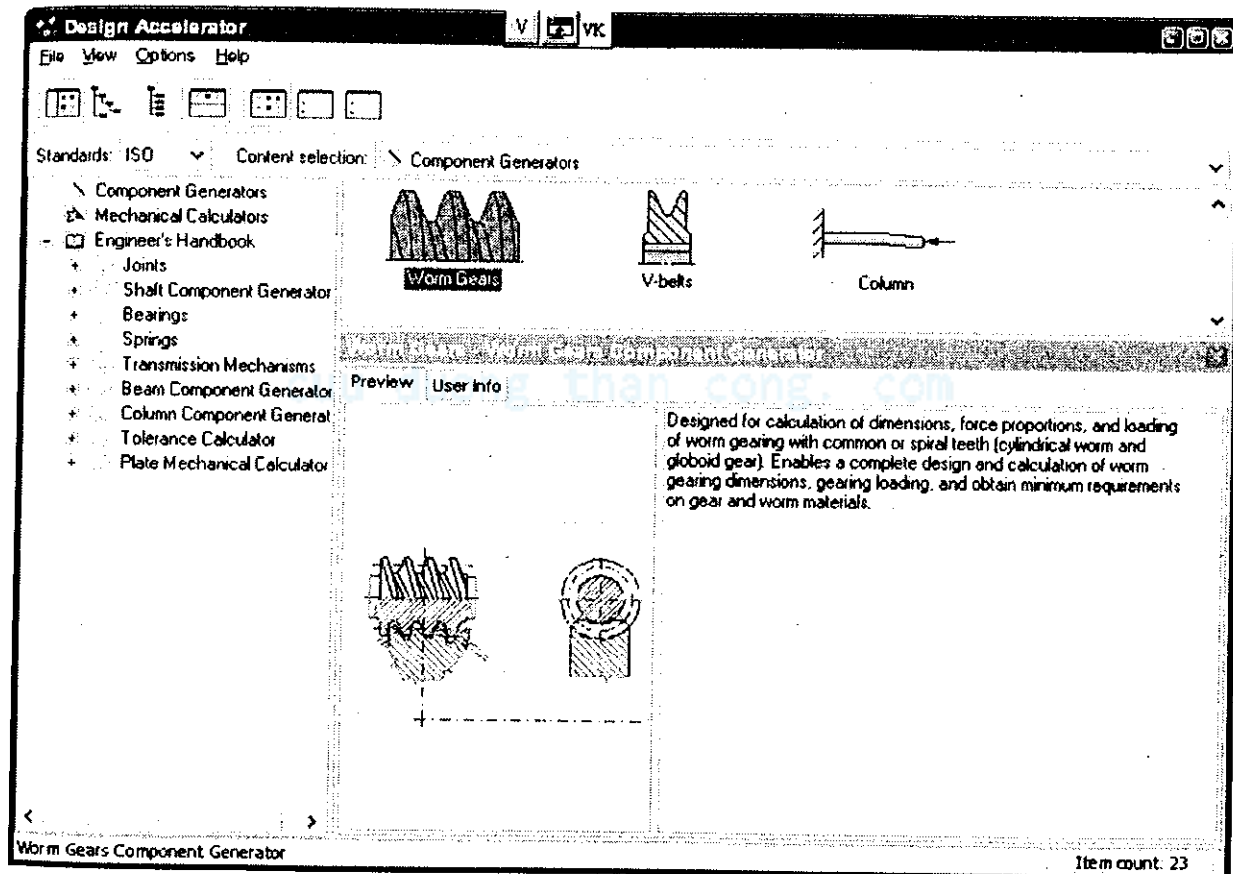
TÍNH TOÁN THIẾT KẾ BỘ TRUYỀN ĐỘNG TRỤC, BÁNH VÍT - WORM GEARS

Thiết kế và tính toán kích thước hệ truyền động trục vít, các thành phần lực, và tải trọng của hệ truyền động trục vít với răng thường và răng xoắn. Tìm được các yêu cầu về vật liệu trục vít và bánh vít.

Công thức tính toán được trình bày tại **Chương 13 - Phần I**.

20.1 KHỞI TẠO CHƯƠNG TRÌNH

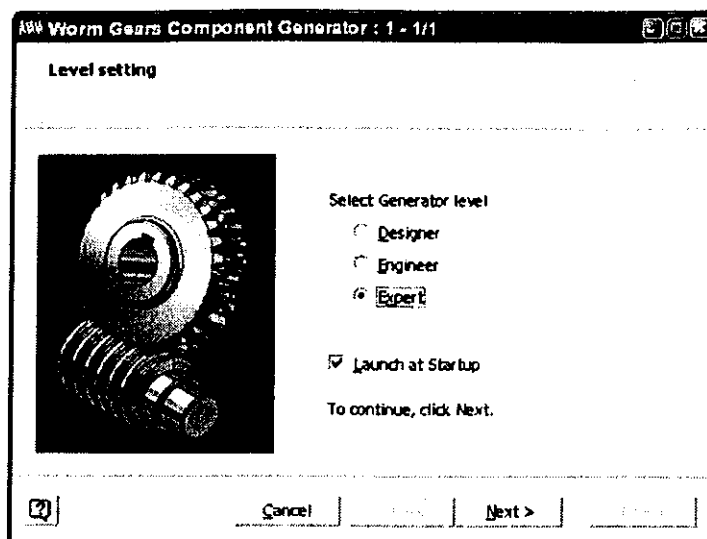
Khởi động **Design Accelerator**, hộp thoại xuất hiện:

Tại ô **Standard** nhấn nút ▼ chọn tiêu chuẩn kỹ thuật. Trong ví dụ này chọn ISO. Tiếp theo chọn theo thứ tự dưới đây:

Hộp thoại hiện ra:

Tại đây chọn mức độ sử dụng:

☐ **Designer** - nhà thiết kế.

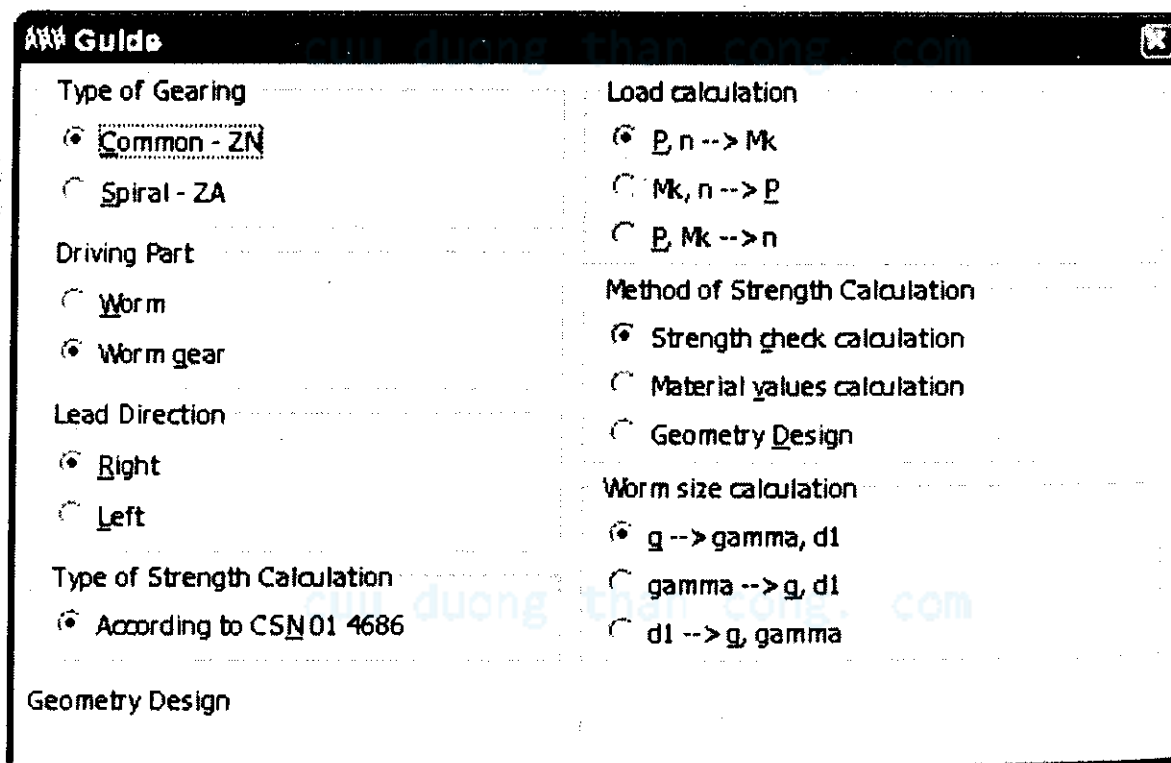
☐ **Engineer** - kỹ sư.

☐ **Expert** - chuyên gia.

Chọn ☒ **Expert** - chuyên gia, sẽ có đầy đủ các thông số để cho ra cặp bánh răng hoàn hảo.

Nhấn **Next** để tiếp tục.

Hộp thoại tiếp theo:

Đây là hộp thoại để chọn các điều kiện ban đầu (mục tiêu) cho tính toán thiết kế.

Bảng này tồn tại song song với bảng nhập số liệu và tính toán. Mỗi lần thay đổi các tiêu chí tại bảng này, bảng nhập số liệu thay đổi theo để phù hợp với lựa chọn.

Nếu không thấy bảng này xuất hiện, có hai cách để hiển thị:

Trình đơn: **Tools** ⇌ **Guide**

Thanh công cụ:

20.2 CHỌN MỤC TIÊU TÍNH TOÁN

Từ hộp thoại trên chúng ta chọn các mục tiêu tính toán như sau:

Nhóm Types of gearing - kiểu ăn khớp.

Các lựa chọn tính toán như sau:

- ⊙ **Common - ZN:** ăn khớp bình thường.
- ⊙ **Spiral - ZA:** ăn khớp kiểu xoắn ốc.

Nhóm Driving Part - chi tiết chủ động.

Các lựa chọn tính toán như sau:

- ⊙ **Worm:** trục vít.
- ⊙ **Worm Gear:** bánh vít.

Nhóm Lead Direction - hướng chuyển động.

Các lựa chọn tính toán như sau:

- ⊙ **Left:** từ bên trái.
- ⊙ **Right:** từ bên phải.

Nhóm Type of strenght caculation - kiểu tính sức bền.

Chỉ có một kiểu:

- ⊙ **According to CSN01 4686:** theo tiêu chuẩn CSN01 4686.

Nhóm Load Calculation - tính toán tải trọng

Các lựa chọn tính toán như sau:

- ⊙ **P1, n1 → Mk1:** cho lực và vận tốc quay tính mô men.
- ⊙ **Mk1, n1 → P1:** cho mô men và vận tốc quay, tính lực.
- ⊙ **P1, Mk1 → n1:** cho lực và mô men tính vận tốc quay.

Nhóm Method of Strength Calculation - phương thức tính độ bền

- ⊙ **Strength Check Calculation:** tính kiểm tra độ bền.
- ⊙ **Material values calculation:** tính chọn vật liệu.
- ⊙ **Geometry Design:** thiết kế hình dạng.

Nhóm Worm size Calculation - tính kích thước trục vít

- ⊙ **g → gama, d1.**
- ⊙ **gama → g, d1.**
- ⊙ **d1 → g, gama**

Chúng ta nghiên cứu từng trường hợp một.

20.3 NHẬP SỐ LIỆU VÀ TÍNH TOÁN

Việc nhập số liệu để tính toán được trình bày theo phương thức:

Các ô nhập số liệu được kích hoạt phụ thuộc vào mục tiêu tính toán. Sau khi khởi tạo chương trình, hộp thoại nhập số liệu và tính toán có dạng:

AWP Worm Gear Component Generator : 1

File Clipboard Tools Help

Strength Calculate Finish

Geometry Dimensions Tolerances Load

Basic Parameters

Center Distance a 100.499 mm

Gear Ratio 20

Number of Teeth z 1 40

Module m 4 4.02 mm

Pressure Angle α 20 20.0918

Unit Tooth Sizes

Addendum a^* 1

Clearance c^* 0.2

Root Fillet r 0.3

Main Diameters

Worm Diameter Factor q 10

Helix Angle γ 5.7106

Worm Pitch Diameter d_1 40.1995 mm

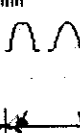
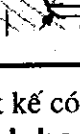
Worm gear Unit Correction x 0

Min. Recommended Correction x_{min} -0.5

Worm Length b_1 60 mm

Worm gear Width b_2 16 mm

Contact Ratio 1.9641

Trong hộp thoại để tính toán thiết kế có các mục:

Geometry - các thông số hình học.

Dimensions - các kích thước bánh vít, trục vít.

Tolerances - các giá trị dung sai.

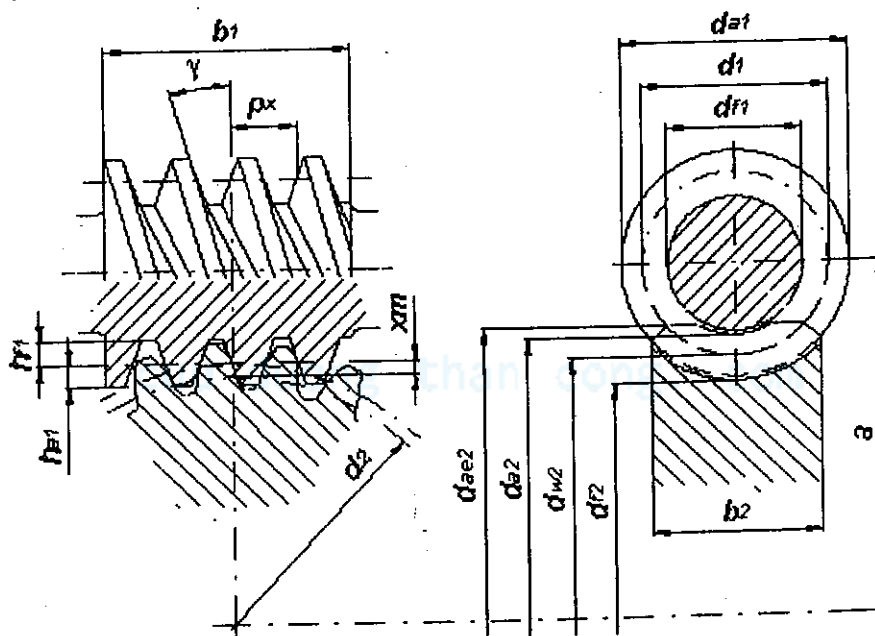
Load - tải trọng.

Trong đó **Dimensions**, **Tolerances** là các kết quả tính toán.

Chúng ta nghiên cứu việc nhập số liệu và tính toán của các thông số hình học (**Geometry**) và tải trọng (**Load**) cho từng trường hợp theo mục tiêu để ra.

20.3.1 Các thông số hình học - Geometry

Dưới đây là hình dạng và các thông số hình học của bánh răng côn.

Hộp thoại nhập số liệu:

Những ô trắng là số liệu cần nhập vào, những ô mờ là kết quả tính toán.

20.3.1.1 Nhóm Basic Parameters - các thông số cơ sở

Số liệu nhập vào:

Center Distance: khoảng cách tâm của trục vít và bánh vít.

Gear Ratio: tỷ số truyền. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ chọn các giá trị có sẵn.

Number of Teeth: số răng. Tại đây có hai ô nhập số liệu:

Các số liệu này liên quan đến tỷ số truyền. Để chọn các thông số phù hợp, nhấn nút một bảng tương quan giữa các thông số hiện ra:

Gearing Choice			
Number of Teeth		z1	
z2	m	q	x
154	1.12	9	0.0988
154	1.12	10	0.969
154	1.12	20	0.5628
154	1.12	22.4	-0.3095
155	1.12	9	-0.4483
155	1.12	10	0.4305
155	1.12	18	0.6756
155	1.12	20	0.0529
156	1.12	10	-0.108
156	1.12	11.2	0.514
156	1.12	12.5	0.8272
156	1.12	14	0.8844
156	1.12	16	0.6389
156	1.12	18	0.1635
156	1.12	20	-0.457

Mỗi lần thay đổi z1 (số răng trên trục vít), một bảng các thông số khác tương ứng hiện ra:
z2 - số răng trên bánh vít.

m - mô đun,

q - Worm Diameter Factor: hệ số đường kính trục vít.

x - Worm Gear Unit Correction đơn vị dịch chỉnh của bánh vít.

Nhấn chọn một trong các dòng thông số trong bảng, nhấn OK kết thúc lệnh. Các giá trị

Module: mô đun. Giá trị này có thể lấy một cách tự động tại bảng nói trên.

Pressure Angle: góc ăn khớp.

Mục tiêu tính toán chọn: **Types of gearing -> ☉ Common - ZN** (ăn khớp bình thường).

Ô nhập liệu sẽ cho nhập mô đun và góc ăn khớp pháp tuyến (Normal) còn giá trị tính được là mô đun góc ăn khớp dọc trục (Axis).

		Normal	Axis	
Module	m	4	4.02	mm
Pressure Angle	α	20	20.0918	

Mục tiêu tính toán chọn: **Types of gearing -> ☉ Spiral - ZA** (ăn khớp xoắn ốc). Ô nhập liệu sẽ cho nhập mô đun và góc ăn khớp dọc trục (Axis), còn giá trị tính được là mô đun và góc ăn khớp pháp tuyến (Normal)

		Normal	Axis	
Module	m	4.02	4	mm
Pressure Angle	α	20.0918	20	

20.3.1.2 Nhóm Units tooth Sizes - các thông số kích thước răng

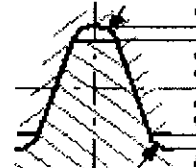
Hộp thoại có dạng:

Unit Tooth Sizes

Addendum

Clearance

Root Fillet

a*	1	
c*	0.25	
r _f *	0.38	

Số liệu nhập vào:

Addendum: chiều cao đầu răng. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ chọn các giá trị có sẵn.

Clearance: khe hở.

Root fillet: cung lượn chân răng. Quan hệ giữa giá trị này với khe hở và góc ăn khớp được tính theo công thức:

$$r_f^* = \frac{c^*}{1 - \sin \alpha}$$

Có thể nhấn nút ► để lấy giá trị theo tính toán.

20.3.1.3 Nhóm Main Diameters - các đường kính chính

Trong hộp thoại:

Main Diameters	
Worm Diameter Factor	q 11.2
Helix Angle	γ 5.1022
Worm Pitch Diameter	d1 44.9782 mm
Worm gear Unit Correction	x -0.1998
Min. Recommended Correction	xmin -0.5
Worm Length	b1 60 mm
Worm gear Width	b2 16 mm
Contact Ratio	1.7968

Số liệu nhập vào:

Worm Diameter Factor: hệ số đường kính trục vít. Gõ số hoặc nhấn nút $\blacktriangledown$ lấy theo các giá trị có sẵn. Nếu tại ô số răng nhấn chọn theo bảng thông số thì số liệu này được tự động nhập vào.

Worm Gear Unit Correction: đơn vị dịch chỉnh bánh vít. Gõ số hoặc nhấn nút lấy theo các giá trị tính được. Nếu tại ô số răng nhấn chọn theo bảng thông số thì số liệu này được tự động nhập vào.

Worm Length: chiều dài trục vít. Gõ số hoặc nhấn nút $\blacktriangleright$ lấy theo các giá trị tính được.

Worm Gear Width: bề rộng bánh vít. Gõ số hoặc nhấn nút $\blacktriangleright$ lấy theo các giá trị tính được.

Số liệu tính được:

Helix Angle: góc nghiêng của răng.

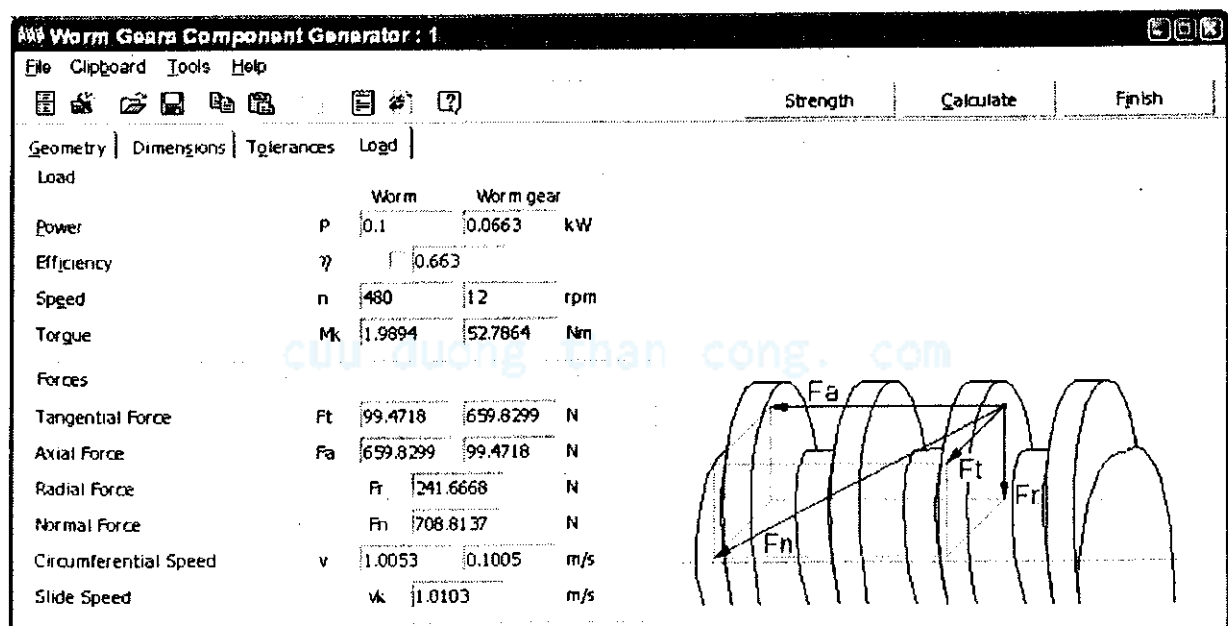
Worm Pitch Diameter: đường kính vòng chia trên trục vít.

Min. Recommended Correction: số dịch chỉnh tối thiểu nên dùng.

Contact Ratio: tỷ số tiếp xúc.

20.3.2 Tính toán tải trọng

Trong hộp thoại nhấn chọn **Load**. Hộp thoại tính theo tải trọng có dạng:

		Worm	Worm gear	
Power	P	0.1	0.0663	kW
Efficiency	η	0.663		
Speed	n	480	12	rpm
Torque	Mk	1.9894	52.7864	Nm
Forces				
Tangential Force	Ft	99.4718	659.8299	N
Axial Force	Fa	659.8299	99.4718	N
Radial Force	Fr	241.6668		N
Normal Force	Fn	708.8137		N
Circumferential Speed	v	1.0053	0.1005	m/s
Slide Speed	vk	1.0103		m/s

Mục tiêu tính toán:

⊙ P, n → Mk: cho lực và vận tốc quay tính mô men.

Số liệu nhập vào:

Tải trọng:

Power (Worm) P: công suất (trục vít). Gõ số.

Efficiency η: hiệu suất. Mặc định là số liệu tính được. Nếu nhấn ☒ sẽ là số liệu nhập vào. Gõ số.

Speed (Worm) n: vận tốc quay (trục vít). Gõ số.

Các giá trị này của bánh vít là số liệu tính được phụ thuộc vào tỷ số truyền.

Số liệu tính được:

Tải trọng gồm:

Torque Mk: mô men.

Lực tác dụng lên răng gồm:

Tangent Force Ft: lực tiếp tuyến.

Radial Force Fr: lực hướng tâm.

Axial Force Fa: lực dọc trục.

Normal Force Fn: lực pháp tuyến.

Circumferential Speed v: vận tốc vành chia.

Slide Speed vk: vận tốc trượt.

⊙ Mk, n → P: cho mô men và vận tốc quay, tính lực.

Hộp thoại được kích hoạt như sau:

Load		Worm	Worm gear	
Power	P	0.1	0.0663	kW
Efficiency	η	☐	0.663	
Speed	n	480	12	rpm
Torque	Mk	1.9894	52.7864	Nm

Số liệu nhập vào:

Efficiency η: hiệu suất. Mặc định là số liệu tính được. Nếu nhấn ☒ sẽ là số liệu nhập vào. Gõ số.

Speed n: vận tốc quay. Gõ số.

Torque Mk: mô men. Gõ số.

Số liệu tính được:

Tải trọng gồm:

Power P: công suất.

Lực tác dụng lên răng như trên

⊙ P, Mk → n: cho lực và mô men tính vận tốc quay.

Hộp thoại được kích hoạt như sau:

Load		Worm	Worm gear	
Power	P	0.1	0.0663	kW
Efficiency	η	☐	0.663	
Speed	n	480	12	rpm
Torque	Mk	1.9894	52.7864	Nm

Số liệu nhập vào:

Power P: công suất. Gõ số.
Efficiency η : hiệu suất. Mặc định là số liệu tính được. Nếu nhấn ☒ sẽ là số liệu nhập vào. Gõ số.
Torque Mk: mô men. Gõ số.

Số liệu tính được:

Tải trọng gồm:
Speed n: vận tốc quay.
Lực tác dụng lên răng như trên.

20.3.3 Tính toán sức bền – Strength

Trong tính toán sức bền, số liệu nhập vào phụ thuộc mục tiêu tính toán như đã nói ở phần trên. Ngoài ra các tiêu chuẩn tính toán như ISO, ANSCI, DIN v.v.. cũng cho ra các phương pháp tính khác nhau. Trong phần này chúng tôi chỉ giới thiệu tính toán theo tiêu chuẩn ISO (mặc định).

20.3.4 Tính kiểm tra độ bền

Trong hộp thoại **Guide**, nhấn chọn **Strength Check Calculation**
Sau khi chọn mục tiêu tính toán, nhấn nút **Strength**, hộp thoại có dạng:

Factors of Additional Load			
Application Factor	KA	1.2	
Dynamic Factor	KHv	1	KFv
Face Load Factor	KHa	1.006	KPb
Transverse Load Factor	KHb	0.722	KFa
Total	KH	0.871	KF

Material Values	
Worm	Hardened Steel
Worm gear	User
Contact Fatigue Limit	σ_{Hlim} 200 MPa
Bending Fatigue Limit	σ_{Flim} 190 MPa

Factors for Contact	
Elasticity Factor	Ze
Zone Factor	Zh
Contact Ratio Factor	Zeps
Life Factor	Zn
Lubricant Factor	Zl
Speed Factor	Zv

User Factors	
Durability	Lh 10000 hour
Form Factor	YF 1.542
Helix Angle Factor	Yb 0.994
Contact Ratio Factor	Yeps 0.633
Alternating Load Factor	Ya 1
Life Factor	Yn 1
Size Factor	Yx 1

Calculation Results	
Factor of Safety from Pitting	SH 1.896
Factor of Safety from Tooth Breakage	SF 17.256
Lost Power	Pz 0.037 kW
Max. Dissipated Heat	Q 0.518 kW
Worm Deflection Factor	y 0.0007 mm
Strength Check	True

20.3.4.1 Số liệu nhập vào

Nhóm Hệ số của tải trọng - Factor of additional load gồm:

Application Factor KA: hệ số lực. Gõ số hoặc nhấn nút ☒ để hiện ra bảng các giá trị có sẵn:

Value table KA				
Input Power	Output Power			
	fluently	Light shocks	Medium shocks	Heavy shocks
fluently	1.0	1.25	1.5	1.75
Light shocks	1.1	1.35	1.6	1.85
Medium shocks	1.25	1.5	1.75	2.0
Heavy shocks	1.5	1.75	2.0	2.25
<div>OK</div> <div>Cancel</div>				

Trong này có các cột và các hàng để tra cứu:

Input Power: công suất đầu vào.

Output Power: : công suất đầu ra.

Các loại tải trọng như sau:

fluently: không va đập.

Light shocks: va đập nhẹ.

Medium shocks: va đập trung bình.

Heavy shocks: va đập mạnh.

One-time Overloading Factor: hệ số quá tải tức thời. Gõ số.

Nhóm Vật liệu - Material Values gồm:

Contact Fatigue Limit: giới hạn mỗi tiếp xúc. Gõ số.

Bending Fatigue Limit: giới hạn mỗi uốn. Gõ số.

Worm: trục vít. Nhấn nút ▼ để chọn vật liệu cho trục vít.

Worm Gear: bánh vít.

Nhấn nút ... để chọn vật liệu cho bánh vít. Bảng vật liệu hiện ra như sau:

Worm Gear Materials ISO (SI)														
Material	heat treatment	Rm [MPa]	Re/Rp02 [MPa]	YHV	sHlim [MPa]	sFlim [MPa]	NHlim	NFlim	qH	qF	E [MPa]	mi	ma	^
1 grey cast iron	into sand	150		75	160	140	75	250	250	8	9	89000	0.25	
2 grey cast iron	into sand	200		100	180	150	95	250	250	8	9	91000	0.25	
3 grey cast iron	into sand	250		125	200	160	105	250	250	8	9	105000	0.25	
4 grey cast iron	into sand	300		150	220	170	120	250	250	8	9	113000	0.25	
5 brass CuZn35Pb1	into sand	150		80	45	130	100	250	250	8	9	78000	0.35	
6 brass CuZn35AlFe3	into sand	600		350	140	195	240	250	250	8	9	103000	0.35	
7 brass CuZn35AlFe3	into die	650		350	145	200	255	250	250	8	9	103000	0.35	
8 brass CuZn35AlFe3	centrifugal casting	700		400	150	200	270	250	250	8	9	103000	0.35	
9 aluminum bronze CuAl9Fe3	into sand	450		130	100	200	150	250	250	8	9	121000	0.32	
10 aluminum bronze CuAl9Fe3	into die	500		180	110	200	170	250	250	8	9	121000	0.32	
11 aluminum bronze CuAl10Fe4Ni	into sand	500		200	130	215	200	250	250	8	9	127000	0.32	
12 aluminum bronze CuAl10Fe4Ni	into die	500		220	150	215	220	250	250	8	9	127000	0.32	
13 tin bronze CuSn5Zn5Pb5	into sand	150		120	60	100	70	250	250	8	9	101000	0.31	
14 tin bronze CuSn5Zn5Pb5	into die	180		130	65	125	85	250	250	8	9	101000	0.31	
15 tin bronze CuSn5Zn5Pb5	centrifugal casting	180		130	65	130	95	250	250	8	9	101000	0.31	
16 tin bronze CuSn8Zn6Pb3	into sand	170		100	65	110	70	250	250	8	9	104000	0.31	
17 tin bronze CuSn8Zn6Pb3	into die	190		110	70	130	90	250	250	8	9	104000	0.31	
18 tin bronze CuSn8Zn6Pb3	centrifugal casting	190		110	70	160	100	250	250	8	9	104000	0.31	
19 tin bronze CuSn10Ni1P1	centrifugal casting	300		180	100	300	130	250	250	8	9	104000	0.31	

Dùng thanh trượt để tìm vật liệu, đánh dấu, nhấn nút để khẳng định vật liệu được chọn.

Nhóm Hệ số tiếp xúc - Factor for contact:

Lubricant Factor: *hệ số bôi trơn.*
Size Factor: *hệ số kích thước.*

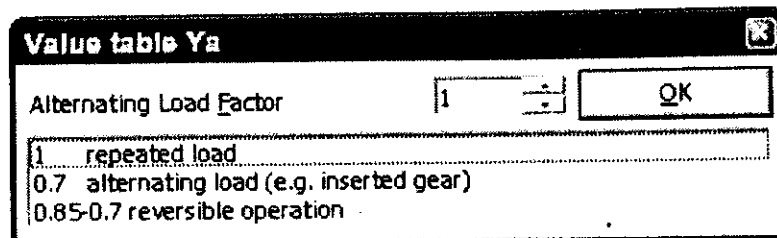
Nhóm Tuổi thọ tính bằng giờ (house)

Durability: *tuổi thọ. Gõ số giờ.*

Nhóm Hệ số uốn - Factor for Bending

Alternate Load Factor: *hệ số tải trọng chuyển đổi. Có hai ô nhập liệu cho hai bánh răng.*

Gõ số hoặc nhấn nút để hiện ra bảng các giá trị có sẵn:

Value table Ya	
Alternating Load Factor	1
<div> <div>1 repeated load</div> <div>0.7 alternating load (e.g. inserted gear)</div> <div>0.85-0.7 reversible operation</div> </div>	

Chọn giá trị theo bảng các giá trị:

repeated: chu kỳ mỗi tuần hoàn.

alternating load: *tải trọng chuyển đổi.*

reversible operation: *tải trọng đảo chiều.*

Size Factor: *hệ số kích thước. Gõ số.*

20.3.4.2 Số liệu tính được

Nhóm Hệ số của tải trọng - Factor of additional load gồm:

Dynamic Factor: *hệ số động.*

Face load Factor: *hệ số lực bề mặt.*

Transverse load Factor: *hệ số lực ngang.*

Total: *tổng*

Nhóm Hệ số tiếp xúc - Factor for contact:

Elasticity Factor: *hệ số đàn hồi. Gõ số.*

Zone Factor: *hệ số khu vực.*

Contact Ratio Factor: *hệ số tỷ số tiếp xúc.*

Life Factor: *hệ số tuổi thọ.*

Nhóm Hệ số uốn - Factor for Bending

Form Factor: *hệ số hình dạng.*

Helix Angle Factor: *hệ số góc xoắn.*

Contact Ratio Factor: *hệ số tỷ số tiếp xúc.*

Life Factor: *hệ số tuổi thọ.*

Nhóm kết quả tính toán - Calculation Results

Tại đây cho chúng ta kết quả của các thông số:

Factor of Safety from Pitting: *hệ số an toàn ăn mòn.*

Factor of Safety from Tooth Breakage: *hệ số an toàn đứt răng.*

Lost Power: *tổn thất công suất.*

Max. Dissipated heat: *tản nhiệt tối đa.*

Worm Deflection Factor: *hệ số biến dạng của trục vít.*

Strength Check: kiểm tra độ an toàn. Tại đây hiện giá trị **True** (tốt) hoặc **Falt** (không an toàn).

Calculation Results

Factor of Safety from Pitting	SH	1.896	
Factor of Safety from Tooth Breakage	SF	17.256	
Lost Power	Pz	0.037	kW
Max. Dissipated Heat	Q	0.518	kW
Worm Deflection Factor	y	0.0007	mm
Strength Check		True	

Trong hộp thoại **Strength Check** nếu nhấn chọn ☒ User Factors, hộp thoại có dạng:

Strength Check According to GSN 01 4596

☒ User Factors Calculate

Factors of Additional Load

Application Factor KA

Dynamic Factor KHv Kfv

Face Load Factor KHb Kfb

Transverse Load Factor KHt Kft

Total KH KF

Material Values

Worm

Worm gear

Contact Fatigue Limit σ_{Hlim} MPa

Bending Fatigue Limit σ_{Flim} MPa

Factors for Contact

Elasticity Factor Ze

Zone Factor Zh

Contact Ratio Factor Zeps

Life Factor Zn

Lubricant Factor Zl

Speed Factor Zv

Calculation Results

Factor of Safety from Pitting SH

Factor of Safety from Tooth Breakage SF

Lost Power Pz kW

Max. Dissipated Heat Q kW

Worm Deflection Factor y mm

Strength Check

Tại đây chúng ta phải nhập tất cả các số liệu sau đó nhấn nút **Calculate** để có kết quả tính toán tại nhóm **Calculation Results**.

20.3.5 Tính chọn vật liệu

Nhấn chọn ☒ Material values calculation

Theo phương án này, hộp thoại có dạng:

ANS Strength Check According to CSN 01 4686

Factors of Additional Load

Application Factor	KA	1.2
Dynamic Factor	KHv	1
Face Load Factor	KHb	1.006
Transverse Load Factor	KHa	0.722
Total	KH	0.872

Material Values

Worm: **Hardened Steel**

Worm gear: **User**

Contact Fatigue Limit	σ_{Hlim}	117	MPa
Bending Fatigue Limit	σ_{Flim}	13	MPa

Factors for Contact

Elasticity Factor	Ze	154.981
Zone Factor	Zh	2.493
Contact Ratio Factor	Zeps	0.734
Life Factor	Zn	1.274
Lubricant Factor	Zl	1
Speed Factor	Zv	1

User Factors

Calculate

Durability

Lh

10000

hour

Factors for Bending

Form Factor	YF	1.542
Helix Angle Factor	Yb	0.994
Contact Ratio Factor	Yeps	0.633
Alternating Load Factor	Ya	1
Life Factor	Yn	1
Size Factor	Yx	1

Calculation Results

Factor of Safety from Pitting	SH	1.109
Factor of Safety from Tooth Breakage	SF	1.496
Lost Power	Pz	0.037
Max. Dissipated Heat	Q	0.518
Worm Deflection Factor	y	0.0007
Strength Check		True

Những ô nào màu trắng (được kích hoạt) là số liệu nhập vào. Những ô màu xám là kết quả tính được.

Như vậy tại nhóm **Material Values**, chúng ta chọn vật liệu cho trục vít và có kết quả tính được là:

Contact Fatigue Limit: giới hạn mỏi tiếp xúc.

Bending Fatigue Limit: giới hạn mỏi uốn.

Chúng ta dựa vào kết quả này để chọn vật liệu tương ứng cho bánh vít.

20.3.6 Thiết kế hình học

Nhấn chọn **Geometry Design**

Theo phương án này, hộp thoại có dạng:

ANS Strength Check According to CSN 01 4686

Factors of Additional Load

Application Factor	KA	1.2
Dynamic Factor	KHv	1
Face Load Factor	KHb	1.006
Transverse Load Factor	KHa	0.722
Total	KH	0.871

Material Values

Worm: **Hardened Steel**

Worm gear: **User**

Contact Fatigue Limit	σ_{Hlim}	117	MPa
Bending Fatigue Limit	σ_{Flim}	13	MPa

Factors for Contact

Elasticity Factor	Ze	154.981
Zone Factor	Zh	2.493
Contact Ratio Factor	Zeps	0.734
Life Factor	Zn	1.274
Lubricant Factor	Zl	1
Speed Factor	Zv	1

User Factors

Calculate

Durability

Lh

10000

hour

Factors for Bending

Form Factor	YF	1.542
Helix Angle Factor	Yb	0.988
Contact Ratio Factor	Yeps	0.633
Alternating Load Factor	Ya	1
Life Factor	Yn	1
Size Factor	Yx	1

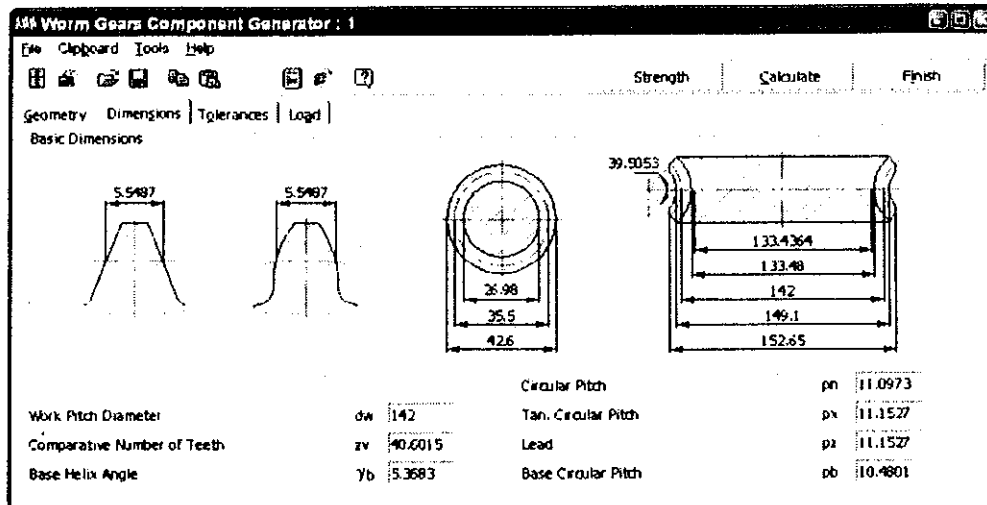
Calculation Results

Factor of Safety from Pitting	SH	1.296
Factor of Safety from Tooth Breakage	SF	2.051
Lost Power	Pz	0.038
Max. Dissipated Heat	Q	0.416
Worm Deflection Factor	y	0.0011
Strength Check		True

Những ô nào màu trắng (được kích hoạt) là số liệu nhập vào. Những ô màu xám là kết quả tính được.

20.3.7 Dimensions - các kích thước trục và bánh vít

Hộp thoại kết quả kích thước bánh răng sau khi đã tính toán như sau:

Tại đây các thông số hình học được cho ngay trên hình vẽ.

Các thông số khác như sau:

Work Pitch Diameter: đường kính vòng chia.

Comparative Number of Teeth: số đối chiếu của răng.

Base Helix Angle: góc nghiêng cơ sở của răng.

Circular Pitch: bước vòng.

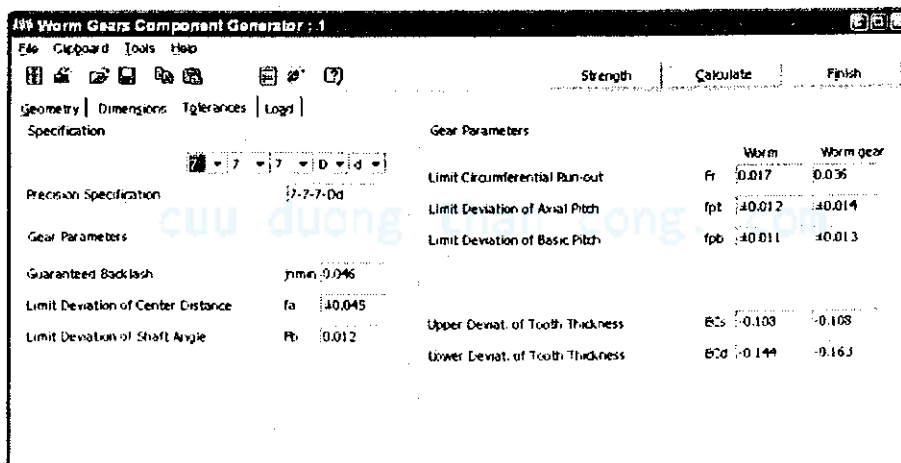
Tan. Circular Pitch: bước vòng tiếp xúc.

Lead: dẫn hướng.

Base Circular Pitch: bước vòng cơ sở.

20.3.8 Tolerances - các giá trị dung sai

Hộp thoại kết quả kích thước bánh răng (Gear) sau khi đã tính toán như sau:

Tại ô nhập độ chính xác, có thể gõ số hoặc nhấn nút để chọn giá trị có sẵn. Các kết quả khác như sau:

Guaranteed Back lash:	giới hạn lùi.
Limit Deviation of Center Distance:	dung sai giới hạn cho khoảng cách tâm.
Limit Deviation of Shaft Angle:	dung sai góc của trục.
Limit Deviation of Axis Parallelity:	dung sai độ song song dọc trục Y.
Limit Circumferential Run-out:	dung sai vòng tròn hành trình.
Limit Deviation of Axis Pitch:	dung sai bước răng hướng trục.
Limit Deviation of Base Pitch:	dung sai bước răng cơ sở.
Upper Deviat. of Tooth Thickness:	dung sai trên của bề dày răng.
Lower Deviat. of Tooth Thickness:	dung sai dưới của bề dày răng.

20.4 LƯU TRỮ SỐ LIỆU VÀ KẾT QUẢ

20.4.1 Lưu trữ số liệu và kết quả tính toán vào đĩa

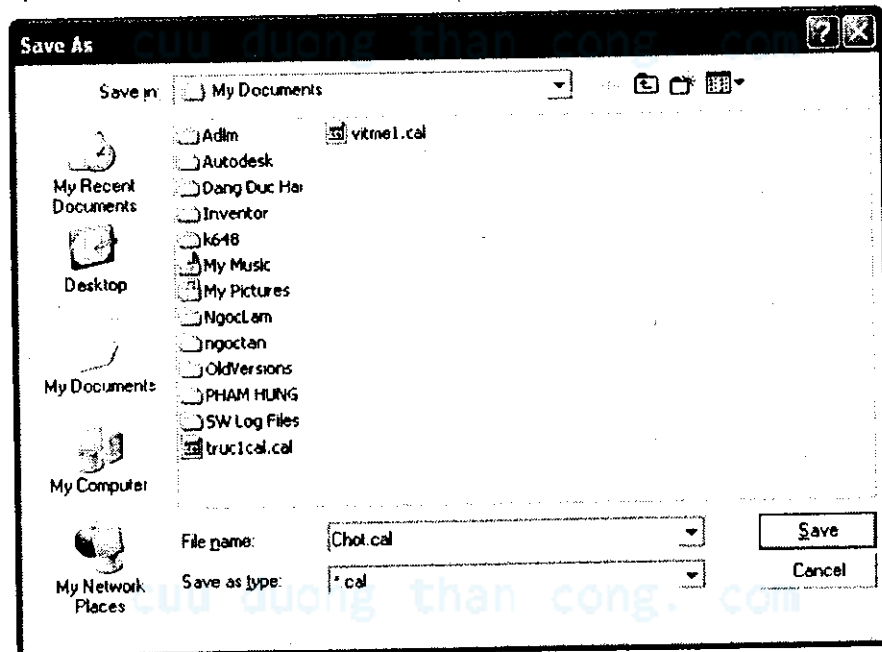
Các số liệu nhập vào có thể lưu dưới dạng tệp vào đĩa để sử dụng trong các cụm lắp ghép khác.

20.4.1.1 Lưu trữ

Trình đơn: **File** ⇒ **Save as**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

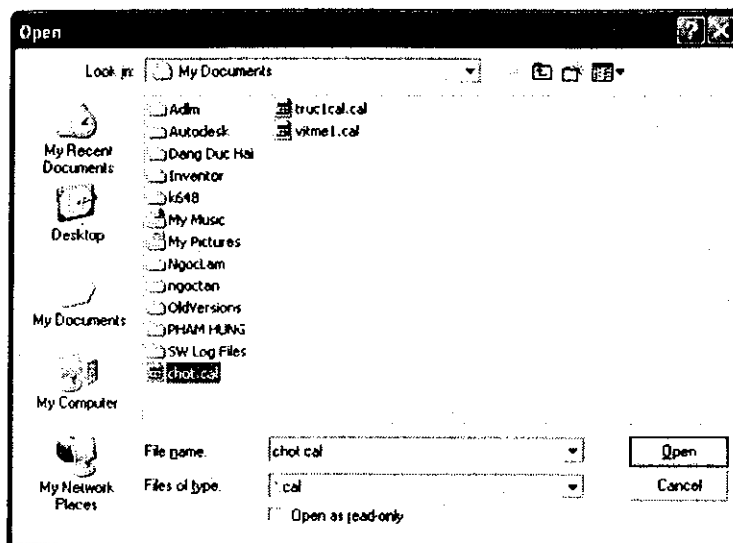
Tại File name: cho tên tệp. Phân mở rộng loại tệp này là *.cal.
Nhấn **Save** để lưu trữ.

20.4.1.2 Mở tệp số liệu đã lưu

Trình đơn: **File** ⇒ **Open**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

Chọn tên tệp đã lưu trữ số liệu tương ứng của chi tiết đang thiết kế, nhấn **Open** mở tệp. Số liệu được áp vào các ô nhập liệu tương ứng để tính toán.

20.4.2 Tạo văn bản kết quả tính toán

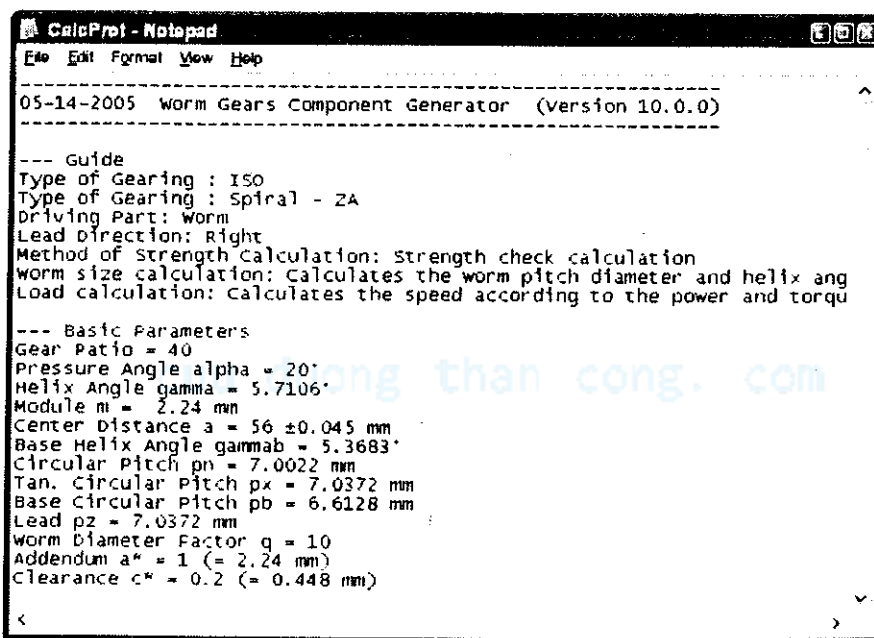
Khi đã có kết quả tính toán như ý, chúng ta có thể xuất thành văn bản để theo dõi hoặc chỉnh sửa cho vào hồ sơ. Có thể xuất ra dưới dạng văn bản thông thường hoặc dạng trang Web. Trong hộp thoại, dùng lệnh:

20.4.2.1 Xuất thành văn bản thông thường

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Create Report**

Thanh công cụ:

Một văn bản được xuất sang dạng Text:

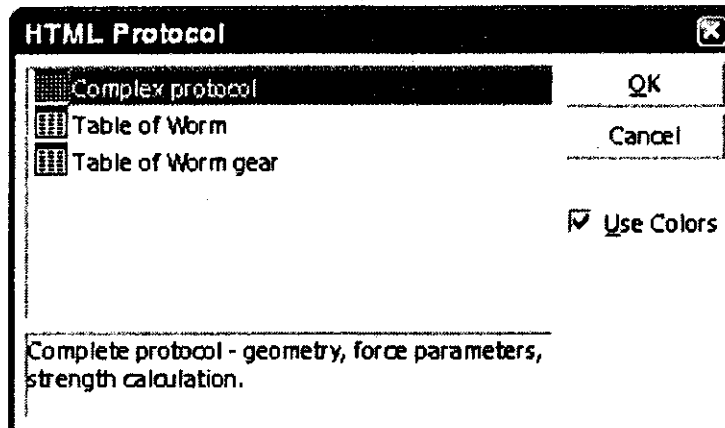
Tại đây có thể lưu vào đĩa, sao chép, chỉnh sửa v.v...

20.4.2.2 Xuất dưới dạng trang Web

Trình đơn: **Tools** $\Rightarrow$ **Create HTML Report**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện để chọn dữ liệu xuất ra:

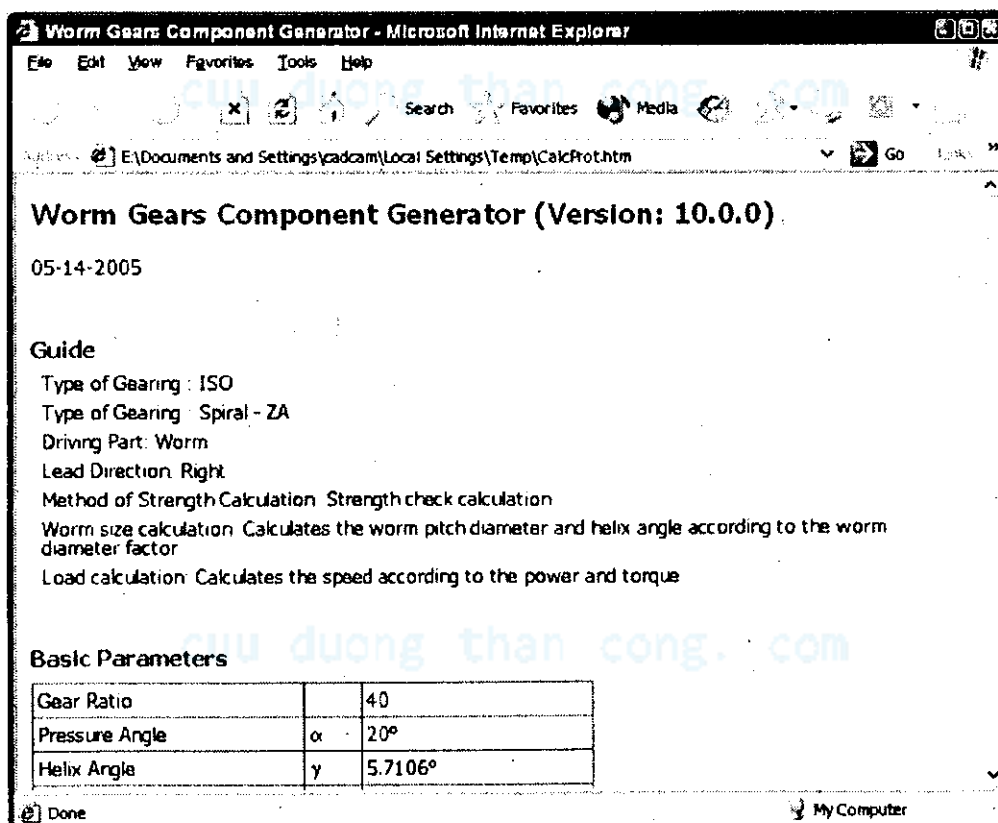

Complex protocol: toàn bộ kết quả.

Table of Worm: bảng kết quả của trục vít.

Table of Worm Gear: bảng kết quả của bánh vít.

Dưới đây là hình minh họa toàn bộ kết quả.

Có thể xem, sao chép hoặc lưu vào đĩa.

20.5 ĐƯA CHI TIẾT VÀO BẢN VẼ

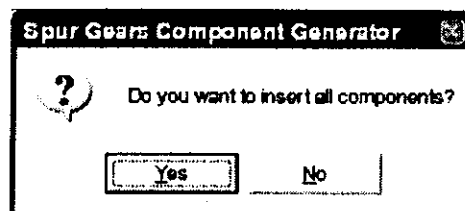
20.5.1 Đưa cụm trục - bánh vít vào bản lắp

Môi trường làm việc để đưa cụm bánh răng vào là bản lắp ghép (Assambly).

Khi đã có đầy đủ các thông số hình học cần thiết, muốn tính toán lại vẫn có thể thay đổi phương án.

Nếu không thay đổi tiến hành đưa vào bản lắp ghép.

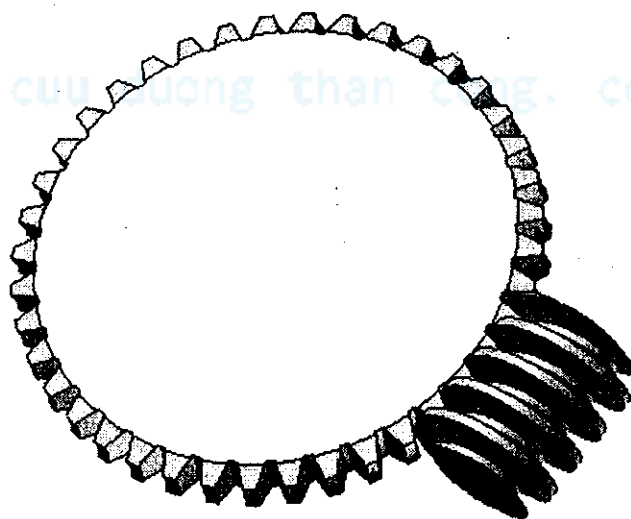
Nhấn nút Finish trong hộp thoại chính để đưa mỗi ghép vào bản thiết kế. Hộp thoại hiện ra:

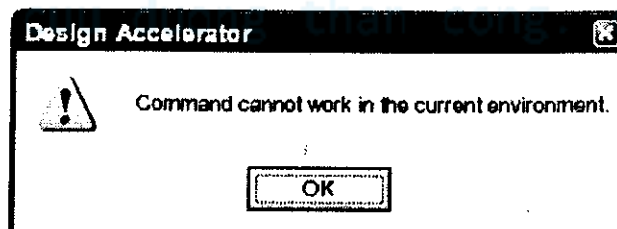
Bạn có muốn đưa vào bản thiết kế không?

Nhấn **Yes** - có, **No** - không.

Nếu môi trường là bản lắp ghép, các cụm bánh răng được đưa vào như hình minh họa dưới đây.

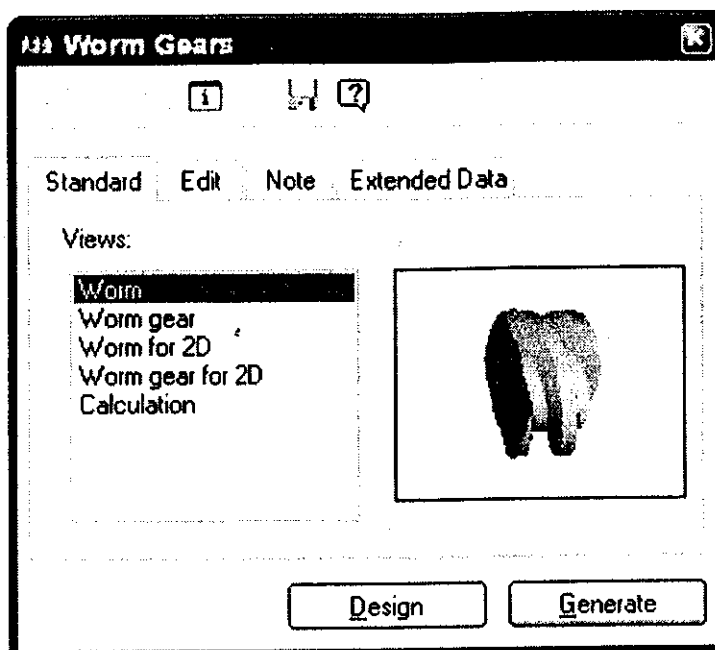

Nếu không phải là bản lắp hoặc nhấn **No**, bảng thông báo hiện ra:

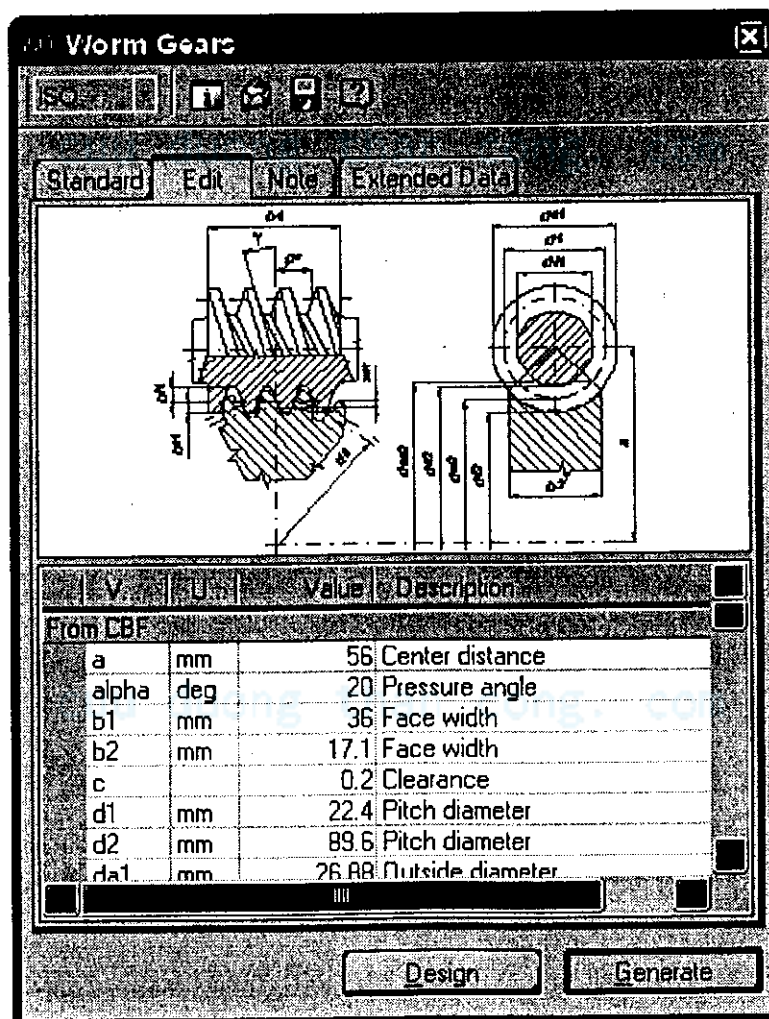

Lệnh này không thực hiện được tại môi trường này.

Nhấn **OK**, một hộp thoại mô tả cụm trục - bánh vít hiện ra:

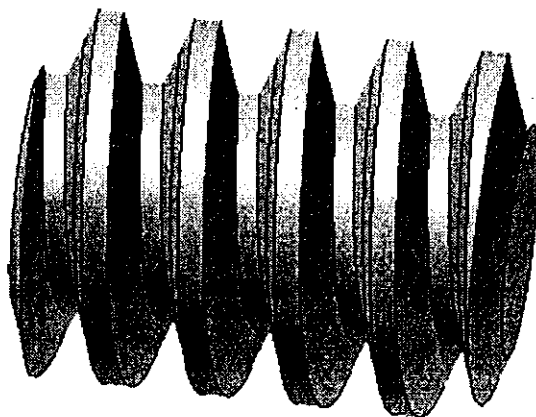

Nhấn **Edit** để xem và có thể sửa các thông số:

Tại đây những giá trị nào hiện rõ thì có thể thay đổi bằng cách gõ giá trị khác vào ô đó.

Nhấn nút **Disign** để quay lại tính toán.
Nhấn nút **Generate** để đưa vào bản lắp.
Tại đây chỉ đưa được từng chi tiết một vào bản lắp.

20.5.2 Chỉnh sửa chi tiết

Việc chỉnh sửa giống như các chi tiết thông thường.

cuu duong than cong. com

cuu duong than cong. com

CHƯƠNG 21

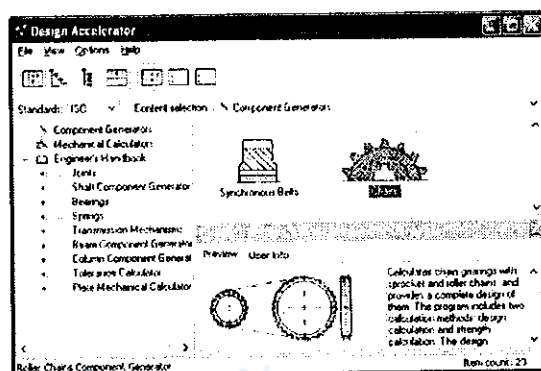
TÍNH TOÁN THIẾT KẾ BỘ TRUYỀN XÍCH - CHAINS

Thiết kế các bộ truyền động xích với xích móc và xích lăn, và cung cấp một thiết kế đầy đủ về các chi tiết đó. Chương trình bao gồm hai phương pháp tính toán: tính toán thiết kế và tính toán sức bền. Tính toán thiết kế thực hiện một thiết kế xích được căn cứ vào đặc tính bộ truyền do người sử dụng xác định. Tính toán sức bền thực hiện kiểm tra sức bền của loại xích được chọn.

Công thức tính toán được trình bày tại **Chương 14 - Phần I**.

21.1 KHỞI TẠO CHƯƠNG TRÌNH

Khởi động **Design Accelerator**, hộp thoại xuất hiện:

Tại ô **Standard** nhấn nút ▼ chọn tiêu chuẩn kỹ thuật. Trong ví dụ này chọn ISO. Tiếp theo chọn theo thứ tự dưới đây:

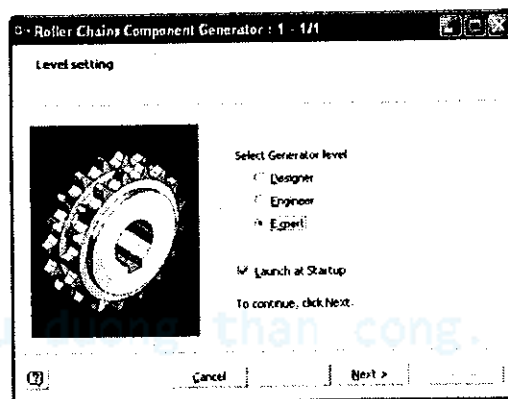
Design Accelerator

Component Generators

Hộp thoại hiện ra:

Tại đây chọn mức độ sử dụng:

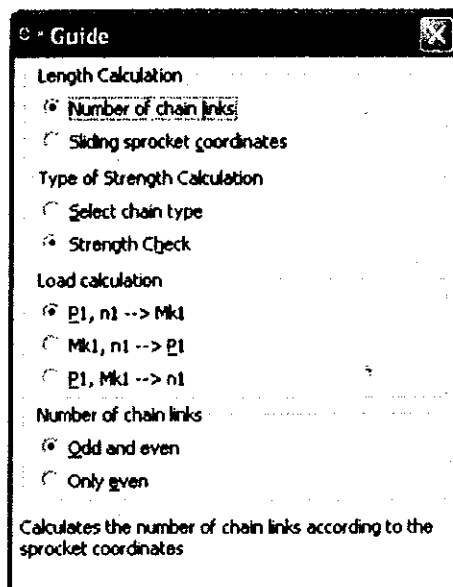
Ⓐ **Designer** - nhà thiết kế.

Ⓑ **Engineer** - kỹ sư.

Ⓒ **Expert** - chuyên gia.

Chọn Ⓒ **Expert** - chuyên gia, sẽ có đầy đủ các thông số để cho ra cặp đĩa răng hoàn hảo. Nhấn **Next** để tiếp tục.

Hộp thoại tiếp theo:

Đây là hộp thoại để chọn các điều kiện ban đầu (mục tiêu) cho tính toán thiết kế.

Bảng này tồn tại song song với bảng nhập số liệu và tính toán. Mỗi lần thay đổi các tiêu chí tại bảng này, bảng nhập số liệu thay đổi theo để phù hợp với lựa chọn.

Nếu không thấy bảng này xuất hiện, có hai cách để hiển thị:

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Guide**

Thanh công cụ:

21.2 CHỌN MỤC TIÊU TÍNH TOÁN

Từ hộp thoại trên chúng ta chọn các mục tiêu tính toán như sau:

Nhóm Length Calculation - tính chiều dài.

Các lựa chọn tính toán như sau:

- ⊙ **Number of Chains Links**: tính số mắt xích.
- ⊙ **Sliding Sprocket coordinates**: tính theo thông số xê dịch của đĩa xích.

Nhóm Type of Strength Calculation - kiểu tính sức bền.

- ⊙ **Select Chain Type**: chọn kiểu xích.
- ⊙ **Strength Check**: kiểm tra độ bền.

Nhóm Load Calculation - tính toán tải trọng

Các lựa chọn tính toán như sau:

- ⊙ **P1, n1 → Mk1**: cho công suất và vận tốc quay tính mô men xoắn.
- ⊙ **Mk1, n1 → P1**: cho mô men xoắn và vận tốc quay, tính công suất.
- ⊙ **P1, Mk1 → n1**: cho công suất và mô men xoắn tính vận tốc quay.

Nhóm Number of Chain Links - số mắt xích.

Các lựa chọn tính toán như sau:

- ⊙ **Odd and Even**: chẵn và lẻ.
- ⊙ **Only Even**: chỉ lấy số chẵn.

21.3 NHẬP SỐ LIỆU VÀ TÍNH TOÁN

Việc nhập số liệu để tính toán được trình bày theo phương thức:

Các ô nhập số liệu được kích hoạt phụ thuộc vào mục tiêu tính toán. Sau khi khởi tạo chương trình, hộp thoại nhập số liệu và tính toán có dạng:

Type	p	d1	b1	str.
05B	8.000	5.00	3.00	3
06B	9.525	6.35	5.72	3
08A	12.700	7.92	7.65	3
08B	12.700	8.51	7.75	3

Trong hộp thoại để tính toán thiết kế có các mục:

Geometry - các thông số hình học.

Dimensions - các kích thước đĩa xích, dây xích.

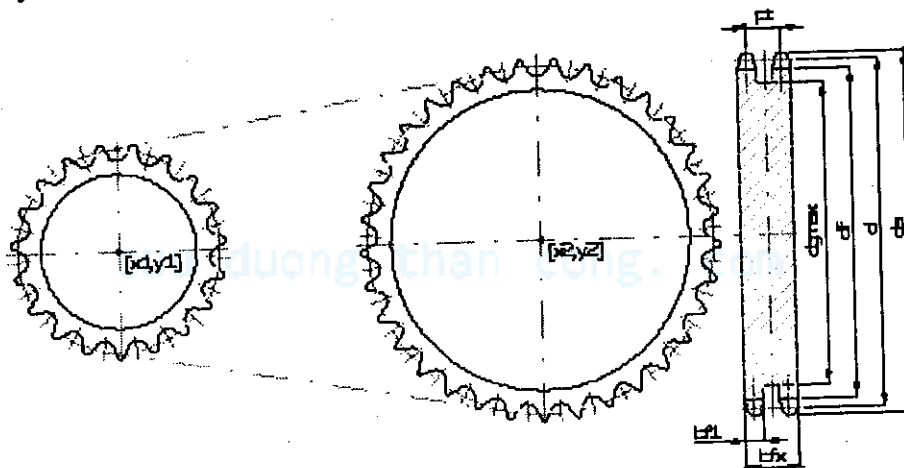
Strength Calculation - tính độ bền.

Trong đó **Dimensions** là các kết quả tính toán.

Chúng ta nghiên cứu việc nhập số liệu và tính toán của các thông số hình học (**Geometry**) và tải trọng (**Load**) cho từng trường hợp theo mục tiêu để ra.

21.3.1 Các thông số hình học - Geometry

Dưới đây là hình dạng và các thông số hình học của bộ truyền động xích.

Hộp thoại nhập số liệu:

Type	p	d1	b1	str.	^
05 B	8.000	5.00	3.00	3	
06 B	9.525	6.35	5.72	3	
08 A	12.700	7.92	7.85	3	
08 B	12.700	8.51	7.75	3	▼

Những ô trắng là số liệu cần nhập vào, những ô mờ là kết quả tính toán.

21.3.1.1 Nhóm Basic Parameters - các thông số cơ sở

Nhấn nút ▼ tại dòng đầu tiên để chọn loại xích.

Các loại xích tiêu chuẩn được cho trong bảng bên cạnh. Nhấn trái chuột để chọn.

Type	p	d1	b1	str.	^
05 B	8.000	5.00	3.00	3	
06 B	9.525	6.35	5.72	3	
08 A	12.700	7.92	7.85	3	
08 B	12.700	8.51	7.75	3	▼
<					>

Tiếp theo là tải trọng và các tham số khác.

Power P: công suất. Gõ số. Giá trị này được kích hoạt hay không phụ thuộc vào mục tiêu tính toán phần tải trọng tại hộp thoại **Guide**. Các trường hợp được minh họa dưới đây:

- Được kích hoạt (nhập số) trong các lựa chọn: ☉ **P1, n1** → **Mk1**: cho công suất và vận tốc quay tính mô men xoắn hoặc ☉ **P1, Mk1** → **n1**: cho công suất và mô men xoắn tính vận tốc quay.

- Không được kích hoạt (số liệu tính được): ☉ **Mk1, n1** → **P1**: cho mô men xoắn và vận tốc quay, tính công suất.

Efficiency η: hiệu suất. Gõ số.

Number of Spockets: số đĩa xích. Gõ số hoặc nhấn nút để tăng, giảm giá trị. Tối thiểu là 2, tối đa là 4.

Number of chain Strand: số dây xích. Gõ số hoặc nhấn nút để tăng, giảm giá trị. Tối thiểu là 1, tối đa là 3.

Number of Chain links: số mắt xích. Nếu tại hộp thoại **Guide** chọn ☉ **Sliding Sprocket coordinates**: tính theo thông số xê dịch của đĩa xích thì ô này được kích hoạt còn các trường hợp khác thì không.

21.3.1.2 Nhóm Sprocket Parameters - các thông số đĩa xích

Trong hộp thoại:

Sprockets Parameters		Các đĩa xích			
	1	2	3	4	
Gear Ratio	<div> <div>2.2</div> <div>0.8667</div> </div>				
Number of Teeth	N 15	33	13		
Speed	n 480	218.1818	553.8462	553.8462	rpm
Torque	T 1.9894	4.245	0	0	Nm
Power Ratio	Px	100	0		%

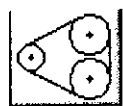
Gear Ratio: tỷ số truyền. Tại đây các ô giá trị được kích hoạt phụ thuộc vào số lượng đĩa xích cho tại ô Number of Sheaves. Mỗi ô là tỷ số truyền từ đĩa này đến đĩa kia. Ví dụ ô nằm giữa số 1 và số 2 là tỷ số truyền giữa đĩa 1 và đĩa 2.

Number of Teeth: số răng. Có thể gõ số hoặc nhấn nút để tăng giảm giá trị.

Torque: mô men xoắn. Gõ số. Giá trị này được kích hoạt hay không phụ thuộc vào mục tiêu tính toán phân tải trọng tại hộp thoại **Guide**. Các trường hợp được minh họa dưới đây:

- Được kích hoạt (nhập số) trong các lựa chọn: **⊙ P1, Mk1** --> **n1**: cho công suất và mô men tính vận tốc quay và **⊙ Mk1, n1** --> **P1**: cho mô men và vận tốc quay, tính công suất.
- Không được kích hoạt (số liệu tính được): **⊙ P1, n1** --> **Mk1**: cho công suất và vận tốc quay tính mô men xoắn.

Power Ratio: tỷ số công suất. Gõ số hoặc nhấn nút để tăng, giảm giá trị.

- vị trí các đĩa xích và cách bố trí dây xích.

Hộp thoại xuất hiện:

Coordinates		1	2	3	4	
X Coordinate	X	71.548	18.172			mm
Y Coordinate	Y	6.805	59.465			mm
Center Distance		71.877	62.179			mm
Sliding Sprocket		☐ No ☒ Yes	☐ No ☒ Yes			
Chain Position		☐ Outside ☒ Inside	☐ Outside ☒ Inside			
Round Increment		☐ ☒ mm	DEFAULT			

Trong này có hình các đĩa xích (số lượng phụ thuộc vào giá trị đĩa xích cho trong ô nhập liệu). Các tham số khác như sau:

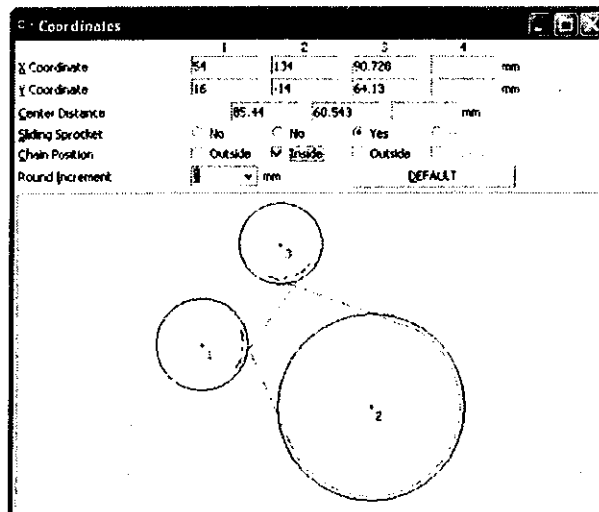
X Coordinate, Y Coordinate: tọa độ X, Y của các đĩa. Gốc tọa độ là tâm của đĩa 1.

Center Distance: khoảng cách giữa các tâm đĩa xích.

Các giá trị này có thể thay đổi bằng cách gõ trực tiếp hoặc dùng chuột di chuyển tâm của chúng trên hình vẽ.

Sliding Sprocket: sự trượt của đĩa xích. Nhấn chọn ☒ Yes hoặc No.

Chain Position: vị trí của dây xích trên đĩa xích. Có hai trạng thái Outside (bên ngoài) và Inside (bên trong). Hình dưới minh họa vị trí của dây xích đối với đĩa 3 và đĩa 1.

Round Increment: giá trị gia tăng bước di chuyển con trỏ khi di chuyển tâm của các bánh. Gõ số

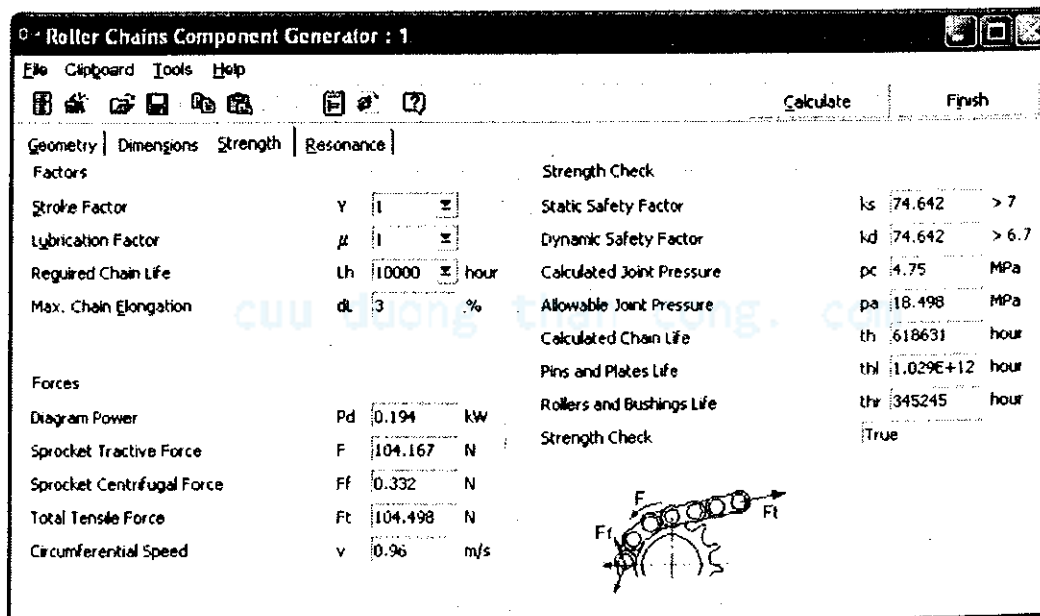
Default: giữ nguyên vị trí đã cho trong tính toán.

21.3.2 Tính toán sức bền – Strength Calculation

Trong tính toán sức bền, số liệu nhập vào phụ thuộc mục tiêu tính toán như đã nói ở phần trên. Ngoài ra các tiêu chuẩn tính toán như ISO, ANSCI, DIN v.v.. cũng cho ra các phương pháp tính khác nhau. Trong phần này chúng tôi chỉ giới thiệu tính toán theo tiêu chuẩn ISO (mặc định).

21.3.2.1 Tính kiểm tra độ bền

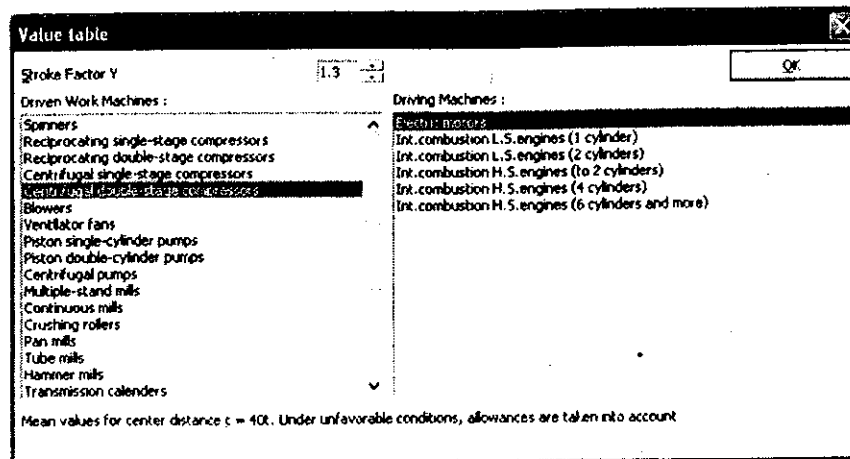
Trong hộp thoại chính, nhấn mục **Strength Calculation**, hộp thoại có dạng:

1- Số liệu nhập vào

Nhóm Hệ số - Factors

Stroke Factor: *hệ số va đập*. Gõ số hoặc nhấn nút để hiện ra bảng các giá trị có sẵn:

Value table

Stroke Factor Y: 1.3

Driven Work Machines:

- Spinners
- Reciprocating single-stage compressors
- Reciprocating double-stage compressors
- Centrifugal single-stage compressors
- Centrifugal double-stage compressors
- Blowers
- Ventilator fans
- Piston single-cylinder pumps
- Piston double-cylinder pumps
- Centrifugal pumps
- Multiple-stand mills
- Continuous mills
- Crushing rollers
- Pan mills
- Tube mills
- Hammer mills
- Transmission calendars

Driving Machines:

- Electric motors
- Int. combustion L.S. engines (1 cylinder)
- Int. combustion L.S. engines (2 cylinders)
- Int. combustion H.S. engines (to 2 cylinders)
- Int. combustion H.S. engines (4 cylinders)
- Int. combustion H.S. engines (6 cylinders and more)

Mean values for center distance $s = 40t$. Under unfavorable conditions, allowances are taken into account.

Trong này có hai phần, bên trái là:

Driven Work Machines: *các máy dẫn động làm việc*.

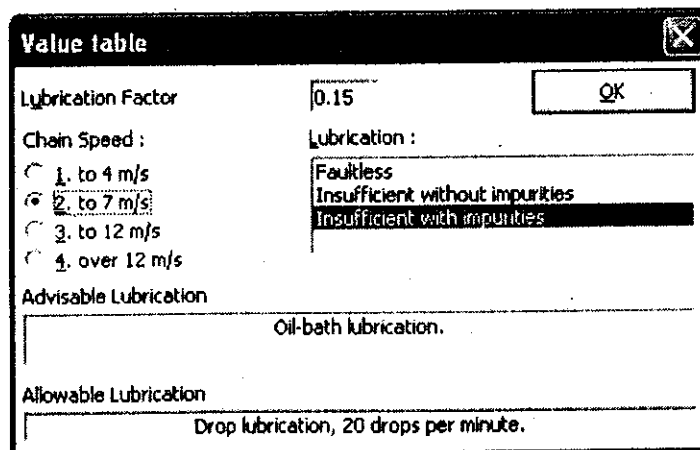
Bên phải là:

Driving Machines: *máy động lực*. Nhấn chọn vào một trong các các kiểu bên dưới.

Khi chọn vào loại máy nào thì hệ số tương ứng được hiện ra tại ô số liệu Stroke Factor.

Nhấn **OK** kết thúc việc cho hệ số.

Lubrication Factor: *hệ số bôi trơn*. Gõ số hoặc nhấn nút để hiện ra bảng các giá trị có sẵn:

Value table

Lubrication Factor: 0.15

Chain Speed:

- ☐ 1. to 4 m/s
- ☒ 2. to 7 m/s
- ☐ 3. to 12 m/s
- ☐ 4. over 12 m/s

Advisable Lubrication

Oil-bath lubrication.

Allowable Lubrication

Drop lubrication, 20 drops per minute.

Trong này có các thông số:

Chain Speed: vận tốc xích. Nhấn chọn nút tại các thang vận tốc. Mỗi loại vận tốc có các loại vật liệu bôi trơn tương ứng tại ô Lubrication bên phải.

Nhấn chọn tên loại dầu bôi trơn, giá trị hệ số tương ứng sẽ hiện trên ô Lubrication Factor.

Nhấn **OK** kết thúc chọn hệ số bôi trơn, trở lại hộp thoại chính.

Required Chain Life: *yêu cầu tuổi thọ của hệ (tính bằng giờ)*. Gõ số hoặc nhấn nút để hiện ra bảng các giá trị có sẵn:

Value table L.h

Required Chain Life

300 - 3000	Household machines, instruments and tools rarely used
3000 - 8000	Machines for short or intermittent service, el. hand-operated tools
8000 - 12000	Highly reliable machines for short-period or intermittent service
10000-25000	Machines for 8-hours daily service not always fully used
20000-30000	Machines for 8 to 16-hours daily service fully used
40000-60000	Machines for continuous service
60000-200000	Machines for continuous service with great service safety

Nhấn chọn thời gian và máy tương ứng. Nhấn OK kết thúc chọn.

Max. Chain Elongation: độ giãn tối đa (tính bằng %). Gõ số.

2- Số liệu tính được

Nhóm Lực tác dụng - Forces

Forces			
Diagram Power	Pd	<input type="text" value="0.194"/>	kw
Sprocket Tractive Force	F	<input type="text" value="104.167"/>	N
Sprocket Centrifugal Force	Ff	<input type="text" value="0.332"/>	N
Total Tensile Force	Ft	<input type="text" value="104.498"/>	N
Circumferential Speed	v	<input type="text" value="0.96"/>	m/s

Diagram Power công suất theo biểu đồ.

Sprocket Tractive Force lực kéo trên đĩa xích.

Sprocket Centrifugal Force lực ly tâm trên đĩa xích.

Total Tensile Force tổng lực căng trên dây xích.

Circumferential Speed vận tốc vòng.

Nhóm Strength Check - kiểm tra độ bền

Tại đây cho chúng ta kết quả của các thông số:

Strength Check			
Static Safety Factor	ks	<input type="text" value="74.642"/>	> 7
Dynamic Safety Factor	kd	<input type="text" value="74.642"/>	> 6.7
Calculated Joint Pressure	pc	<input type="text" value="4.75"/>	MPa
Allowable Joint Pressure	pa	<input type="text" value="18.498"/>	MPa
Calculated Chain Life	th	<input type="text" value="618631"/>	hour
Pins and Plates Life	thl	<input type="text" value="1.029E+12"/>	hour
Rollers and Bushings Life	thr	<input type="text" value="345245"/>	hour
Strength Check		<input type="text" value="True"/>	

Static Safety Factor: hệ số an toàn tĩnh.

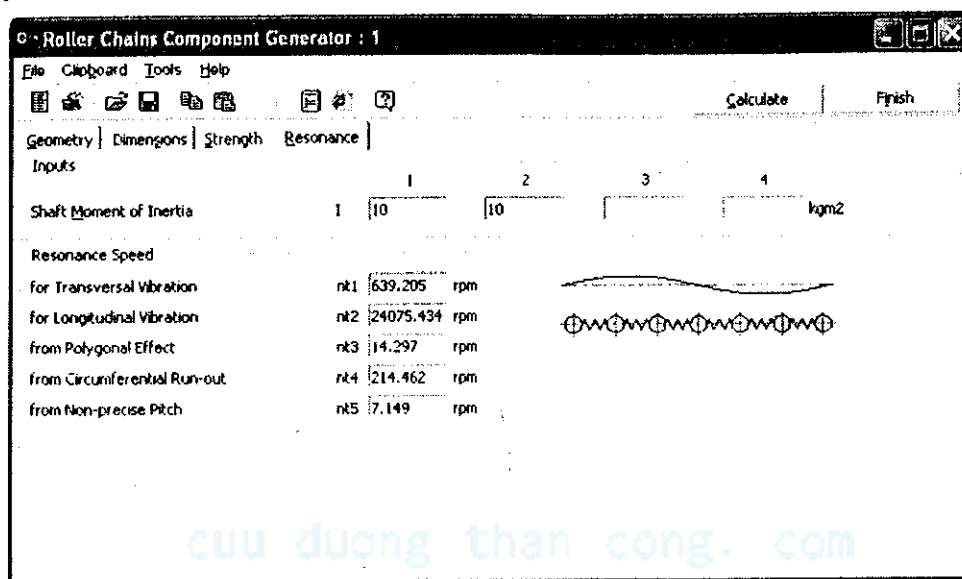
Dynamic Safety Factor: hệ số an toàn động.

Calculated Joint Pressure: áp lực liên kết tính được.

Allowable Joint Pressure: áp lực liên kết tính cho phép.
 Calculated Chain Life: tuổi thọ của hệ tính được.
 Pins and Plates Life: tuổi thọ của chốt và má mắt xích.
 Rollers and Bushings Life: tuổi thọ của con lăn và ống lót.
 Strength Check: kiểm tra độ an toàn. Tại đây hiện giá trị **True** (tốt) hoặc **False** (không an toàn).

21.3.3 Tính vận tốc cộng hưởng - Resonals

Hộp thoại:

21.3.3.1 Số liệu nhập vào

Nhóm Inputs - nhập giá trị

Shaft moment of Inertia: mô men quán tính. Gõ số. Các ô 1,2,3 ... chỉ các đĩa xích.

Sau khi nhập số liệu, nhấn nút **Calculate**.

21.3.3.2 Số liệu tính được

Resonal Speed: vận tốc cộng hưởng.

Các đối tượng chịu cộng hưởng:

for Transversal Vibration: rung động ngang.

for Longitudinal Vibration: rung động dọc.

Các nguyên nhân gây cộng hưởng:

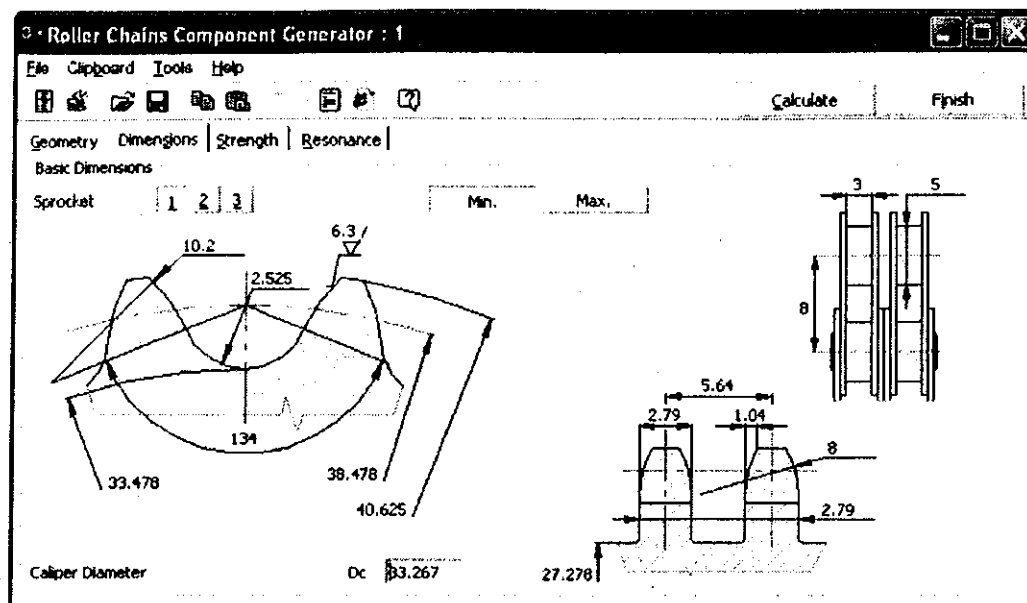
from Polygonal Effect: hiệu ứng đa chiều.

from Circumferenel Run-out: sự đảo theo vòng tròn.

from Non Prieise Pitch: bước răng không chính xác.

21.3.4 Dimensions - các kích thước dây và đĩa xích

Hộp thoại kết quả kích thước đĩa và dây xích sau khi đã tính toán như sau:

Tại đây các thông số hình học được cho ngay trên hình vẽ.

Các nút 1,2,3 ... là thứ tự đĩa xích. Nhấn vào nút nào thì tham số của đĩa đó hiện ra tại các vị trí ghi kích thước tương ứng.

Min: tối thiểu, Max: tối đa.

Caliper Diameter: *đường kính calíp*. Đường kính này có thể hiểu là đối với đĩa có số răng chẵn là đường kính chân răng, còn đĩa có số răng lẻ là khoảng cách từ khe hở chân răng của một răng đến khe hở chân răng của răng đối diện qua tâm đĩa.

21.4 LƯU TRỮ SỐ LIỆU VÀ KẾT QUẢ

21.4.1 Lưu trữ số liệu và kết quả tính toán vào đĩa

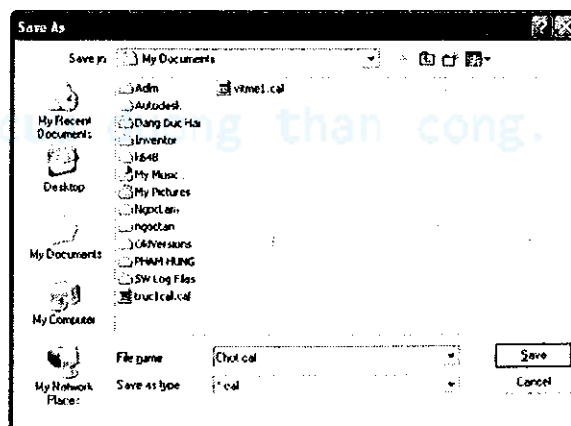
Các số liệu nhập vào có thể lưu dưới dạng tệp vào đĩa để sử dụng trong các cụm lắp ghép khác.

21.4.1.1 Lưu trữ

Trình đơn: **File** ⇒ **Save as**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

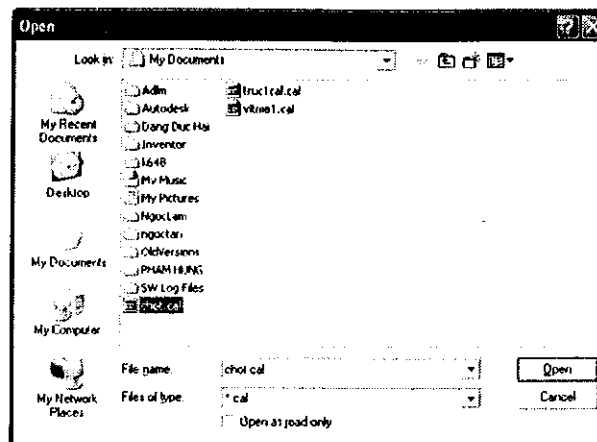
Tại File name: cho tên tệp. Phần mở rộng loại tệp này là *.cal.
Nhấn **Save** để lưu trữ.

21.4.1.2 Mở tệp số liệu đã lưu

Trình đơn: **File** ⇒ **Open**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

Chọn tên tệp đã lưu trữ số liệu tương ứng của chi tiết đang thiết kế, nhấn **Open** mở tệp. Số liệu được áp vào các ô nhập liệu tương ứng để tính toán.

21.4.2 Tạo văn bản kết quả tính toán

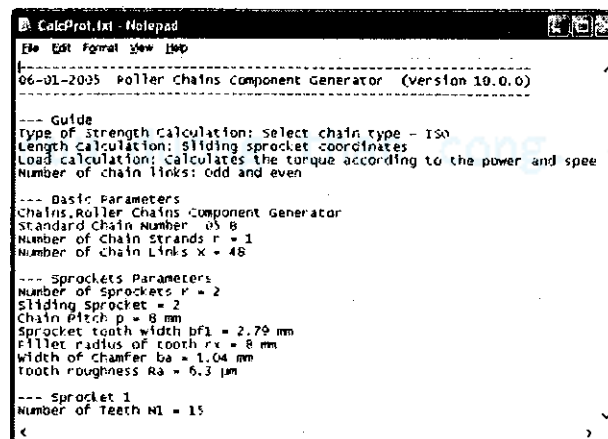
Khi đã có kết quả tính toán như ý, chúng ta có thể xuất thành văn bản để theo dõi hoặc chỉnh sửa cho vào hồ sơ. Có thể xuất ra dưới dạng văn bản thông thường hoặc dạng trang Web.
Trong hộp thoại, dùng lệnh:

21.4.2.1 Xuất thành văn bản thông thường

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Create Report**

Thanh công cụ:

Một văn bản được xuất sang dạng Text:

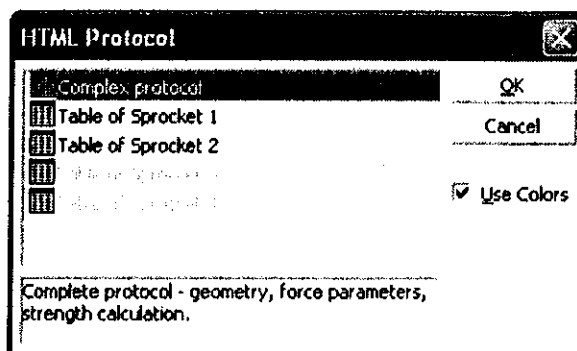
Tại đây có thể lưu vào đĩa, sao chép, chỉnh sửa v.v...

21.4.2.2 Xuất dưới dạng trang Web:

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Create HTML Report**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện để chọn dữ liệu xuất ra:

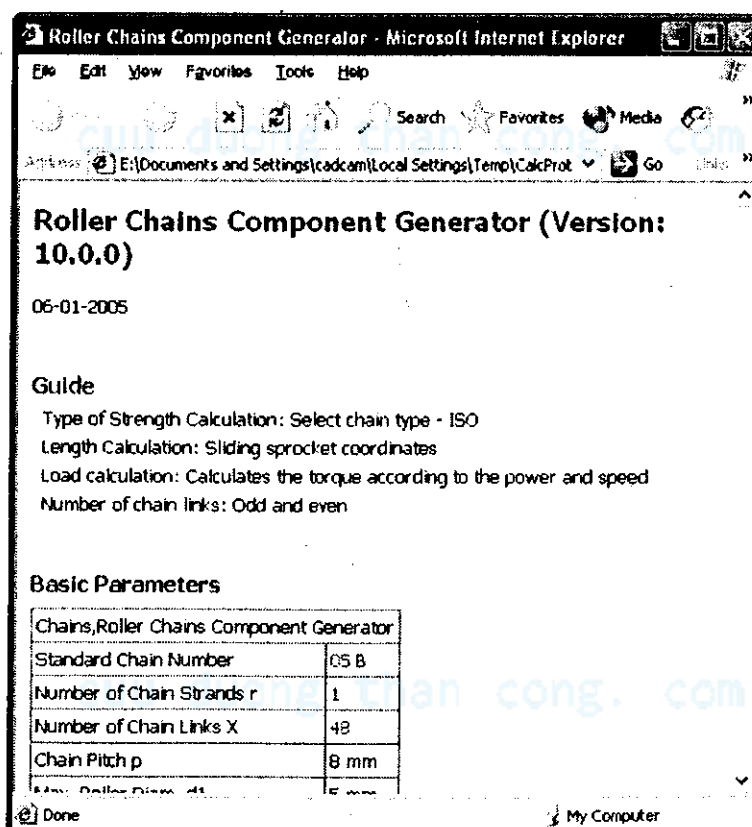
Complex protocol: toàn bộ kết quả.

Table of Sprocket 1: bảng kết quả của đĩa 1.

Table of Sprocket 2: bảng kết quả của đĩa 2.

.....

Dưới đây là hình minh họa toàn bộ kết quả.

Có thể xem, sao chép hoặc lưu vào đĩa.

21.5 ĐƯA CHI TIẾT VÀO BẢN VẼ

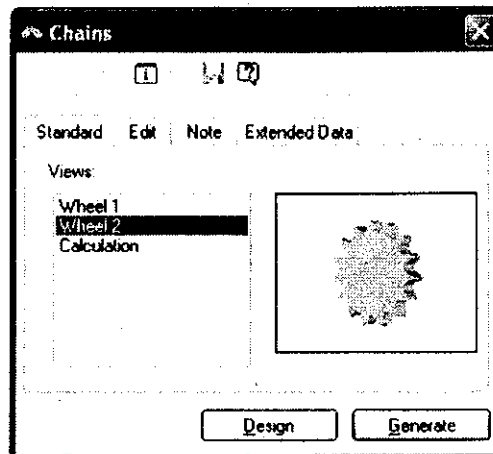
21.5.1 Đưa cụm dây - đĩa xích vào bản lắp

Môi trường làm việc để đưa cụm đĩa xích vào là bản lắp ghép (**Assembly**).

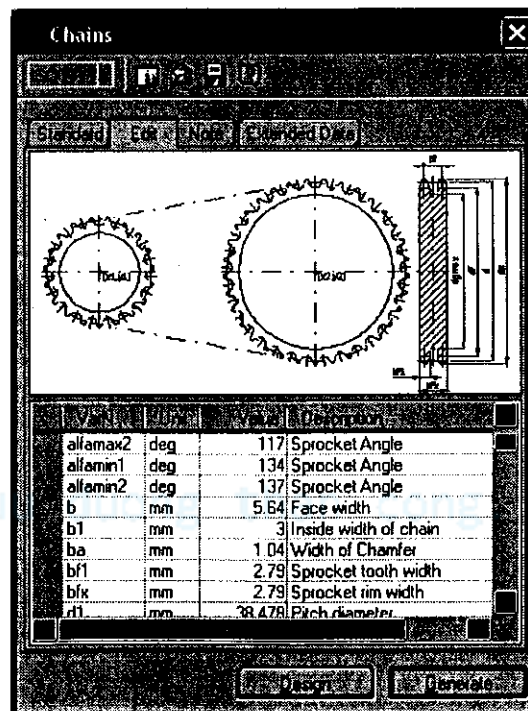
Khi đã có đầy đủ các thông số hình học cần thiết, muốn tính toán lại vẫn có thể thay đổi phương án.

Nếu không thay đổi tiến hành đưa vào bản lắp ghép.

Nhấn nút **Finish** trong hộp thoại chính để đưa mỗi ghép vào bản thiết kế. Hộp thoại hiện ra:

Nhấn **Edit** để xem và có thể sửa các thông số:

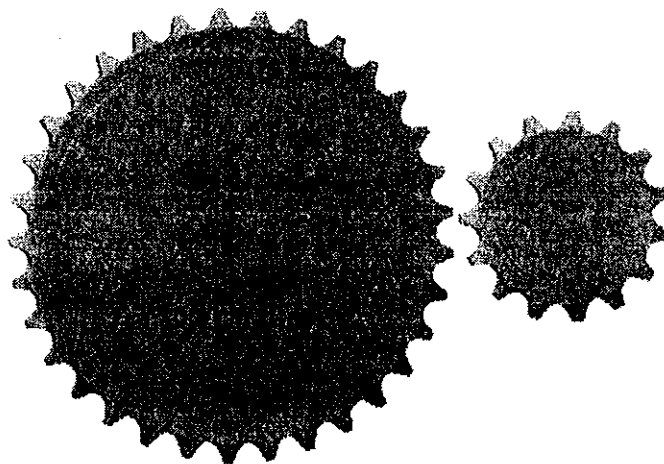

Tại đây những giá trị nào hiện rõ thì có thể thay đổi bằng cách gõ giá trị khác vào ô đó.

Nhấn nút **Design** để quay lại tính toán.

Nhấn nút **Generate** để đưa vào bản lắp.

Tại đây chỉ đưa được từng chi tiết một vào bản lắp.

21.5.2 Sửa chi tiết

Việc sửa chi tiết giống như các chi tiết thông thường.

cuu duong than cong. com

cuu duong than cong. com

CHƯƠNG 22

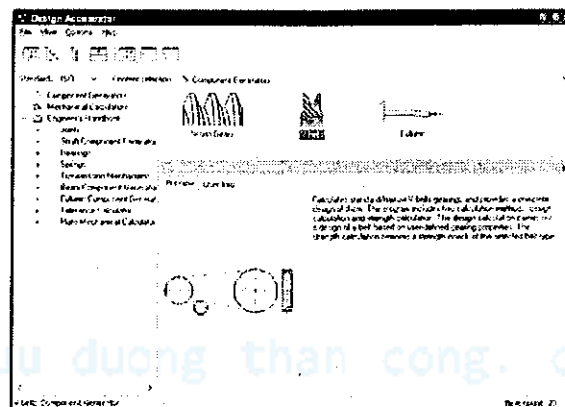
TÍNH TOÁN THIẾT KẾ BỘ TRUYỀN ĐỘNG ĐẠI THANG - V-BELTS

Tính toán và thiết kế bộ truyền động đai chữ V chuẩn và hẹp. Bao gồm tính toán thiết kế, giúp thiết kế đai dựa vào đặc tính (tính chất) xác định của bộ truyền động, và tính toán sức bền, mà thực hiện kiểm tra sức bền của loại đai lựa chọn.

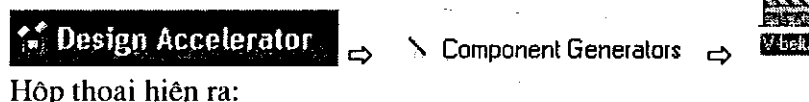
Công thức tính toán được trình bày tại **Chương 15 - Phần I**.

22.1 KHỞI TẠO CHƯƠNG TRÌNH

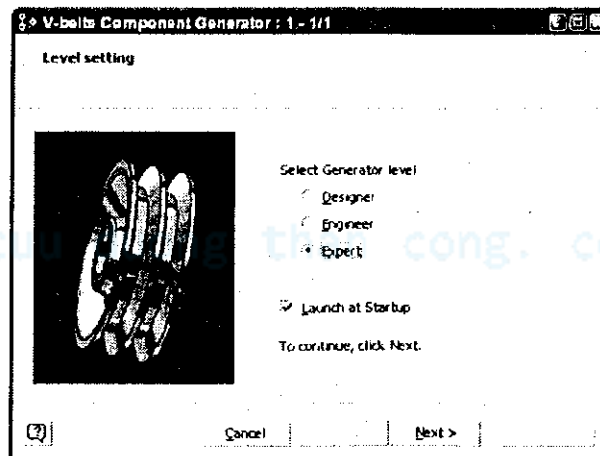
Khởi động **Design Accelerator**, hộp thoại xuất hiện:

Tại ô **Standard** nhấn nút ▼ chọn tiêu chuẩn kỹ thuật. Trong ví dụ này chọn ISO. Tiếp theo chọn theo thứ tự dưới đây:

Hộp thoại hiện ra:

Tại đây chọn mức độ sử dụng:

Ⓒ **Designer** - nhà thiết kế.

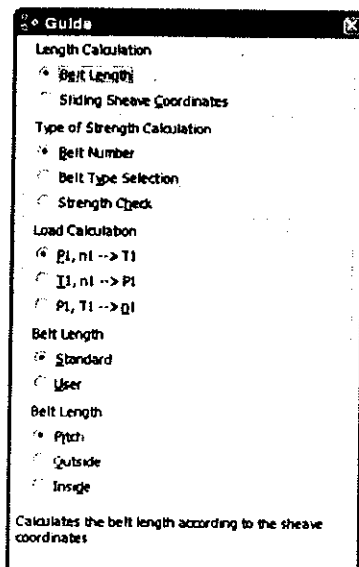
Ⓒ **Engineer** - kỹ sư.

⊙ **Expert** - chuyên gia.

Chọn ⊙ **Expert** - chuyên gia, sẽ có đầy đủ các thông số để cho ra cặp bánh đai hoàn hảo.

Nhấn **Next** để tiếp tục.

Hộp thoại tiếp theo:

Đây là hộp thoại để chọn các điều kiện ban đầu (mục tiêu) cho tính toán thiết kế.

Bảng này tồn tại song song với bảng nhập số liệu và tính toán. Mỗi lần thay đổi các tiêu chí tại bảng này, bảng nhập số liệu thay đổi theo để phù hợp với lựa chọn.

Nếu không thấy bảng này xuất hiện, có hai cách để hiển thị:

Trình đơn: **Tools** ⇌ **Guide**

Thanh công cụ:

22.2 CHỌN MỤC TIÊU TÍNH TOÁN

Từ hộp thoại trên chúng ta chọn các mục tiêu tính toán như sau:

Nhóm Length Calculation - tính chiều dài.

Các lựa chọn tính toán như sau:

⊙ **Belt Length**: tính chiều dài dây đai.

⊙ **Sliding Sheave Parameters**: tính theo thông số xê dịch của bánh đai.

Nhóm Type of Strength Calculation - kiểu tính sức bền.

⊙ **Belt Number**: số dây đai

⊙ **Belt Type Selection**: chọn kiểu đai.

⊙ **Strength Check**: kiểm tra độ bền.

Nhóm Load Calculation - tính toán tải trọng

Các lựa chọn tính toán như sau:

⊙ **P1, n1 → T1**: cho công suất và vận tốc quay tính mô men.

⊙ **T1, n1 → P1**: cho mô men và vận tốc quay, tính công suất.

⊙ **P1, T1 → n1**: cho công suất và mô men tính vận tốc quay.

Nhóm Belt Length - độ dài dây đai.

Nhóm này cho chọn dây đai có độ dài tiêu chuẩn (chế tạo tại các hãng) hay dây đai có độ dài tùy ý. Các lựa chọn tính toán như sau:

- ⊙ **Standard:** chọn dây đai có độ dài tiêu chuẩn.
- ⊙ **User:** cho mọi loại dây đai.

Nhóm Belt Length - độ dài dây đai.

Nhóm này cho chọn phương diện tính độ dài dây đai. Các lựa chọn tính toán như sau:

- ⊙ **Pitch:** bước răng.
- ⊙ **Outside:** bánh đai nằm phía ngoài vòng đai.
- ⊙ **Inside:** bánh đai nằm phía trong vòng đai.

22.3 NHẬP SỐ LIỆU VÀ TÍNH TOÁN

Việc nhập số liệu để tính toán được trình bày theo phương thức:

Các ô nhập số liệu được kích hoạt phụ thuộc vào mục tiêu tính toán. Sau khi khởi tạo chương trình, hộp thoại nhập số liệu và tính toán có dạng:

Trong hộp thoại để tính toán thiết kế có các mục:

Geometry - các thông số hình học.

Dimensions - các kích thước bánh đai, dây đai.

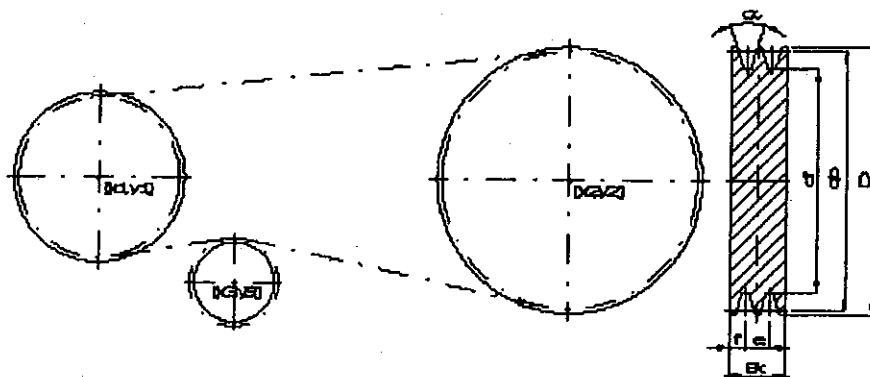
Strength Calculation - tính độ bền.

Trong đó **Dimensions** là các kết quả tính toán.

Chúng ta nghiên cứu việc nhập số liệu và tính toán của các thông số hình học (**Geometry**) cho từng trường hợp theo mục tiêu để ra.

22.3.1 Các thông số hình học - Geometry

Dưới đây là hình dạng và các thông số hình học của bộ truyền động đai.

Hộp thoại nhập số liệu:

V-belts Component Generator : 1

File Clipboard Tools Help

Calculate Finish

Geometry Dimensions Strength Calculation

Basic Parameters

V-belts, V-belts Component Generator

Power P 0.5 kW

Efficiency η 0.92

Number of Sheaves K 2

Number of Belts N 1

Belt Length Lp 6100 mm

Sheave Parameters

Transmission Ratio 2.1151

Pitch Diameter d 600 1250 mm

Speed n 1450 685.56 rpm

Torque T 3.2929 6.407 Nm

Power Ratio Pk

Arc of Contact β 156 204 °

Arc of Contact Factor Ca 0.94 1.05

Type	w	h	dmin
C	22	14	200
D	35	19	355
E	38	23.5	500

Belt Slip ψ 1.5 %

Những ô trắng là số liệu cần nhập vào, những ô mờ là kết quả tính toán.

22.3.1.1 Nhóm Basic Parameters - các thông số cơ sở.

Nhấn nút ▼ tại dòng đầu tiên để chọn loại dây, bánh đai.

Trong này có 2 loại:

V-belt, V-Belts component Generator: *dai thang* (hình chữ V). Các loại dây đai tiêu chuẩn được cho trong bảng bên cạnh. Nhấn trái chuột để chọn.

Type	w	h	dmin	
Z	10	6	50	
A	13	8	75	
B	17	11	125	
C	22	14	200	

Narrow V-belt, V-Belts component Generator: *dai thang* (hình chữ V) *hẹp*. Các loại dây đai tiêu chuẩn được cho trong bảng bên cạnh. Nhấn trái chuột để chọn.

Type	w	h	dmin
SP2	9.7	8	63
SPA	12.7	10	90
SPB	16.3	13	140
SPC	22	18	224

Hai bảng này không được kích hoạt nếu hộp thoại **Guide** -> **Type of Strength Caculation** - kiểu tính sức bền, chọn **⊙ Belt Type Selection**: chọn kiểu đai, như hình dưới.

Type of Strength Calculation

- ☐ Belt Number
☒ Belt Type Selection
☐ Strength Check

Tiếp theo là tải trọng và các tham số khác.

Power P: công suất. Gõ số. Giá trị này được kích hoạt hay không phụ thuộc vào mục tiêu tính toán phần tải trọng tại hộp thoại **Guide**. Các trường hợp được minh họa dưới đây:

- Được kích hoạt (nhập số) trong các lựa chọn: **⊙ P1, n1** → **T1**: cho công suất và vận tốc quay tính mô men hoặc **⊙ P1, T1** → **n1**: cho công suất và mô men tính vận tốc quay.
- Không được kích hoạt (số liệu tính được): **⊙ T1, n1** → **P1**: cho mô men và vận tốc quay, tính công suất.

Efficiency η : hiệu suất. Gõ số.

Number of Sheaves: số bánh đai. Gõ số hoặc nhấn nút để tăng, giảm giá trị. Tối thiểu là 2, tối đa là 4.

Number of Belts: số dây đai.

Belt Length: độ dài dây đai. Nếu tại hộp thoại **Guide** chọn **⊙ Belt Length**: tính chiều dài dây đai thì ô này không được kích hoạt (là số liệu tính được).

Belt Slips: sự trượt dây đai.

22.3.1.2 Nhóm Sheaves Parameters - các thông số bánh đai

Trong hộp thoại:

		Các bánh đai			
		1	2	3	4
Sheave Parameters					
Transmission Ratio		2.0305	0.8057	1.0152	
Pitch Diameter	dp	315	630	250	315 mm
Speed	n	1450	714.125	1799.595	1428.25 rpm
Torque	T	3.2929	5.967	0.073	0 Nm
Power Ratio	Px		97	3	0 %
Arc of Contact	β	127.04	96.67	69.76	66.53 °
Arc of Contact Factor	Ca	0.87	1.08	0.58	1.04

Transmission Ratio: tỷ số truyền. Tại đây các ô giá trị được kích hoạt phụ thuộc vào số lượng bánh đai cho tại ô Number of Sheaves. Mỗi ô là tỷ số truyền từ bánh này đến bánh kia. Ví dụ ô nằm giữa số 1 và số 2 là tỷ số truyền giữa bánh 1 và bánh 2.

Pitch Diameter: Đường kính vòng chia. Giá trị này chính là dmin trong bảng loại dây đai nói trên. Khi chọn dây đai, giá trị này được tự động nhập vào. Có thể gõ số hoặc nhấn nút để tính cho các bánh khác.

Nếu tại đây cho các giá trị của từng bánh và nhấn nút thì giá trị tỷ số truyền sẽ thay đổi.

Speed: vận tốc. Gõ số cho vận tốc của bánh chủ động còn các bánh khác được tính ra theo tỷ số truyền bằng cách nhấn nút . Ô này không được kích hoạt nếu trong hộp thoại **Guide** chọn **⊙ P1, T1 --> n1**: cho công suất và mô men tính vận tốc quay.

hoặc

Torque: mô men. Gõ số. Giá trị này được kích hoạt hay không phụ thuộc vào mục tiêu tính toán phần tải trọng tại hộp thoại **Guide**. Các trường hợp được minh họa dưới đây:

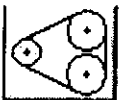
- Được kích hoạt (nhập số) trong các lựa chọn: **⊙ P1, T1 --> n1**: cho công suất và mô men tính vận tốc quay và **⊙ T1, n1 --> P1**: cho mô men và vận tốc quay, tính công suất.
- Không được kích hoạt (số liệu tính được): **⊙ P1, n1 --> T1**: cho công suất và vận tốc quay tính mô men.

Power Ratio: tỷ số công suất. Gõ số hoặc nhấn nút để tăng, giảm giá trị.

Số liệu tính được:

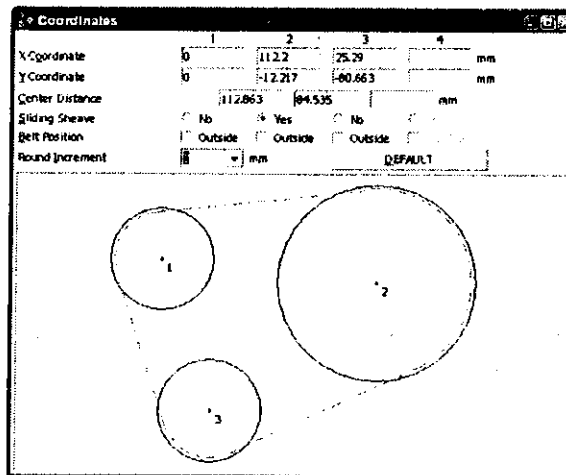
Arc of Contact: cung tiếp xúc. Tính bằng độ.

Arc of Contact Factor: hệ số cung tiếp xúc.

- vị trí các bánh đai và cách bố trí dây đai.

Hộp thoại xuất hiện:

Trong này có hình các bánh đai (số lượng phụ thuộc vào giá trị bánh đai cho trong ô nhập liệu). Các tham số khác như sau:

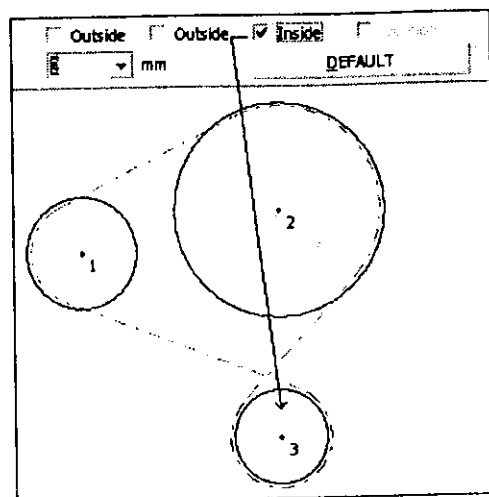
X Coordinate, Y Coordinate: tọa độ X, Y của các bánh. Gốc tọa độ là tâm của bánh 1.

Center Distance: khoảng cách giữa các tâm bánh đai.

Các giá trị này có thể thay đổi bằng cách gõ trực tiếp hoặc dùng chuột di chuyển tâm của chúng trên hình vẽ.

Sliding Sheave: sự trượt của bánh đai. Nhấn chọn **⊙ Yes** hoặc **No**.

Belt Position: vị trí của dây đai trên bánh đai. Có hai trạng thái **Outside** (bên ngoài) và **Inside** (bên trong). Hình dưới minh họa vị trí của dây đai đối với bánh 3.

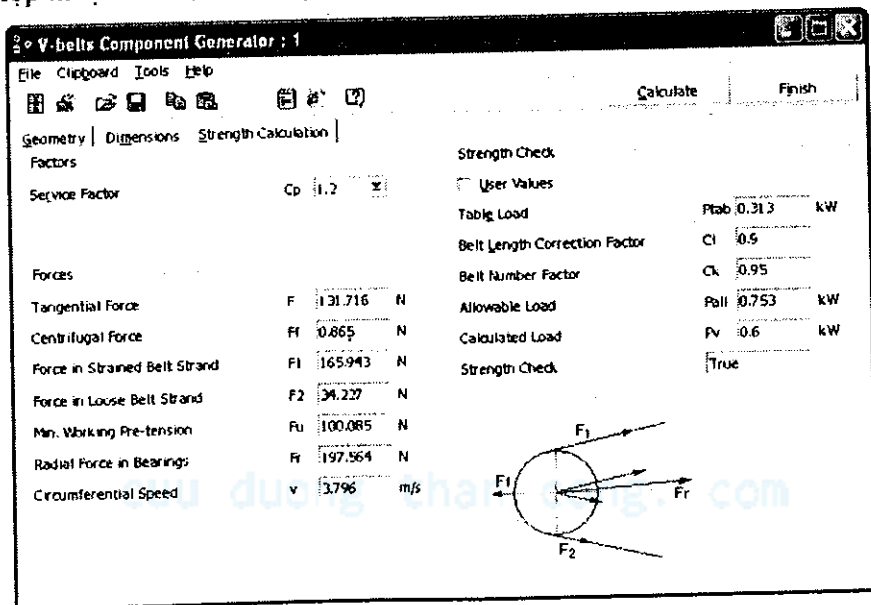
Round Increment: giá trị gia tăng bước di chuyển con trỏ khi di chuyển tâm của các bánh. Gõ số Default: giữ nguyên vị trí đã cho trong tính toán.

22.3.2 Tính toán sức bền – Strength Calculation

Trong tính toán sức bền, số liệu nhập vào phụ thuộc mục tiêu tính toán như đã nói ở phần trên. Ngoài ra các tiêu chuẩn tính toán như ISO, ANSCI, DIN v.v.. cũng cho ra các phương pháp tính khác nhau. Trong phần này chúng tôi chỉ giới thiệu tính toán theo tiêu chuẩn ISO (mặc định).

22.3.2.1 Tính kiểm tra độ bền

Trong hộp thoại chính, nhấn mục **Strength Calculation**, hộp thoại có dạng:

22.3.2.2 Số liệu nhập vào

Nhóm Hệ số - Factor

Service Factor Cp: hệ số làm việc. Gõ số hoặc nhấn nút để hiện ra bảng các giá trị có sẵn:

Service Factor Cp

Service Factor Cp

Types of Driven Machines

- 1 Lifters, excavators, dredgers, presses, shears, power
- 2 hammers, pan mills, claykneading machines, ball,
- 3 pebble (grinding mill bruisers) and hammer mills;
- 4 crushers, frame saws atc. - max. short-term load up to the 300% of the nominal load**

Service Type

- ☒ Intermittent (Less than 8 Hours Daily)
- ☐ Normal (8-16 Hours Daily)
- ☐ Continual (16-24 Hours Daily)

Types of Driving Units

- ☒ Type 1
- ☐ Type 2
- ☐ Type 3

Alternating-current motor for industry use; direct-current motor; shunt turbines

OK Cancel

Trong này có các thông số để tra cứu:

Types of Driven Machines: các kiểu máy dẫn động. Nhấn chọn vào cột số thứ tự, bên phải là dòng liệt kê tên các loại máy. Khi chọn vào loại máy nào thì hệ số tương ứng được hiện ra tại ô số liệu Cp.

Service Type: chế độ làm việc. Nhấn chọn một trong các chế độ sau:

⊙ Intermittent (Less than 8 Hours Daily): làm việc liên tục dưới 8 giờ.

⊙ Normal (8 - 16 Hours Daily): làm việc liên tục từ 8 - 16 giờ.

⊙ Continual (16 - 24 Hours Daily): làm việc liên tục từ 16 - 24 giờ.

Types of Driving Units: kiểu dẫn động. Nhấn chọn vào một trong các các kiểu bên dưới.

Nhấn OK kết thúc việc cho hệ số.

Nhóm Strength Check - kiểm tra độ bền

☒ User Values: giá trị do người dùng nhập vào. OFF (không đánh dấu) - nhận các giá trị đã cho mặc định từ trước. ON (có đánh dấu) - ô nhập liệu được kích hoạt:

Table Load: tải trọng theo bảng. Gõ số.

Belt Length Correction Factor: hệ số dịch chỉnh của độ dài dây đai. Gõ số.

22.3.2.3 Số liệu tính được

Nhóm Lực tác dụng - Forces gồm:

Tangential Force	lực tiếp tuyến.
Centrifugal Force	lực ly tâm.
Force in Strained Belt Strand	lực trên dây đai căng khi truyền tải.
Force in Loose Belt Strand	lực trên dây đai chùng khi truyền tải.
Min. Working Pre-tension	lực căng làm việc tối thiểu.
Radial Force in Bearings	lực hướng tâm trên ổ trục.
Circumferential Speed	vận tốc vòng.

Nhóm Strength Check - kiểm tra độ bền

Tại đây cho chúng ta kết quả của các thông số:

Belt Number Factor: hệ số số dây đai.

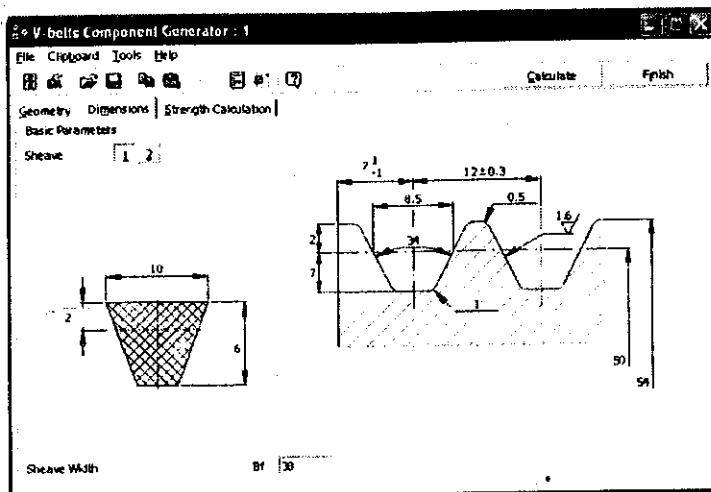
Allowable Load: tải trọng cho phép.

Calculated Load: tải trọng tính được.

Strength Check: kiểm tra độ an toàn. Tại đây hiện giá trị True (tốt) hoặc False (không an toàn).

22.3.3 Dimensions - các kích thước dây và bánh đai

Hộp thoại kết quả kích thước bánh và dây đai sau khi đã tính toán như sau:

Tại đây các thông số hình học được cho ngay trên hình vẽ.

22.4 LƯU TRỮ SỐ LIỆU VÀ KẾT QUẢ

22.4.1 Lưu trữ số liệu và kết quả tính toán vào đĩa

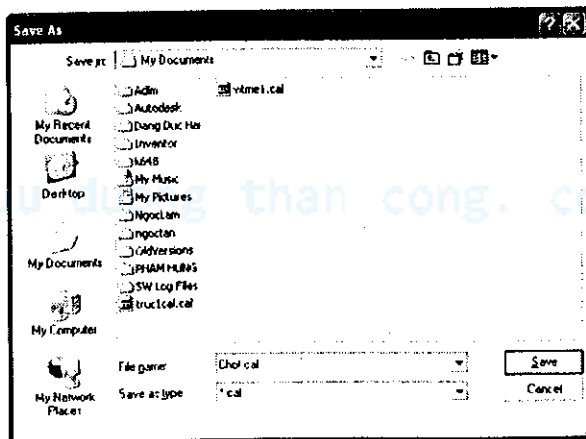
Các số liệu nhập vào có thể lưu dưới dạng tệp vào đĩa để sử dụng trong các cụm lắp ghép khác.

22.4.1.1 Lưu trữ

Trình đơn: **File ⇨ Save as**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

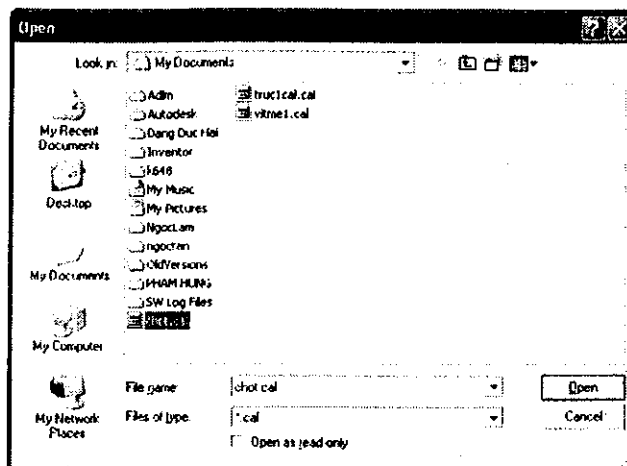
Tại File name: cho tên tệp. Phần mở rộng loại tệp này là *.cal.
Nhấn **Save** để lưu trữ.

22.4.1.2 Mở tệp số liệu đã lưu

Trình đơn: **File** ⇒ **Open**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

Chọn tên tệp đã lưu trữ số liệu tương ứng của chi tiết đang thiết kế, nhấn **Open** mở tệp. Số liệu được áp vào các ô nhập liệu tương ứng để tính toán.

22.4.2 Tạo văn bản kết quả tính toán

Khi đã có kết quả tính toán như ý, chúng ta có thể xuất thành văn bản để theo dõi hoặc chỉnh sửa cho vào hồ sơ. Có thể xuất ra dưới dạng văn bản thông thường hoặc dạng trang Web.

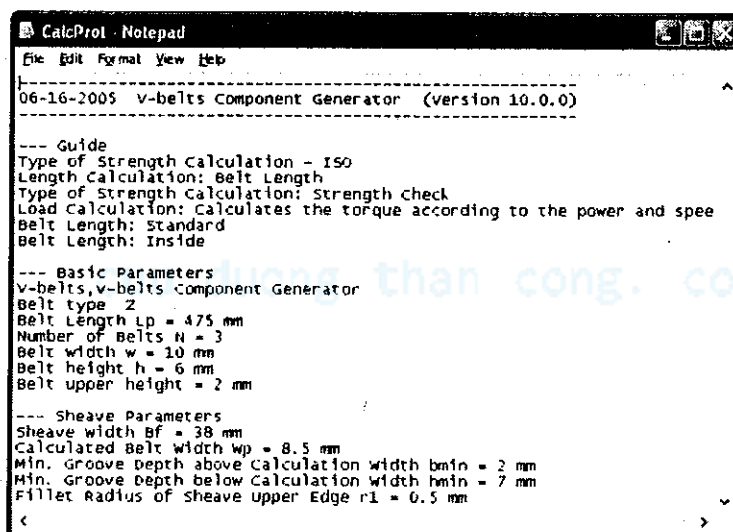
Trong hộp thoại, dùng lệnh:

22.4.2.1 Xuất thành văn bản thông thường

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Create Report**

Thanh công cụ:

Một văn bản được xuất sang dạng Text:

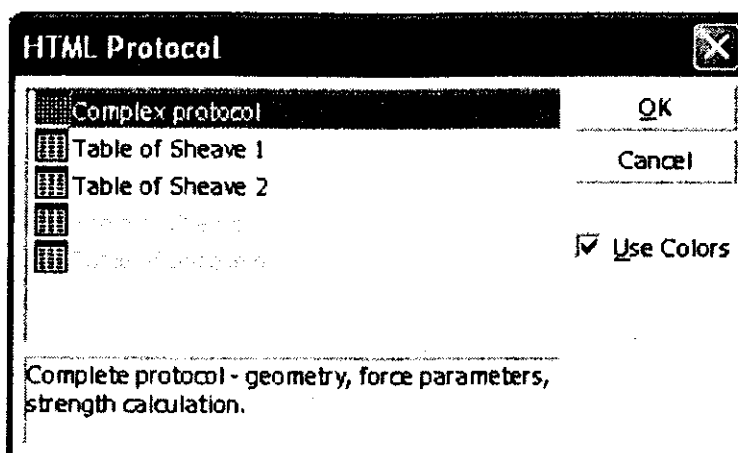
Tại đây có thể lưu vào đĩa, sao chép, chỉnh sửa v.v...

22.4.2.2 Xuất dưới dạng trang Web

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Create HTML Report**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện để chọn dữ liệu xuất ra:

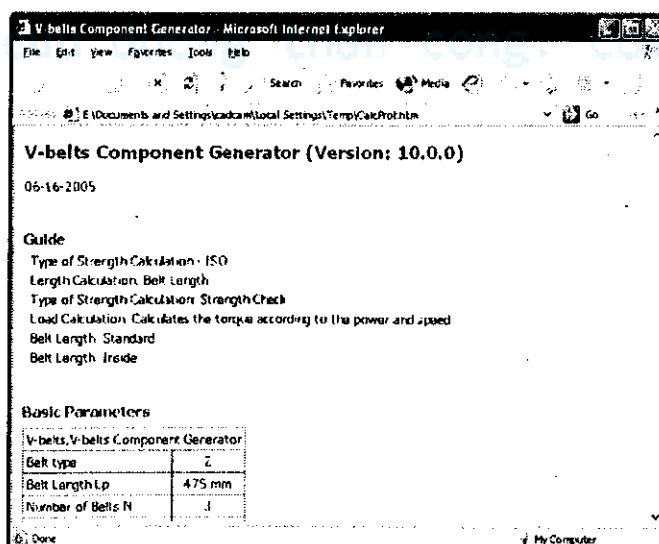

Complex protocol: toàn bộ kết quả.

Table of Sheave 1: bảng kết quả của bánh 1.

Table of Sheave 2: bảng kết quả của bánh 2.

.....
Dưới đây là hình minh họa toàn bộ kết quả.

Có thể xem, sao chép hoặc lưu vào đĩa.

22.5 ĐƯA CHI TIẾT VÀO BẢN VẼ

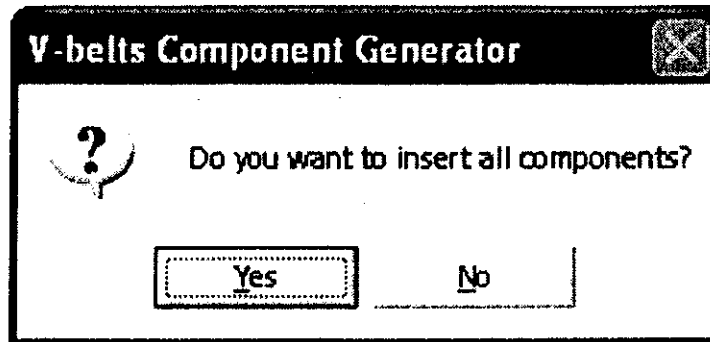
22.5.1 Đưa cụm dây - bánh đai vào bản lắp.

Môi trường làm việc để đưa cụm bánh - dây đai vào là bản lắp ghép (**Assembly**).

Khi đã có đầy đủ các thông số hình học cần thiết, muốn tính toán lại vẫn có thể thay đổi phương án.

Nếu không thay đổi tiến hành đưa vào bản lắp ghép.

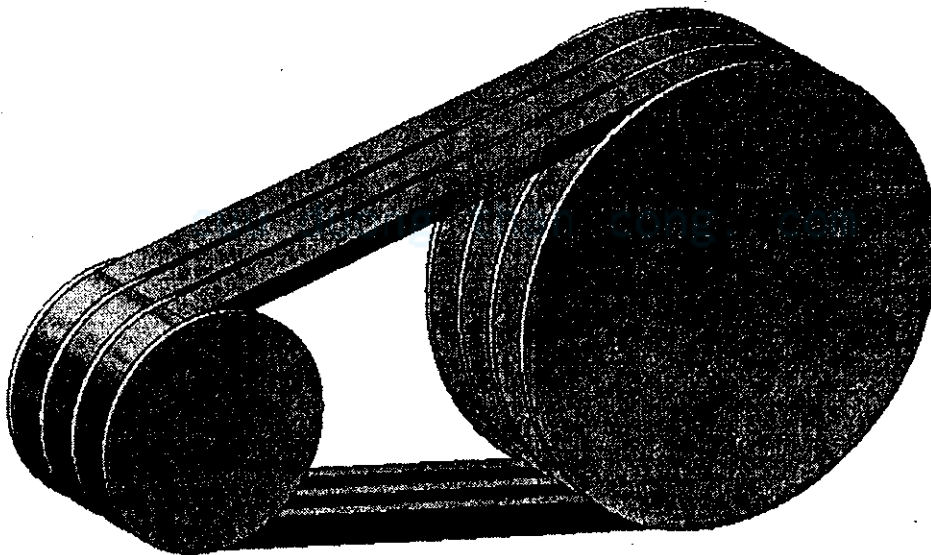
Nhấn nút Finish trong hộp thoại chính để đưa mỗi ghép vào bản thiết kế. Hộp thoại hiện ra:

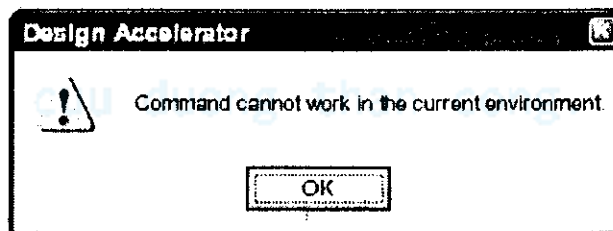
Bạn có muốn đưa vào bản thiết kế không?

Nhấn **Yes** - có, **No** - không.

Nếu môi trường là bản lắp ghép, các cụm bánh đai được đưa vào như hình minh họa dưới đây.

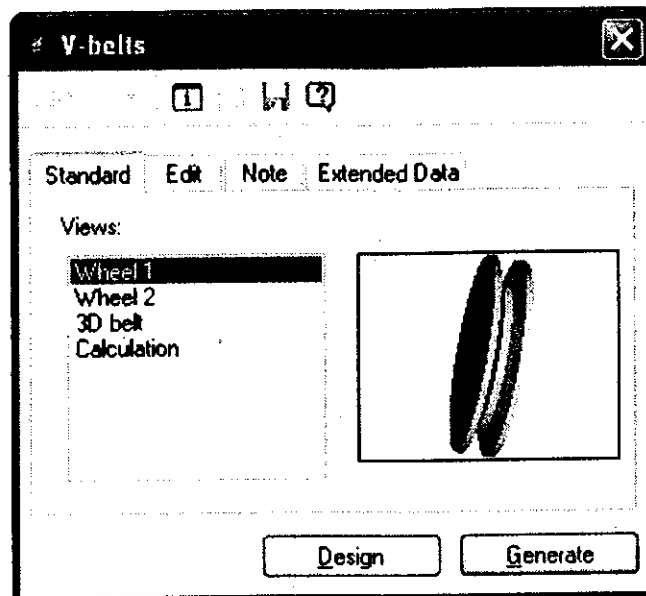

Nếu không phải là bản lắp hoặc nhấn **No**, bảng thông báo hiện ra:

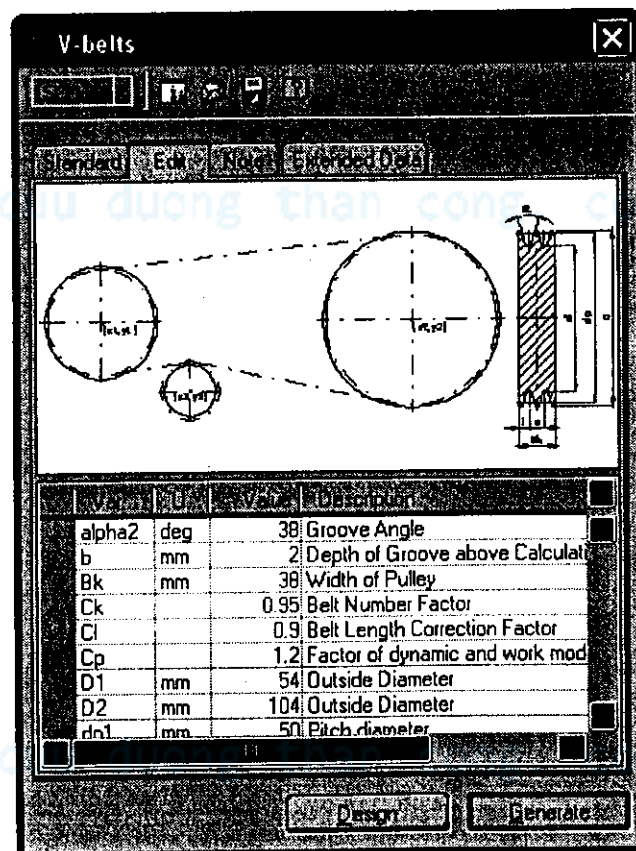

Lệnh này không thực hiện được tại môi trường này.

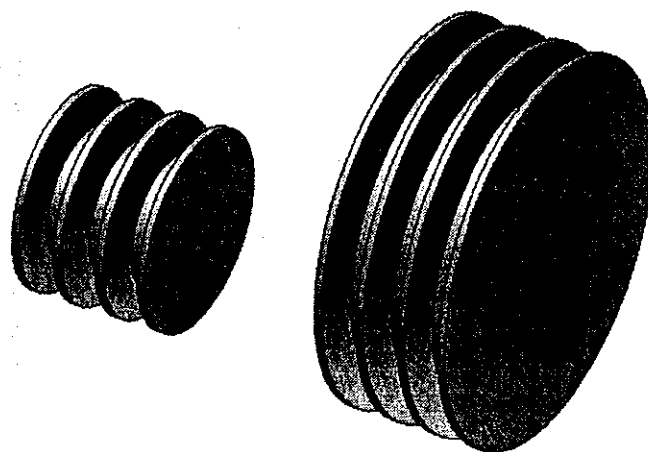
Nhấn **OK**, một hộp thoại mô tả bánh đai:

Nhấn **Edit** để xem và có thể sửa các thông số:

Tại đây những giá trị nào hiện rõ thì có thể thay đổi bằng cách gõ giá trị khác vào ô đó.
 Nhấn nút **Design** để quay lại tính toán.
 Nhấn nút **Generate** để đưa vào bản lắp.
 Tại đây chỉ đưa được từng chi tiết một vào bản lắp.

22.5.2 Chỉnh sửa chi tiết

Việc chỉnh sửa giống như các chi tiết thông thường.

cuu duong than cong. com

cuu duong than cong. com

CHƯƠNG 23

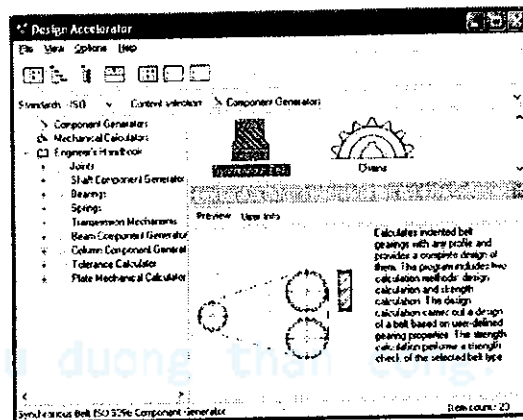
TÍNH TOÁN THIẾT KẾ BỘ TRUYỀN ĐỘNG ĐAI RĂNG - SYNCHRONOUS BELTS

Thiết kế và tính toán kích thước hệ truyền động đai răng, các thành phần lực, và tải trọng của hệ truyền động đai với bánh đai răng. Tính dây đai dựa trên đặc tính của bánh đai răng, tính kiểm tra độ bền của hệ.

Công thức tính toán được trình bày tại Chương 16 - Phần I.

23.1 KHỞI TẠO CHƯƠNG TRÌNH

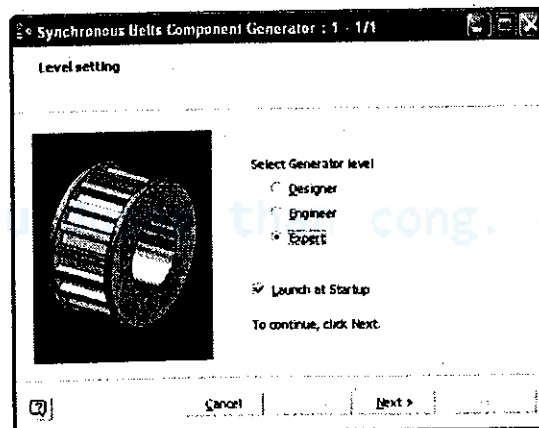
Khởi động **Design Accelerator**, hộp thoại xuất hiện:

Tại ô **Standard** nhấn nút ▼ chọn tiêu chuẩn kỹ thuật. Trong ví dụ này chọn ISO. Tiếp theo chọn theo thứ tự dưới đây:

Hộp thoại hiện ra:

Tại đây chọn mức độ sử dụng:

Ⓐ **Designer** - nhà thiết kế.

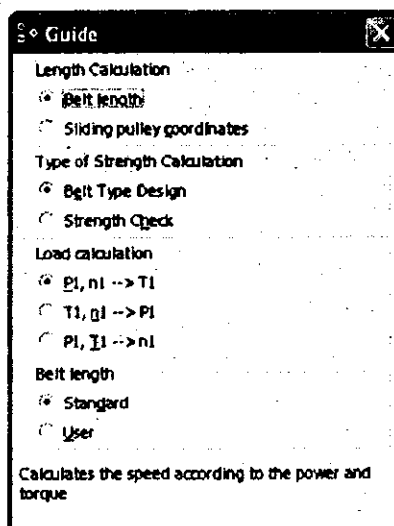
Ⓑ **Engineer** - kỹ sư.

⊙ **Expert** - chuyên gia.

Chọn ⊙ **Expert** - chuyên gia, sẽ có đầy đủ các thông số để cho ra cặp bánh đai răng hoàn hảo.

Nhấn **Next** để tiếp tục.

Hộp thoại tiếp theo:

Đây là hộp thoại để chọn các điều kiện ban đầu (mục tiêu) cho tính toán thiết kế.

Bảng này tồn tại song song với bảng nhập số liệu và tính toán. Mỗi lần thay đổi các tiêu chí tại bảng này, bảng nhập số liệu thay đổi theo để phù hợp với lựa chọn.

Nếu không thấy bảng này xuất hiện, có hai cách để hiển thị:

Trình đơn: **Tools** ⇨ **Guide**

Thanh công cụ:

23.2 CHỌN MỤC TIÊU TÍNH TOÁN

Từ hộp thoại trên chúng ta chọn các mục tiêu tính toán như sau:

Nhóm Length Calculation - tính chiều dài.

Các lựa chọn tính toán như sau:

⊙ **Belt Length**: tính chiều dài dây đai.

⊙ **Sliding Pulley Coordinates**: tính theo thông số xê dịch của Puly.

Nhóm Type of Strength Calculation - kiểu tính sức bền.

⊙ **Belt Type Design**: thiết kế kiểu đai.

⊙ **Strength Check**: kiểm tra độ bền.

Nhóm Load Calculation - tính toán tải trọng

Các lựa chọn tính toán như sau:

⊙ **P1, n1 → T1**: cho công suất và vận tốc quay tính mô men.

⊙ **T1, n1 → P1**: cho mô men và vận tốc quay, tính công suất.

⊙ **P1, T1 → n1**: cho công suất và mô men tính vận tốc quay.

Nhóm Belt Length - độ dài dây đai.

Nhóm này cho chọn dây đai có độ dài tiêu chuẩn (chế tạo tại các hãng) hay dây đai có độ dài tùy ý. Các lựa chọn tính toán như sau:

⊙ **Standard**: chọn dây đai có độ dài tiêu chuẩn.

⊙ User: cho mọi loại dây đai.

23.3 NHẬP SỐ LIỆU VÀ TÍNH TOÁN

Việc nhập số liệu để tính toán được trình bày theo phương thức:

Các ô nhập số liệu được kích hoạt phụ thuộc vào mục tiêu tính toán. Sau khi khởi tạo chương trình, hộp thoại nhập số liệu và tính toán có dạng:

Trong hộp thoại để tính toán thiết kế có các mục:

Geometry - các thông số hình học.

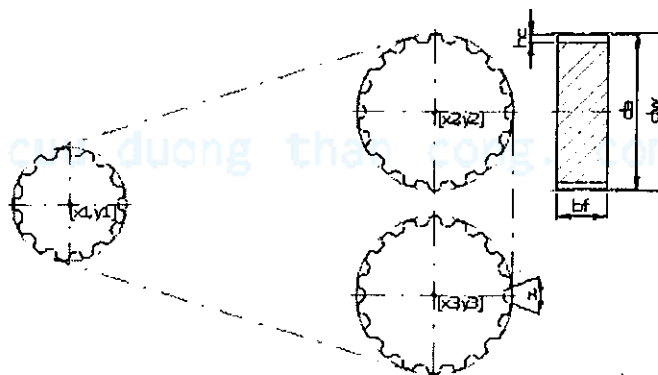
Dimensions - các kích thước bánh đai, dây đai.

Strength Calculation - tính độ bền.

Trong đó **Dimensions** là các kết quả tính toán.

23.3.1 Các thông số hình học - Geometry

Dưới đây là hình dạng và các thông số hình học của bộ truyền động đai.

Hộp thoại nhập số liệu:

Type	p	b	Fa
MXL 012	2.032	3.2	13
MXL 019	2.032	4.8	20
MXL 025	2.032	6.4	27
XXL 012	3.175	3.2	14

Những ô trắng là số liệu cần nhập vào, những ô mờ là kết quả tính toán.

23.3.1.1 Nhóm Basic Parameters - các thông số cơ sở

Nhấn nút ▼ tại dòng đầu tiên để chọn loại dây, bánh đai. Tiếp theo nhấn phím trái chuột để chọn.

Các kiểu dây đai tương ứng theo tiêu chuẩn đã chọn được liệt kê trong bảng bên cạnh. Nhấn trái chuột để chọn.

Type	p	b
8M-12	8	12
8M-21	8	21
8M-36	8	36
8M-62	8	62

Bảng này không được kích hoạt nếu hộp thoại **Guide** -> **Type of Strength Caculation** - kiểu tính sức bền, chọn ☉ **Belt Type Design**: thiết kế kiểu đai.

Tiếp theo là tải trọng và các tham số khác.

Power P: công suất. Gõ số. Giá trị này được kích hoạt hay không phụ thuộc vào mục tiêu tính toán phần tải trọng tại hộp thoại **Guide**. Các trường hợp được minh họa dưới đây:

- Được kích hoạt (nhập số) trong các lựa chọn: ☉ **P1, n1** → **T1**: cho công suất và vận tốc quay tính mô men hoặc ☉ **P1, T1** → **n1**: cho công suất và mô men tính vận tốc quay.
- Không được kích hoạt (số liệu tính được): ☉ **T1, n1** → **P1**: cho mô men và vận tốc quay, tính công suất.

Efficiency η: hiệu suất. Gõ số.

Number of Pulleys: số puli. Gõ số hoặc nhấn nút để tăng, giảm giá trị. Tối thiểu là 2, tối đa là 4.

23.3.1.2 Nhóm Pulley Parameters - các thông số của Puly

Trong hộp thoại:

Các Puly

Pulley Parameters	1	2	3	4		
Transmission Ratio	<div> <div>2.1111</div> <div>▼</div> </div>					
Number of Teeth	N 18	38				
Speed	n 1600	757.8947				rpm
Torque	T 0.0597	0.122				Nm
Power Ratio	Px					%

Transmission Ratio: tỷ số truyền. Tại đây các ô giá trị được kích hoạt phụ thuộc vào số lượng bánh đai cho tại ô Number of Sheaves. Mỗi ô là tỷ số truyền từ bánh này đến bánh kia. Ví dụ ô nằm giữa số 1 và số 2 là tỷ số truyền giữa bánh 1 và bánh 2.

Number of Teeth: số răng. Gõ số hoặc nhấn nút để tăng, giảm giá trị.

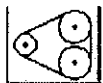
Speed: vận tốc. Gõ số cho vận tốc của bánh chủ động còn các bánh khác được tính ra theo tỷ số truyền. Ô này không được kích hoạt nếu trong hộp thoại **Guide** chọn **⊙ P1, T1 --> n1:** cho công suất và mô men tính vận tốc quay.

hoặc

Torque: mô men. Gõ số. Giá trị này được kích hoạt hay không phụ thuộc vào mục tiêu tính toán phần tải trọng tại hộp thoại **Guide**. Các trường hợp được minh họa dưới đây:

- Được kích hoạt (nhập số) trong các lựa chọn: **⊙ P1, T1 --> n1:** cho công suất và mô men tính vận tốc quay và **⊙ T1, n1 --> P1:** cho mô men và vận tốc quay, tính công suất.
- Không được kích hoạt (số liệu tính được): **⊙ P1, n1 --> T1:** cho công suất và vận tốc quay tính mô men.

Power Ratio: tỷ số công suất. Gõ số hoặc nhấn nút để tăng, giảm giá trị.

- vị trí các bánh đai và cách bố trí dây đai.

Hộp thoại xuất hiện:

Coordinates

X Coordinate	1	2	3	4	mm
Y Coordinate	0	20.201	0	0	mm
Center Distance	20.201				mm
Share Pulley	☐ No ☒ Yes				
Belt Position	☐ Top ☒ Bottom				
Round Increment	☐ 0 ☒ 1				mm

DEFAULT

Trong này có hình các bánh đai (số lượng phụ thuộc vào giá trị bánh đai cho trong ô nhập số liệu). Các tham số khác như sau:

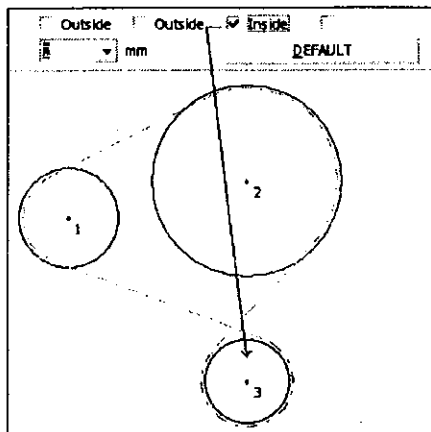
X Coordinate, Y Coordinate: tọa độ X, Y của các bánh. Gốc tọa độ là tâm của bánh 1.

Center Distance: khoảng cách giữa các tâm bánh đai.

Các giá trị này có thể thay đổi bằng cách gõ trực tiếp hoặc dùng chuột di chuyển tâm của chúng trên hình vẽ.

Sliding Pulley: sự trượt của bánh đai. Nhấn chọn ☒ Yes hoặc No.

Belt Position: vị trí của dây đai trên bánh đai. Có hai trạng thái Outside (bên ngoài) và Inside (bên trong). Hình dưới minh họa vị trí của dây đai đối với bánh 3.

Round Increment: giá trị gia tăng bước di chuyển con trỏ khi di chuyển tâm của các bánh. Gõ số

Default: giữ nguyên vị trí đã cho trong tính toán.

23.3.2 Tính toán sức bền – Strength Calculation

Trong tính toán sức bền, số liệu nhập vào phụ thuộc mục tiêu tính toán như đã nói ở phần trên. Ngoài ra các tiêu chuẩn tính toán như ISO, ANSCI, DIN v.v.. cũng cho ra các phương pháp tính khác nhau. Trong phần này chúng tôi chỉ giới thiệu tính toán theo tiêu chuẩn ISO (mặc định).

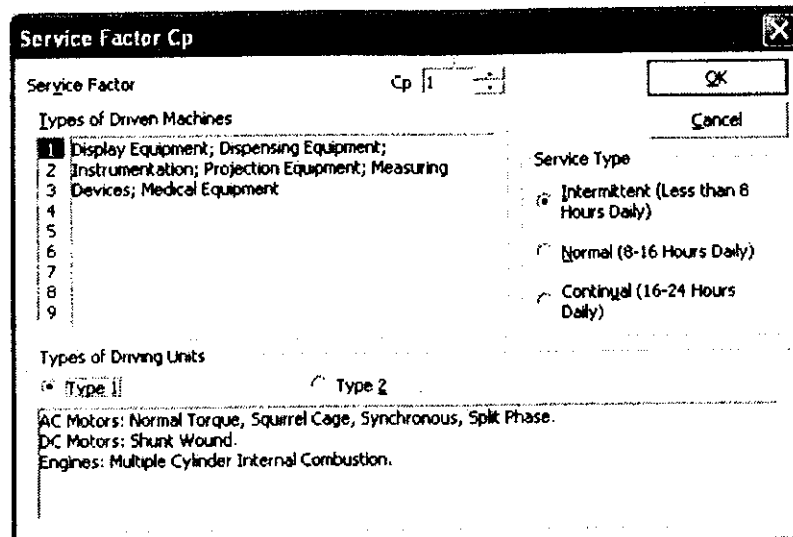
23.3.2.1 Tính kiểm tra độ bền

Trong hộp thoại chính, nhấn mục **Strength Calculation**, hộp thoại có dạng:

1- Số liệu nhập vào

Nhóm Hệ số - Factor

Service Factor Cp: *hệ số làm việc*. Gõ số hoặc nhấn nút để hiện ra bảng các giá trị có sẵn:

Trong này có các thông số để tra cứu:

Types of Driven Machines: *các kiểu máy dẫn động*. Nhấn chọn vào cột số thứ tự, bên phải là dòng liệt kê tên các loại máy. Khi chọn vào loại máy nào thì hệ số tương ứng được hiện ra tại ô số liệu Cp.

Service Type: *chế độ làm việc*. Nhấn chọn một trong các chế độ sau:

⊙ Inter mittent (Less than 8 Hours Daily): làm việc liên tục dưới 8 giờ.

⊙ Normal (8 - 16 Hours Daily): làm việc liên tục từ 8 - 16 giờ.

⊙ Continual (16 - 24 Hours Daily): làm việc liên tục từ 16 - 24 giờ.

Types of Driving Units: *kiểu dẫn động*. Nhấn chọn vào một trong các các kiểu bên dưới.

Nhấn OK kết thúc việc cho hệ số.

Nhóm Strength Check - kiểm tra độ bền

☒ User Values: *giá trị do người dùng nhập vào*. OFF (không đánh dấu) - nhận các giá trị đã cho mặc định từ trước. ON (có đánh dấu) - ô nhập liệu được kích hoạt:

Table Load: *tải trọng theo bảng*. Gõ số.

Length Correction Factor: *hệ số dịch chỉnh của độ dài dây đai*. Gõ số.

2- Số liệu tính được

Nhóm Lực tác dụng - Forces gồm:

Forces

Pulley Tractive Force	F	10.253	N
Pulley Centrifugal Force	Ff	0.006	N
Total Tensile Force	Ft	10.258	N
Circumferential Speed	v	0.975	m/s

Pulley Tractive Force
Pulley Centrifugal Force
Total Tensile Force
Circumferential Speed

lực kéo của bánh đai.
lực ly tâm của bánh đai.
tổng lực căng khi truyền tải.
vận tốc vòng.

Nhóm Strength Check - kiểm tra độ bền

Strength Check	
☒ User values	
Table Load	F _{tab} 13 N
Length Correction Factor	C _l 1
Teeth in Mesh Factor	K _z 1
Allowable Load	F _a 13 N
Strength Check	True

Tại đây cho chúng ta kết quả của các thông số:

Length Correction Factor: hệ số dịch chỉnh độ dài.

Teeth in Mesh Factor: hệ số ăn khớp của răng.

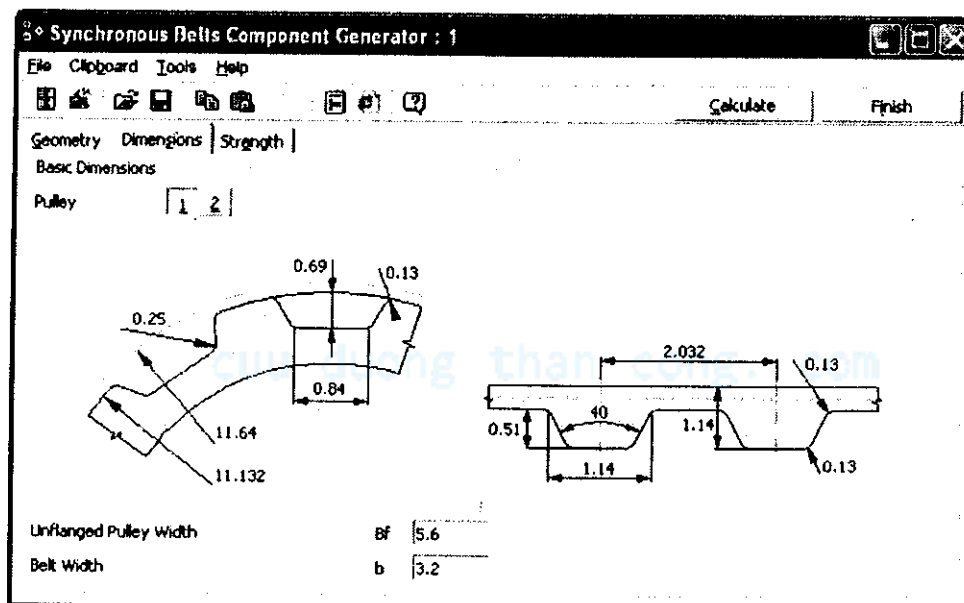
Allowable Load: tải trọng cho phép.

Calculated Load: tải trọng tính được.

Strength Check: kiểm tra độ an toàn. Tại đây hiện giá trị **True** (tốt) hoặc **False** (không an toàn).

23.3.3 Dimensions - các kích thước dây và bánh đai

Hộp thoại kết quả kích thước bánh đai và dây đai sau khi đã tính toán như sau:

Tại đây các thông số hình học được cho ngay trên hình vẽ.

23.4 LƯU TRỮ SỐ LIỆU VÀ KẾT QUẢ

23.4.1 Lưu trữ số liệu và kết quả tính toán vào đĩa

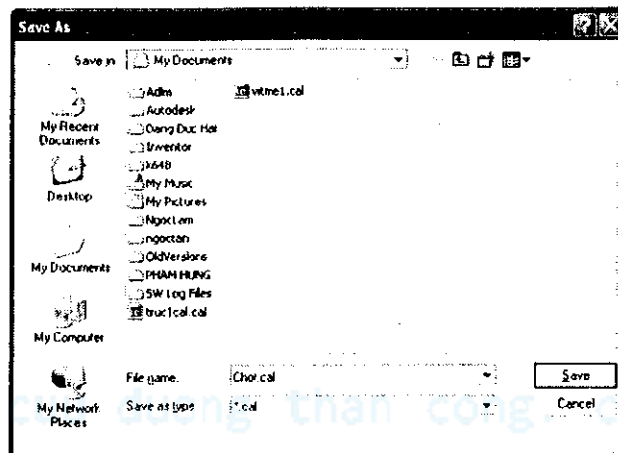
Các số liệu nhập vào có thể lưu dưới dạng tệp vào đĩa để sử dụng trong các cụm lắp ghép khác.

23.4.1.1 Lưu trữ

Trình đơn: **File** ⇒ **Save as**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

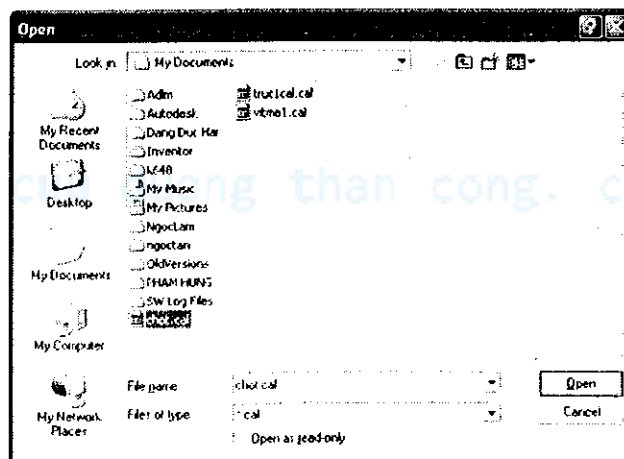
Tại File name: cho tên tệp. Phần mở rộng loại tệp này là *.cal.
Nhấn **Save** để lưu trữ.

23.4.1.2 Mở tệp số liệu đã lưu

Trình đơn: **File** ⇒ **Open**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

Chọn tên tệp đã lưu trữ số liệu tương ứng của chi tiết đang thiết kế, nhấn **Open** mở tệp.
Số liệu được áp vào các ô nhập liệu tương ứng để tính toán.

23.4.2 Tạo văn bản kết quả tính toán

Khi đã có kết quả tính toán như ý, chúng ta có thể xuất thành văn bản để theo dõi hoặc chỉnh sửa cho vào hồ sơ. Có thể xuất ra dưới dạng văn bản thông thường hoặc dạng trang Web.

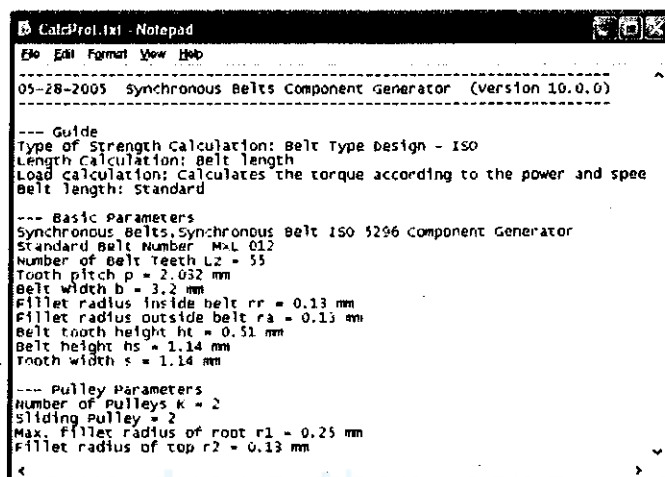
Trong hộp thoại, dùng lệnh:

23.4.2.1 Xuất thành văn bản thông thường

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Create Report**

Thanh công cụ:

Một văn bản được xuất sang dạng **Text**:

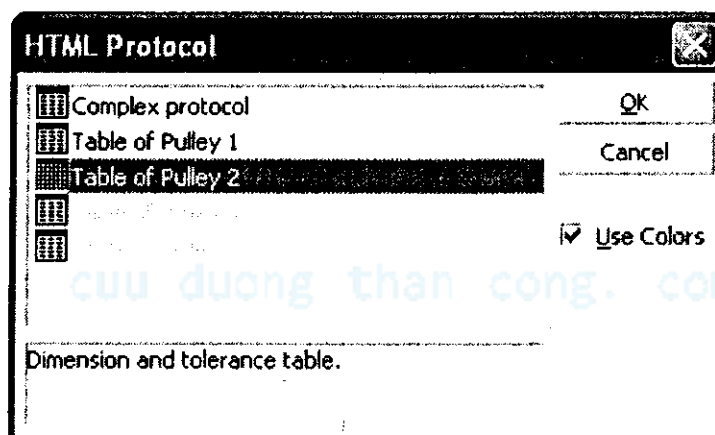
Tại đây có thể lưu vào đĩa, sao chép, chỉnh sửa v.v...

23.4.2.2 Xuất dưới dạng trang Web

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Create HTML Report**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện để chọn dữ liệu xuất ra:

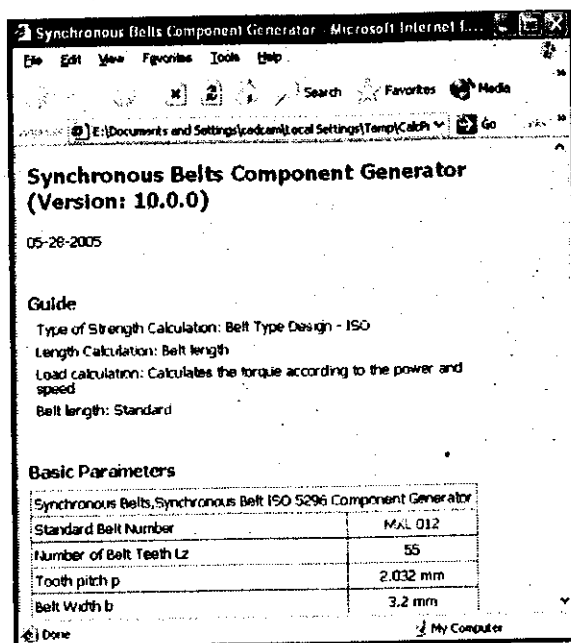
Complex protocol: toàn bộ kết quả.

Table of Pulley 1: bảng kết quả của bánh 1.

Table of Pulley 2: bảng kết quả của bánh 2.

.....

Dưới đây là hình minh hoạ toàn bộ kết quả.

Có thể xem, sao chép hoặc lưu vào đĩa.

23.5 ĐƯA CHI TIẾT VÀO BẢN VẼ

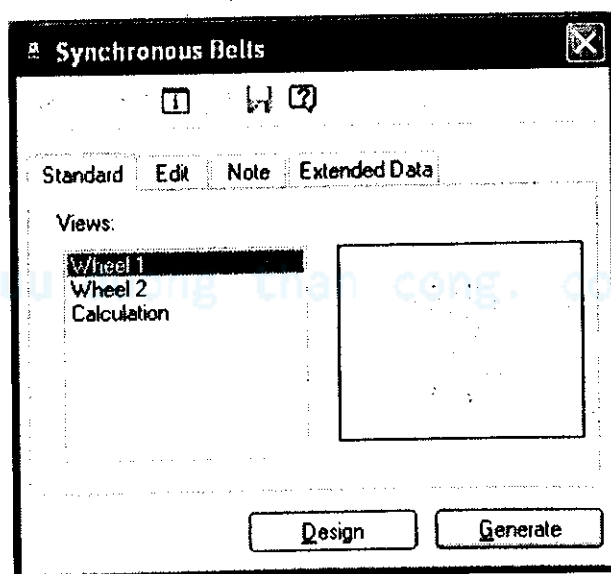
23.5.1 Đưa cụm bánh đai vào bản lắp

Môi trường làm việc để đưa cụm bánh đai vào là bản lắp ghép (**Assembly**).

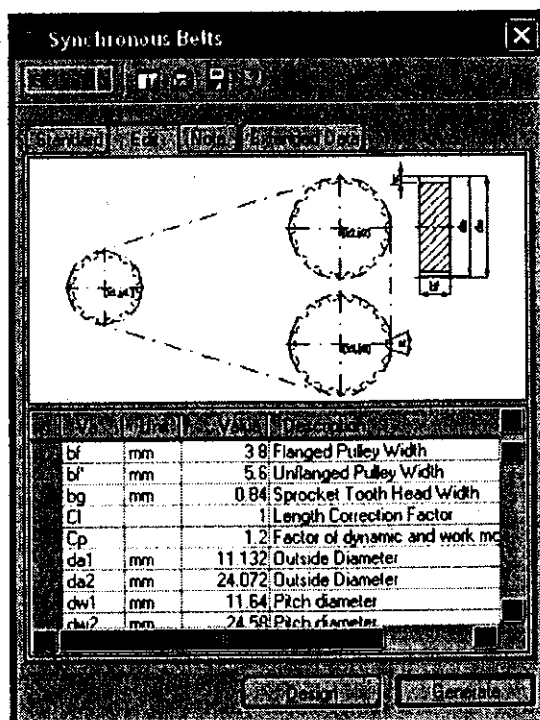
Khi đã có đầy đủ các thông số hình học cần thiết, muốn tính toán lại vẫn có thể thay đổi phương án.

Nếu không thay đổi tiến hành đưa vào bản lắp ghép.

Nhấn nút **Finish** trong hộp thoại chính để đưa mỗi ghép vào bản thiết kế. Hộp thoại hiện ra:

Nhấn **Edit** để xem và có thể sửa các thông số:

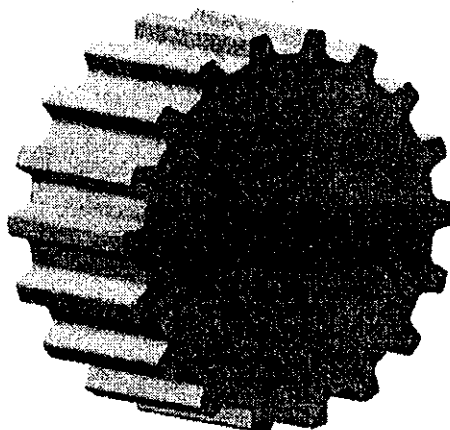

Tại đây những giá trị nào hiện rõ thì có thể thay đổi bằng cách gõ giá trị khác vào ô đó.

Nhấn nút **Design** để quay lại tính toán.

Nhấn nút **Generate** để đưa vào bản lắp.

Tại đây chỉ đưa được từng chi tiết một vào bản lắp.

23.5.2 Chỉnh sửa chi tiết

Việc chỉnh sửa giống như chi tiết thông thường.

CHƯƠNG 2 4

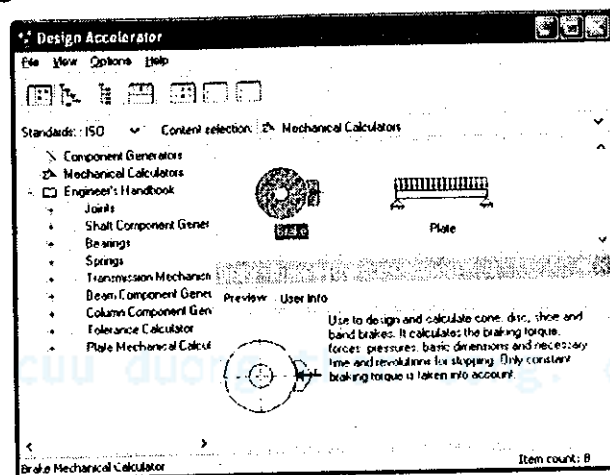
TÍNH TOÁN THIẾT KẾ PHANH - BRAKE

Sử dụng để tính toán thiết kế các loại phanh côn, đĩa gược và đai (**band**). Tính toán các thông số lực, mô men, kích thước phanh và thời gian để dừng chuyển động. Tính toán của bạn sẽ được ghi vào một tệp xác định của người sử dụng (*.cal).

Phần này chỉ tính toán, không đưa hình khối vào bản vẽ được.
Công thức tính toán được trình bày tại **Chương 17 - Phần I**.

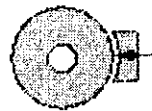
24.1 KHỞI TẠO CHƯƠNG TRÌNH

Khởi động **Design Accelerator**, hộp thoại xuất hiện:

Trước hết tại ô **Standard** nhấn nút ▼ chọn tiêu chuẩn kỹ thuật. Trong ví dụ này chọn ISO.

Tiếp theo chọn theo thứ tự dưới đây:

Design Accelerator

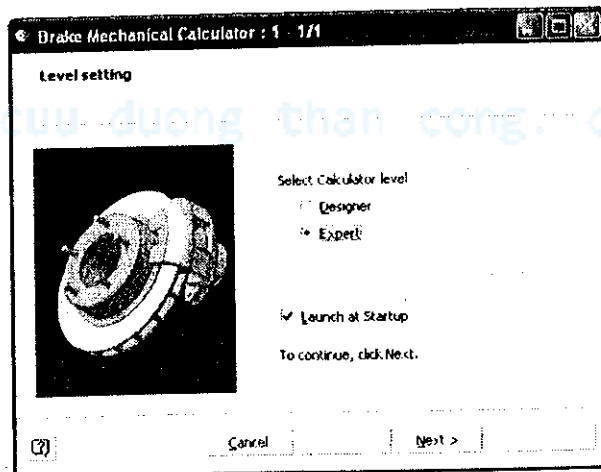

Mechanical Calculators

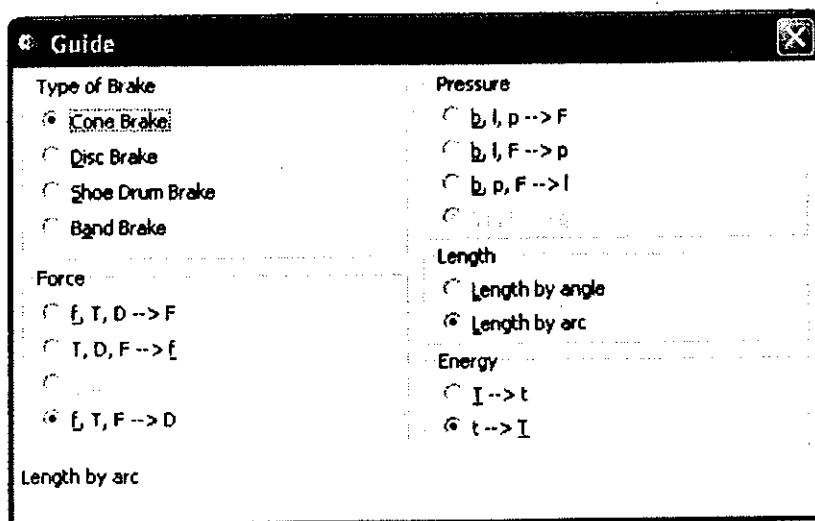

Brake

Hộp thoại hiện ra:

Nhấn Next để tiếp tục. Hộp thoại tiếp theo hiện ra:

Đây là hộp thoại để chọn các điều kiện ban đầu (mục tiêu) cho tính toán thiết kế.

Bảng này tồn tại song song với bảng nhập số liệu và tính toán. Mỗi lần thay đổi các tiêu chí tại bảng này, bảng nhập số liệu thay đổi theo để phù hợp với lựa chọn.

Nếu không thấy bảng này xuất hiện, có hai cách để hiển thị:

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Guide**

Thanh công cụ:

24.2 CHỌN MỤC TIÊU TÍNH TOÁN

Từ hộp thoại trên chúng ta chọn các mục tiêu tính toán như sau:

Nhóm Type of Brake - kiểu phanh.

Nhấn chọn một trong các kiểu sau:

- ⊙ Cone Brake- phanh côn.
- ⊙ Disc Brake - phanh đĩa.
- ⊙ Shoe Brake - phanh guốc.
- ⊙ Band Brake - phanh đai.

Nhóm Force - lực tác dụng.

Nhấn chọn một trong các phương pháp sau:

- ⊙ $f, T, D \rightarrow F$: cho hệ số ma sát, mômen xoắn, đường kính phanh, tính lực tác dụng.
- ⊙ $T, D, F \rightarrow f$: cho mômen xoắn, đường kính phanh, lực tác dụng, tính hệ số ma sát.
- ⊙ $f, F, D \rightarrow T$: cho hệ số ma sát, lực tác dụng, đường kính phanh, tính mômen xoắn.
- ⊙ $f, T, F \rightarrow D$: cho hệ số ma sát, mômen xoắn, lực tác dụng, tính đường kính phanh.

Nhóm Pressure - áp lực (lực ép).

Nhấn chọn một trong các phương pháp sau:

- ⊙ $b, l, p \rightarrow F$: cho bề rộng mặt phanh, độ dài theo cung, áp suất, tính lực tác dụng.
- ⊙ $b, l, F \rightarrow p$: cho bề rộng mặt phanh, độ dài theo cung, lực tác dụng, tính áp suất.
- ⊙ $b, p, F \rightarrow l$: cho bề rộng mặt phanh, áp suất, lực tác dụng, tính độ dài theo cung.
- ⊙ $l, p, F \rightarrow b$: cho độ dài theo cung, áp suất, lực tác dụng, tính bề rộng mặt phanh.

Nhóm Length - độ dài.

Nhấn chọn một trong các phương pháp sau:

⊙ Length by Angle - độ dài theo góc.

⊙ Length by Arc - độ dài theo cung.

Nhóm Energy - năng lượng.

Nhấn chọn một trong các phương pháp sau:

⊙ T --> t.

⊙ t --> T.

Trong mỗi kiểu phanh có các hình dạng đặc trưng và các tải trọng tác dụng cũng khác nhau. Do đó để việc nghiên cứu được rành mạch, chúng ta đi theo hướng bắt đầu từ kiểu phanh và sau đó là các phương án cho tham số tương ứng của kiểu đó.

24.3 NHẬP SỐ LIỆU VÀ TÍNH TOÁN

24.3.1 Phanh côn - Cone brake

24.3.1.1 Hộp thoại Guide

Tại đây chọn:

⊙ Cone Brake

24.3.1.2 Hộp thoại nhập số liệu ban đầu và kết quả tính toán

Các thông số hình học được ghi trên hình minh họa bên dưới hộp thoại nhóm **Picture**.

Nhóm Force - lực tác dụng.

Friction Factor **f**: hệ số ma sát. Gõ số hoặc nhấn nút để chọn theo bảng.

Friction Factor				
Actual values		0.35	0.3	OK
Material	f	p [MPa]	p.v [MPa.m/s]	tmax [°C]
Molded	0.25-0.45	1.0-2.0	-	200-300
Woven	0.25-0.45	0.3-0.7	-	200-300
Sintered metal	0.15-0.45	1.0-2.0	10-70	200-700
Corc	0.30-0.50	0.05-0.1	-	80
Wood	0.20-0.30	0.3-0.6	-	90
Cast iron, hard steel	0.15-0.25	0.7-1.7	-	260

Trong này hệ số phụ thuộc vào vật liệu (Material). Nhấn chọn vật liệu, nhấn OK, hệ số tương ứng hiện ra tại ô nhập liệu. Nếu tại hộp thoại **Guide** chọn “⊙ T,F,D --> f”, ô này không kích hoạt (giá trị tính được).

Brake Torque **T**: mô men xoắn của phanh. Gõ số. Nếu tại hộp thoại **Guide** chọn “⊙ f,F,D --> T” hoặc “⊙ t --> T” ô này không kích hoạt (giá trị tính được).

Input Force **F**: lực tác dụng. Gõ số. Nếu tại hộp thoại **Guide** chọn “⊙ f,T,D --> F”, ô này không kích hoạt (giá trị tính được).

Outside Diameter **D**: đường kính ngoài (xem hình vẽ). Gõ số.

Inside Diameter **D0**: đường kính trong (xem hình vẽ). Gõ số. Nếu tại hộp thoại **Guide** chọn “⊙ f,F,T --> D”, các ô này không kích hoạt (giá trị tính được).

Friction Force **Ft**: lực ma sát. Giá trị tính được.

Nhóm Pressure - áp lực (sức ép).

Numbers of Brakes **N**: số phanh. Gõ số.

Width **b**: chiều rộng mặt phanh.

Length by Angle **α**: độ dài theo góc.

Length by Arc **l**: độ dài theo cung.

Friction Area **A**: diện tích tạo ma sát.

Brake Presure (Max.) **p**: áp lực tối đa của phanh. Đây là giá trị tính được so với giá trị lớn nhất phụ thuộc vào vật liệu tại ô bên phải. Nhấn nút để chọn theo bảng.

Brake Presure (Max.). **Speed (Max.)** **p.v**: áp lực nhân với vận tốc tối đa của phanh. Đây là giá trị tính được so với giá trị lớn nhất phụ thuộc vào vật liệu tại ô bên phải. Nhấn nút để chọn theo bảng.

Friction Factor				
Actual values		0.35	0.3	OK
Material	f	p [MPa]	p.v [MPa.m/s]	tmax [°C]
Molded	0.25-0.45	1.0-2.0	-	200-300
Woven	0.25-0.45	0.3-0.7	-	200-300
Sintered metal	0.15-0.45	1.0-2.0	10-70	200-700
Corc	0.30-0.50	0.05-0.1	-	80
Wood	0.20-0.30	0.3-0.6	-	90
Cast iron, hard steel	0.15-0.25	0.7-1.7	-	260

Nhóm Energy - năng lượng.

Start Speed n_0 : vận tốc (vòng quay) ban đầu.

Initial Speed V : vận tốc khởi động.

End Speed n_1 : vận tốc (vòng quay) giai đoạn cuối.

Start Energy E : năng lượng tại giai đoạn đầu.

Moment of Inertia I_{red} : mô men quán tính.

Brake Time t : thời gian phanh.

Brake Revolutions Number n_p : số vòng quay lúc phanh.

Các thông số hiện rõ là giá trị nhập vào, thông số nào mờ đi là giá trị tính được. Sau khi

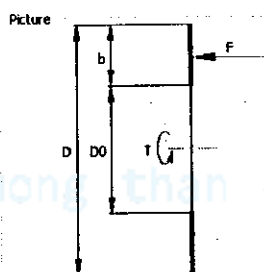
nhập giá trị, nhấn nút để thực hiện tính toán.

Giá trị nào hiện màu đỏ là sai, phải kiểm tra lại số liệu, nhập lại và tính lại.

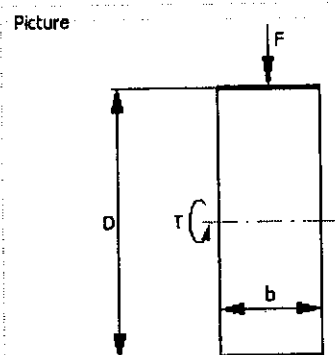
24.3.2 Các loại phanh khác

Các loại phanh khác cũng có các phương án nhập số liệu và kết quả tính toán tương tự như phanh côn. Dưới đây là hình dạng và các tham số kích thước các loại phanh.

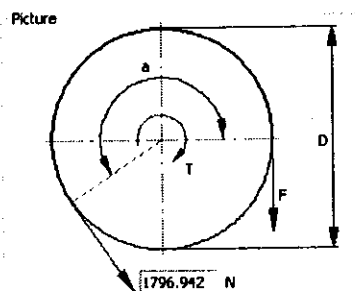
Phanh đĩa:

Phanh guốc:

Phanh đai:

24.4 LƯU TRỮ SỐ LIỆU VÀ KẾT QUẢ

24.4.1 Lưu trữ số liệu và kết quả tính toán vào đĩa

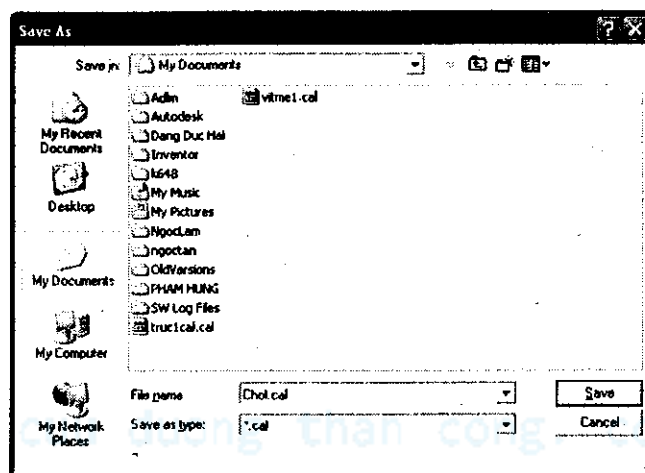
Các số liệu nhập vào có thể lưu dưới dạng tệp vào đĩa để sử dụng trong các cụm lắp ghép khác.

24.4.1.1 Lưu trữ

Trình đơn: **File** ⇒ **Save as**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

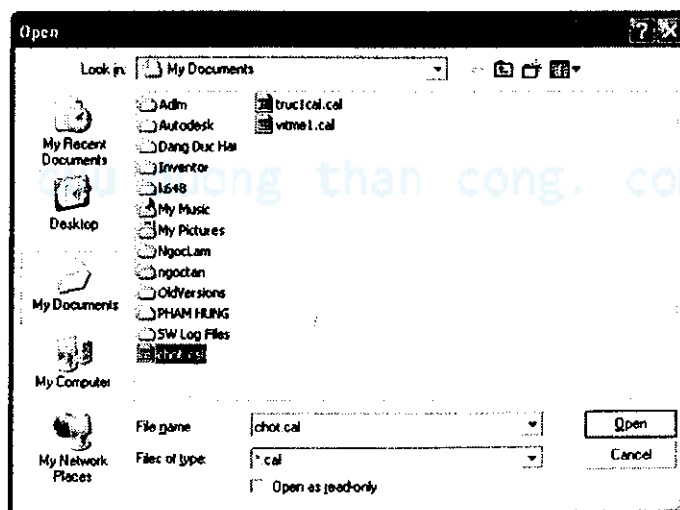
Tại File name: cho tên tệp. Phần mở rộng loại tệp này là *.cal.
Nhấn **Save** để lưu trữ.

24.4.1.2 Mở tệp số liệu đã lưu

Trình đơn: **File** ⇒ **Open**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

Chọn tên tệp đã lưu trữ số liệu tương ứng của chi tiết đang thiết kế, nhấn **Open** mở tệp. Số liệu được áp vào các ô nhập liệu tương ứng để tính toán.

24.4.2 Xuất kết quả tính toán dưới dạng văn bản

24.4.2.1 Xuất thành văn bản thông thường

Kết quả tính toán có thể được xuất ra dưới dạng văn bản để lưu trữ và in ra giấy.

DẠNG LỆNH

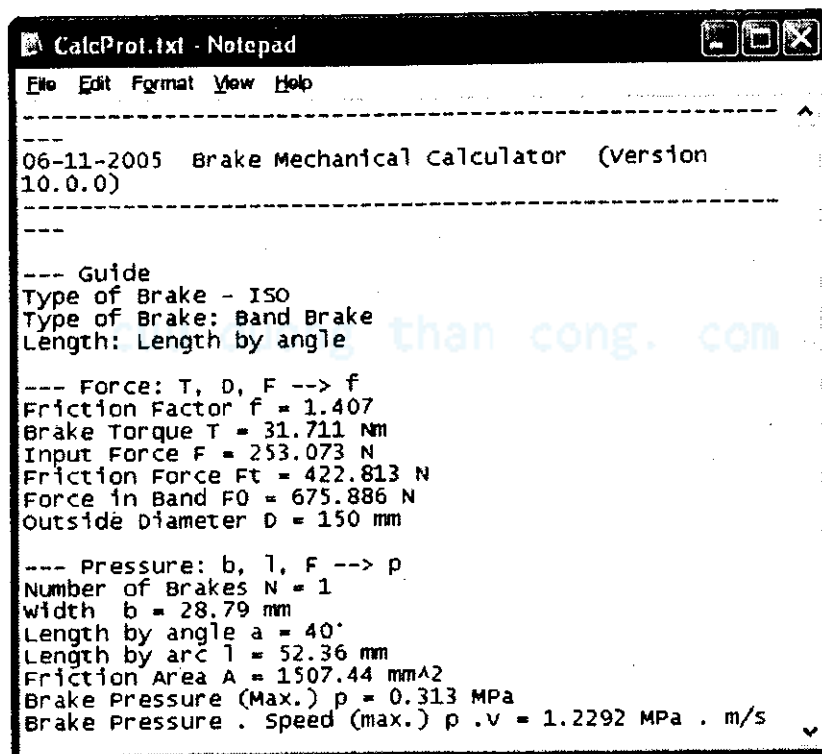
Trình đơn: **Tools** ⇒ **Create Report**

Thanh công cụ:

Bàn phím: **Ctrl + P**

GIẢI THÍCH

Sau khi ra lệnh, một văn bản được kích hoạt trong **NotePad**:


```
CalcProt.txt - Notepad
File Edit Format View Help
-----
06-11-2005  Brake Mechanical Calculator  (version
10.0.0)
-----
--- Guide
Type of Brake - ISO
Type of Brake: Band Brake
Length: Length by angle

--- Force: T, D, F --> f
Friction Factor f = 1.407
Brake Torque T = 31.711 Nm
Input Force F = 253.073 N
Friction Force Ft = 422.813 N
Force in Band FO = 675.886 N
Outside diameter D = 150 mm

--- Pressure: b, l, F --> p
Number of Brakes N = 1
width b = 28.79 mm
Length by angle a = 40°
Length by arc l = 52.36 mm
Friction Area A = 1507.44 mm^2
Brake Pressure (Max.) p = 0.313 MPa
Brake Pressure . Speed (max.) p.v = 1.2292 MPa . m/s
```

Tại đây có thể lưu vào đĩa, sao chép, chỉnh sửa v.v...

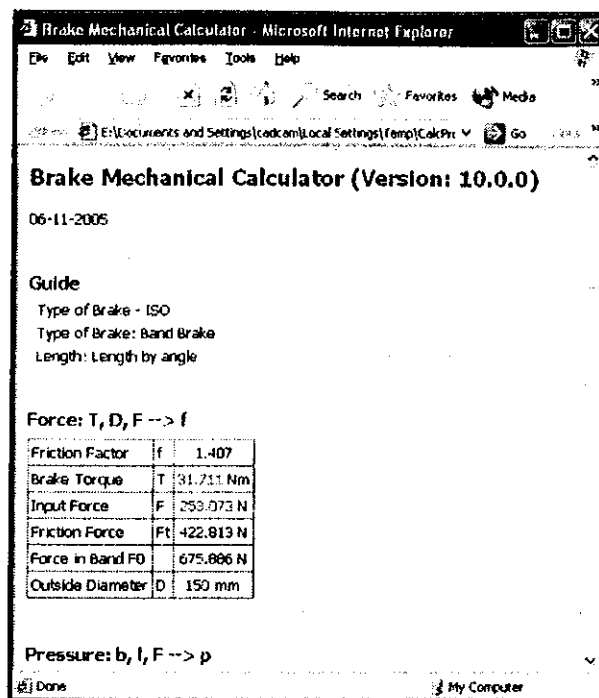
24.4.2.2 Xuất dưới dạng trang Web

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Create HTML Report**

Thanh công cụ:

Bàn phím: **Ctrl + H**

Hộp thoại xuất hiện để chọn dữ liệu xuất ra:

Tại đây có thể lưu vào đĩa, sao chép, chỉnh sửa v.v...

cuu duong than cong. com

cuu duong than cong. com

CHƯƠNG 25

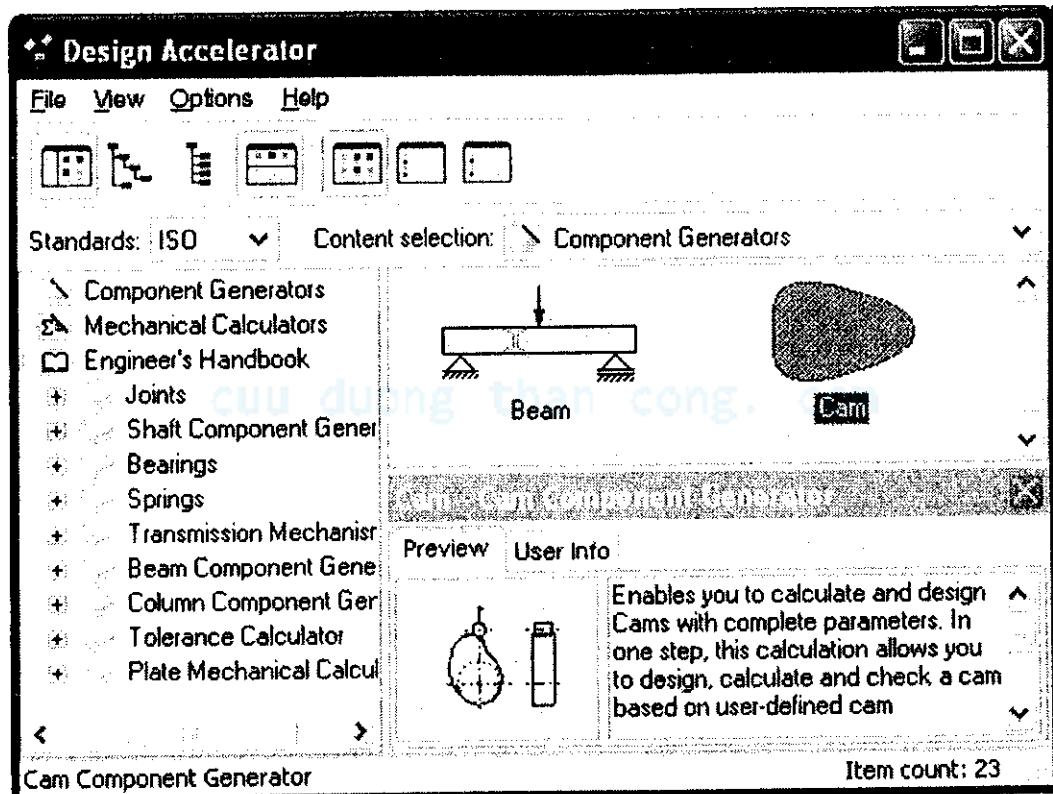
THIẾT KẾ CAM - CAM

Cho phép tính toán và thiết kế cơ cấu Cam với các thông số đầy đủ. Trong 1 bước, tính toán này cho phép thiết kế, tính toán và kiểm tra 1 Cam dựa vào các đặc tính Cam do người dùng xác định. Tính toán được lập trình để trợ giúp nhu cầu của người sử dụng.

Công thức tính toán được trình bày tại **Chương 18 - Phần I**.

25.1 KHỞI TẠO CHƯƠNG TRÌNH

Khởi động **Design Accelerator**, hộp thoại xuất hiện:

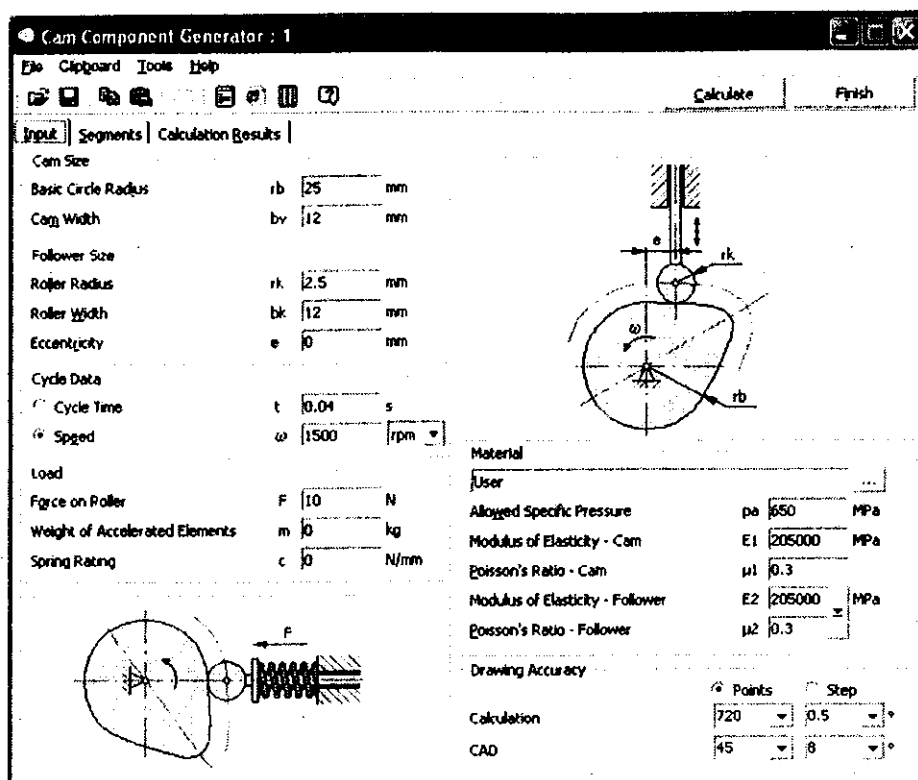

Tại ô **Standard** nhấn nút ▼ chọn tiêu chuẩn kỹ thuật. Trong ví dụ này chọn ISO. Tiếp theo chọn theo thứ tự dưới đây:

25.2 TÍNH TOÁN THIẾT KẾ

Hộp thoại hiện ra:

25.2.1 Mục Input - Nhập số liệu

Trong hộp thoại này, chúng ta cho các kích thước, hình dạng Cam, con lăn và tải trọng. Các thông số được minh họa trên hình vẽ.

Nhóm Cam Size - kích thước Cam

Basic Circle Radius **rb**: bán kính đường tròn cơ sở. Gõ số.
Cam Width **bv**: bề dày Cam. Gõ số.

Nhóm Follower Size - kích thước khâu bị dẫn

Roller Radius **rk**: bán kính con lăn. Gõ số.
Roller Width **bk**: bề dày con lăn. Gõ số.
Eccentricity **e**: khoảng lệch tâm. Gõ số.

Nhóm Cycle Data - tham số chu trình

Cycle Time **rk**: thời gian một chu trình. Giá trị này tự động tính ra.
Speed **ω** : vận tốc quay. Gõ số.

Nhóm Load - tải trọng

Load

Force on Roller	F	10	N
Weight of Accelerated Elements	m	0	kg
Spring Rating	c	0	N/mm

Force on Roller

F: lực trên con lăn.

Weight of Accelerated Elements

m: khối lượng các bộ phận tăng tốc.

Spring Rating

c: hệ số đàn hồi của lò xo.

Nhóm Material - vật liệu

Material

User

Allowed Specific Pressure pa 650 MPa

Modulus of Elasticity - Cam E1 205000 MPa

Poisson's Ratio - Cam μ_1 0.3

Modulus of Elasticity - Follower E2 205000 MPa

Poisson's Ratio - Follower μ_2 0.3

Nhóm này gồm các thông số của vật liệu.

+ Mặc định là User. Nếu chọn phương án này, chúng ta phải nhập giá trị cho các tham số

sau:

Allowed Specific Pressure **pa**: áp lực cho phép. Gõ số.

Modulus of Elasticity - Cam **E1**: mô đun đàn hồi của Cam. Gõ số.

Poisson's Ratio - Cam **μ_1** : tỷ số Poát-xông của Cam. Gõ số.

Modulus of Elasticity - Follower **E2**: mô đun đàn hồi của cần. Gõ số.

Poisson's Ratio - Follower **μ_2** : tỷ số Poát-xông của cần. Gõ số.

+ Nhấn nút "...", một bảng vật liệu hiện ra để người dùng chọn.

Cam Materials [N (SI)]

Material	heat treatment	Re/Rp02 [MPa]	Rm [MPa]	AS (%)	HV	pH [MPa]	E [MPa]	G [MPa]	mi	ro [kg/m ³]	Desc.
1	EN E295	285	470	20	141	313	206000	80000	0.3	7860	Structural steel
2	EN E355	325	570	16	169	375	206000	80000	0.3	7860	Structural steel
3	EN E360	355	690	11	197	437	206000	80000	0.3	7860	Structural steel
4	EN C45	430	650	16	192	426	206000	80000	0.3	7860	Heat-treatment steel
5	EN C50	460	700	15	198	441	206000	80000	0.3	7860	Heat-treatment steel
6	EN C55	490	750	14	204	455	206000	80000	0.3	7860	Heat-treatment steel
7	EN C60	520	800	13	210	470	206000	80000	0.3	7860	Heat-treatment steel
8	EN 37Cr4	630	850	13	277	600	206000	80000	0.3	7860	Heat-treatment steel
9	EN 16MnCr5	680	900	10	670	1300	206000	80000	0.3	7860	Case-hardening steel
10	EN 20MnCr5	680	980	8	670	1300	206000	80000	0.3	7860	Case-hardening steel
11	EN 51CrV4	700	900	11	610	1210	206000	80000	0.3	7860	Hardening steel
12	EN 16NiCr4	590	835	12	670	1300	206000	80000	0.3	7860	Case-hardening steel
13			150		180	270	85000	34000	0.25	7160	Grey cast iron
14			200		210	340	85000	34000	0.25	7160	Grey cast iron
15			250		230	400	85000	34000	0.25	7160	Grey cast iron
16			300		250	460	85000	34000	0.25	7160	Grey cast iron
17			350		260	520	85000	34000	0.25	7160	Grey cast iron
18		320	500		180	400	169000	70000	0.2	7160	Nodular cast iron
19		370	600		210	480	169000	70000	0.2	7160	Nodular cast iron
20		420	700		230	560	169000	70000	0.2	7160	Nodular cast iron
21		480	800		240	600	169000	70000	0.2	7160	Nodular cast iron
22		180	400	4	220	300	160000	64000	0.27	7160	Malleable cast iron
23		260	500	4	230	370	160000	64000	0.27	7160	Malleable cast iron

Nhấn chọn tên vật liệu, nhấn nút ✓ trên đỉnh hộp thoại. Giá trị các tham số tương ứng sẽ hiện ra tại ô nhập liệu.

Nhóm Drawing Accuracy - độ chính xác dựng hình

Drawing Accuracy

Calculation ☒ Points ☐ Step

CAD

720 0.5

45 B

Calculation: *tính toán*. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ để chọn các giá trị có sẵn. Đây là các lát chia để tính, càng nhiều lát, độ chính xác càng cao.

CAD: *hình vẽ*. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ để chọn các giá trị có sẵn.

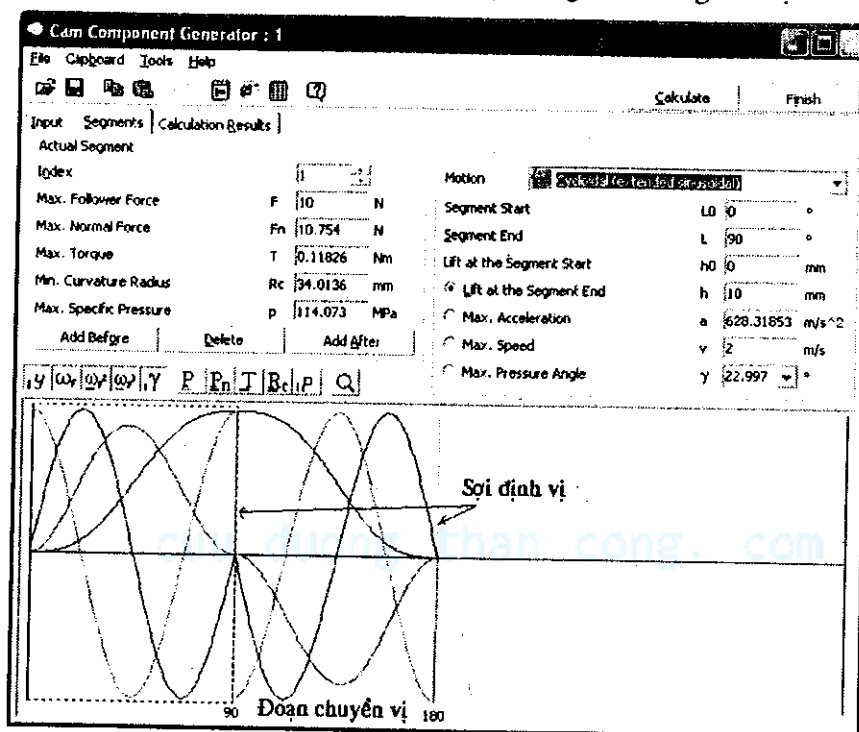
Có hai cách cho số liệu:

⊙ Points: *tính bằng điểm*.

⊙ Step: *tính bằng bước*.

25.2.2 Mục Segments - các đoạn chuyển vị của Cam

Nhấn mục **Segments** trên đỉnh hộp thoại, nội dung các thông số hiện ra:

Trong bảng có các thông số:

Nhóm Actual Segments - các đoạn chuyển vị hoạt động

Trong này có ô nhập liệu:

Index: *tên (số thứ tự) đoạn chuyển vị*. Tại đây chứa số thứ tự (tên) đoạn chuyển vị.

Đoạn chuyển vị được kích hoạt bằng các cách:

- Gõ số.

- Nhấn nút

Thêm, bớt đoạn chuyển vị bằng các nút:

Add Before

thêm vào phía trước đoạn đang kích hoạt.

Add After

thêm vào phía sau.

Delete

xoá đoạn chuyển vị đang kích hoạt.

Các tham số tải trọng của từng đoạn được tự động tính ra, gồm:

Max. Follower Force **F**: *lực lớn nhất của cần*.

Max. Normal Force **Fn**: *lực pháp tuyến lớn nhất*.

Max. Torque **T**: *mô men xoắn lớn nhất*.

Min. Curvature Radius **Rc**: *bán kính cong nhỏ nhất*.

Max. Specific Pressure **pa**: áp lực lớn nhất.

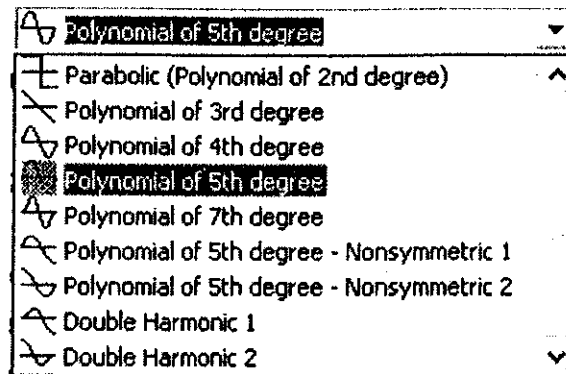
Các đoạn chuyển vị được mô tả bằng ô trống bên dưới với biểu đồ của các tham số sau:

y ω_F ω_F^2 ω_F^3 γ P P_n T R_c p

Muốn hiển thị biểu đồ tham số nào, nhấn phím trái chuột vào nút đó.

Phần bên phải của hộp thoại là tham số của đoạn chuyển vị được kích hoạt.

Motion: hình dạng biểu đồ. Tại đây chọn hình dạng biểu đồ có thể nhấn nút $\blacktriangledown$ để hiện ra danh sách các dạng đồ thị như hình parabol, hình sin, dạng sóng, và những luật chuyển động khác.

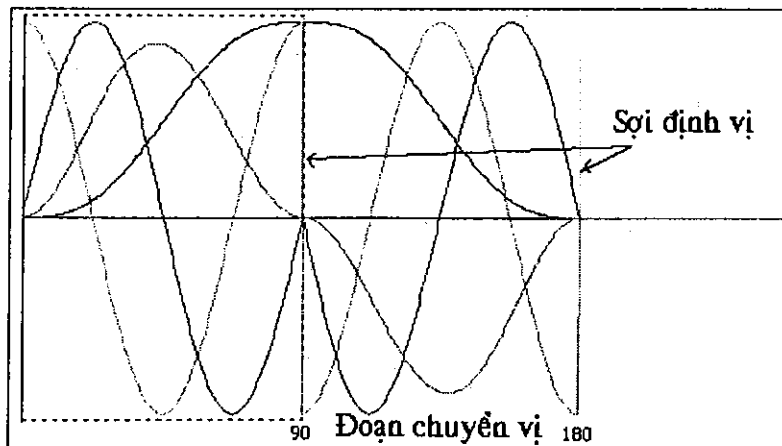

Thường dùng qui luật *Polynomial of 5th degree*.

Segment Start **L**: vị trí đầu của đoạn.

Segment End **L0**: vị trí cuối của đoạn.

Các vị trí này tính bằng độ, có thể gõ số tại đây hoặc dùng chuột kéo sợi định vị để thay đổi.

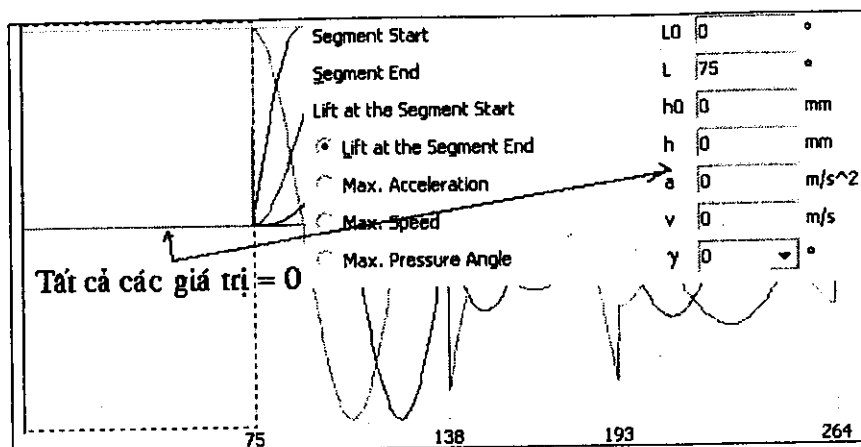

Tiếp theo chúng ta cho giá trị tham số để xác định biên dạng Cam.

Lift at the Segment Start (mm) **ho**: khoảng cách nâng lên của Cánh so với đường tròn cơ sở tại vị trí đầu của đoạn chuyển vị. Giá trị này thường lấy tự động theo vị trí cuối của đoạn ngay trước đó. Nếu con lăn nằm trên đường tròn cơ sở thì khoảng cách này cho bằng 0.

Chúng ta phải cho thông số các điểm chuyển tiếp sao cho phải nối được những phần của đồ thị chuyển vị và biên dạng Cam thành một đường cong liên tục và không có va đập, bảo đảm độ êm dịu, có nghĩa là vận tốc phải đều, không tăng hay giảm mạnh là yêu cầu tối thiểu đầu tiên.

+ Nếu cho bằng 0, trạng thái của đồ thị chỉ điểm dừng, lúc này $V = 0$, $a = 0$. Biên dạng Cam là đường tròn cơ sở, bán kính đã cho tại phần trước.

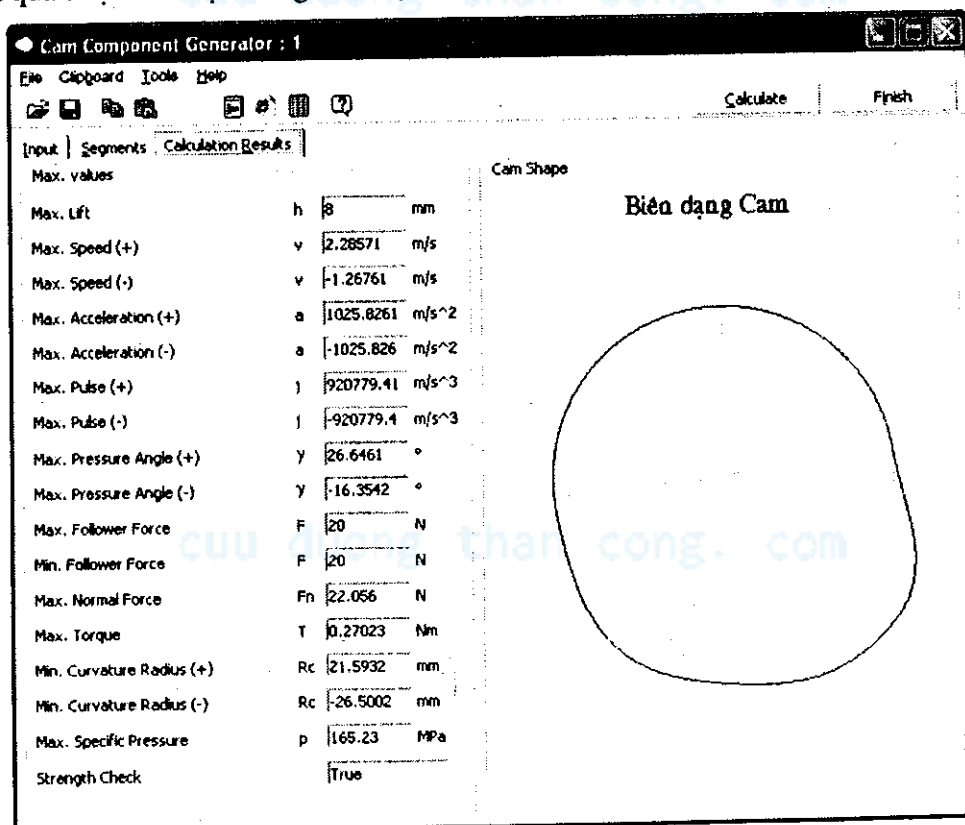

+ Nếu cho một giá trị khác 0, bắt đầu có sự chuyển động, nhấn nút để chọn một trong các phương án cho biên dạng Cam, các giá trị khác tự động tính ra.

- ⊙ Lift at the Segment End   **h:** khoảng cách nâng lên của Cần (mm) tại vị trí cuối của đoạn. Gõ số.
  - ⊙ Max. Acceleration   **a:** gia tốc lớn nhất. Gõ số.
  - ⊙ Max. Speed   **v:** vận tốc lớn nhất. Gõ số.
  - ⊙ Max. Pressure Angle   **γ:** góc nén lớn nhất. Gõ số.
- Nhấn Calculator để tính toán.

25.2.3 Kết quả tính toán

Kết quả được thể hiện trong các mục trên hộp thoại:

Các giá trị tính được như sau:

Max. lift	h : khoảng xa nhất của biên dạng so với đường tròn cơ sở.
Max. Speed	v : vận tốc lớn nhất.
Max. Acceleration	a : gia tốc lớn nhất.
Max. Pulse	j : xung lớn nhất.
Max. Peressure Angle	γ : góc nén lớn nhất.
Max. Follower Force	F : lực lớn nhất của cần.
Max. Normal Force	F_n : lực pháp tuyến lớn nhất.
Max. Torque	T : mô men xoắn lớn nhất.
Min. Curvaturre Radius	R_c : bán kính cong nhỏ nhất.
Max. Specific Pressure	pa : áp lực lớn nhất.
Strength Check:	kiểm nghiệm độ bền. Giá trị TRUE - tốt, FALSE - không thoả mãn phải tính lại.

25.3 LƯU TRỮ SỐ LIỆU VÀ KẾT QUẢ

25.3.1 Lưu trữ số liệu và kết quả tính toán vào đĩa

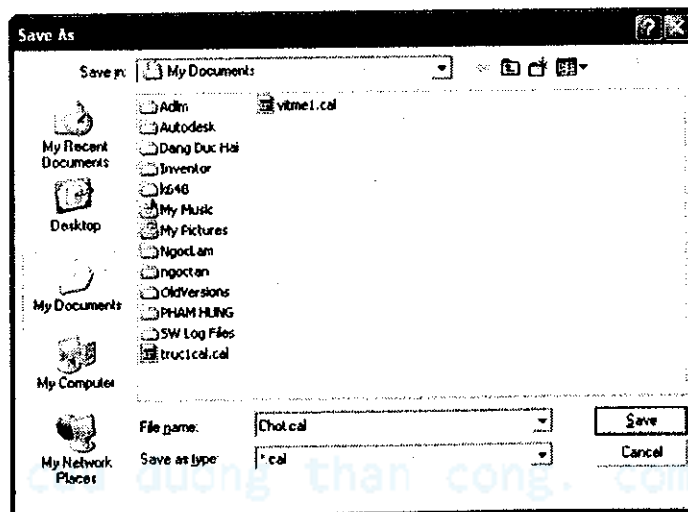
Các số liệu nhập vào có thể lưu dưới dạng tệp vào đĩa để sử dụng trong các cụm lắp ghép khác.

25.3.1.1 Lưu trữ

Trình đơn: **File** $\Rightarrow$ **Save as**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

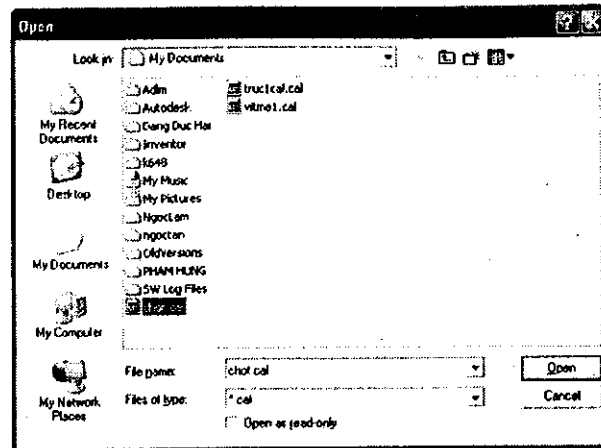
Tại File name: cho tên tệp. Phần mở rộng loại tệp này là *.cal.
Nhấn **Save** để lưu trữ.

25.3.1.2 Mở tệp số liệu đã lưu

Trình đơn: **File** $\Rightarrow$ **Open**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

Chọn tên tệp đã lưu trữ số liệu tương ứng của chi tiết đang thiết kế, nhấn **Open** mở tệp. Số liệu được áp vào các ô nhập liệu tương ứng để tính toán.

25.3.2 Tạo văn bản kết quả tính toán

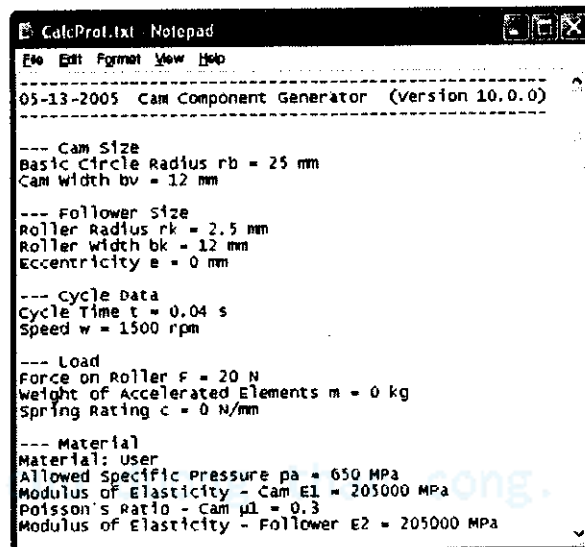
Khi đã có kết quả tính toán như ý, chúng ta có thể xuất thành văn bản để theo dõi hoặc chỉnh sửa cho vào hồ sơ. Có thể xuất ra dưới dạng văn bản thông thường hoặc dạng trang Web. Trong hộp thoại, dùng lệnh:

25.3.2.1 Xuất thành văn bản thông thường

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Create Report**

Thanh công cụ: cuuduongthancong.com

Một văn bản được xuất sang dạng Text:

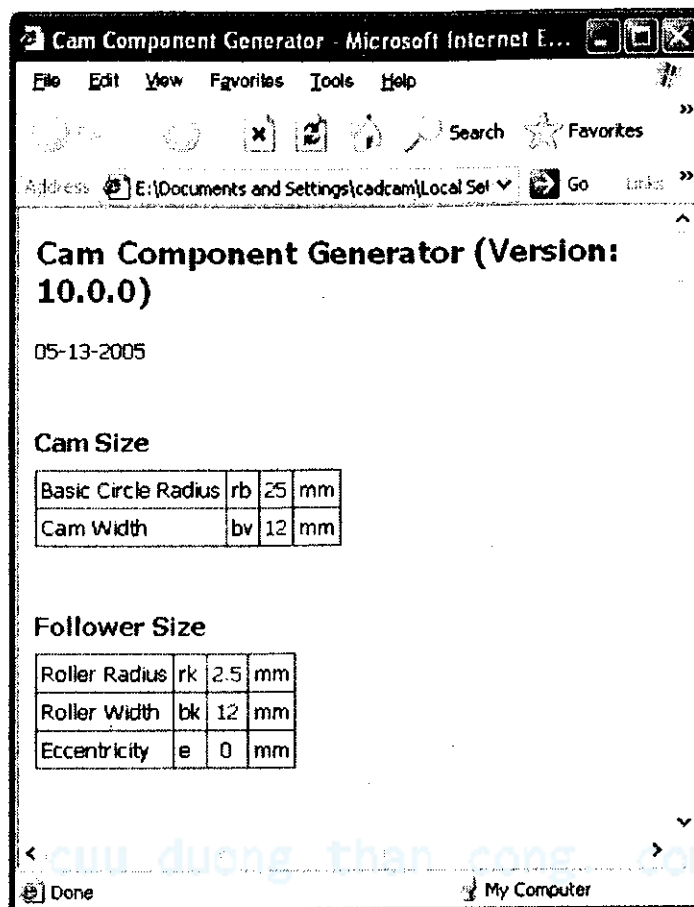
Tại đây có thể lưu vào đĩa, sao chép, chỉnh sửa v.v...

25.3.2.2 Xuất dưới dạng trang Web

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Create HTML Report**

Thanh công cụ:

Kết quả như hình dưới.

Có thể xem, sao chép hoặc lưu vào đĩa.

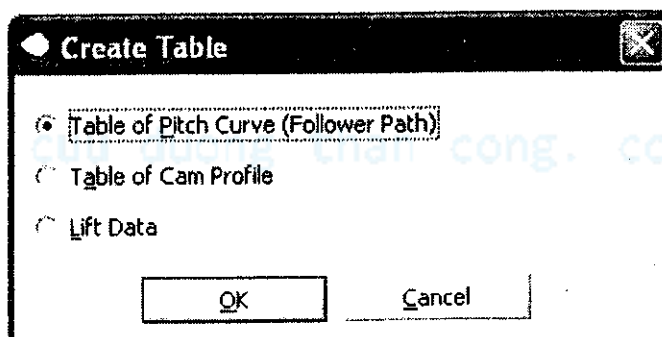
25.3.3 Tạo bảng thông số

Ngoài hai loại văn bản kết quả nói trên, chúng ta có thể tạo các bảng thông số theo các tiêu chí nhất định.

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Create Table**

Thanh công cụ:

Hộp thoại hiện ra để chọn loại bảng:

Nhấn chọn một trong các bảng và nhấn OK.

⊙ **Table of Pitch Curve (Follower Path)**: bảng bước của các đoạn cong (hành trình của cần).

Bảng hiện ra như sau:

Deg	dR	R	X	Y
0	2.5	27.5	0	27.5
0.5	2.50001	27.50001	0.23998	
1	2.50012	27.50012	0.47994	
1.5	2.50039	27.50039	0.71988	
2	2.50091	27.50091	0.95977	
2.5	2.50176	27.50176	1.19961	
3	2.50301	27.50301	1.4394	
3.5	2.50473	27.50473	1.67912	
4	2.50699	27.50699	1.91879	
4.5	2.50985	27.50985	2.1584	
5	2.51337	27.51337	2.39795	
5.5	2.51761	27.51761	2.63745	

© Table of Cam Profile: bảng biên dạng Cam

Bảng hiện ra như sau:

Deg	dR	R	X	Y
0	0	25	0	25
0.50105	0.00001	25.00001	0.21862	
1.00413	0.00012	25.00012	0.43811	
1.50917	0.00039	25.00039	0.65843	
2.01608	0.00092	25.00092	0.87953	
2.52479	0.00179	25.00179	1.10137	
3.0352	0.00306	25.00306	1.3239	
3.54724	0.00483	25.00483	1.54708	
4.06082	0.00715	25.00715	1.77089	
4.57589	0.01009	25.01009	1.99529	
5.09233	0.01373	25.01373	2.22024	24.915
5.61008	0.01812	25.01812	2.44572	
6.12907	0.02333	25.02333	2.6717	

© Lift Data: bảng thông số nâng cần

Bảng hiện ra như sau:

Deg angle	Lift	Speed	Acceleration	Pressure
0	0	0	0	0
0.5	0.00001	0.00079	28.22656	
1	0.00012	0.00312	55.31648	
1.5	0.00039	0.00691	81.28512	
2	0.00091	0.01213	106.14784	
2.5	0.00176	0.01869	129.92	
3	0.00301	0.02654	152.61696	
3.5	0.00473	0.03563	174.25408	
4	0.00699	0.04588	194.84672	
4.5	0.00985	0.05726	214.41024	
5	0.01337	0.06969	232.96	
5.5	0.01761	0.08312	250.51136	

Có thể xem, sao chép hoặc lưu vào đĩa.

25.4 ĐƯA CHI TIẾT VÀO BẢN VẼ

25.4.1 Đưa Cam vào bản vẽ.

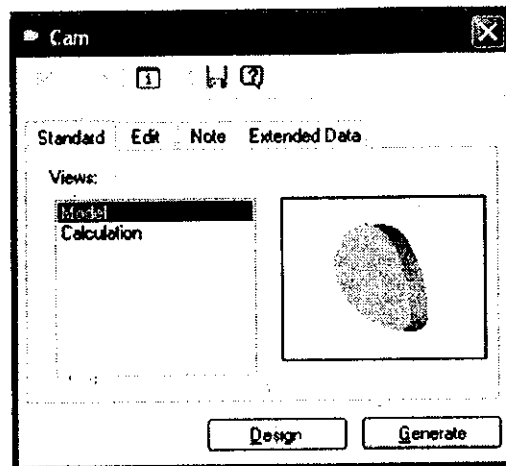
Khi đã có đầy đủ các thông số hình học cần thiết, muốn tính toán lại vẫn có thể thay đổi phương án.

Nếu không thay đổi tiến hành đưa vào chi tiết.

Môi trường làm việc để đưa Cam vào là bản lắp ghép (**Assembly**).

Nhấn nút **Finish** trong hộp thoại chính để đưa mỗi ghép vào bản thiết kế.

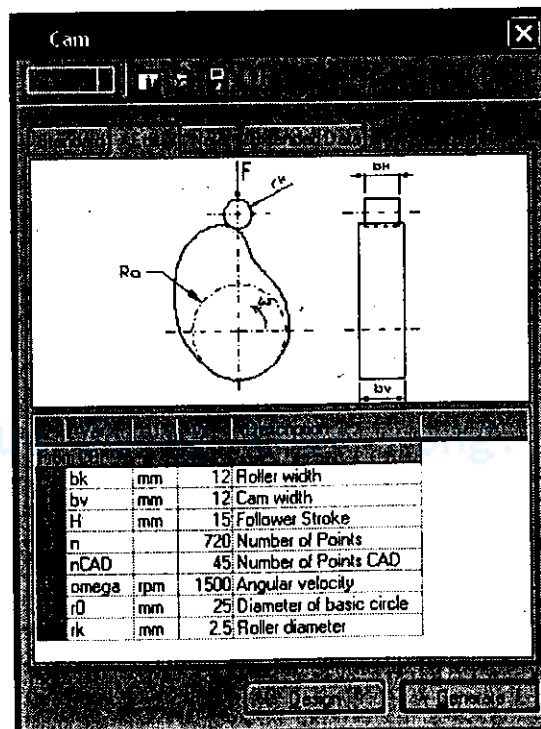
Hộp thoại hiện ra:

Nhấn nút **Design** để quay lại tính toán.

Nhấn nút **Generate** để đưa vào bản lắp.

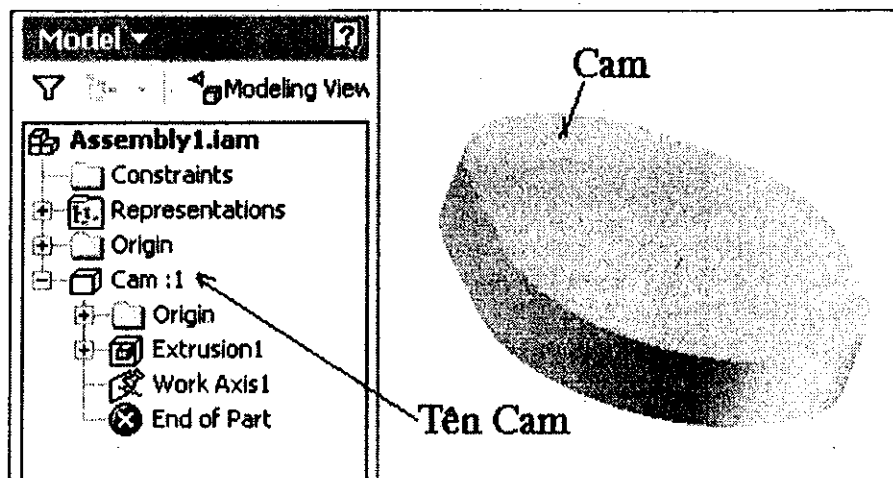
Nhấn **Edit** để xem và có thể sửa các thông số:

Tại đây thay đổi kích thước cho từng đoạn Cam. Nhấn trái chuột vào đoạn cần sửa, các kích thước của đoạn đó hiện ra tại bảng bên dưới. Những giá trị nào hiện rõ thì có thể thay đổi bằng cách gõ giá trị khác vào ô đó.

25.4.2 Chỉnh sửa Cam

Cũng giống như các đối tượng hình khối khác, Cam cũng có tên trong trình duyệt.

Nhấn phím phải chuột vào tên Cam cần sửa, chọn **Edit**. Việc chỉnh sửa giống như các chi tiết khác.

cuuduongthancong.com

cuuduongthancong.com

CHƯƠNG 26

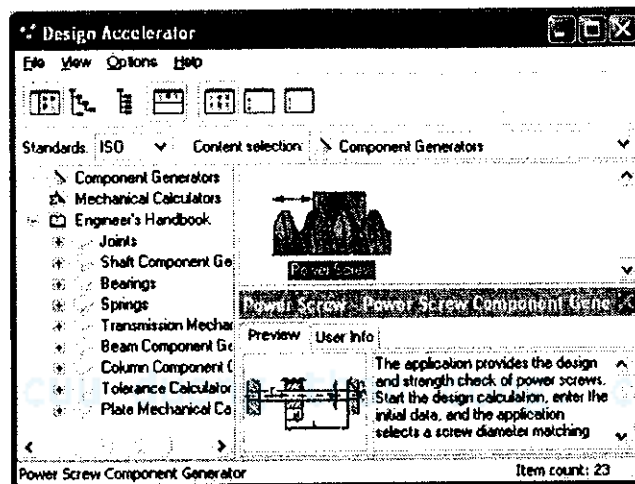
TÍNH TOÁN THIẾT KẾ TRỤC VÍT ME - POWER SCREW

Thiết kế và tính toán chọn đường kính trục vít phù hợp với tải trọng và áp lực tác dụng lên đường ren.

Công thức tính toán được trình bày tại **Chương 19 - Phần I**.

26.1 KHỞI TẠO CHƯƠNG TRÌNH

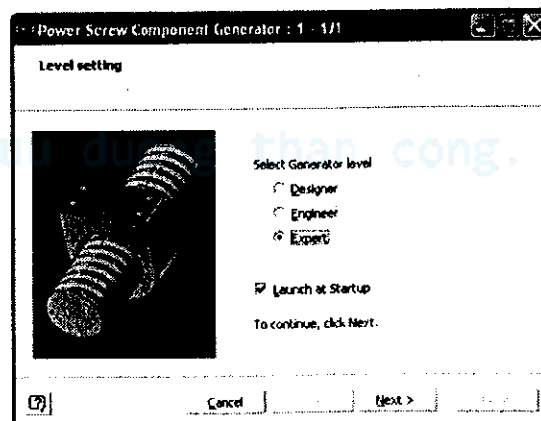
Khởi động **Design Accelerator**, hộp thoại xuất hiện:

Tại ô **Standard** nhấn nút ▼ chọn tiêu chuẩn kỹ thuật. Trong ví dụ này chọn ISO. Tiếp theo chọn theo thứ tự dưới đây:

Hộp thoại hiện ra:

Tại đây chọn mức độ sử dụng:

⊙ **Designer** - nhà thiết kế.

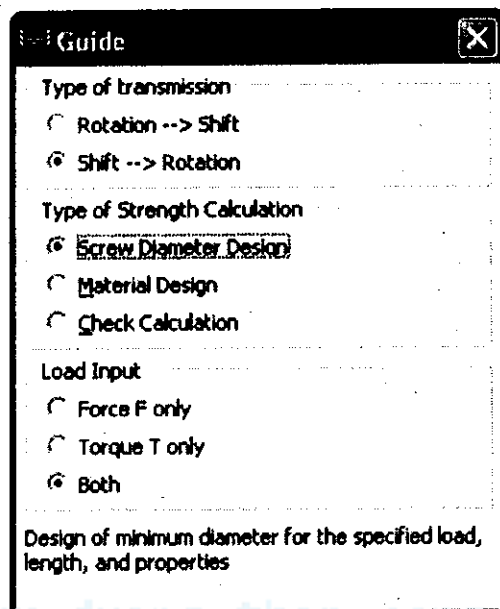
⊙ **Engineer** - kỹ sư.

⊙ **Expert** - chuyên gia.

Chọn ⊙ **Expert** - chuyên gia, sẽ có đầy đủ các thông số để cho ra cặp bánh răng hoàn hảo.

Nhấn **Next** để tiếp tục.

Hộp thoại tiếp theo:

Đây là hộp thoại để chọn các điều kiện ban đầu (mục tiêu) cho tính toán thiết kế.

Bảng này tồn tại song song với bảng nhập số liệu và tính toán. Mỗi lần thay đổi các tiêu chí tại bảng này, bảng nhập số liệu thay đổi theo để phù hợp với lựa chọn.

Nếu không thấy bảng này xuất hiện, có hai cách để hiển thị:

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Guide**

Thanh công cụ:

26.2 CHỌN MỤC TIÊU TÍNH TOÁN

Từ hộp thoại trên chúng ta chọn các mục tiêu tính toán như sau:

Nhóm Types of transmission - kiểu chuyển tải.

Các lựa chọn tính toán như sau:

⊙ **Rotation --> Shift**: cho chuyển động quay tính ra chuyển động tịnh tiến (trượt).

⊙ **Shift--> Rotation**: cho chuyển động tịnh tiến (trượt) tính ra chuyển động quay.

Nhóm Type of Strength Calculation - phương thức tính độ bền

⊙ **Screw Diameter Design**: tính chọn đường kính trục vít.

⊙ **Material Design**: tính chọn vật liệu.

⊙ **Check Calculation**: tính kiểm tra.

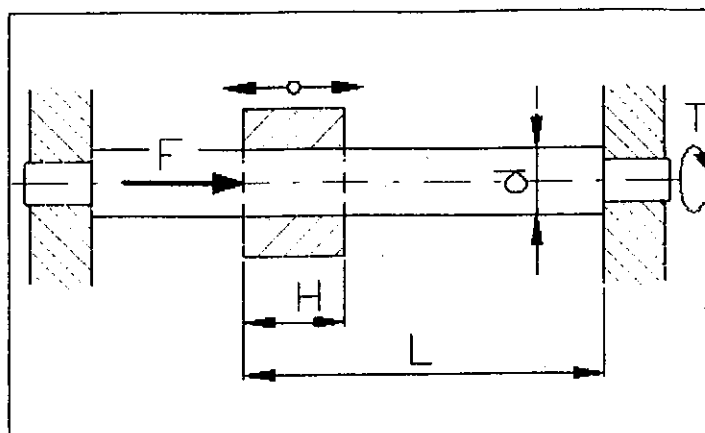
Nhóm Load Input - tải trọng ban đầu

Các lựa chọn nhập số liệu như sau:

⊙ **Force F Only**: chỉ cho lực F.

⊙ **Torque T Only**: chỉ cho mô men T.

⊙ **Both:** cho cả hai (lực và mô men).
Hình dưới minh họa hình dạng và kích thước bộ truyền động.

26.3 NHẬP SỐ LIỆU VÀ TÍNH TOÁN

Việc nhập số liệu để tính toán được trình bày theo phương thức:

Các ô nhập số liệu được kích hoạt phụ thuộc vào mục tiêu tính toán. Sau khi khởi tạo chương trình, hộp thoại nhập số liệu và tính toán có dạng:

Power Screw Component Generator : 1

File Clipboard Tools Help

Calculate Finish

Load

Max. Axial Force F 500 N

Max. Torque T 3 Nm

Thread Friction Factor f1 0.1

Screw

Thread Diameter d 14 mm

Pitch p 4 mm

Mean Screw Diameter ds 12 mm

Min. Screw Diameter dmin 9.92 mm

Nut Height H 50 mm

Factor for End Conditions n 2

Max. Length L 500 mm

Material

User

Yield Strength Re 300 MPa

Safety Factor ks 2

Allowable Thread Pressure pa 7 MPa

Elasticity Module E 205000 MPa

Calculation Results

Reduced Length Lred 1000 mm

Efficiency η 0.057

Slenderness Ratio λ 333.33

Pressure Stress σ_t 6.4693 MPa

Torsional Stress τ_k 15.6515 MPa

Reduced Stress σ_{red} 27.8704 MPa

Rankin Critical Stress σ_R 17.1674 MPa

Euler Critical Stress σ_E 18.2094 MPa

Johnson Critical Stress σ_J 999999 MPa

Calculated Thread Pressure pc 0.7074 MPa

Calculated Factor of Safety kv 2.654

Strength Check True

Trong hộp thoại có các nhóm nhập số liệu như sau:

Nhóm Load - tải trọng.

Force F: lực tác dụng. Gõ số.

Torque **T**: mô men.

Thread Friction Factor **f1**: hệ số cắt ren. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ để chọn các giá trị có sẵn

Các ô nhập liệu này được kích hoạt hay không phụ thuộc vào lựa chọn tại hộp thoại **Guide**.

Nhóm Screw - các kích thước.

Thread Diameter **d**: đường kính đỉnh ren. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ để chọn các giá trị có sẵn

Pitch **p**: bước ren. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ chọn các giá trị có sẵn.

Mean Screw Diameter **ds**: đường kính vòng chia (trung bình).

Min Screw Diameter **dmin**: đường kính chân ren (đường kính nhỏ nhất của trục vít).

Các ô này được kích hoạt nếu tại hộp thoại **Guide** (mục tiêu tính toán) chọn: ☉ **Material**

Design: tính chọn vật liệu hoặc ☉ **Check Calculation**: tính kiểm tra.

Các ô sau luôn được kích hoạt:

Nut Height **H**: chiều cao đai ốc. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ chọn các giá trị có sẵn.

Factor for End Conditions **n**: hệ số điều kiện cuối. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ chọn các giá trị có sẵn.

Max. Length **L**: chiều dài lớn nhất của hành trình. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ chọn các giá trị có sẵn.

Các kích thước này được minh họa trên hình vẽ.

Nhóm Vật liệu - Material

Mặc định là User, nếu để nguyên, chúng ta phải cho các tham số:

Yield Strength **Re**: ứng suất mỗi. Gõ số.

Safety Factor **ks**: hệ số an toàn. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ để chọn giá trị có sẵn.

Allowable Thread Pressure **pa**: áp lực lên ren cho phép. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ để chọn giá trị có sẵn.

Elasticity Module **E**: mô đun đàn hồi. Gõ số..

Nhấn nút ... để chọn vật liệu. Bảng vật liệu hiện ra như sau:

Materials EN (SI)										
Material	heat treatment	R _e /R _{p0.2} [MPa]	R _m [MPa]	A5 [%]	HV	E [MPa]	G [MPa]	ν	ρ [kg/m ³]	Desc.
1 EN 11SMn30		230	380	9		206000	80000	0.3		7860 Free-cutting steel
2 EN 10S20		225	360	9		206000	80000	0.3		7860 Free-cutting steel
3 EN 35S20		380	600	16		206000	80000	0.3		7860 Free-cutting steel
4 EN FeP01		280 max.	270	28		206000	80000	0.3		7860 Free-drawing steel
5 EN FeP03		240 max.	270	34		206000	80000	0.3		7860 Free-drawing steel
6 EN FeP04		210 max.	270	38		206000	80000	0.3		7860 Free-drawing steel
7 EN SP1.360		225	360	25		206000	80000	0.3		7860 Structural steel
8 EN P235GH		225	360	25		206000	80000	0.3		7860 Heat-resistant steel
9 EN S235RH		225	340	26		206000	80000	0.3		7860 Structural steel
10 EN S235RH		225	340	25		206000	80000	0.3		7860 Structural steel
11 EN S235RH		225	340	26		206000	80000	0.3		7860 Structural steel
12 EN S235JO		225	340	26		206000	80000	0.3		7860 Structural steel
13 EN P235GH		225	410	23		206000	80000	0.3		7860 Heat-resistant steel
14 EN S275R		265	410	22		206000	80000	0.3		7860 Structural steel
15 EN S275J2G3		265	410	22		206000	80000	0.3		7860 Structural steel
16 EN S275J2HG3		265	410	22		206000	80000	0.3		7860 Structural steel
17 EN S355J2G3		345	490	22		206000	80000	0.3		7860 Structural steel
18 EN S355J2H		345	490	22		206000	80000	0.3		7860 Structural steel
19 EN S355JO		345	490	22		206000	80000	0.3		7860 Structural steel
20 EN S355JOH		345	490	22		206000	80000	0.3		7860 Structural steel

Dùng thanh trượt để tìm vật liệu, đánh dấu, nhấn nút để khẳng định vật liệu được chọn. Các tham số tự động hiện ra tại các ô nhập liệu nói trên.

Nhóm kết quả tính toán - Calculation Results

Tại đây cho chúng ta kết quả của các thông số:

Calculation Results

Reduced Length	L_{red}	1000	mm
Efficiency	η	0.057	
Slenderness Ratio	λ	333.33	
Pressure Stress	σ_t	6.4693	MPa
Torsional Stress	τ_k	15.6515	MPa
Reduced Stress	σ_{red}	27.8704	MPa
Rankin Critical Stress	σ_R	17.1674	MPa
Euler Critical Stress	σ_E	18.2094	MPa
Johnson Critical Stress	σ_J	999999	MPa
Calculated Thread Pressure	p_c	0.7074	MPa
Calculated Factor of Safety	k_v	2.654	
Strength Check		True	

Reduced Length **L_{red}** : chiều dài phần có ren.

Efficiency **η** : hiệu suất.

Slenderness Ratio **λ** : tỷ số mỏng.

Pressure Stress **σ_t** : ứng suất nén.

Torsional Stress **τ_k** : ứng suất xoắn.

Reduced Stress **σ_{red}** : ứng suất co.

Rankin Critical Stress **σ_R** : ứng suất Ran-kin tới hạn.

Euler Critical Stress **σ_E** : ứng suất Ô-le tới hạn.

Johnson Critical Stress **σ_J** : ứng suất Giôn- xon tới hạn.

Calculated Thread Pressure **p_c** : áp lực lên ren tính được.

Calculated Factor of Safety **k_v** : hệ số an toàn tính được.

Strength Check: kiểm tra độ bền. Tại đây hiện giá trị **True** (tốt) hoặc **Falt** (không an toàn).

26.4 LƯU TRỮ SỐ LIỆU VÀ KẾT QUẢ

26.4.1 Lưu trữ số liệu và kết quả tính toán vào đĩa

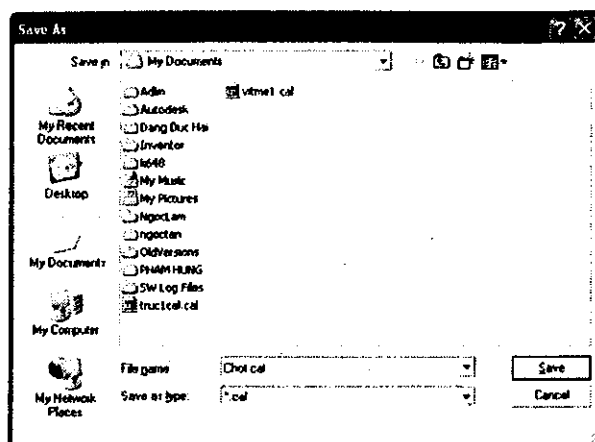
Các số liệu nhập vào có thể lưu dưới dạng tệp vào đĩa để sử dụng trong các cụm lắp ghép khác.

26.4.1.1 Lưu trữ

Trình đơn: **File** $\Rightarrow$ **Save as**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

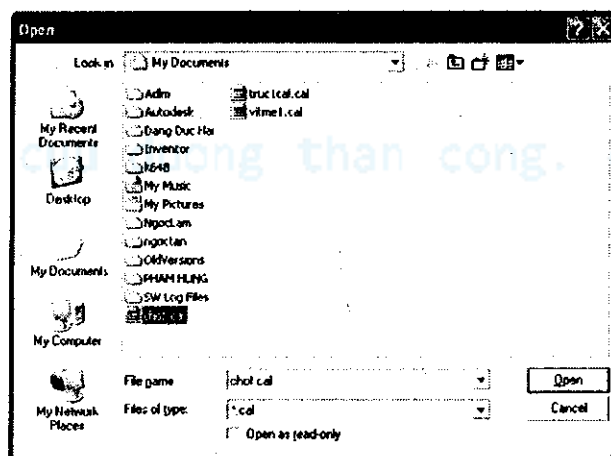
Tại File name: cho tên tệp. Phần mở rộng loại tệp này là *.cal.
Nhấn **Save** để lưu trữ.

26.4.1.2 Mở tệp số liệu đã lưu

Trình đơn: **File** ⇨ **Open**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

Chọn tên tệp đã lưu trữ số liệu tương ứng của chi tiết đang thiết kế, nhấn **Open** mở tệp.
Số liệu được áp vào các ô nhập liệu tương ứng để tính toán.

26.4.2 Tạo văn bản kết quả tính toán

Khi đã có kết quả tính toán như ý, chúng ta có thể xuất thành văn bản để theo dõi hoặc chỉnh sửa cho vào hồ sơ. Có thể xuất ra dưới dạng văn bản thông thường hoặc dạng trang Web.

Trong hộp thoại, dùng lệnh:

26.4.2.1 Xuất thành văn bản thông thường

Trình đơn: **Tools** ⇨ **Create Report**

Thanh công cụ:

Một văn bản được xuất sang dạng Text:

```

C:\Program Files\Cadcam\CalcProt.txt - Notepad
File Edit Format View Help
-----
05-15-2005 Power Screw Component Generator (Version
10.0.0)
-----

--- Guide
Type of Strength Calculation: Screw Diameter Design -
ISO
Load Input: Both

--- Load
Max. Axial Force F = 500 N
Max. Torque T = 1.282 Nm
Thread Friction Factor, f1 = 0.01

--- Screw
Thread Diameter d = 8 mm
Pitch p = 2 mm
Mean Screw Diameter ds = 7 mm
Min. Screw Diameter dmin = 5.96 mm
Nut Height H = 50 mm
Factor for End Conditions n = 1
Max. Length L = 200 mm

--- Material
Material: User
    
```

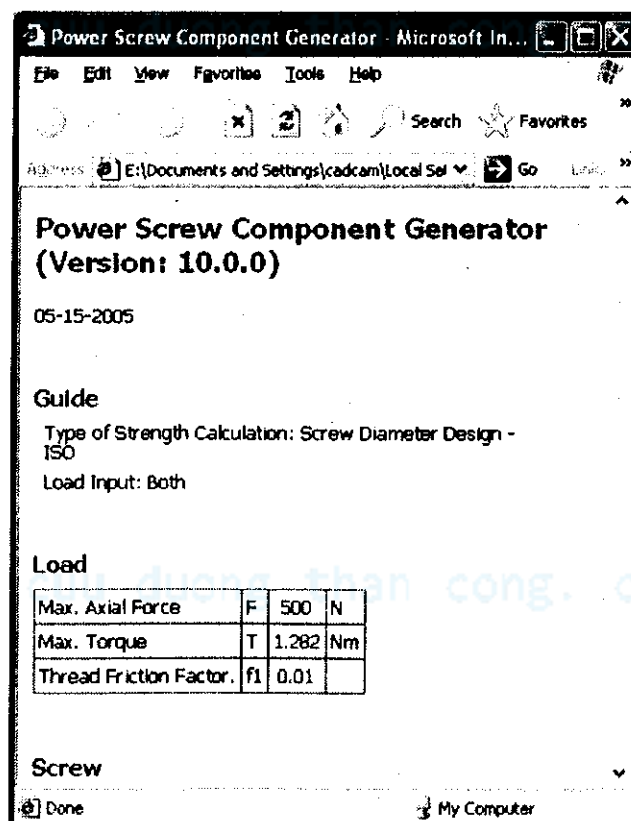
Tại đây có thể lưu vào đĩa, sao chép, chỉnh sửa v.v...

26.4.2.2 Xuất dưới dạng trang Web

Trình đơn: Tools ⇒ Create HTML Report

Thanh công cụ:

Dưới đây là hình minh họa toàn bộ kết quả.

Có thể xem, sao chép hoặc lưu vào đĩa.

26.5 ĐƯA CHI TIẾT VÀO BẢN LẮP

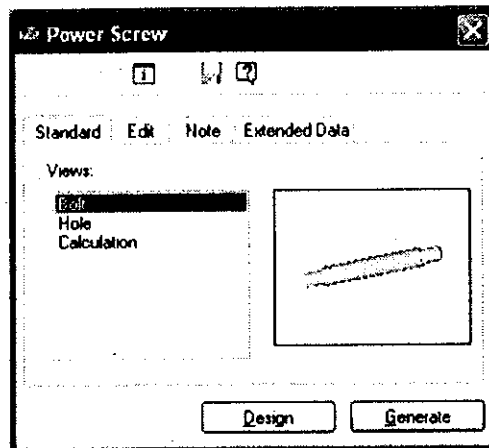
26.5.1 Đưa trực vít me vào bản lắp

Môi trường làm việc để đưa cụm bánh răng vào là bản lắp ghép (**Assembly**).

Khi đã có đầy đủ các thông số hình học cần thiết, muốn tính toán lại vẫn có thể thay đổi phương án.

Nếu không thay đổi tiến hành đưa vào bản lắp ghép.

Nhấn nút Finish trong hộp thoại chính để đưa mỗi ghép vào bản thiết kế. Hộp thoại hiện ra:

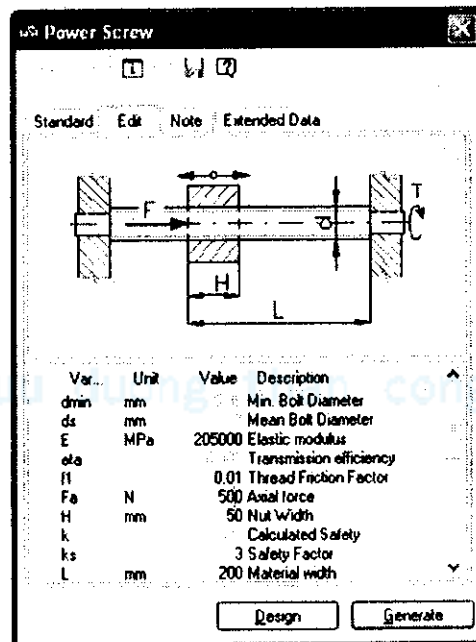

Tại đây có thể đưa trực (**Bolt**) hoặc lỗ (**Hole**) vào bản lắp.

26.5.1.1 Đưa trực vào bản lắp

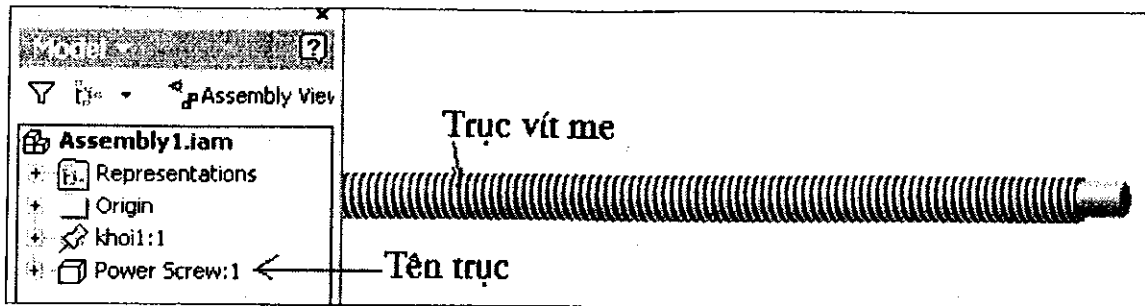
Tại hộp thoại trên nhấn chọn Bolt.

Nhấn **Edit** để xem và có thể sửa các thông số:

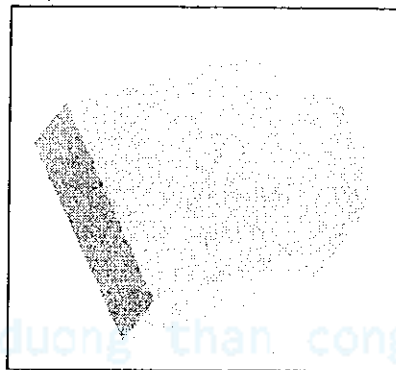
Tại đây những giá trị nào hiện rõ thì có thể thay đổi bằng cách gõ giá trị khác vào ô đó.

Nhấn nút **Design** để quay lại tính toán.
Nhấn nút **Generate** để đưa vào bản lắp.

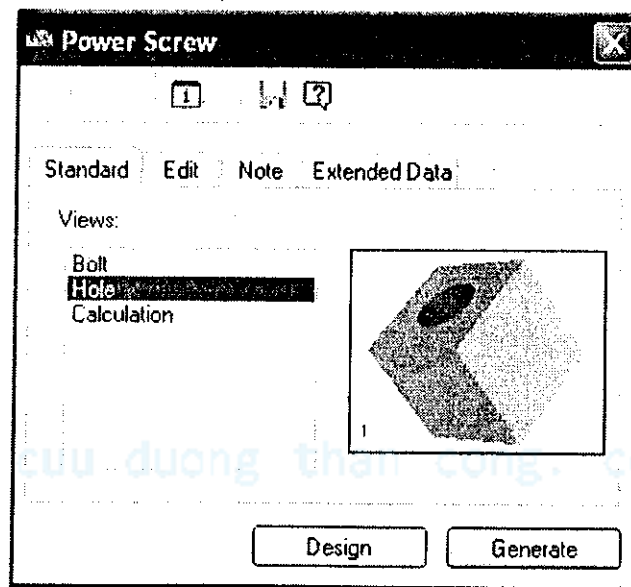

26.5.1.2 Đưa hốc vào bản lắp

Điều kiện để đưa hốc vào bản lắp là trong bản lắp phải có sẵn chi tiết có thể khoét hốc.

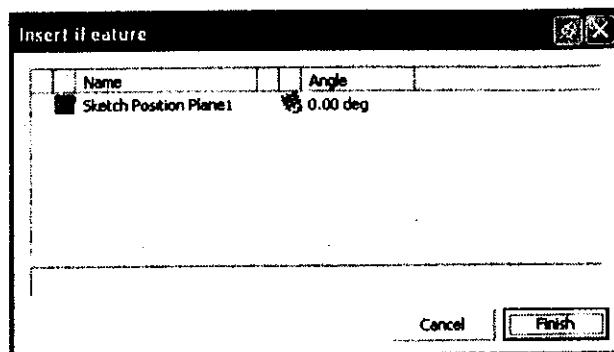

Nhấn chọn **Hole** trong hộp thoại, hình dạng hốc hiện ra:

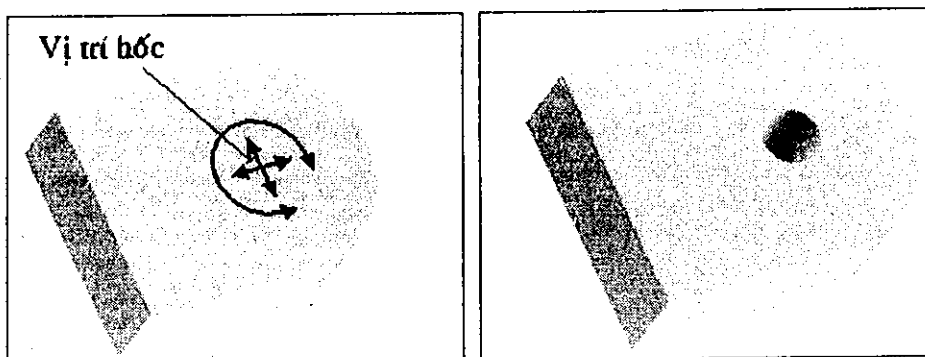

Nhấn nút **Design** để quay lại tính toán.
Nhấn nút **Generate** để đưa vào bản lắp.

Khi đưa vào bản lắp, tại bản lắp, đưa con trỏ nhấn vào mặt của chi tiết cần tạo hốc.
Hộp thoại hiện ra:

Trên mặt chi tiết cũng hiện ra vị trí đặt hốc. Chúng ta có thể dùng chuột di chuyển và xoay theo mũi tên. Nhấn **Finish**, kết thúc lệnh. Hốc được tạo ra.

26.5.2 Sửa các chi tiết đã đưa vào

Việc chỉnh sửa như đối với các chi tiết thông thường.

CHƯƠNG 27

TÍNH TOÁN THIẾT KẾ TẤM - PLATE

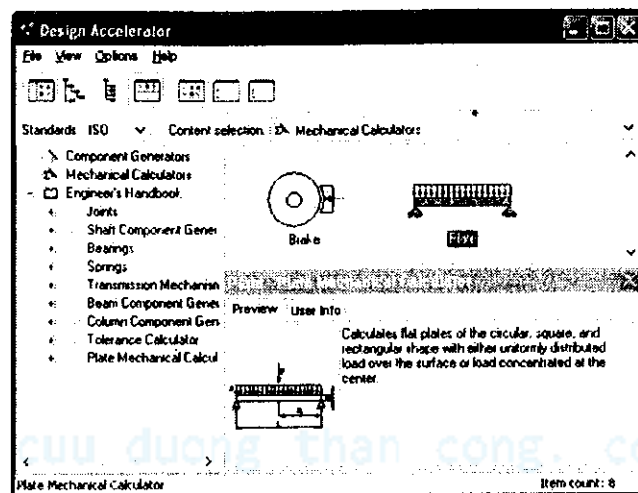
Sử dụng để tính toán thiết kế các loại tấm có tiết diện tròn, hình chữ nhật, vuông với tải trọng phân bố đều trên bề mặt hoặc tải trọng hướng tâm.

Phần này chỉ tính toán, không đưa chỉ tiết vào bản vẽ.

Công thức tính toán được trình bày tại **Chương 20 - Phần I**.

27.1 KHỞI TẠO CHƯƠNG TRÌNH

Khởi động **Design Accelerator**, hộp thoại xuất hiện:

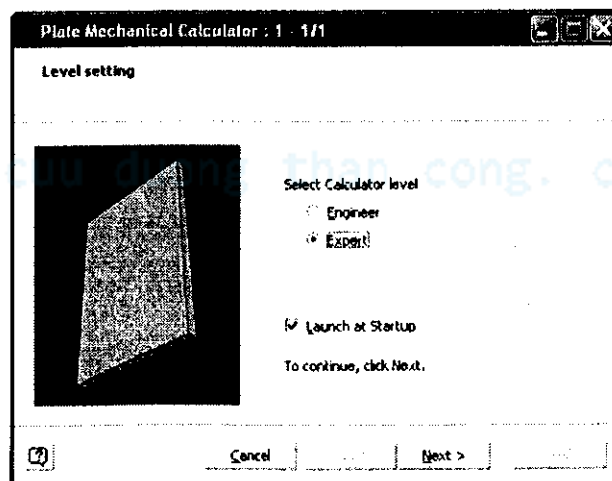
Trước hết tại ô **Standard** nhấn nút ▼ chọn tiêu chuẩn kỹ thuật. Trong ví dụ này chọn ISO.

Tiếp theo chọn theo thứ tự dưới đây:

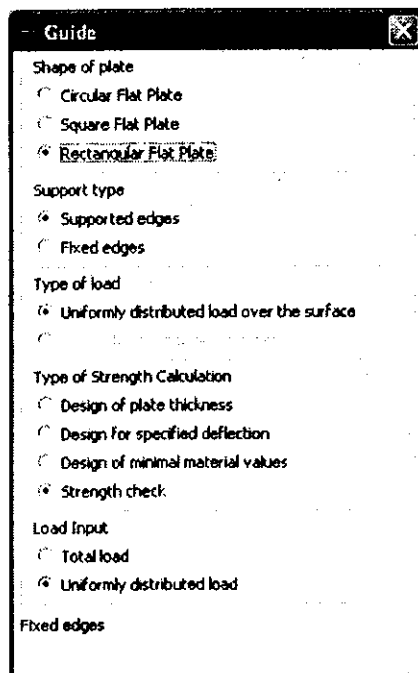

Design Accelerator ⇒ **Mechanical Calculators** ⇒ **Plate**

Hộp thoại hiện ra:

Nhấn **Next** để tiếp tục. Hộp thoại tiếp theo hiện ra:

Đây là hộp thoại để chọn các điều kiện ban đầu (mục tiêu) cho tính toán thiết kế.

Bảng này tồn tại song song với bảng nhập số liệu và tính toán. Mỗi lần thay đổi các tiêu chí tại bảng này, bảng nhập số liệu thay đổi theo để phù hợp với lựa chọn.

Nếu không thấy bảng này xuất hiện, có hai cách để hiển thị:

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Guide**

Thanh công cụ:

27.2 CHỌN MỤC TIÊU TÍNH TOÁN

Từ hộp thoại trên chúng ta chọn các mục tiêu tính toán như sau:

Nhóm Shape of Plate - kiểu tấm.

Nhấn chọn một trong các kiểu sau:

- ⊙ Circular Flat Plate: tấm tròn phẳng.
- ⊙ Square Flat Plate: tấm vuông phẳng.
- ⊙ Rectangular Flat Plate: tấm hình chữ nhật phẳng.

Nhóm Support Type - kiểu gối đỡ.

Nhấn chọn một trong các phương pháp sau:

- ⊙ Supported Edges: gối đỡ tại các mép.
- ⊙ Fixed Edges: các mép gắn cố định.

Nhóm Type of Load - kiểu tải trọng

Nhấn chọn một trong các phương pháp sau:

- ⊙ Uniformly distributed load over the surface: lực bố trí đều trên bề mặt.
- ⊙ Concentrated load at the center: lực tập trung vào tâm.

Nhóm Strength calculation type - kiểu tính toán sức bền.

Nhấn chọn một trong các phương pháp sau:

- ⊙ Design of Plate thickness: tính thiết kế bề dày tấm.

- ⊙ Design for specified deflection: tính thiết kế xác định độ biến dạng.
- ⊙ Design of minimal material values: tính thiết kế giá trị vật liệu tối thiểu.
- ⊙ Strength check: tính kiểm tra độ bền.

Nhóm Load Input - nhập tải trọng.

Nhấn chọn một trong các phương pháp sau:

- ⊙ Total force: nhập tổng lực.
- ⊙ Uniformly distributed load: lực bố trí đều trên bề mặt.

Trong mỗi kiểu tấm có các hình dạng đặc trưng và các tải trọng tác dụng cũng khác nhau. Do đó để việc nghiên cứu được rành mạch, chúng ta đi theo hướng bắt đầu từ kiểu tấm và sau đó là các phương án cho tham số tương ứng của kiểu đó.

27.3 NHẬP SỐ LIỆU VÀ TÍNH TOÁN

27.3.1 Hộp thoại nhập số liệu ban đầu và kết quả tính toán

Nhóm Force - lực tác dụng.

Total load **F**: tổng lực. Gõ số.

Uniformly distribute load **p**: lực bố trí đều trên bề mặt. Gõ số

Nhóm Dimension of Plate - kích thước tấm

1- Tấm tròn:

Nhập các số liệu sau:

Plate thickness **t**: bề dày tấm. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ để chọn giá trị có sẵn.

Radius of Plate **R**: bán kính tấm. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ để chọn giá trị có sẵn.

2- Tấm hình vuông:

Plate thickness **t**: bề dày tấm. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ để chọn giá trị có sẵn.

Length of Plate **L**: độ dài cạnh tấm. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ để chọn giá trị có sẵn.

3- Tấm hình chữ nhật:

Plate thickness **t**: bề dày tấm. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ để chọn giá trị có sẵn.

Length of Plate **L**: chiều dài tấm. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ để chọn giá trị có sẵn.

Length of Plate (Shot side) **l**: chiều rộng tấm. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ để chọn giá trị có sẵn.

27.4 LƯU TRỮ SỐ LIỆU VÀ KẾT QUẢ

27.4.1 Lưu trữ số liệu và kết quả tính toán vào đĩa

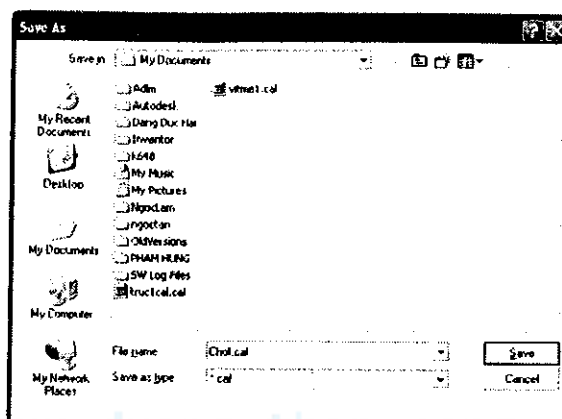
Các số liệu nhập vào có thể lưu dưới dạng tệp vào đĩa để sử dụng trong các cụm lắp ghép khác.

27.4.1.1 Lưu trữ

Trình đơn: **File** ⇒ **Save as**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

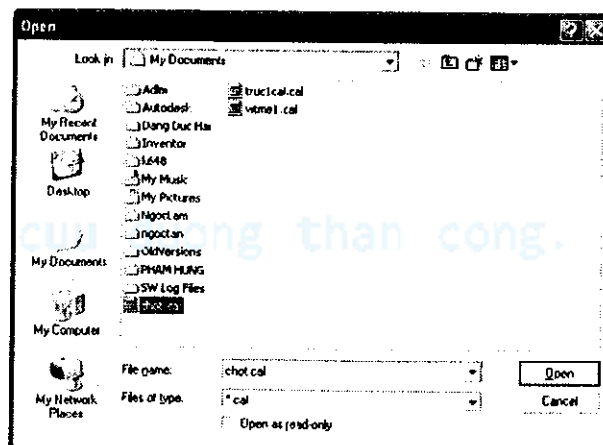
Tại File name: cho tên tệp. Phần mở rộng loại tệp này là *.cal.
Nhấn **Save** để lưu trữ.

27.4.1.2 Mở tệp số liệu đã lưu

Trình đơn: **File** ⇒ **Open**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

Chọn tên tệp đã lưu trữ số liệu tương ứng của chi tiết đang thiết kế, nhấn **Open** mở tệp.
Số liệu được áp vào các ô nhập liệu tương ứng để tính toán.

27.4.2 Xuất kết quả tính toán dưới dạng văn bản

27.4.2.1 Xuất thành văn bản thông thường

Kết quả tính toán có thể được xuất ra dưới dạng văn bản để lưu trữ và in ra giấy.

DẠNG LỆNH

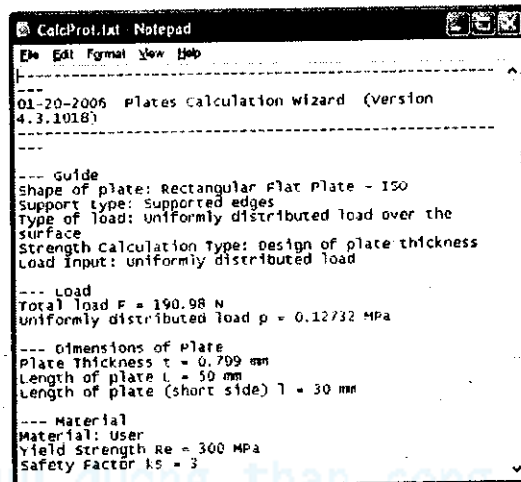
Trình đơn: **Tools** ⇒ **Create Report**

Thanh công cụ:

Bàn phím: **Ctrl + P**

GIẢI THÍCH

Sau khi ra lệnh, một văn bản được kích hoạt trong **NotePad**:


```
CalcProf.Lat - Notepad
File Edit Format View Help
-----
01-20-2006 Plates Calculation wizard (version
4.3.1018)
-----
--- Guide
Shape of plate: Rectangular Flat Plate - ISO
Support type: Supported edges
Type of load: Uniformly distributed load over the
surface
Strength calculation Type: Design of plate thickness
Load input: Uniformly distributed load
--- Load
Total load F = 190.98 N
uniformly distributed load p = 0.12732 MPa
--- Dimensions of Plate
Plate thickness t = 0.709 mm
Length of plate L = 50 mm
Length of plate (short side) l = 30 mm
--- Material
Material: User
Yield Strength Re = 300 MPa
Safety Factor ks = 3
```

Tại đây có thể lưu vào đĩa, sao chép, chỉnh sửa v.v...

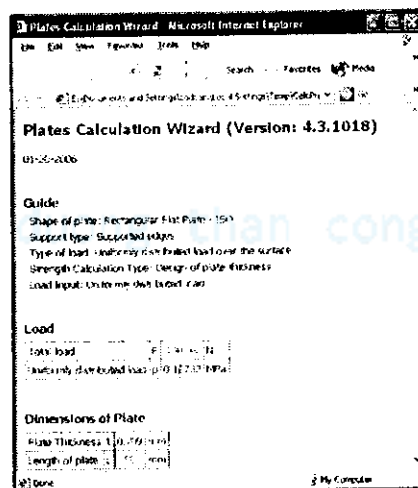
27.4.2.2 Xuất dưới dạng trang Web

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Create HTML Report**

Thanh công cụ:

Bàn phím: **Ctrl + H**

Hộp thoại xuất hiện để chọn dữ liệu xuất ra:

Tại đây có thể lưu vào đĩa, sao chép, chỉnh sửa v.v...

CHƯƠNG 28

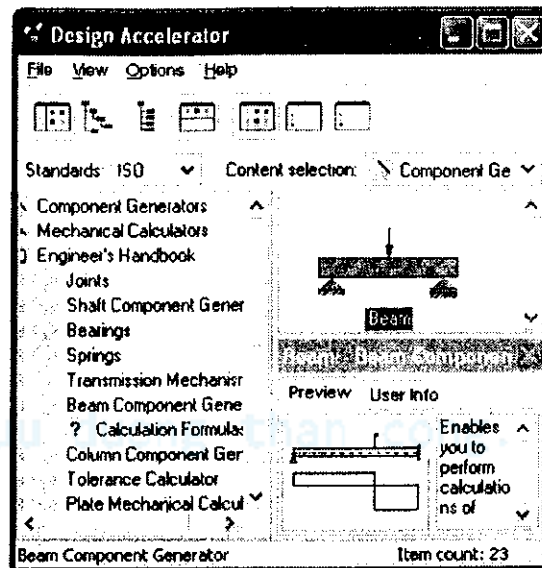
THIẾT KẾ DẦM - BEAM

Trong phần này chúng ta tính toán thiết kế dầm thẳng với một số dạng tiết diện và gối đỡ (tối đa là 30). Dầm có tiết diện không đổi suốt chiều dài và được lắp ghép vào cụm chi tiết. Chương trình cho phép tính tải trọng, phân bố biến dạng, lực và phản lực tại các gối đỡ.

Công thức tính toán được trình bày tại **Chương 21 - Phần I**.

28.1 KHỞI TẠO CHƯƠNG TRÌNH

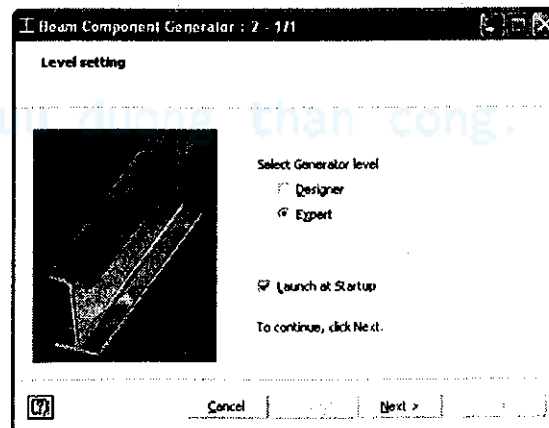
Khởi động **Design Accelerator**, hộp thoại xuất hiện:

Tại ô **Standard** nhấn nút ▼ chọn tiêu chuẩn kỹ thuật. Trong ví dụ này chọn ISO. Tiếp theo chọn theo thứ tự dưới đây:

Hộp thoại hiện ra:

Tại đây chọn mức độ sử dụng:

☐ **Engineer** - kỹ sư.

☐ **Expert** - chuyên gia.

Chọn ☐ **Expert** - chuyên gia, sẽ có đầy đủ các thông số để tính toán thiết kế.

Nhấn **Next** để tiếp tục.

Chúng ta tính toán thiết kế theo qui trình sau:

- 1- Khởi dựng dầm (vẽ hình dạng của).
- 2- Tính toán dầm (cho tải trọng và tính sức bền).
- 3- Đưa dầm vào bản lắp.

Chúng ta nghiên cứu từng phần theo qui trình trên.

28.2 TÍNH TOÁN THIẾT KẾ

Trong chương này, chúng tôi trình bày các chức năng thiết kế hoàn chỉnh một dầm gồm:

- Số đoạn dầm.

- Chọn tiết diện của dầm.

Đây là hộp thoại để chọn các kích thước của các phần tử của dầm như hình vẽ mô tả trên hộp thoại.

28.2.1 Thiết kế hình dạng của dầm

Trên hộp thoại chọn mục **Beam**. Nội dung như hình dưới.

Beam Component Generator : 1

File Clipboard Tools Help

Calculate Finish

Beam | Input | Results | Force | Moment | Rotation | Deflection | Bend | Shear | Torsion | Tension

Element

Active element: 1

Add Before Add After

Material

User Specific Mass: 7850 kg/m³

Modulus of Elasticity: 210000 MPa Modulus of Rigidity: 81000 MPa

Number of Shaft Divisions: 600

Parameters

User section Length: 1000 mm

Section Area: 2400 mm²

Sections... Flip Section

	X - X	Y - Y	
Moment of Inertia	320000	720000	mm ⁴
Edge Distance from Cen. of Grav.	20	30	mm
Bending Section Modulus	16000	24000	mm ³
Torsional Rigidity Modulus	752000		mm ⁴
Torsional Section Modulus	22100		mm ³
Factor of Shear Displacement	1.177		

Tại đây cho các thông số hình dạng của dầm.

Nhóm Element - các đoạn dầm

Muốn thiết kế đoạn nào, nhấn chuột vào hình của đoạn đó trên hình minh họa hoặc nhấn nút ▼ để chọn số thứ tự tại ô **Active Element** như hình trên. Số thứ tự được đánh từ trái qua phải.

Đoạn dầm được kích hoạt có màu xanh, đồng thời số thứ tự được hiện lên tại ô **Active Part**. Khi đoạn dầm được kích hoạt, chúng ta tiến hành định dạng và kích thước của nó. Sau khi đã kích hoạt một đoạn dầm, nhấn nút:

Add Before	thêm một đoạn vào trước đoạn hiện hành.
Add After	thêm một đoạn vào sau đoạn hiện hành.
Delete	xoá đoạn hiện hành.

Number of Shaft Divisions: số phân phân chia trên dầm để tính. Gõ số hoặc nhấn nút (tự động chia lát). Đây là các lát tương đương dọc dầm để tính toán, số lát càng lớn thì độ chính xác càng cao.

Nhóm Material - vật liệu

Nhóm này gồm các thông số của vật liệu.

+ Mặc định là User. Nếu chọn phương án này, chúng ta phải nhập giá trị cho các tham số sau:

Modulus of Elasticity: mô đun đàn hồi. Gõ số.

Specific Mass: khối lượng. Gõ số.

Modulus of Rigidity: mô đun cứng. Gõ số.

+ Nhấn nút , một bảng vật liệu hiện ra để người dùng chọn.

Material Types (SI)				
	Material	E [MPa]	G [MPa]	ro [kg/m ³]
1	Grey cast iron	102000	41000	7160
2	Malleable cast iron	160000	64000	7160
3	Steel	206000	80000	7860
4	Cast steel	200000	80000	7160
5	Steel, nickel	205000	80000	8280
6	Stainless steel	190000	73000	8030
7	Brass	100000	37000	8500
8	Bronze	103000	45000	8800
9	Aluminum, alloy	73000	26000	2700
10	Magnesium alloys	43000	17000	1750
11	Copper	108000	40000	8930

Nhấn chọn tên vật liệu, nhấn nút ✓ trên đỉnh hộp thoại. Giá trị các tham số tương ứng sẽ hiện ra tại ô nhập liệu.

Nhóm Parameters - các tham số

Ô đầu tiên để chọn hình dạng tiết diện của dầm. Tại đây mặc định là User section - do người dùng định hoặc nhấn nút ▼ để chọn các loại dầm có sẵn trên thị trường để dùng.

Chúng ta nghiên cứu từng trường hợp.

1- Dầm tùy ý - User section.

Nếu chọn phương án này, chúng ta phải nhập giá trị cho các tham số sau:

Nhấn nút **Sections...** để chọn các dạng dầm. Hộp thoại xuất hiện:

Tại đây nhấn chọn hình dạng tại các nút trên đỉnh hộp thoại, nhập các kích thước tại các ô của các giá trị tương ứng với hình vẽ bên cạnh.

Nhấn **OK** chấp nhận hình dạng và kích thước đã cho.

Trở lại hộp thoại chính, chúng ta phải cho các tham số sau:

Sections...	Flip Section	X - X	Y - Y		
Moment of Inertia		320000	720000	mm ⁴	Torsional Rigidity Modulus
Edge Distance from Cen. of Grav.		20	30	mm	Torsional Section Modulus
Bending Section Modulus		16000	24000	mm ³	Factor of Shear Displacement
					☒ 1.177

Length: *chiều dài dầm. Gõ số.*

Section Area: *diện tích tiết diện dầm. Gõ số.*

Cho hai giá trị theo X - X và Y - Y tại các ô tương ứng cho các tham số sau:

Moment of Inertia: *mô men quán tính. Gõ số.*

Edge Distance from Cen. of Grav.: *khoảng cách từ mép dọc dầm đến trọng tâm. Gõ số.*

Bending Section Modulus: *mô đun uốn của tiết diện. Gõ số.*

Nút **Flip Section** để đảo các giá trị của X - X và Y - Y.

Tiếp theo là các tham số:

Torsional Rigidity Modulus: *mô đun cứng xoắn. Gõ số.*

Torsional Section Modulus: *mô đun xoắn của tiết diện. Gõ số.*

Factor of Shear Displacement: *hệ số dịch chuyển vết cắt. Nhấn nút ☒ có cần giá trị này thì ô nhập liệu được kích hoạt, ngược lại không cần nhập.*

2- Dầm tiêu chuẩn - nhấn nút ▼ để chọn

Khi đó tại hộp thoại hiện ra tên và các thông số kể cả vật liệu của dầm để người dùng chọn.

Parameters

User section

User section

ISO 657/18, Hot rolled sections - Part 18: L sections for shipbuilding (metric series)

ISO 657-1, Hot rolled equal angles made of constructional steels

ISO 657-2, Hot rolled unequal angles of constructional steels

ISO 657/11, Hot-rolled steel sections - Part 11 : Sloping flange channel sections (Metric series)

Nhấn chọn một trong các loại dầm trong danh sách. Bảng các thông số hiện ra để tiếp tục chọn dầm với kích thước tiết diện cụ thể:

Parameters

ISO 657-2, Hot rolled unequal angles of constructional steels

Length

1654

mm

A (mm)	B (mm)	t (mm)	L (mm)	r root (mm)	r toe (mm)	Q (kg/m)	g (kg)	cx (mm)	cy (mm)	S (mm ²)	Jx (mm ⁴)
150	100	12	10	12.0	10.0	22.500	0.225	48.9	24.20	2870	6510000
150	100	16	10	12.0	10.0	29.500	0.295	50.6	25.80	3720	8240000
180	90	10	10	12.0	9.0	20.500	0.205	63.1	18.60	2620	6820000
200	100	10	10	15.0	9.0	23.000	0.230	69.3	20.10	2920	12200000
200	100	12	10	15.0	10.0	27.300	0.273	70.3	21.00	2380	14400000
200	100	14	10	15.0	12.0	31.600	0.316	71.2	21.80	4030	16500000

Nhấn chuột chọn vào kích thước cần thiết.

Cho độ dài tại ô **Length**. Nhấn nút để cập nhật lên hình vẽ minh họa. Chuyển sang phần cho tải trọng và gổ đỡ.

28.3 NHẬP SỐ LIỆU TẢI TRỌNG, GỖ ĐỖ VÀ TÍNH TOÁN

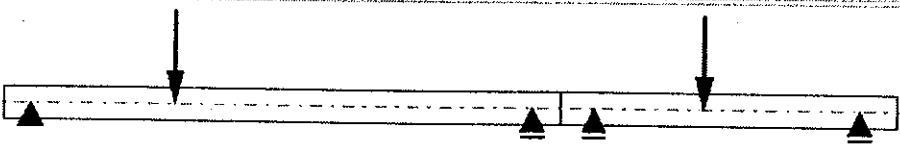
28.3.1 Nhập số liệu ban đầu

Các số liệu nhập vào được hiển thị tại hộp thoại **Input**.

Beam Component Generator : 1

File Clipboard Tools Help

Calculate Finish

Beam Input Results Force Moment Rotation Deflection Bend Shear Torsion Tension

Supports

Number 1 Add Delete

Position

Element number 1

Distance 75 mm

XY plane XZ plane

Yielding 0 0 μm/N

Radial Displacement 0 0 mm

Fixing

Loads

Number 2 Add Delete

Position

Element number 2

Distance 431 mm

Flag Section

XY plane XZ plane

Radial Force 0 0 N

Bending Moment 0 0 Nm

Continuous Load 0 0 N/mm

Axial Force 0 N

Torque 0 Nm 3D

Nhóm Support - gối đỡ

Trên hình vẽ có minh họa trục và gối đỡ như hình dưới.

Việc tạo và đặt gối đỡ có thể dùng hai cách:

- Nhấn trái chuột vào ký hiệu gối đỡ trên hình vẽ và di chuyển đến vị trí cần thiết.
- Nhập số liệu tại các ô tham số.

Gối đỡ đang được kích hoạt (để nhập số liệu) có màu xanh và tên (số thứ tự) của nó xuất hiện tại ô Number.

Nút **Add** - thêm gối đỡ. Mỗi lần nhấn trái chuột thêm một gối đỡ trên trục.

Nút **Remove** - xóa gối đỡ. Mỗi lần nhấn trái chuột xóa gối đỡ hiện đang được kích hoạt trên trục.

Vị trí của gối đỡ - Position gồm:

Element Number: tên (số thứ tự) của đoạn dầm mang gối đỡ. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ chọn các số có sẵn. Nếu dùng chuột di chuyển ký hiệu trên hình vẽ thì khi ký hiệu nằm ở đoạn nào, đoạn đó có tên ở đây. Ngược lại nếu cho tên ở đây thì ký hiệu trên hình vẽ sẽ thay đổi theo.

Distance: khoảng cách đến đầu mút của đoạn. Gõ số. Tại đây nếu nhấn nút , gối đỡ được bố trí vào giữa đoạn trục (cách đều hai đầu mút).

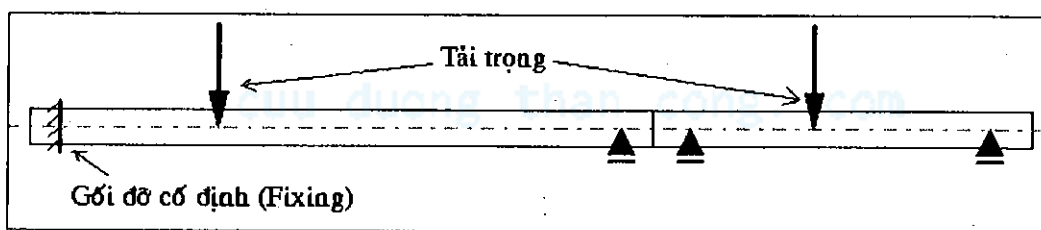
Các tham số khác gồm:

Cho hai giá trị theo các mặt phẳng XZ và YZ tại các ô tương ứng cho các tham số sau:

Yielding: độ lún của gối đỡ. Gõ số.

Radial Displacement: độ xê dịch xuyên tâm. Gõ số.

Nếu gối đỡ cố định, nhấn chọn Fixing ☒.

Nếu gối đỡ cứng, nhấn chọn Axially Rigid ☒.

Nhóm Load - tải trọng

Tương tự như gối đỡ, cũng thực hiện theo hai cách để định vị trí tải trọng:

- Nhấn trái chuột vào ký hiệu tải trọng trên hình vẽ và di chuyển đến vị trí cần thiết.
- Nhập số liệu tại các ô tham số.

Tải trọng đang được kích hoạt (để nhập số liệu) có màu xanh và tên (số thứ tự) của nó xuất hiện tại ô Number.

Nút **Add** - thêm tải trọng. Mỗi lần nhấn trái chuột thêm một tải trọng trên trục.

Nút **Remove** - xóa tải trọng. Mỗi lần nhấn trái chuột xóa tải trọng hiện đang được kích hoạt trên trục.

Vị trí của tải trọng - Position gồm:

Element Number: tên (số thứ tự) của đoạn dầm mang tải trọng. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ chọn các số có sẵn. Nếu dùng chuột di chuyển ký hiệu trên hình vẽ thì khi ký hiệu nằm ở đoạn nào, đoạn đó có tên ở đây. Ngược lại nếu cho tên ở đây thì ký hiệu trên hình vẽ sẽ thay đổi theo.

Distance: khoảng cách đến đầu mút của đoạn. Gõ số. Tại đây nếu nhấn nút , tải trọng được bố trí vào giữa đoạn trục (cách đều hai đầu mút).

Các giá trị tải trọng được cho tại các ô tham số sau:

Radial Force: lực xuyên tâm.

Bending Moment: mô men uốn.

Continuous Load: tải trọng phân bố đều.

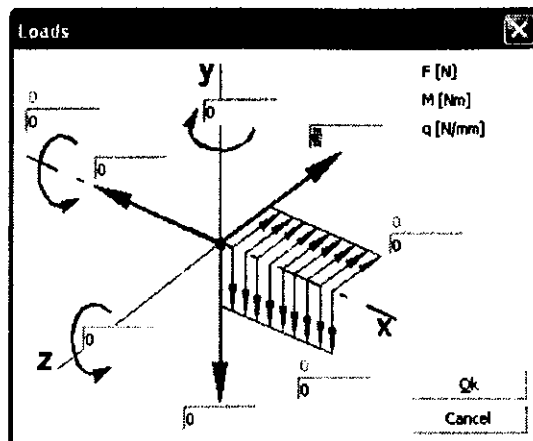
Các thông số này được cho trên các mặt phẳng XY và XZ.

Axial Force: lực dọc trục.

Torque: mô men xoắn.

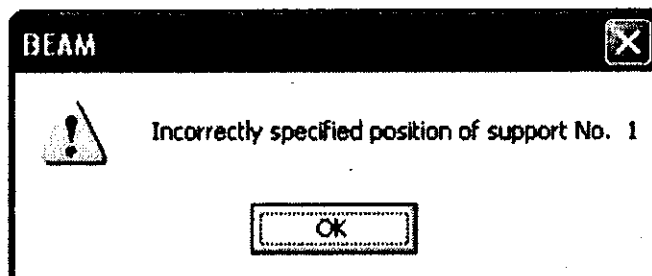
Nhấn nút Flip Section để chuyển tải trọng từ mặt này sang mặt khác.

Các số liệu nói trên cũng có thể được nhập trên hình mô tả 3D. Nhấn nút 3D, một hộp thoại gồm các ô nhập liệu và hình ảnh mô tả hiện ra:

Cho các giá trị vào các ô tương ứng và nhấn **OK**.

Sau khi nhập số liệu đầy đủ, nhấn nút Calculate tiến hành tính toán. Nếu số liệu nào sai sẽ hiện ra màu đỏ kèm theo bảng thông báo:

Nhấn **OK**, quay lại hộp thoại chính, thay đổi số liệu sai.

28.3.2 Kết quả tính toán

Kết quả được thể hiện trong các mục trên hộp thoại.

28.3.2.1 Mục Results - kết quả bằng văn bản

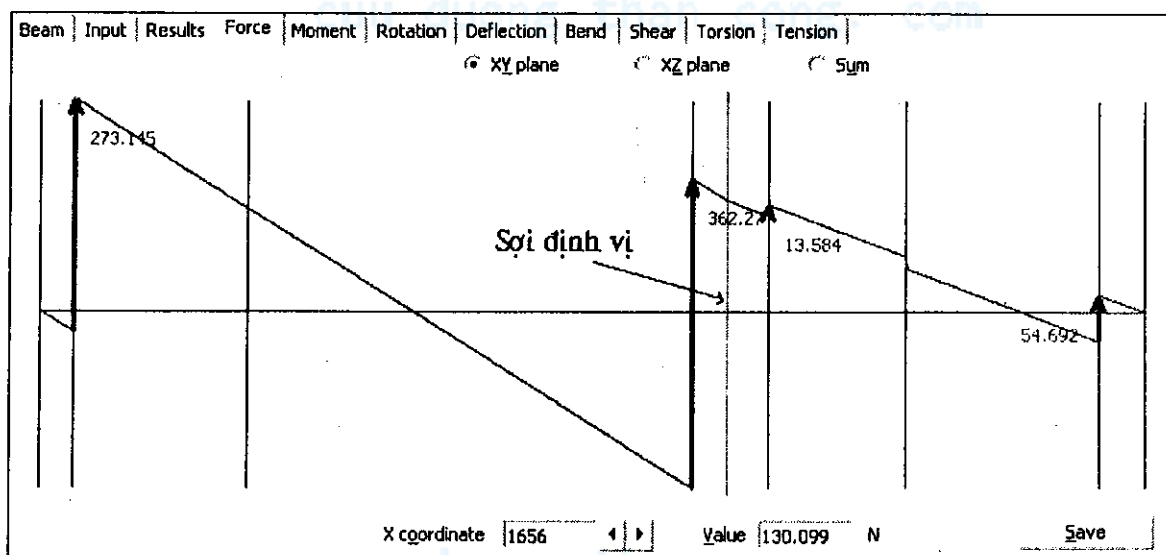
Nhấn mục **Results** trên đỉnh hộp thoại.

Nội dung mục này liệt kê các thông số đầu vào và kết quả tính toán. Nó chỉ được hiện ra nếu số liệu nhập vào phù hợp.

Beam	Input	Results	Force	Moment	Rotation	Deflection	Bend
Supports [Fy[N], Fz[N], Mxy[Nm], Mxz[Nm], Fa[N]]							
	273.1,	0.8,	66.07,	0.41,	0.0		
	362.3,	-18.7,	0.00,	0.00,	0.0		
	13.6,	46.5,	0.00,	0.00,	0.0		
	54.7,	-8.7,	0.00,	0.00,	0.0		
[Deflection[mm] XY and XZ, Rotation[rad] XY and XZ] in Place of Support							
	0.000000,	0.000000,	0.000000,	0.000000			
	0.000000,	0.000000,	0.000005,	0.000001			
	0.000000,	0.000000,	-0.000008,	-0.000002			
	0.000000,	0.000000,	0.000006,	-0.000004			
[Deflection[mm] XY and XZ, Rotation[rad] XY and XZ] in Place of Loading							
	-0.001894,	-0.000043,	-0.000006,	0.000000			
	-0.002329,	-0.000057,	0.000005,	0.000009			
Maximal Bending Stress = 1.3 MPa							
Maximal Torsional Stress = 0 MPa							
Maximal Deflection = 3.183254 μ m							
Angle of Twist = 0 degrees							
Mass = 70.334 kg							

28.3.2.2 Mục Force - lực tác dụng

Nhấn mục **Force** trên đỉnh hộp thoại, một biểu đồ phân bố lực hiện ra theo kết quả tính toán:

Nhấn chọn mặt phẳng phân bố lực tại các nút:

⊙ XY plane: mặt phẳng XY.

⊙ XZ plane: mặt phẳng XZ.

⊙ Sum: tổng thể.

Nhấn trái chuột vào sợi định vị trí trên dầm và di chuyển, các giá trị lực và tọa độ được hiển thị tại các ô tương ứng:

X coordinate: vị trí trên dầm (theo tọa độ X tính từ đầu dầm bên trái).

Value: giá trị lực tác dụng.

28.3.2.3 Các mục khác

Tương tự như **Lực - Force**, các mục khác cũng có hình biểu đồ biểu diễn trên các mặt phẳng. Các mục đó là:

Moment: mô men.

Rotation: sự quay.

Deflection: độ biến dạng.

Bend: ứng suất uốn.

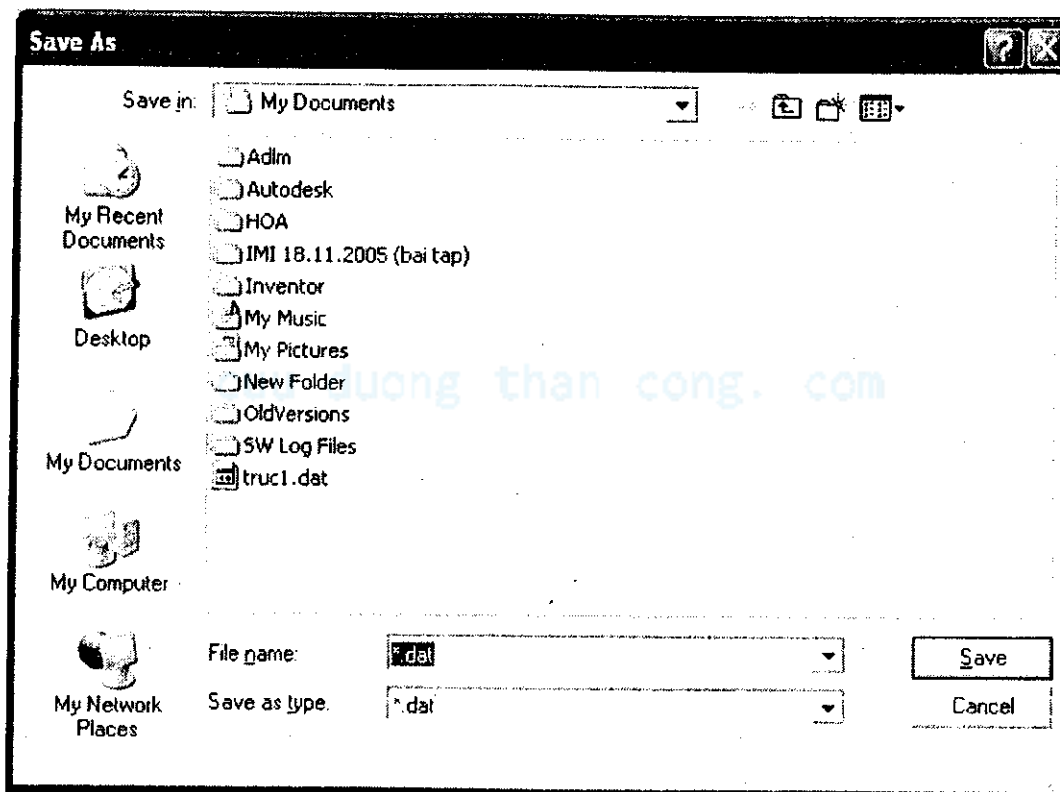
Shear: ứng suất cắt.

Torsion: ứng suất xoắn.

Tension: ứng suất kéo

Nút **Save** lưu trữ kết quả tính toán.

Hộp thoại hiện ra:

Tại File name: gõ tên tệp, phần mở rộng là *.dat.

28.4 LƯU TRỮ SỐ LIỆU VÀ KẾT QUẢ

28.4.1 Lưu trữ số liệu và kết quả tính toán vào đĩa

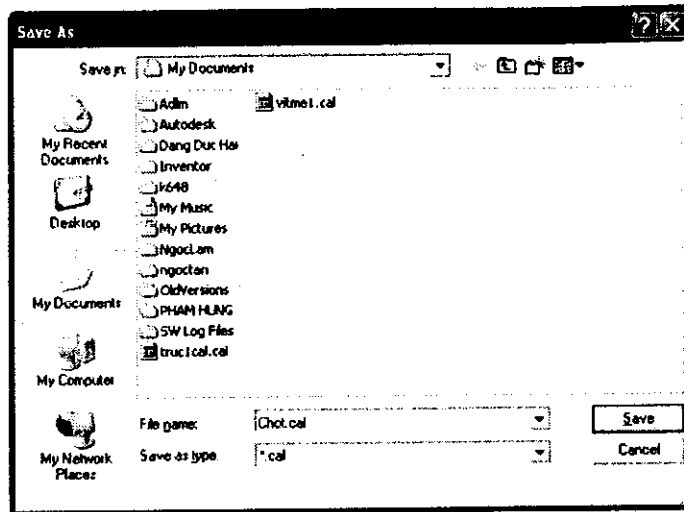
Các số liệu nhập vào có thể lưu dưới dạng tệp vào đĩa để sử dụng trong các cụm lắp ghép khác.

28.4.1.1 Lưu trữ

Trình đơn: **File** ⇒ **Save as**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

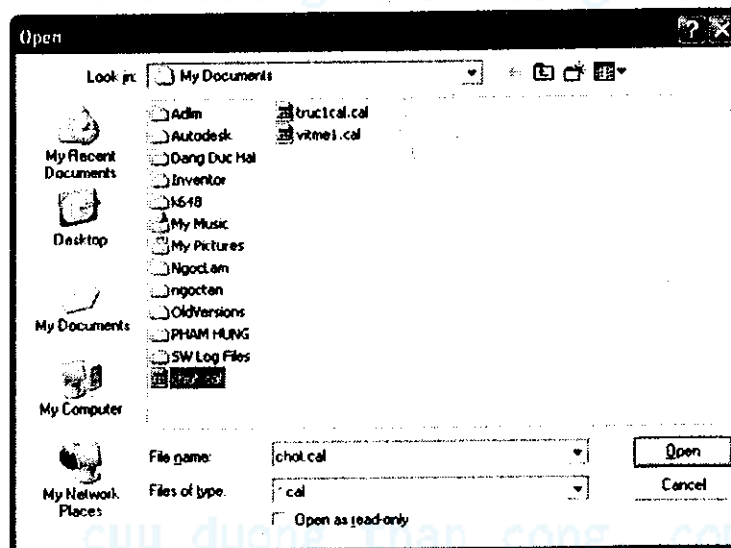
Tại File name: cho tên tệp. Phần mở rộng loại tệp này là *.cal.
Nhấn **Save** để lưu trữ.

28.4.1.2 Mở tệp số liệu đã lưu

Trình đơn: **File** ⇒ **Open**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

Chọn tên tệp đã lưu trữ số liệu tương ứng của chi tiết đang thiết kế, nhấn **Open** mở tệp.
Số liệu được áp vào các ô nhập liệu tương ứng để tính toán.

28.4.2 Tạo văn bản kết quả tính toán

Khi đã có kết quả tính toán như ý, chúng ta có thể xuất thành văn bản để theo dõi hoặc chỉnh sửa cho vào hồ sơ. Có thể xuất ra dưới dạng văn bản thông thường hoặc dạng trang Web.
Trong hộp thoại, dùng lệnh:

28.4.2.1 Xuất thành văn bản thông thường

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Create Report**

Thanh công cụ:

Một văn bản được xuất sang dạng Text:

```

Beam Component Generator: 1.txt - Notepad
File Edit Format View Help
Supports [Fy[N], Fz[N], Mxy[Nm], Mxz[Nm], Fa[N]]
273.1, 0.8, 66.07, 0.41, 0.0
362.3, -18.7, 0.00, 0.00, 0.0
13.6, 46.5, 0.00, 0.00, 0.0
54.7, -8.7, 0.00, 0.00, 0.0

[Deflection[mm] xy and xz, Rotation[rad] xy and xz] in
Place of Support
0.000000, 0.000000, 0.000000, 0.000000
0.000000, 0.000000, 0.000005, 0.000001
0.000000, 0.000000, -0.000008, -0.000002
0.000000, 0.000000, 0.000006, -0.000004

[Deflection[mm] xy and xz, Rotation[rad] xy and xz] in
Place of Loading
-0.001894, -0.000043, -0.000006, 0.000000
-0.002329, -0.000057, 0.000005, 0.000009

Maximal Bending Stress = 1.3 MPa
Maximal Torsional Stress = 0 MPa
Maximal Deflection = 3.183254 µm
Angle of Twist = 0 degrees
Mass = 70.334 kg
    
```

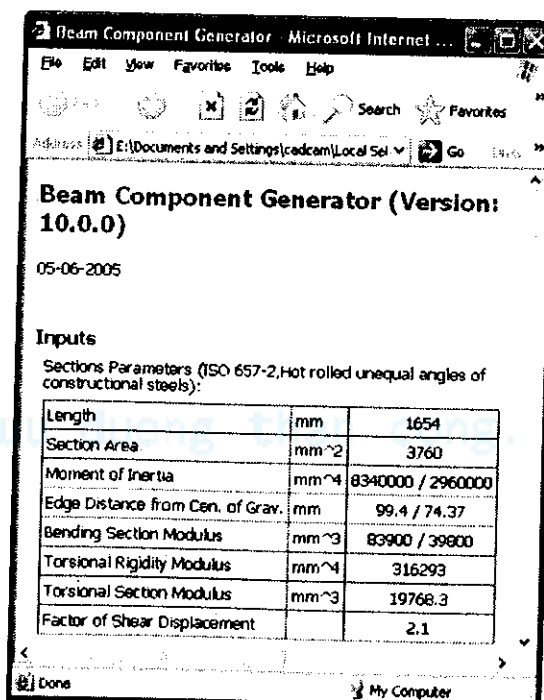
Tại đây có thể lưu vào đĩa, sao chép, chỉnh sửa v.v...

28.4.2.2 Xuất dưới dạng trang Web

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Create HTML Report**

Thanh công cụ:

Kết quả như hình dưới.

Có thể xem, sao chép hoặc lưu vào đĩa.

28.5 ĐƯA CHI TIẾT VÀO BẢN VẼ

28.5.1 Đưa dầm vào bản vẽ

Khi đã có đầy đủ các thông số hình học cần thiết, muốn tính toán lại vẫn có thể thay đổi phương án.

Nếu không thay đổi tiến hành đưa vào chi tiết.

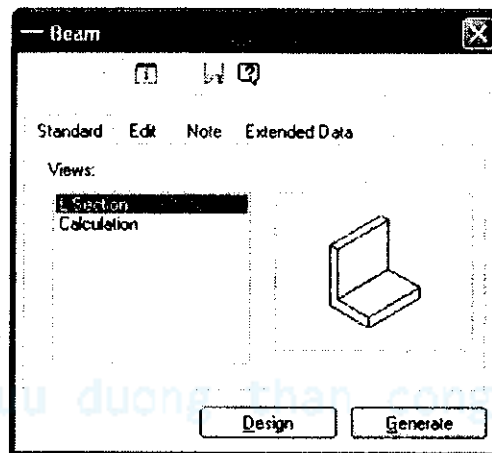
Môi trường làm việc để đưa dầm vào là bản lắp ghép (**Assembly**).

Nhấn nút **Next** trong hộp thoại chính để đưa mỗi ghép vào bản thiết kế.

Như trên đã nói, có hai dạng dầm, do người dùng định và dầm tiêu chuẩn của các hãng sản xuất, việc đưa vào cũng theo các tiêu chí đó.

1- Dầm tùy ý - User section

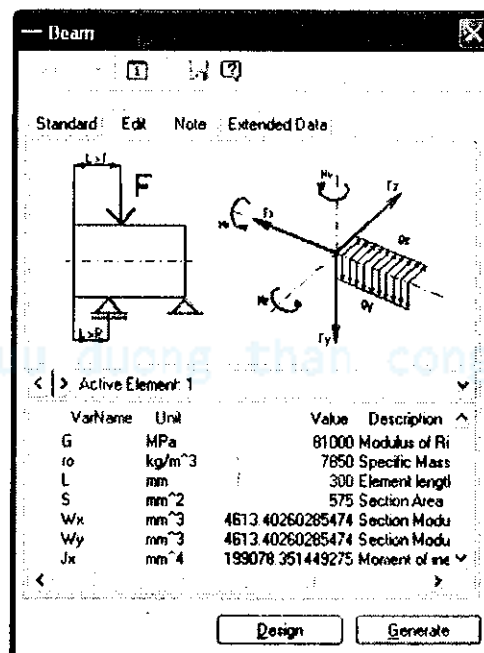
Hộp thoại hiện ra:

Nhấn nút **Design** để quay lại tính toán.

Nhấn nút **Generate** để đưa vào bản lắp.

Nhấn **Edit** để xem và có thể sửa các thông số:

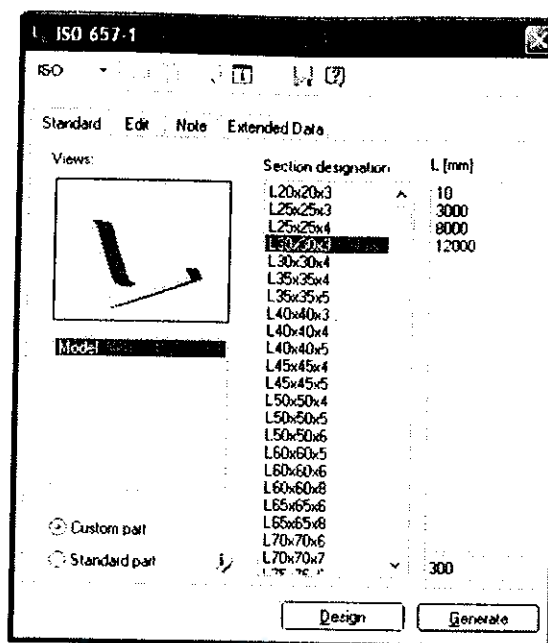

Tại đây thay đổi kích thước cho từng đoạn dầm. Nhấn nút ▼ tại khoảng trống ở giữa hộp thoại để chọn đoạn dầm:

Nhấn trái chuột vào đoạn cần sửa, các kích thước của đoạn đó hiện ra tại bảng bên dưới. Những giá trị nào hiện rõ thì có thể thay đổi bằng cách gõ giá trị khác vào ô đó.

2- Dầm tiêu chuẩn

Hộp thoại xuất hiện:

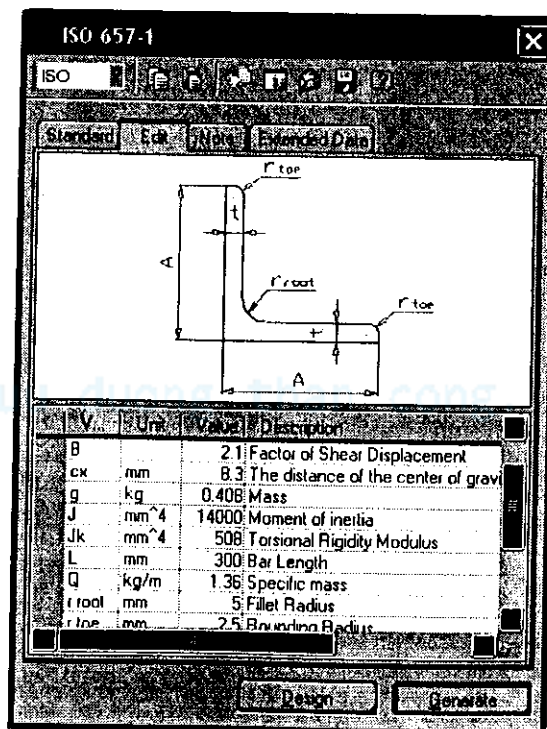

Nhấn chọn kích thước tiết diện và L - độ dài.

Nhấn nút **Design** để quay lại tính toán.

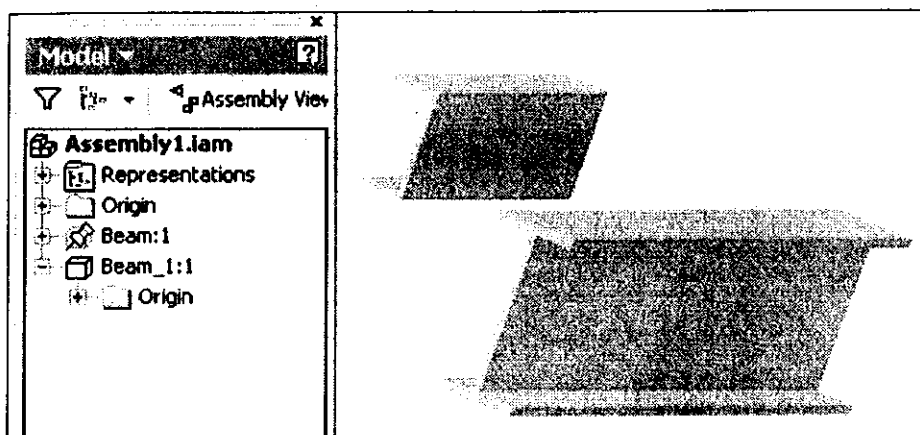
Nhấn nút **Generate** để đưa vào bản lắp.

Nhấn **Edit** để xem và có thể sửa các thông số:

28.5.2 Chỉnh sửa dầm

Cũng giống như các đối tượng hình khối khác, dầm cũng có tên trong trình duyệt.

Nhấn phím phải chuột vào tên dầm cần sửa, chọn **Edit**. Việc chỉnh sửa giống như các chi tiết khác.

cuu duong than cong. com

cuu duong than cong. com

CHƯƠNG 29

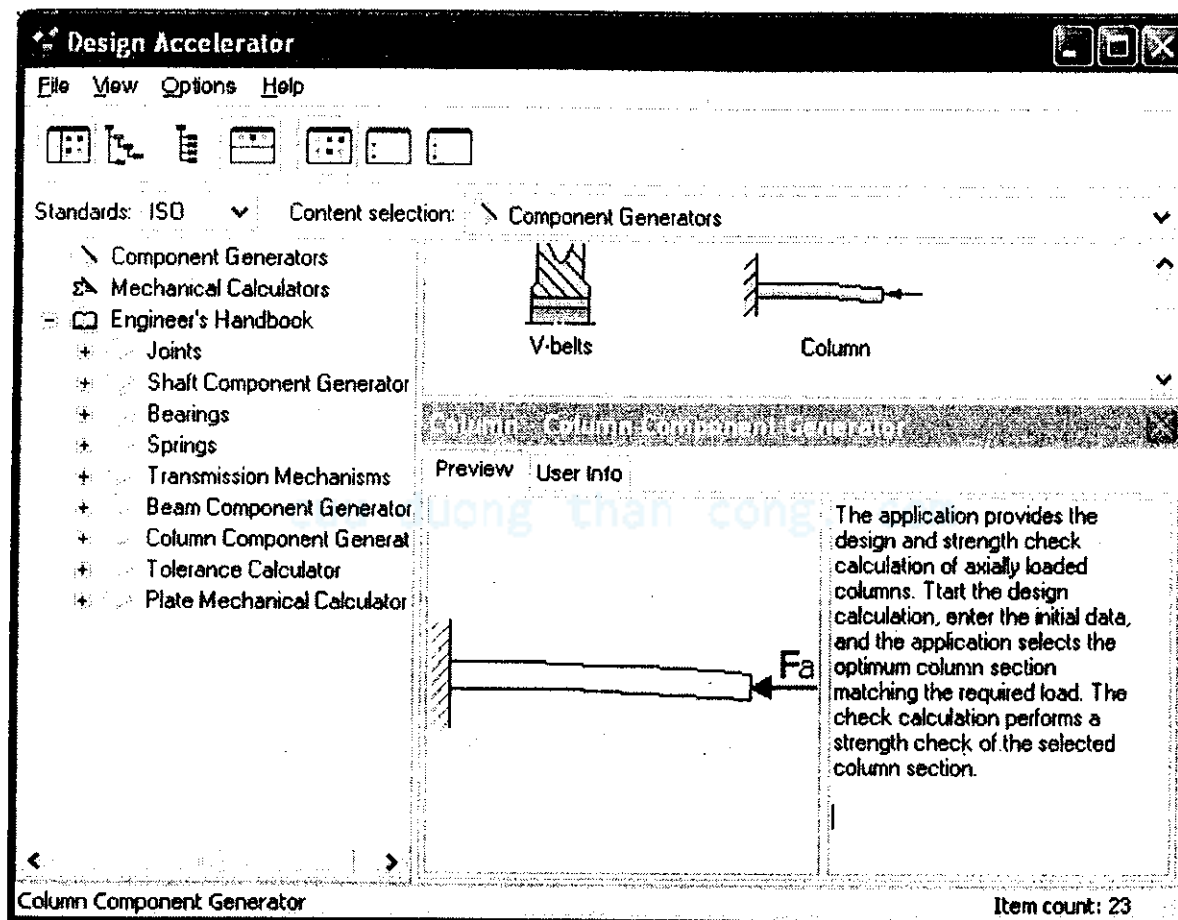
TÍNH TOÁN THIẾT KẾ CỘT

Thiết kế và tính toán cột chịu lực tác dụng dọc trục.

Công thức tính toán được trình bày tại **Chương 22 - Phần I**.

29.1 KHỞI TẠO CHƯƠNG TRÌNH

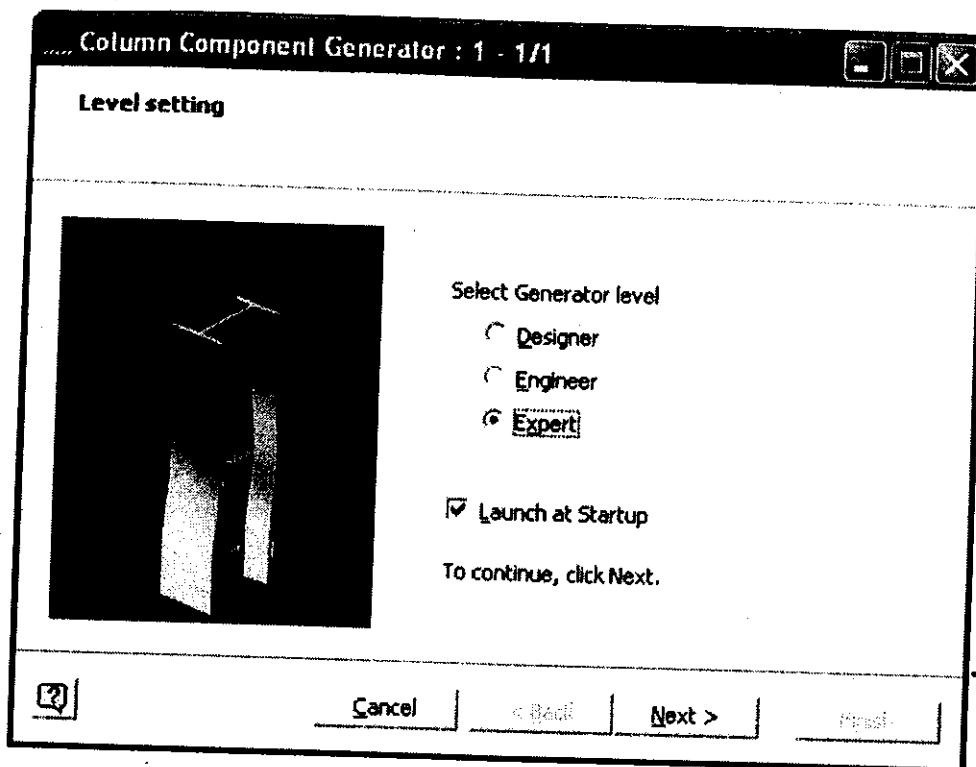
Khởi động **Design Accelerator**, hộp thoại xuất hiện:

Tại ô **Standard** nhấn nút ▼ chọn tiêu chuẩn kỹ thuật. Trong ví dụ này chọn ISO. Tiếp theo chọn theo thứ tự dưới đây:

Hộp thoại hiện ra:

Tại đây chọn mức độ sử dụng:

⊙ **Designer** - nhà thiết kế.

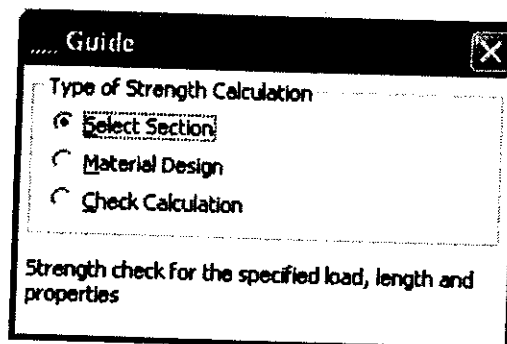
⊙ **Engineer** - kỹ sư.

⊙ **Expert** - chuyên gia.

Chọn ⊙ **Expert** - chuyên gia, sẽ có đầy đủ các thông số để tính toán.

Nhấn **Next** để tiếp tục.

Hộp thoại tiếp theo:

Đây là hộp thoại để chọn các điều kiện ban đầu (mục tiêu) cho tính toán thiết kế.

Bảng này tồn tại song song với bảng nhập số liệu và tính toán. Mỗi lần thay đổi các tiêu chí tại bảng này, bảng nhập số liệu thay đổi theo để phù hợp với lựa chọn.

Nếu không thấy bảng này xuất hiện, có hai cách để hiển thị:

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Guide**

Thanh công cụ:

29.2 CHỌN MỤC TIÊU TÍNH TOÁN

Từ hộp thoại trên chúng ta chọn các mục tiêu tính toán như sau:

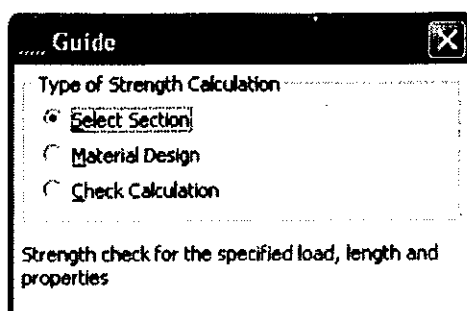
- ⊙ **Select section:** chọn thiết diện.
- ⊙ **Material Design:** chọn vật liệu.
- ⊙ **Check Calculator:** tính toán kiểm tra.

29.3 NHẬP SỐ LIỆU VÀ TÍNH TOÁN

Việc nhập số liệu để tính toán được trình bày theo phương thức: Các ô nhập số liệu được kích hoạt phụ thuộc vào mục tiêu tính toán.

29.3.1 Chọn thiết diện - Select Section

Mục tiêu tính toán được chọn tại hộp thoại **Guide** là **⊙ Select Section**.

Mục tiêu này thiết kế thiết diện với kích thước nhỏ nhất thỏa mãn độ bền theo tải trọng và độ dài đã cho.

Hộp thoại nhập số liệu và tính toán có dạng:

Column Component Generator : 1

File Clipboard Tools Help

Calculate Finish

Load

Max. Axial Force F_a 1000 N

Coefficient for End Conditions n 1

Max. Length L 100 mm

Reduced Length L_{red} 100 mm

Material

User

Yield Strength R_e 300 MPa

Safety Factor k_s 2

Elasticity Module E 205000 MPa

Calculation Results

Pressure Stress σ_t 0.3559 MPa

Rankin Critical Stress σ_R 299.3374 MPa

Euler Critical Stress σ_E 135522.5834 MPa

Johnson Critical Stress σ_J 300.1661 MPa

Calculated Factor of Safety k_y 841.138

Strength Check True

Section

ISO 657/18, Hot rolled sections - Part 18: L sections for shipbuilding (metric series)

Section Area S 2810 mm² Least Moment of Inertia J_{min} 1882194 mm⁴

Least Radius of Gyration i 25.881 mm Slenderness Ratio λ 3.86

H [mm]	B [mm]	t [mm]	R [mm]	r [mm]	S [mm ²]	T [mm]	c _x [mm]	c _y [mm]	J _x [mm ⁴]	J _y [mm ⁴]
200	90	9.0	15	7.5	2810	12	66.3	19.6	11634767	1882194
225	90	9.0	15	7.5	3030	12	77.1	18.5	16206969	1930742
250	90	9.0	15	7.5	3340	13	86.4	18.3	22001353	2098058
250	90	10.5	15	7.5	3850	15	87.6	18.8	25232962	2374937
250	90	11.5	15	7.5	4170	16	89.0	18.9	26972442	2517063

Nhóm Load - tải trọng.

Trong này có các tham số sau:

Load	
Max. Axial Force	Fa <input type="text" value="1000"/> N
Coefficient for End Conditions	n <input type="text" value="1"/>
Max. Length	L <input type="text" value="100"/> mm
Reduced Length	Lred <input type="text" value="100"/> mm

Max. Axial Force Fa: lực dọc trục tối đa. Gõ số.

Coefficient for End Conditions: hệ số điều kiện ràng buộc đầu cột. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ để chọn các giá trị mặc định theo như hình vẽ mô tả bên dưới.

Max. Length: độ dài tối đa của cột. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ để chọn các giá trị cho trước.

Reduced Length: độ dài bị rút ngắn lại. Giá trị này là số liệu tính được.

Nhóm Section - thiết diện

Nhấn nút ▼ để chọn các loại hình dạng của thiết diện (mặt cắt ngang của cột), đây chính là hình dạng cột với thiết diện nhỏ nhất.

Với mỗi thiết diện có các tham số kèm theo.

Section											
ISO 657/18, Hot rolled sections - Part 18: L sections for shipbuilding (metric series)											
Section Area		S <input type="text" value="2810"/> mm ²		Least Moment of Inertia		Jmin <input type="text" value="1882194"/> mm ⁴					
Least Radius of Gyration		j <input type="text" value="25.881"/> mm		Slenderness Ratio		λ <input type="text" value="9.27"/>					
H [mm]	B [mm]	t [mm]	R [mm]	r [mm]	S [mm ²]	T [mm]	cx [mm]	cy [mm]	Jx [mm ⁴]	Jy [mm ⁴]	
200	90	9.0	15	7.5	2810	12	66.3	19.6	11694767	1882194	▲
225	90	9.0	15	7.5	3030	12	77.1	18.5	16206969	1930742	
250	90	9.0	15	7.5	3340	13	86.4	18.3	22001353	2098058	
250	90	10.5	15	7.5	3850	15	87.6	18.8	25232962	2374937	
250	90	11.5	15	7.5	4170	16	89.0	18.9	26972442	2517063	▼

Các tham số gồm:

Section Area: diện tích.

Least Radius of Gyration: bán kính quay nhỏ nhất.

Least Moment of Inertia: mô men quán tính nhỏ nhất.

Slenderness Ratio: tỷ số mỏng.

Nhóm Material - chọn vật liệu

Mặc định là User, người dùng nhập các tham số của vật liệu:

Material	
<input type="text" value="User"/>	
Yield Strength	Re <input type="text" value="500"/> MPa
Safety Factor	ks <input type="text" value="4"/>
Elasticity Module	E <input type="text" value="205000"/> MPa

Yield Strength: ứng suất mỗi. Gõ số.

Safety Factor: hệ số an toàn. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ để chọn các giá trị có sẵn.

Elasticity Module: mô đun đàn hồi. Gõ số.

Nếu nhấn nút bảng vật liệu hiện ra như sau:

Materials EN (SI)											
	Material	heat treatment	Re/Rp02 [MPa]	Rm [MPa]	AS [%]	HV	E [MPa]	G [MPa]	μ	ρ_0 [kg/m ³]	Desc.
1	EN 115Mn30		230	380	9		206000	80000	0.3	7860	Free-cutting steel
2	EN 10520		225	360	9		206000	80000	0.3	7860	Free-cutting steel
3	EN 35520		380	600	16		206000	80000	0.3	7860	Free-cutting steel
4	EN FeP01		280 max	270	28		206000	80000	0.3	7860	Free-drawing steel
5	EN FeP03		240 max	270	34		206000	80000	0.3	7860	Free-drawing steel
6	EN FeP04		210 max	270	38		206000	80000	0.3	7860	Free-drawing steel
7	EN SPT360		225	360	25		206000	80000	0.3	7860	Structural steel
8	EN P235GH		225	360	25		206000	80000	0.3	7860	Heat-resistant steel
9	EN S235JRG1		225	340	26		206000	80000	0.3	7860	Structural steel
10	EN S235JRH		225	340	25		206000	80000	0.3	7860	Structural steel
11	EN S235JRG2		225	340	26		206000	80000	0.3	7860	Structural steel
12	EN S235JO		225	340	26		206000	80000	0.3	7860	Structural steel
13	EN P265GH		225	410	23		206000	80000	0.3	7860	Heat-resistant steel
14	EN S275JR		265	410	22		206000	80000	0.3	7860	Structural steel
15	EN S275J2G3		265	410	22		206000	80000	0.3	7860	Structural steel
16	EN S275J2HG3		265	410	22		206000	80000	0.3	7860	Structural steel
17	EN S355J2G3		355	490	22		206000	80000	0.3	7860	Structural steel

Dùng thanh trượt để tìm vật liệu, đánh dấu, nhấn nút để khẳng định vật liệu được chọn.

Sau khi đã cho các tham số thiết kế, nhấn nút , kết quả tính toán sẽ hiện ra tại các ô giá trị tương ứng.

Số liệu tính được - calculation Results

Calculation Results		
Pressure Stress	σ_t	1.0676 MPa
Rankin Critical Stress	σ_R	222.879 MPa
Euler Critical Stress	σ_E	23642.9981 MPa
Johnson Critical Stress	σ_J	225.5366 MPa
Calculated Factor of Safety	kv	208.763
Strength Check		True

Pressure Stress: ứng suất nén.

Rankin Critical Stress: ứng suất giới hạn Rankin.

Euler Critical Stress: ứng suất giới hạn Ole.

Johnson Critical Stress: ứng suất giới hạn Jôn- son.

Circumferential Factor of Safety: hệ số an toàn tính được.

Strength Check: kiểm tra độ an toàn. Tại đây hiện giá trị **True** (tốt) hoặc **Falt** (không an toàn).

29.3.2 Chọn vật liệu - Material Design

Mục tiêu tính toán được chọn tại hộp thoại **Guide** là **Material Design**.

Mục tiêu này thiết kế vật liệu với các tính chất cơ lý tối thiểu thỏa mãn độ bền theo tải trọng và độ dài đã cho.

Hộp thoại nhập số liệu và tính toán có dạng:

Column Component Generator : 1

File Clipboard Tools Help

Calculate Finish

Load

Max. Axial Force F_a 3000 N

Coefficient for End Conditions n 2

Max. Length L 120 mm

Reduced Length L_{red} 240 mm

Material

User

Yield Strength R_e 2.2 MPa

Safety Factor k_s 2

Elasticity Module E 206000 MPa

Calculation Results

Pressure Stress σ_t 1.0676 MPa

Rankin Critical Stress σ_R 2.1998 MPa

Euler Critical Stress σ_E 23642.9981 MPa

Johnson Critical Stress σ_J 2.2001 MPa

Calculated Factor of Safety k_v 2.06

Strength Check True

Section

ISO 657/18, Hot rolled sections - Part 18: L sections for shipbuilding (metric series) Sections...

Section Area S 2810 mm² Least Moment of Inertia J_{min} 1882194 mm⁴

Least Radius of Gyration j 25.881 mm Slenderness Ratio λ 9.27

H [mm]	B [mm]	t [mm]	R [mm]	r [mm]	S [mm ²]	T [mm]	c _x [mm]	c _y [mm]	J _x [mm ⁴]	J _y [mm ⁴]
200	90	9.0	15	7.5	2810	12	66.3	19.6	11694767	1882194
225	90	9.0	15	7.5	3030	12	77.1	18.5	16206969	1930742
250	90	9.0	15	7.5	3340	13	86.4	18.3	22001353	2098058
250	90	10.5	15	7.5	3850	15	87.6	18.8	25232962	2374937
250	90	11.5	15	7.5	4170	16	89.0	18.9	26972442	2517063

Nhóm Load - tải trọng

Các tham số như phần trên

Nhóm Section - thiết diện

Nhấn nút ▼ để chọn các loại hình dạng của thiết diện (mặt cắt ngang của cột), đây chính là hình dạng cột.

Với mỗi thiết diện có các tham số kèm theo.

Section

ISO 657/18, Hot rolled sections - Part 18: L sections for shipbuilding (metric series) Sections...

Section Area S 2810 mm² Least Moment of Inertia J_{min} 1882194 mm⁴

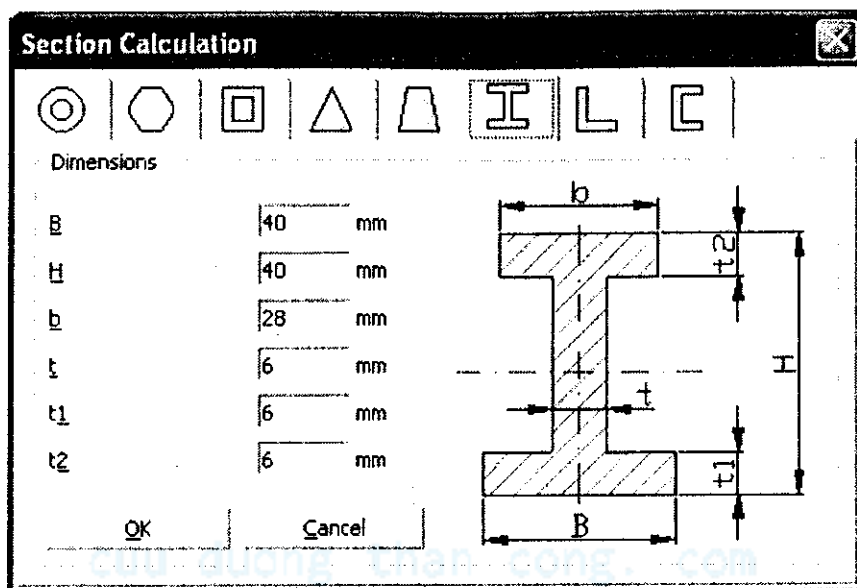
Least Radius of Gyration j 25.881 mm Slenderness Ratio λ 9.27

H [mm]	B [mm]	t [mm]	R [mm]	r [mm]	S [mm ²]	T [mm]	c _x [mm]	c _y [mm]	J _x [mm ⁴]	J _y [mm ⁴]
200	90	9.0	15	7.5	2810	12	66.3	19.6	11694767	1882194
225	90	9.0	15	7.5	3030	12	77.1	18.5	16206969	1930742
250	90	9.0	15	7.5	3340	13	86.4	18.3	22001353	2098058
250	90	10.5	15	7.5	3850	15	87.6	18.8	25232962	2374937
250	90	11.5	15	7.5	4170	16	89.0	18.9	26972442	2517063

Tại bảng tham số phía dưới, có thể dùng thanh trượt để chọn kích thước. Các tham số tương ứng sẽ xuất hiện tại các ô:

Section Area: diện tích.
 Least Radius of Gyration: bán kính quay nhỏ nhất.
 Least Moment of Inertia: mô men quán tính nhỏ nhất.
 Slenderness Ratio: tỷ số mỏng.

Có thể nhấn nút **Sections...** để chọn hình dạng thiết diện.
 Hộp thoại hiện ra:

Nhấn vào nút trên đầu bảng để chọn hình dạng và cho các giá trị kích thước tương ứng như trên hình vẽ.

Nhấn **OK** kết thúc công đoạn này, trở lại hộp thoại chính để cho các tham số tiếp theo.

Nhóm Material - chọn vật liệu

Material	
User	
Yield Strength	Re 2.2 MPa
Safety Factor	ks 2 ▼
Elasticity Module	E 206000 MPa

Tại đây cho các giá trị:

Safety Factor: hệ số an toàn. Gõ số hoặc nhấn nút ▼ để chọn các giá trị có sẵn.

Elasticity Module: mô đun đàn hồi. Gõ số.

Sau khi đã cho các tham số thiết kế, nhấn nút **Calculate**, kết quả tính toán sẽ hiện ra tại các ô giá trị tương ứng.

Số liệu tính được

Số liệu tính được gồm các tham số như phần trên.

29.3.3 Tính toán kiểm tra - Check Calculation

Mục tiêu tính toán được chọn tại hộp thoại **Guide** là **⊗ Check calculation**.

Mục tiêu này tính toán độ bền theo tải trọng và độ dài đã cho.

Hộp thoại nhập số liệu và tính toán có dạng:

Column Component Generator : 1

File Clipboard Tools Help

Load

Max. Axial Force P_a 3000 N

Coefficient for End Conditions n 2

Max. Length L 120 mm

Reduced Length L_{red} 240 mm

Material

User

Yield Strength R_e 2.2 MPa

Safety Factor k_s 2

Elasticity Module E 206000 MPa

Calculation Results

Pressure Stress σ_t 1.0676 MPa

Rankin Critical Stress σ_R 2.1998 MPa

Euler Critical Stress σ_E 23642.9981 MPa

Johnson Critical Stress σ_J 2.2001 MPa

Calculated Factor of Safety k_v 2.06

Strength Check True

Section

ISO 657-2: Hot rolled unequal angles of construction steels

Section Area S 143 mm²

Least Radius of Gyration i 25.881 mm

Least Moment of Inertia J_{min} 4370 mm⁴

Slenderness Ratio λ 9.27

A (mm)	B (mm)	t (mm)	r root (mm)	r toe (mm)	c _x (mm)	c _y (mm)	S (mm ²)	J _x (mm ⁴)	J _y (mm ⁴)
20	20	3	4.0	2.0	9.9	5.02	143	12500	4370
30	20	4	4.0	3.0	10.3	5.41	186	15900	5530
40	20	4	4.0	3.0	14.7	4.80	226	35900	6000
40	25	4	4.0	3.0	13.6	6.23	246	38900	11600
45	30	5	4.0	4.0	15.2	7.79	352	69800	24700

Nhóm Load - tải trọng

Các tham số như phần trên.

Nhóm Section - thiết diện

Tại đây các tham số và cách chọn tham số giống như phần mục tiêu tính toán “Chọn vật liệu - Material Design”

Nhóm Material - chọn vật liệu

Material

User

Yield Strength R_e 2.2 MPa

Safety Factor k_s 2

Elasticity Module E 206000 MPa

Tại đây các tham số và cách chọn tham số giống như phần mục tiêu tính toán “Chọn thiết diện - Select Section”

Sau khi đã cho các tham số thiết kế, nhấn nút **Calculate**, kết quả tính toán sẽ hiện ra tại các ô giá trị tương ứng.

Số liệu tính được

Số liệu tính được gồm các tham số như phần trên.

29.4 LƯU TRỮ SỐ LIỆU VÀ KẾT QUẢ

29.4.1 Lưu trữ số liệu và kết quả tính toán vào đĩa

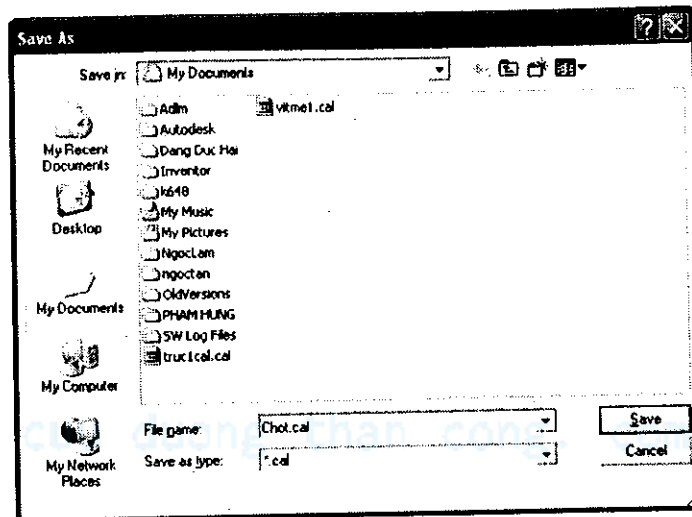
Các số liệu nhập vào có thể lưu dưới dạng tệp vào đĩa để sử dụng trong các cụm lắp ghép khác.

29.4.1.1 Lưu trữ

Trình đơn: **File** ⇒ **Save as**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

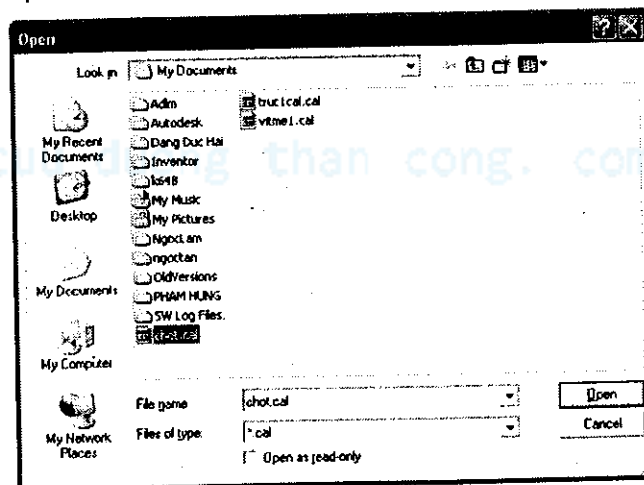
Tại File name: cho tên tệp. Phần mở rộng loại tệp này là *.cal.
Nhấn **Save** để lưu trữ.

29.4.1.2 Mở tệp số liệu đã lưu

Trình đơn: **File** ⇒ **Open**

Thanh công cụ:

Hộp thoại xuất hiện:

Chọn tên tệp đã lưu trữ số liệu tương ứng của chi tiết đang thiết kế, nhấn **Open** mở tệp. Số liệu được áp vào các ô nhập liệu tương ứng để tính toán.

29.4.2 Tạo văn bản kết quả tính toán

Khi đã có kết quả tính toán như ý, chúng ta có thể xuất thành văn bản để theo dõi hoặc chỉnh sửa cho vào hồ sơ. Có thể xuất ra dưới dạng văn bản thông thường hoặc dạng trang Web.

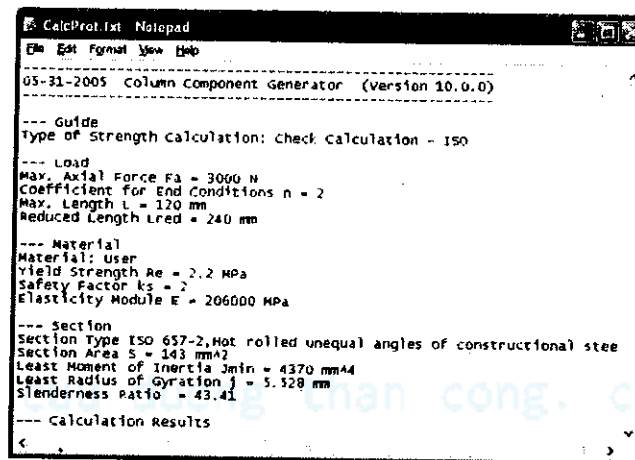
Trong hộp thoại, dùng lệnh:

29.4.2.1 Xuất thành văn bản thông thường

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Create Report**

Thanh công cụ:

Một văn bản được xuất sang dạng Text:

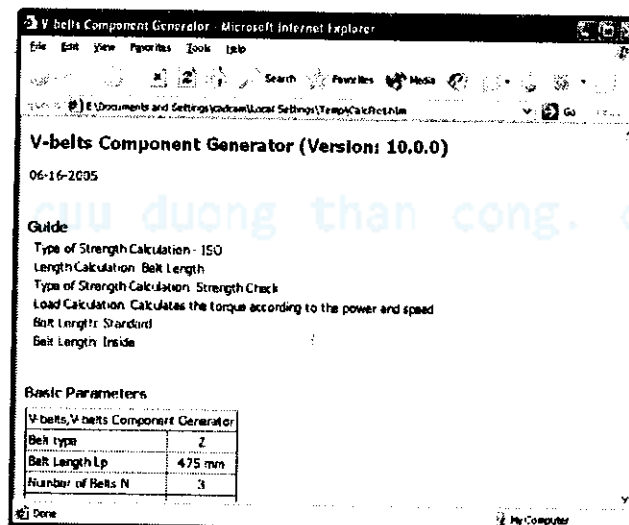
Tại đây có thể lưu vào đĩa, sao chép, chỉnh sửa v.v...

29.4.2.2 Xuất dưới dạng trang Web

Trình đơn: **Tools** ⇒ **Create HTML Report**

Thanh công cụ:

Kết quả như hình dưới

Có thể xem, sao chép hoặc lưu vào đĩa.

29.5 ĐƯA CHI TIẾT VÀO BẢN VẼ

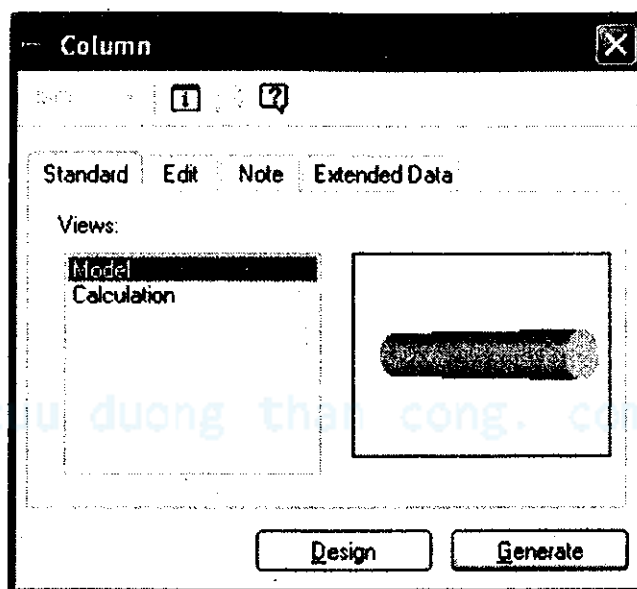
29.5.1 Đưa cột vào bản lắp

Môi trường làm việc để đưa chi tiết vào là bản lắp ghép (**Assembly**).

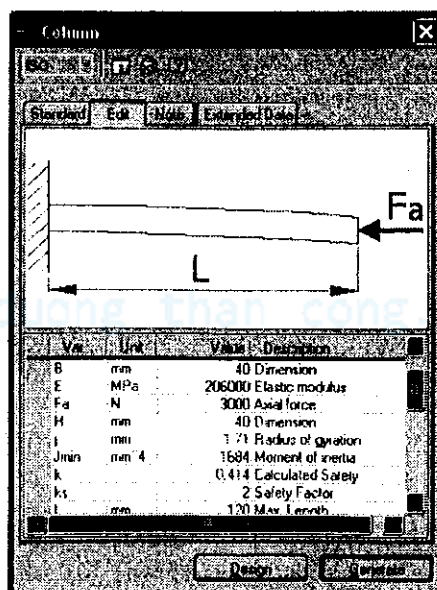
Khi đã có đầy đủ các thông số hình học cần thiết, muốn tính toán lại vẫn có thể thay đổi phương án.

Nếu không thay đổi tiến hành đưa vào bản lắp ghép.

Nhấn nút **Finish** trong hộp thoại chính để đưa mỗi ghép vào bản thiết kế. Hộp thoại hiện ra:

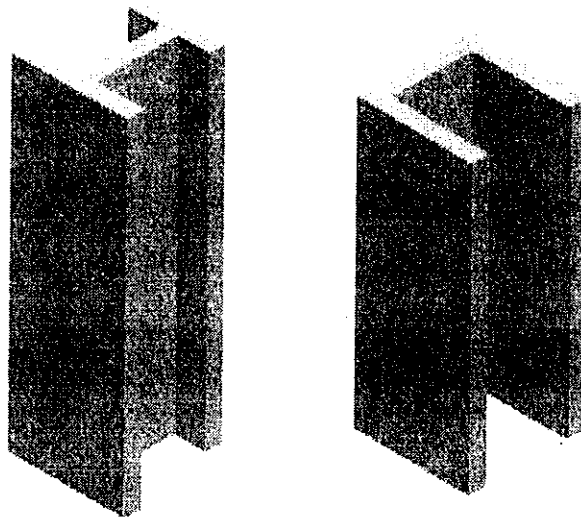

Nhấn **Edit** để xem và có thể sửa các thông số:

Tại đây những giá trị nào hiện rõ thì có thể thay đổi bằng cách gõ giá trị khác vào ô đó.

Nhấn nút **Design** để quay lại tính toán.
Nhấn nút **Generate** để đưa vào bản lắp.
Tại đây chỉ đưa được từng chi tiết một vào bản lắp.

29.5.2 Chỉnh sửa chi tiết

Việc chỉnh sửa giống chi tiết thông thường.

cuu duong than cong. com

cuu duong than cong. com

CHƯƠNG 30

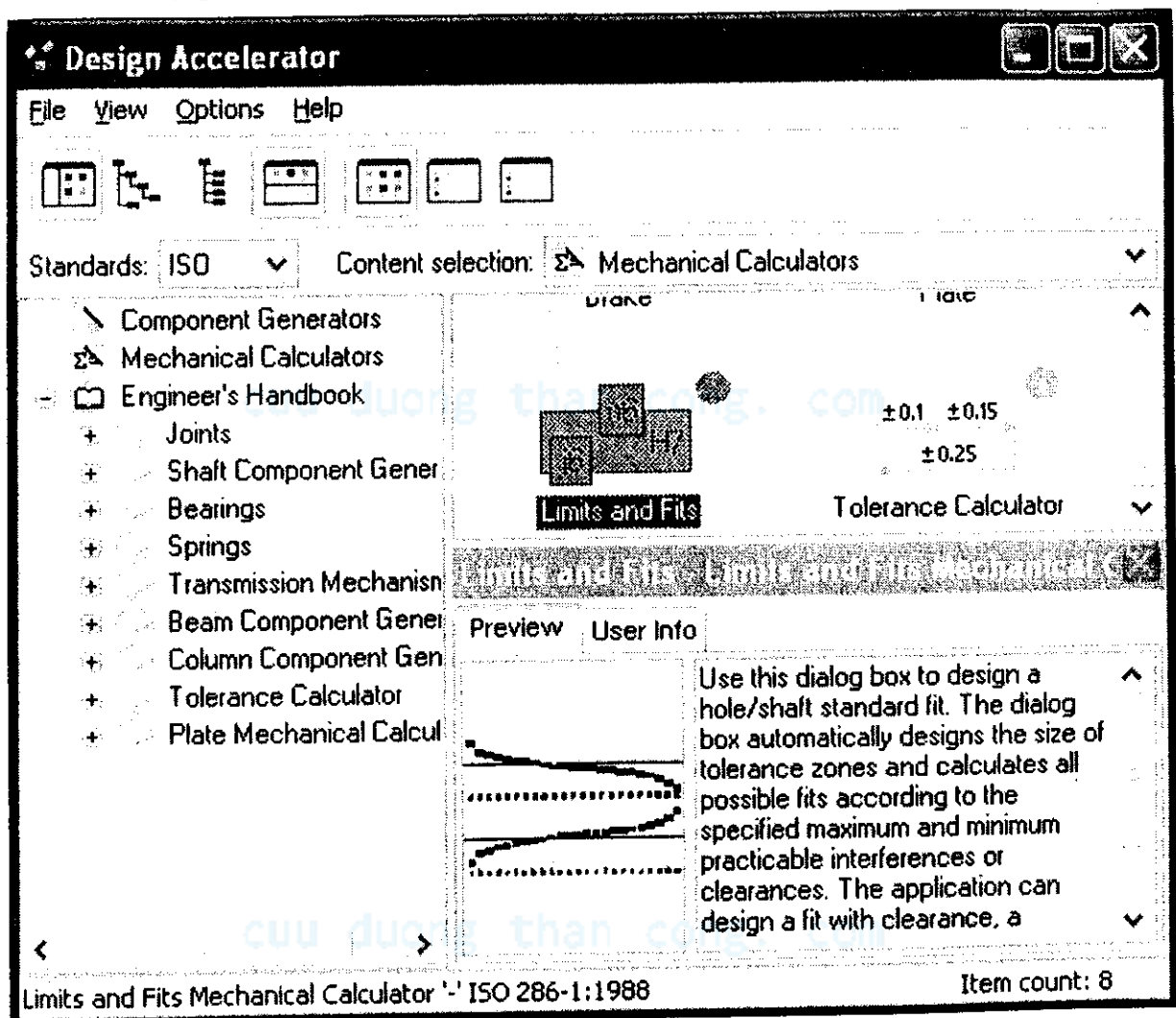
DUNG SAI VÀ LẮP GHÉP - LIMITS AND FITS

30.1 DUNG SAI VÀ LẮP GHÉP HỆ LỖ VÀ HỆ TRỤC

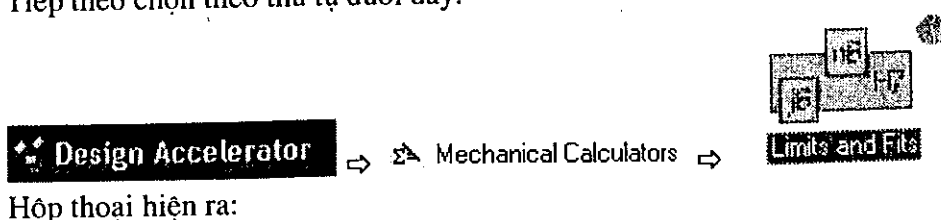
Trong phần này nghiên cứu lắp ghép lỗ và trục. Hộp thoại tự động thiết kế kích thước của vùng dung sai và tính toán tất cả các trường hợp lắp ghép phù hợp với điều kiện thực tế của khe hở và độ kín khít. Phần này áp dụng cho lắp ghép có khe hở, lắp chặt, lắp trung gian.

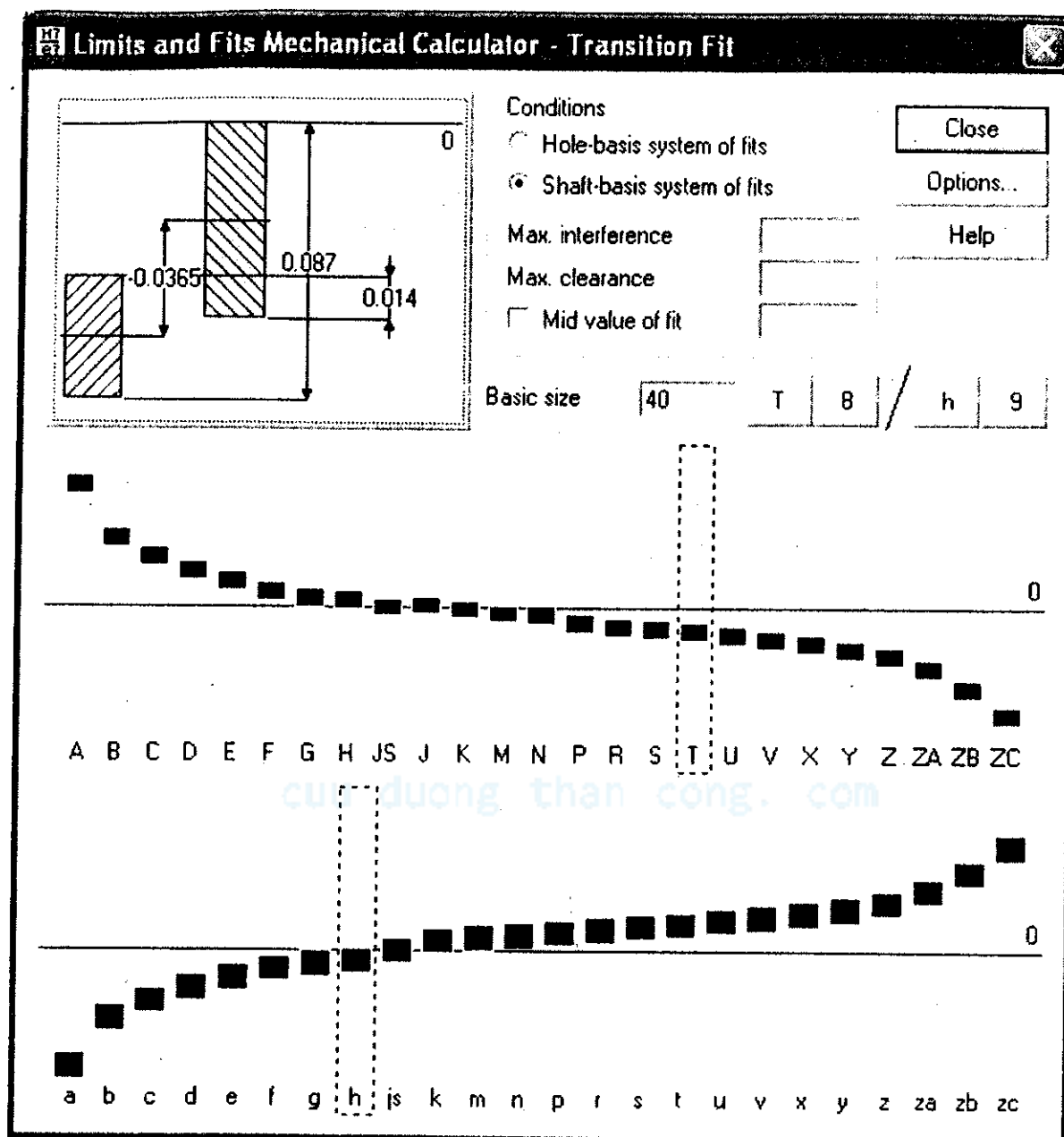
Công thức tính toán được trình bày tại **Chương 23 - Phần I**.

Khởi động **Design Accelerator**, hộp thoại xuất hiện:

Tại ô **Standard** nhấn nút ▼ chọn tiêu chuẩn kỹ thuật. Trong ví dụ này chọn ISO. Tiếp theo chọn theo thứ tự dưới đây:

Trong hộp thoại này có các nhóm sau:

Conditions - các điều kiện lắp ghép. Nhấn chọn một trong các điều kiện:

⊙ Hole-basis system of fits: lắp ghép theo hệ thống lỗ.

⊙ Shaft-basis system of fits: lắp ghép theo hệ thống trục.

Các giá trị khống chế điều kiện gồm:

- Max. Interference: giá trị độ dôi lớn nhất.

- Max. clearance: giá trị khe hở lớn nhất.

☒ Mid value of fit: cho giá trị trung bình của lắp ghép.

Các ký hiệu in hoa: A, B, C, D, ..., Z, ZA, ZB, ZC: lắp ghép hệ trục.

Các ký hiệu chữ thường: a, b, c, ..., z, za, zb, zc: lắp ghép hệ lỗ.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1]. Köhler/ Rognitz	Maschinenteile B.G Teubner Stuttgart 1992
[2]. Dubbel, H.	Taschenbuch fürden Maschinenbau Berlin. Heldelbeng. New York 1990
[3]. Hütte	Des Ingenieuvs Taschenbuch Berlin 1954/63
[4]. Nguyễn Trọng Hiệp	Chi tiết máy Nhà xuất bản Giáo dục – 1994
[5]. Nguyễn Văn Lãm	Thiết kế chi tiết máy Nhà xuất bản Giáo dục – 1993
[6]. Trương Tất Đích	Chi tiết máy Nhà xuất bản Giao thông vận tải – 2004
[7]. INVENTOR.10	Engineers Handbook

cuu duong than cong. com

cuu duong than cong. com

MỤC LỤC

Trang

PHẦN I

CÁC CÔNG THỨC TÍNH TOÁN

CHƯƠNG 1. TÍNH TOÁN CÁC MỐI NỐI BẰNG CHỐT	7
1.1 Chốt nối chặt	7
1.2 Chốt nối ghép thanh kéo nằm trong ống trụ	8
1.3 Chốt xuyên tâm các ống trụ lồng nhau	9
1.4 Chốt chống xoay	11
CHƯƠNG 2. CÁCH TÍNH TOÁN SỰ NỔI ÁP LỰC (LẮP GHÉP CÓ ĐỘ DÔI)	14
2.1 Công thức tính	14
2.2 Tính toán thiết kế	15
2.3 Hệ số kẹp	17
2.4 Chất lượng bề mặt	17
2.5 Độ chính xác	18
2.6 Độ hở lắp ghép	19
2.7 Bảng vật liệu	19
CHƯƠNG 3. CÁCH TÍNH TOÁN MỐI NỐI GHÉP	20
3.1 Mối nối bằng ống nối rời	20
3.2 Ống nối xẻ một bên	22
CHƯƠNG 4. MỐI NỐI HÌNH CÔN	24
4.1 Mối nối hình côn – công thức tính theo đơn vị Mét	24
4.2 Mối nối hình côn – công thức tính theo đơn vị Anh	25
4.3 Ứng suất cho phép cho các mối nối	26
CHƯƠNG 5. MỐI GHÉP HÀN	27
5.1 Cách tính toán cho mối hàn	27
5.2 Tính toán mối hàn chịu tải trọng tĩnh	27
5.3 Các thông số tính toán mối hàn	28
5.4 Tính toán mối hàn giáp mối	29
5.5 Tính toán mối hàn hai tấm vuông góc	32
5.6 Tính toán ống chịu tải, nối bằng hàn giáp mối quanh biên	35
5.7 Tính toán các mối hàn góc chịu tải lên mặt phẳng vuông góc với mặt phẳng nối chi tiết	41
5.8 Diện tích tính toán của mối hàn góc	46
5.9 Mômen quán tính độc cực cho hàn góc	47
5.10 Mômen quán tính cho hàn góc	49
5.11 Chiều cao làm việc (tính toán) của mối hàn góc	50
5.12 Công thức tính mối hàn nút	51
5.13 Sức bền mỏi của mối nối hàn	54
5.14 Giới hạn bền mỏi của các mối hàn	56
5.15 Giới hạn bền mỏi trong miền sức bền định thời gian	58
5.16 Các đường cong mỏi	59

705

5.17	Hệ số an toàn của mối hàn chịu tải trọng tĩnh	61
5.18	Hệ số an toàn của mối hàn chịu tải mỏi	62
5.19	Hệ số chuyển đổi của mối hàn	62
5.20	Cách tính toán mối nối hàn bằng hợp kim	63
CHƯƠNG 6. MỐI NỐI LỎNG		74
6.1	Công thức tính theo hệ mét	74
6.2	Công thức tính theo hệ anh	75
6.3	Các ứng suất cho phép theo tính toán đơn vị hệ Mét của mối nối chốt chạc	76
6.4	Các ứng suất cho phép theo tính toán đơn vị hệ Anh của mối nối chốt chạc	76
CHƯƠNG 7. MỐI NỐI THEN		78
7.1	Cách tính các thành phần mối nối then bằng	78
7.2	Cách tính toán chi tiết then hoa cạnh thẳng chữ nhật	80
7.3	Áp lực cho phép P_A	82
7.4	Cách tính then hoa thân khai theo đơn vị hệ mét	82
7.5	Tính toán chi tiết then hoa thân khai – tiêu chuẩn ANSI	85
CHƯƠNG 8. CÁCH TÍNH TOÁN MỐI NỐI BẰNG BULÔNG		92
8.1	Cơ sở tính toán mối nối bằng bulông	92
8.2	Sơ đồ mối nối ứng suất trước	94
8.3	Áp lực cho phép lên các ren của bulông nối	95
8.4	Hệ số ma sát tại ren F_1	95
8.5	Hệ số ma sát	95
8.6	Hệ số lực đầu vào n	96
8.7	Sức bền mỏi của mối nối bằng bulông	96
8.8	Tính toán giới hạn bền mỏi của mối nối bulông	98
8.9	Hệ số an toàn của mối ghép bulông chịu tải mỏi	98
8.10	Các đường cong mỏi	99
CHƯƠNG 9. TÍNH TOÁN TRỤC		100
9.1	Công thức tính toán	100
CHƯƠNG 10. TÍNH Ổ LĂN		102
10.1	Tính toán ổ	102
10.2	Tính toán theo loại ổ do người sử dụng lựa chọn	103
10.3	Lựa chọn loại ổ	104
10.4	Tiêu chuẩn ổ lăn	105
10.5	Các trị số về tuổi bền cơ bản L_h	105
10.6	Hệ số an toàn " S_0 " trong quá trình tải trọng tĩnh	106
10.7	Vận tốc giới hạn	106
10.8	Độ nghiêng cho phép	107
10.9	Dung sai của đường kính trục đối với ổ đỡ hướng kính	107
10.10	Dung sai của đường kính vỏ hộp với ổ đỡ hướng kính	108
10.11	Dung sai của đường kính trục đối với ổ đỡ hướng trục	109
10.12	Dung sai của đường kính lỗ vỏ hộp cho ổ đỡ hướng trục	109

10.13	Hệ số ảnh hưởng nhiệt F_T	109
10.14	Hệ số ảnh hưởng của răng F_{D1}	110
10.15	Hệ số ảnh hưởng của răng F_{D2}	110
10.16	Hệ số ảnh hưởng truyền động bằng tải F_{D3}	111
CHƯƠNG 11. TÍNH TOÁN Ổ TRƯỢT		112
11.1	Các khái niệm cơ bản	112
11.2	Tính toán kiểm tra ổ	114
11.3	Số sommerfeld	115
11.4	Độ lệch tâm tương đối của ngõng trục	115
11.5	Độ dày tối thiểu của lớp bôi trơn hiệu dụng thủy động khi ổ vận hành	116
11.6	Cân bằng nhiệt của ổ được thực hiện đối với kích thước ổ xác định và chất bôi trơn được chọn	116
11.7	Áp lực lớn nhất trong khe bôi trơn	116
11.8	Tần số chuyển tiếp của tốc độ tại giới hạn ma sát tối đa	117
11.9	Tải trọng tối đa của ổ trong giới hạn ma sát tối đa	117
11.10	Tần số cực đại của tốc độ tại giới hạn tăng chảy rồi	117
11.11	Thiết kế đường kính tối thiểu của ngõng trục	117
11.12	Thiết kế khe hở	118
11.13	Giảm đường kính trong của lót ổ vì ép vào trong thân ổ	118
11.14	Độ dôi theo kinh nghiệm nên dùng	119
11.15	Thay đổi khe hở do gradien nhiệt độ hướng kính	119
11.16	Lựa chọn chất bôi trơn phù hợp	120
11.17	Cân bằng nhiệt của ổ	121
11.18	Phân loại, đặc tính và công dụng của ổ trượt	125
11.19	Vật liệu chế tạo ổ trượt	128
CHƯƠNG 12. LÒ XO		133
12.1	Tính toán lò xo nén	133
12.2	Lò xo kéo	154
12.3	Tính toán lò xo xoắn	170
12.4	Lò xo đĩa hộp	190
CHƯƠNG 13. BÁNH RĂNG		194
13.1	Tính toán bộ truyền động bánh răng trụ thẳng	194
13.2	Tính toán bộ truyền động bánh răng nón	211
13.3	Truyền động trục vít	229
CHƯƠNG 14. THIẾT KẾ BỘ TRUYỀN XÍCH		239
14.1	Cơ sở tính toán hình học	239
14.2	Tính toán chiều dài xích	242
14.3	Tính toán cân bằng độ bền	243
14.4	Lựa chọn sơ bộ xích của người sử dụng	244
14.5	Tính toán sức bền	245
14.6	Cộng hưởng	247
14.7	Các tiêu chuẩn được dùng	248
CHƯƠNG 15. TRUYỀN ĐỘNG ĐAI		249

15.1	Tính toán đại chữ thang	249
15.2	Cơ sở tính toán hình học	249
15.3	Tính toán chiều dài đai	250
15.4	Tính toán các phần sức bền đai	251
15.5	Tính toán sức bền đai	252
15.6	Tiêu chuẩn đai	253
CHƯƠNG 16. TÍNH TOÁN ĐAI ĐỒNG BỘ		254
16.1	Cơ sở tính toán hình học	254
16.2	Tính toán chiều dài của đai	254
16.3	Tính toán các phần sức bền đai răng	256
16.4	Tính toán sức bền	257
16.5	Tiêu chuẩn đai răng	258
CHƯƠNG 17. TÍNH TOÁN HỆ THỐNG HẦM		259
17.1	Cơ sở tính toán	259
CHƯƠNG 18. TÍNH TOÁN CAM		262
18.1	Phương trình tính toán	262
18.2	Tính toán theo đơn vị hệ Mét	263
18.3	Tính toán theo đơn vị hệ Anh	263
CHƯƠNG 19. TÍNH TOÁN TRỤC VÍT		264
19.1	Tính toán cơ bản của trục vít	264
19.2	Hệ số ma sát ren F_1	266
19.3	Áp lực ren cho phép P_A	266
CHƯƠNG 20. THỦ THUẬT TÍNH TOÁN TẤM PHẪNG		267
20.1	Tấm phẳng tròn	267
20.2	Tấm phẳng vuông	268
20.3	Tính tấm phẳng hình chữ nhật	269
CHƯƠNG 21. TÍNH TOÁN DẦM		271
21.1	Các công thức tính toán	271
21.2	Công thức tính toán	272
CHƯƠNG 22. TÍNH TOÁN CỘT		273
22.1	Cơ sở tính toán độ oằn của trụ	273
CHƯƠNG 23. TÍNH TOÁN DUNG SAI		275
23.1	Khâu tăng, khâu giảm, khâu khép kín	275
PHẦN II		
THỰC HIỆN TÍNH TOÁN THIẾT KẾ TRÊN MÁY TÍNH		
SỬ DỤNG DESIGN ACCELERATOR		278
CHƯƠNG 1. TÍNH TOÁN THIẾT KẾ CHỐT		280
CHƯƠNG 2. CÁCH TÍNH TOÁN SỰ NỐI ÁP LỰC		
(LẮP GHÉP CÓ ĐỘ DÒI)		293
CHƯƠNG 3. TÍNH TOÁN MỐI GHÉP KÉP		309
CHƯƠNG 4. TÍNH TOÁN MỐI HÀN		319
CHƯƠNG 5. TÍNH TOÁN MỐI HÀN HỢP KIM		351
CHƯƠNG 6. THIẾT KẾ CHỐT CHẠC		363

CHƯƠNG 7. TÍNH TOÁN THIẾT KẾ THEN	371
CHƯƠNG 8. THIẾT KẾ THEN HOA CẠNH THẮNG CHỮ NHẬT	387
CHƯƠNG 9. THIẾT KẾ THEN HOA THÂN KHAI	399
CHƯƠNG 10. MỐI GHÉP BU LÔNG ĐẠI ỐC	413
CHƯƠNG 11. THIẾT KẾ TRỤC	439
CHƯƠNG 12. THIẾT KẾ CHỌN Ổ LĂN	463
CHƯƠNG 13. TÍNH TOÁN Ổ TRƯỢT	473
CHƯƠNG 14. THIẾT KẾ LÒ XO ĐĨA	481
CHƯƠNG 15. THIẾT KẾ LÒ XO NÉN	493
CHƯƠNG 16. THIẾT KẾ LÒ XO KÉO	507
CHƯƠNG 17. THIẾT KẾ LÒ XO XOẮN	521
CHƯƠNG 18. THIẾT KẾ BỘ TRUYỀN ĐỘNG BÁNH RĂNG TRỤ	537
CHƯƠNG 19. THIẾT KẾ BỘ TRUYỀN ĐỘNG BÁNH RĂNG CÔN	559
CHƯƠNG 20. THIẾT KẾ BỘ TRUYỀN ĐỘNG TRỤC, BÁNH VÍT	579
CHƯƠNG 21. THIẾT KẾ BỘ TRUYỀN XÍCH	599
CHƯƠNG 22. THIẾT KẾ BỘ TRUYỀN ĐỘNG ĐẠI THANG	613
CHƯƠNG 23. THIẾT KẾ BỘ TRUYỀN ĐỘNG ĐẠI RĂNG	627
CHƯƠNG 24. TÍNH TOÁN THIẾT KẾ PHANH	639
CHƯƠNG 25. THIẾT KẾ CAM	647
CHƯƠNG 26. TÍNH TOÁN THIẾT KẾ TRỤC VÍT ME	659
CHƯƠNG 27. TÍNH TOÁN THIẾT KẾ TẮM PHẪNG	669
CHƯƠNG 28. THIẾT KẾ DẦM	675
CHƯƠNG 29. TÍNH TOÁN THIẾT KẾ CỘT	689
CHƯƠNG 30. TÍNH TOÁN DUNG SAI	701

cuu duong than cong. com

cuu duong than cong. com